

ÚVOD – ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Údaje o obstarávateľovi a spracovateľovi

Obstarávateľ

obec Výčapy-Opatovce
Obecný úrad Výčapy-Opatovce
951 44 Výčapy-Opatovce

Štatutárny zástupca:
Ing. Jozef Holúbek, starosta obce

Osoba odborne spôsobilá na obstarávanie:
Ing. arch. Gertrúda Čuboňová

Zhotoviteľ Zmien a doplnkov 2/2014

AK Csanda-Piterka, s.r.o.
sídlo: Riečna 2, 94901 Nitra

Štatutárny zástupca:
Ing. arch. Milan Csanda, konateľ
Ing. Marián Piterka, konateľ
Ing. Milan Koniar, konateľ

Hlavný riešiteľ úlohy:
Ing. arch. Milan Csanda, autorizovaný architekt, Slovenská komora architektov reg. č.: 1121 AA

Verejné technické vybavenie, zásobovanie vodou, odvádzanie a čistenie odpadných vôd, zásobovanie plynom, zásobovanie teplom: Ing. Patrik Deák
Verejné technické vybavenie, zásobovanie elektrickou energiou: Zoltán Janík

Dátum spracovania dokumentácie:
september 2014 – december 2014

Vymedzenie predmetu obstarania

Predmetom obstarania je v zmysle zmluvy o dielo spracovanie územnoplánovacej dokumentácie „Územný plán obce Výčapy-Opatovce – zmeny a doplnky č.2/2014“ v rozsahu a obsahu špecifikovanom v zmluve.

Pre predmet obstarania je zo strany obstarávateľa vymedzené územie na riešenie: katastrálne územie obce Výčapy-Opatovce. Hranica riešeného územia je zdokumentovaná na všetkých výkresových prílohách. Celková plocha riešeného územia je 14,17km².

Dôvody pre obstaranie UPNO Výčapy-Opatovce – zmeny a doplnky 2/2014 a ciele riešenia a popis vymedzenia riešených plôch v zmenách a doplnkoch

Územný plán obce Výčapy-Opatovce bol schválený uznesením obecného zastupiteľstva obce Výčapy-Opatovce ... Záväzná časť obce bola vyhlásená VZN obce Výčapy-Opatovce V roku 2008 boli k územnému plánu vypracované Zmeny a doplnky č. 1/2008, ktoré boli schválené 30.5.2008 (číslo uznesenia č.46/2008).

Zmeny a doplnky č. 2/2014 UPNO Výčapy-Opatovce vzhľadom k rozsiahlym meneným plochám budú vypracované v úplnom znení vrátane predchádzajúcich zmien a doplnkov. Textová a výkresová časť bude nahradená ako celok.

Potreba spracovania Zmien a doplnkov č.2/2014 vyplynula predovšetkým z nutnosti (zoznam zmien je spracovaný aj graficky a jednotlivé dotknuté lokality sú označené písmenami A-X):

1.) Zapracovať do územného plánu verejnoprospešné stavby z nadradenej dokumentácie (územný plán regiónu Nitrianskeho kraja) – najmä rýchlostnú komunikáciu R8 a nové väzby vyplývajúce z jej umiestnenia v katastri obce VO.

LOKALITA A.

2.) Definovať pre rozvoj obce ucelenú víziu vo všetkých oblastiach s jej premietnutím do územného rozvoja – definovanie krátkodobej vízie na obdobie cca. 20 rokov a definovanie dlhodobej stratégie bez ohraničenia v rokoch.

LOKALITA B (jedná sa najmä o celé výhľadovo navrhované zastavané územie, bola vypracovaná STRATÉGIA ROZVOJA OBCE, ktorá definovala ucelenú víziu pre urbanistický rozvoj obce krátkodobého a výhľadového charakteru bez časového ohraničenia. Stratégia je vypracovaná na samostatnej výkresovej prílohe a má samostatnú textovú časť rovnakého názvu. V rámci stratégie rozvoja obce bola vypracovaná aj prírodná stratégia obce, ktorá zapracovala spracovaný USES v rámci prieskumov a rozborov pre pôvodný územný plán).

3.) Zapracovať do územného plánu presnú definíciu jednotlivých funkcií vrátane definovania priestorových požiadaviek na umiestnenie stavieb. Definovať najmä funkciu občianska vybavenosť s jej rozdelením na funkcie významné a dôležité výhradne pre obec (základná vybavenosť) a na funkcie s väzbou na širšie okolie (vyššia vybavenosť). Definovať podrobne funkciu bývanie s parametrami pre priestorové umiestňovanie stavieb (odstupy od uličnej čiary, hĺbka zástavby a pod.).

LOKALITA B (jedná o celé výhľadovo navrhované zastavané územie. Bola ucelene prepracovaná legenda pre záväzný výkres Komplexného návrhu a súčasne bola v záväznej časti textovo spodrobnená regulácia jednotlivých častí územia určených pre zástavbu).

4.) V územnom pláne presne definovať funkčné a priestorové požiadavky na verejnú priestranstvá, definovanie min. širok ulíc a pod.

LOKALITA B (jedná o celé výhľadovo navrhované zastavané územie. Bola ucelene prepracovaná legenda pre záväzný výkres Komplexného návrhu a súčasne bola v záväznej časti textovo spodrobnená regulácia jednotlivých častí územia určených ako verejnú priestranstvá).

5.) V územnom pláne definovať (významne rozšíriť počet) verejno-prospešné stavby (najmä všetky navrhované a upravované verejné priestranstvá) a zaviesť kategóriu tzv. stavieb obecného významu pre evidovanie významných plánovaných obecných stavieb.

LOKALITY C (Bola vypracovaná ucelená revízia verejnoprospešných stavieb, ktorá zahrnula aj stavby uvažované v rámci pôvodného územného plánu avšak neboli

zaradené medzi verejnoprospešné stavby. Zaviedla sa aj kategória stavieb obecného významu na evidovanie významných obecných stavieb.

6.) Presne definovať centrum obce, pričom zdôrazniť skutočnosť existencie dvoch pôvodných obcí – vznik dvoch centier vzájomne previazaných. Centrum definovať aj z pohľadu funkčného a priestorového usporiadania.

LOKALITY D1 až D4 (Boli definované centrá pôvodných obcí Výčapy a Opatovce a súčasne boli definované jadrá pre ďalšie dve časti).

7.) V centrálnej časti potvrdiť zadefinovanie súčasných funkcií (park..), zadefinovať plánované funkcie (trhovisko..). Tieto funkcie nie sú definované v platnom územnom pláne.

LOKALITA D1

8.) Zmena lokality 1 (podľa označenia v pôvodnom územnom pláne), funkcia: „plochy pre výrobu a skladovanie“ – rozdeliť na dve lokality, južná časť lokality (okolo tabačarne) – výroba (čiže ponechanie funkcie podľa pôvodného územného plánu), severná časť lokality (v návaznosti na zástavbu obce Koniarovce) – bývanie.

LOKALITA E

9.) Zmena lokality 2 (podľa označenia v pôvodnom územnom pláne), funkcia: „plochy pre výrobu a skladovanie“ – rozdeliť na dve lokality, severná časť lokality – výroba (čiže ponechanie funkcie podľa pôvodného územného plánu), južná časť lokality (v návaznosti na existujúcu zástavbu obce) – bývanie

LOKALITA F

10.) Presnejšie zadefinovať lokalitu „3“ (podľa označenia v pôvodnom územnom pláne) z hľadiska rezervovania priestorov pre budúce komunikácie (viď. aj bod. 3).

LOKALITA G (lokalita bola spresnená a v zmysle aj bodu 3 boli presnejšie definované požiadavky na verejnú priestranstvo a zástavbu).

11.) Lokalita „4“ (podľa označenia v pôvodnom územnom pláne), rozšíriť funkciu, okrem občianskej vybavenosti aj drobná výroba.

LOKALITA H (v rámci spracovania zmien a doplnkov bola na rokovaní táto lokalita prehodnotená, a v zmysle stratégie rozvoja obce bola lokalita navrhnutá ako budúce centrum oblasti, v tomto kontexte časť lokality bola navrhovaná na ponechanie funkcie základná vybavenosť, časť lokality sa zmenila na bývanie, časť lokality na park).

12.) Prehodnotiť lokalitu 8 (podľa označenia v pôvodnom územnom pláne) „občianska vybavenosť“ – zmena na park a pod.

LOKALITA I (v rámci spracovania zmien a doplnkov bola na rokovaní táto lokalita prehodnotená a bola tu navrhnutá stavba obecného záujmu – Futbalový štadión, rozšírenie areálu ihriska).

13.) Prehodnotiť lokalitu 11 (podľa označenia v pôvodnom územnom pláne) vzhľadom na veľkosť lokality 12.

LOKALITA J (lokalita určená pre funkciu bývanie bola rozšírená po hranicu bezpečnostného pásma medzinárodného plynovodu).

14.) Potvrdiť lokality 12,13 (podľa označenia v pôvodnom územnom pláne) „obytná zóna juh a lisovňa plechov“ – spresniť vzhľadom skutočný stav.

LOKALITA K (lokalita navrhovaná v pôvodnom územnom pláne na zástavbu je už dnes naplnená – prišlo len k spresneniu danej lokality podľa skutočného stavu a súčasne bol areál lisovne plechov určený na dožitie a nahradený zástavbou pre bývanie.

15.) Prehodnotiť lokalitu 20 (podľa označenia v pôvodnom územnom pláne) „plochy pre IBV“ – zmeniť na občiansku vybavenosť s konkrétnym určením na šport resp. park a pod.

LOKALITA L (lokalita bola určená ako park).

16.) Definovať plochy pre nový cintorín. Prehodnotiť navrhovanú polohu s vybudovaným domom smútku.

LOKALITA M (lokalita bola rozšírená na maximálnu možnú mieru a súčasne bola definovaná ako verejno-prospešná stavba).

17.) Zamerať sa na kvalitu extravilánu vzhľadom udržateľnosť životného prostredia. Definovať biokoridory, biocentrá a najmä interakčné prvky (zelené aleje), ktoré zmierna veternú eróziu územia.

LOKALITA EXTRAVILÁN (v rámci zmien a doplnkov bol do územného plánu komplexne prevzatý pôvodný USES vypracovaný v rámci zmien a doplnkov, ktorý bol čiastočne aktualizovaný a spresnený. V zásade sa jedná len o jeho zakreslenie do výkresovej časti a zapracovanie do textovej časti).

18.) Zrušiť lokalitu 9 (podľa označenia v pôvodnom územnom pláne).

LOKALITA N

19.) Zrušiť lokalitu 15 (podľa označenia v pôvodnom územnom pláne).

LOKALITA O

Hlavným cieľom spracovania Zmien a doplnkov je aktualizácia dokumentácie, ktorá je potrebná pri riadení rozvoja obce Výčapy-Opatovce a nutnosť jasnejšie zadefinovať vízie rozvoja obce a umožniť flexibilnejšiu reakciu územného plánu na potreby obce.

Požiadavky na obsah a rozsah územnoplánovacej dokumentácie

Obstarávateľ špecifikoval rozsah spracovania UPNO Ľudovítová v zmluve o dielo v súlade s príslušnou vyhláškou o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii (lit. 50) s rozdelením spracovania na jednotlivé etapy takto:

- I. etapa – spracovanie návrhu Zmien a doplnkov 2/2014 UPNO Výčapy-Opatovce (§12 lit. 50), vrátane súčinnosti pri verejnom prerokovávaní – poskytnutie odborného výkladu a spolupráca pri vyhodnotení pripomienok;
- II. etapa – spracovanie čístopisu Zmien a doplnkov 2/2014 UPNO Výčapy-Opatovce po schválení návrhu Zmien a doplnkov 2/2014 UPNO Výčapy-Opatovce schvaľujúcim orgánom.

Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši

Úloha územného plánu obce je definovaná ako koordinácia municipálnych a vyšších spoločenských (obecných, štátnych) záujmov s dosiahnutím optimálneho rozvoja potenciálu riešeného katastrálneho územia v správe samosprávy.

Medzi všeobecne platné ciele, stanovené územným plánom obce sa radí najmä:

- stanovenie želaného trvalo udržateľného rozvoja sídla;
- urbanistická koncepcia priestorového usporiadania;
- účelné, čo najoptimálnejšie využitie územia – koncepcia funkčného usporiadania;
- skvalitnenie životného prostredia;

- ochrana kultúrneho dedičstva a prírodného prostredia;
- stabilizácia sociálneho zloženia obyvateľstva;
- odstránenie funkčných a priestorových disproporcií;
- koordinácia záujmov v území;
- regulácia a koordinácia investorských činností a zámerov (časová a priestorová);
- uplatnenie ekonomických predstáv v územných opatreniach – manažment územia;
- aktivizácia identity občanov s bydliskom, získanie ich záujmu na rozvoji obce, mesta, krajiny.

Okrem všeobecne platných cieľov sa pre jednotlivé obce stanovujú osobité zábery, ktoré sú podrobne stanovené v zadávacom dokumente k návrhu územného plánu obce.

Definovanie časového ohraničenia územného plánu

Územný plán obce Výčapy-Opatovce v zásade nie je časovo ohraňčený. Vychádza s legislatívnej povinnosti, z ktorej vyplýva nutnosť preskúmať územnoplánovaciú dokumentáciu každé 4 roky s vyhodnotením o potrebnosti na zmeny a doplnky územného plánu prípadne vypracovanie nového územného plánu.

UPNO Výčapy-Opatovce je preto potrebné chápať ako dlhodobý koncepčný materiál. Vzhľadom k určitej operatívnosti a nutnosti definovania krátkodobých a dlhodobých cieľov návrh operuje s nasledovnými časovými ohraňčeniami:

- návrh / navrhovaný stav – definovanie návrhov a cieľov s predpokladom ich naplnenia do roku 2030
- výhľad / výhľadový stav - definovanie návrhov a cieľov s predpokladom ich naplnenia po vyčerpaní rozvojových území pre návrh bez časového ohraňčenia.

Predchádzajúce súvisiace a nadradené územnoplánovacie dokumentácie vrátane ich vyhodnotenia

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001).

Táto územnoplánovacia dokumentácia (lit. 93), predstavuje základné koncepčné princípy priestorového rozvoja štátu definované v koncepcii sídelného systému na podklade krajínnej štruktúry s krajinnoeologickým potenciálom pre využívanie a socioekonomickej infraštruktúry ako hospodárskych a sociálnych aktivít človeka v území.

Sídelné systémy vytvárajú siete ťažísk osídlenia, rozvojových osí, sídelných centier a ostatných sietí mestských a vidieckych sídiel, ktoré spolu vytvárajú sídelnú štruktúru Slovenska. Dosiahnutie cieľov priestorového rozvoja štátu sa v koncepte návrhu KURS 2001 overuje v dvoch základných variantoch rozvoja sídelnej štruktúry:

- polycentrický variant územného rozvoja
- trojpólový variant územného rozvoja

Obec Výčapy-Opatovce sa nachádza v pôsobnosti ťažiska osídlenia prvej úrovne (nitrianske ťažisko osídlenia) a sčasti v pôsobnosti ťažiska osídlenia tretej úrovne (topoľčianske ťažisko osídlenia).

Rozvojové osi sú definované takisto v troch úrovniach. Obec Výčapy-Opatovce sa nachádza priamo na rozvojovej osi druhého stupňa (ponitrianska rozvojová os). Táto os je definovaná ako hlavná rozvojová os Nitrianskeho kraja.

Dopravný systém je členený na

- dopravnú sústavu pre medzinárodnú dopravu (TINA, doplnková sieť TINA, AGR, AGC, AGTC, AGV)
- dopravné koridory celoštátnej úrovne
- dopravné koridory nadregionálnej úrovne.

Obec Výčapy-Opatovce leží na dopravnom koridore celoštátnej úrovne Nitra – Topoľčany – Turčianske Teplice.

Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja

Táto územnoplánovacia dokumentácia (lit. 96), predstavuje základné zásady usporiadania územia Nitrianskeho kraja a limity jeho využívania určené v záväzných regulatívoch funkčného a priestorového usporiadania územia. Záväzná časť je rozčlenená na regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia a na verejnoprospešné stavby.

Prieskumy a rozbery obce Výčapy-Opatovce

Východisková dokumentácia pre spracovanie návrhu územného plánu (lit. 98).

Krajinnno-ekologický plán obce Výčapy-Opatovce

Východisková dokumentácia pre spracovanie návrhu územného plánu (lit. 99).

Hodnotenie navrhovaného riešenia

UPNO Výčapy-Opatovce zmeny a doplnky č.2/2014 prináša kontinuitu historického vývoja urbanizovaného priestoru s pohľadom na dlhodobé (maximalistické) urbanistické možnosti z obce. Takto postavený územný plán umožňuje postupne naplňovať víziu rozvoja obce s dôrazom na bývanie v blízkom dosahu mesta Nitra. Najvýznamnejší urbanistický počín – definovanie urbanistického centra obce kladie základy pre transformovanie sídla na plnohodnotnú obec.

V oblasti krajinného prostredia sa poľnohospodárskym rázom charakteristické časti extravilánu navrhujú na výraznú premenu charakteru so vznikom resp. doplnením viacerých biokoridorov, biocentier a interakčných prvkov najmä v západnej časti katastrálneho územia.

Vzhľadom k zadaniu tohto územného plánu je možné konštatovať, že UPNO Výčapy-Opatovce naplňa všetky definované požiadavky.

**ÚZEMNÝ PLÁN OBCE VÝČAPY-OPATOVCE
ZMENY A DOPLNKY 2/2014:
TEXTOVÁ ČASŤ**

1 ŠIRŠIE VZŤAHY, ÚZEMNÉ SÚVISLOSTI A VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

V oddiele Širšie vzťahy, územné súvislosti a vymedzenie riešeného územia stanovujeme základné východiskové poznatky pre skúmanie širšieho okolia a územných súvislostí z toho vyplývajúcich. V rámci tohto oddielu je špecifikované aj vymedzenie riešeného územia. Pozri aj výkresovú časť, prílohu č.1: Širšie vzťahy, územné súvislosti a vymedzenie riešeného územia.

1.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS

Vymedzenie riešeného územia

Obec Výčapy-Opatovce leží v JV časti Nitrianskej sprašovej pahorkatiny, na nive a terase rieky Nitry. Odlesnený chotár na aluviálnej rovine a pahorkatine tvoria mladotretohorné usadeniny pokryté sprašou a nivnými uloženinami. V katastri obce sa nachádzajú černoziemné, hnedozemné a nivné pôdy, nenachádzajú sa tu takmer žiadne lesy.

Východným okrajom zastavaného územia obce preteká rieka Nitra, západným okrajom prechádza železničná trať a stredom obce prechádza cesta I/64. K.ú. obce je výškovo členené v rozpätí cca 146-250 m n.m.

Vymedzenie riešeného územia predstavuje rozsah a záber tejto práce. Stanovuje ho obstarávateľ a predstavuje celú plochu katastrálneho územia obce Výčapy-Opatovce. Riešené územie je vyznačené na všetkých mapových podkladoch. Katastrálne územie obce Výčapy-Opatovce sa nachádza Nitrianskom kraji v okrese Nitra a hraničí spolu so 7 inými katastrami, na S strane to je katastrálne územie obce Koniarovce (okres Topoľčany), na SZ strane je to katastrálne územie obce Sulňany (obec Hruboňovo), na Z strane je to katastrálne územie obce Šurianky, na J strane je to katastrálne územie obce Ľudovítová, na JV strane je to katastrálne územie Sokolníky (obec Podhorany) na V strane je to katastrálne územie obce Bádice a obce Dolné Lefantovce.

Z hľadiska územno-správneho členenia Výčapy-Opatovce patria do Nitrianskeho kraja a okresu Nitra, severná hranica k.ú. obce susedí s okresom Topoľčany.

Celková plocha katastrálneho územia je 14,19km² (1418,91ha) podľa evidencie štatistického úradu (lit. 88). Pri vykreslení katastrálneho územia na papierovom mapovom podklade (lit. 91) je veľkosť katastrálneho územia 14,17km² (1417,18ha) pri obvode 18,12km.

Pre potreby tejto územnoplánovacej dokumentácie budeme operovať s nameranými hodnotami z mapového podkladu t.j. plocha katastrálneho územia 14,17km² – miera chyby pohybujúca sa na úrovni 0,1% je zanedbateľná.

Poznámka:

Navrhujeme v rámci hraníc katastrálneho územia obce určité korekcie, ktoré by napomohli k odstráneniu určitých nelogických väzieb a javov. Nakoľko zmena priebehu katastrálnych hraníc nie je predmetom tejto dokumentácie, tu uvádzaný návrh je definovaný len ako nezáväzný podnet:

- na južnom okraji katastra obce sa nachádza stavba – rodinný dom, ktorý je priestorovo a funkčne naviazaný na obec Ľudovítová ale prináleží do katastra obce Výčapy-Opatovce – navrhujeme aj formálne začleniť tento dom vrátane záhrad do katastrálneho územia obce Ľudovítová. Celková výmera na začlenenie je 0,78ha, navrhujeme riešiť zámenu katastrálneho územia napr. za pozemky nachádzajúce sa v západnom okraji katastra;

1.2 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZO ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU

Záväzné regulatívy územného rozvoja Nitrianskeho kraja

Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania a funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry.

Podporovať rozvoj obcí ako centier lokálneho významu

- Nitra: ..., Výčapy –Opatovce, ...,

Podporovať v centrách lokálneho významu predovšetkým zariadenia v:

- školstve – materské a základné školy,
- zdravotníctve – zdravotné strediská s ambulanciami všeobecných lekárov, lekárne,
- telekomunikáciách – pošty,
- službách – stravovacie zariadenia,
- kultúrno-spoločenskej oblasti – kiná, kultúrne domy, knižnice,
- oblasti športu a rekreácie – telocvične, otvorené športoviská,
- oblasti obchodu – obchody s komplexným základným sortimentom tovarov.

Podporovať územný rozvoj v smere rozvojových osí ležiacich na území Nitrianskeho kraja výstavbou príslušných zariadení infraštruktúry a komunikačných zariadení a to:

- ponitrianskej rozvojovej osi druhého stupňa (Bánovce nad Bebravou) – Topoľčany – Nitra – Nové Zámky – Komárno,

Podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia, adekvátne k forme sídelného rozvoja v jednotlivých historicky vyvinutých charakteristických tradičných kultúrohistorických regiónov na území Nitrianskeho kraja, s cieľom vytvoriť rovnocenné životné podmienky obyvateľov, čo znamená:

- podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a kultúrohistorických a urbanisticko-architektonických daností,
- zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavy a historicky utvorenej okolitej krajiny; zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov
- a dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinu a životné prostredie vidieckeho priestoru,
- vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrá, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života.

Vytvárať podmienky pre kompaktný územný rozvoj zastavaných území jednotlivých obcí a neprípúšťať výstavbu nových oddelených samostatných častí obce.

Pokračovať v systematickom prieskume radiačnej záťaže obyvateľstva a vyčleniť územia a oblasti, kde sú potrebné protiradónové opatrenia pri výstavbe nových objektov alebo kde je nutné realizovať sanačné opatrenia v už existujúcom bytovom fonde s cieľom chrániť obyvateľov pred touto záťažou; na území, na ktorom je potrebné vzhľadom na výsledky monitorovania záťaže radónom realizovať potrebné protiradónové opatrenia, neplánovať výstavbu rekreačných objektov, nemocníc, školských a predškolských zariadení a liečební.

Zásady a regulatívy rozvoja rekreácie, cestovného ruchu a kúpeľníctva

Vytvárať podmienky pre rozvoj vidieckeho turizmu a jej formy agroturizmu.

Podporovať rozvoj vinohradníctva a vinárstva zachovaním a udržiavaním viníc ako prírodných zdrojov a súčasne cenných historických prvkov v krajinnom obraze vidieckej i mestskej krajiny.

ŠIRŠIE VZŤAHY A VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Podporovať rozvoj spojitého, hierarchicky usporiadaného bezpečného, šetrného systému cyklotrás, slúžiaceho pre rozvoj cykloturistiky ale aj pre rozvoj urbanizačných väzieb medzi obcami/mestami, rekreačnými lokalitami, významnými územiami s prírodným alebo kultúrno-historickým potenciálom (rozvoj prímestskej rekreácie, dochádzanie za zamestnaním, vybavenosťou, vzdelaním, kultúrou, športom, ...)

Zásady a regulatívy z hľadiska rozvoja hospodárstva a regionálneho rozvoja kraja

V oblasti hospodárstva

- Vytvárať územnotechnické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania predovšetkým v suburbanizačných priestoroch centier osídlenia miest Nitra, Topoľčany,

V oblasti priemyslu a stavebníctva

- Vychádzať predovšetkým z princípu rekonštrukcie a sanácie existujúcich priemyselných a stavebných areálov.
- Podporovať rôzne typy priemyselných parkov na základe zhodnotenia ich externých lokalizačných faktorov v lokalitách, kde sú preukázané najvhodnejšie územnotechnické podmienky a sociálne predpoklady pre ich racionálne využitie, so zohľadnením podmienok susediacich regiónov.
- Vychádzať pri rozvoji priemyslu a stavebníctva nielen z ekonomickej a sociálnej, ale aj územnej a environmentálnej únosnosti územia v súčinnosti s hodnotami a limitami kultúrno-historického potenciálu územia a historického stavebného fondu so zohľadnením miestnych špecifik a využívaním prítom predovšetkým miestnych surovín.
- Vychádzať pri vytváraní a prevádzke výrobných kapacít z využitia komparatívnych výhod regiónu (poloha, ekonomický potenciál, disponibilné zdroje).

V oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

- Rešpektovať poľnohospodársku a lesnú pôdu ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj.
- Rešpektovať a zachovať prírodné, kultúrne a historické dedičstvo vo vinohradníckych oblastiach a vylúčiť urbanistické zásahy na plochách, ktoré predstavujú historicky vytvorenú charakteristickú kultúrnu krajinu v danej oblasti.
- Zabezpečovať protieróznú ochranu poľnohospodárskej pôdy prvkami vegetácie v rámci riešenia projektov pozemkových úprav a agrotechnickými opatreniami zameranými na optimalizáciu štruktúry pestovaných plodín, v nadväznosti na prvky územného systému ekologickej stability.
- Vytvárať podmienky pre výsadbu izolačnej zelene v okolí hospodárskych dvorov.
- Rešpektovať výmeru lesnej pôdy na plochách poľnohospodársky nevyužitelných nelesných pôd a na pozemkoch porastených lesnými drevinami, evidovaných v katastri nehnuteľnosti v druhu poľnohospodárska pôda.

Zásady a regulatívy z hľadiska rozvoja sociálnych vecí

V oblasti školstva

- Podporovať a optimalizovať rovnomerný rozvoj siete škôl, vzdelávacích, školiacich a preškoliacich zariadení na území kraja v závislosti na vývoji obyvateľstva v území.

V oblasti zdravotníctva

- Rozvíjať rovnomerne na území kraja zdravotnú starostlivosť vo všetkých formách jej poskytovania – ambulantnej, ústavnej a lekárenskej.
- Vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti, domov ošetrovateľskej starostlivosti, geriatrických centier, stacionárov a zariadení liečebnej starostlivosti v priemete celého územia kraja.

V oblasti sociálnych vecí

- Rekonštruovať a obnovovať budovy a zariadenia sociálnych služieb, komplexne modernizovať sociálnu infraštruktúru v existujúcich zariadeniach sociálnych služieb.
- Zabezpečovať rovnomernú sieť zariadení sociálnych služieb a terénnych služieb tak, aby územie Nitrianskeho kraja bolo v tejto oblasti sebestačné a vytvoriť z hľadiska kvality aj kvantity sieť dostupnú všetkým občanom v sociálnej a hmotnej núdzi
- Očakávať nárast podielu obyvateľov v poproduktívnom veku v súvislosti s predpokladaným demografickým vývojom a zabezpečiť vo vhodných lokalitách primerané nároky na zariadenia poskytujúce pobytovú sociálnu službu (pre seniorov, pre občanov so zdravotným postihnutím).

V oblasti duševnej a telesnej kultúry

- Podporovať rozvoj zariadení kultúry v súlade s polycentrickým systémom osídlenia.
- Rekonštruovať, modernizovať a obnovovať kultúrne objekty, vytvárať podmienky pre ochranu a zveľaďovanie kultúrneho dedičstva na území kraja formou jeho vhodného využitia pre občiansku vybavenosť.
- Podporovať stabilizáciu založenej siete zariadení kultúrno-rekreačného charakteru lokálneho významu.
- Rozvíjať zariadenia pre športovo-telovýchovnú činnosť a vytvárať pre ňu podmienky v urbanizovanom aj vidieckom prostredí v záujme zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva.

Zásady a regulatívy z hľadiska starostlivosti o životné prostredie, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability a ochrany pôdneho fondu

V oblasti starostlivosti o životné prostredie

- Zohľadňovať pri umiestňovaní činnosti na území kraja ich predpokladané vplyvy na životné prostredie a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov.
- Uprednostňovať pri budovaní nových priemyselných areálov a prevádzok zariadenia a technológie spĺňajúce národné limity a zároveň limity stanovené v environmentálnom práve EÚ.
- Zabezpečovať podmienky pre postupnú účinnú sanáciu starých environmentálnych záťaží – bývalé skládky komunálneho odpadu, odkaliská a iné pozostatky z banskej ťažby.
- Podporovať výsadbu ochrannej a izolačnej zelene v blízkosti železničných tratí, frekventovaných úsekov ciest a v blízkosti výrobných areálov.
- Podporovať, v súlade s projektmi pozemkových úprav území, revitalizáciu skanalizovaných tokov, kompletizáciu sprievodnej vegetácie výsadbou pásov domácich druhov drevín a krovín pozdĺž tokov, zvýšenie podielu trávnych

porastov na plochách okolitých mikrodepresií, čím vzniknú podmienky pre realizáciu navrhovaných biokoridorov pozdĺž tokov.

V oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny

- Vytvárať územnotechnické podmienky pre ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovenie funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni národnej, regionálnej aj lokálnej, čo v území Nitrianskeho kraja znamená venovať pozornosť predovšetkým vyhláseným chráneným územiám podľa platnej legislatívy, územiám NATURA 2000, prvkom územného systému ekologickej stability.
- Odstraňovať pôsobenia stresových faktorov (skládky odpadov, konfliktné uzly a pod.) v územiach prvkov územného systému ekologickej stability.
- Zabezpečiť v miestach s intenzívnou veternou a vodnou eróziou protieróznou ochranu pôdy uplatnením prvkov územného systému ekologickej stability, a to najmä biokoridorov, prevažne v oblastiach Podunajskej pahorkatiny.
- Vytvárať územnotechnické podmienky pre realizáciu výsadby pôvodných a ekologicky vhodných druhov drevín v nivách riek, na plochách náchylných na eróziu a pri prameniskách, podporovať zvýšenie podielu nelesnej stromovej a krovinovej vegetácie (hlavne pozdĺž tokov, kanálov a ciest a v oblasti svahov Podunajskej pahorkatiny).
- Vytvárať územnotechnické podmienky pre priechodnosť existujúcich prekážok na vodných tokoch a líniových stavbách v krajine pre migrujúce živočíchy dodatočnými technickými opatreniami.
- Zachovávať pri rekultiváciách vo vinohradníckych oblastiach prirodzené biokoridory a pri vinohradoch s eróziou zvyšovať podiel ekostabilizačných prvkov.
- Podporovať aby podmáčané územia s ornou pôdou v oblasti Podunajskej roviny a pahorkatiny boli upravené na trvalé trávne porasty, resp. zarastené vlhkomilnou vegetáciou.
- Podporovať a ochraňovať územnoplánovacími nástrojmi nosné prvky estetickej kvality a typického charakteru voľnej krajiny (prírodné lesné porasty, historicky vyvinuté časti kultúrnej krajiny, lúky a pasienky, nelesnú drevinovú vegetáciu v poľnohospodárskej krajine v podobe remízok, medzí, stromoradií, ako aj mokrade a vodné toky s brehovými porastmi a pod.) a podporovať miestne krajinné identity rešpektovaním prírodného a kultúrno-historického dedičstva.
- Rešpektovať požiadavky ochrany prírody a krajiny vyplývajúce z medzinárodných dohovorov (Bonnský, Bernský, Ramsarský, Haagský, Dunajský, Európsky dohovor o krajine a pod.)
- Rešpektovať krajinu ako základnú zložku kvality života ľudí v mestských i vidieckych oblastiach, v pozoruhodných, všedných i narušených územiach.

V oblasti využívania prírodných zdrojov

- Sledovať environmentálne ciele na zabezpečenie ochrany vôd a ich trvalo udržateľného využívania ako sú: postupné znižovanie znečisťovania prioritnými látkami, zastavenie alebo postupné ukončenie emisií, vypúšťania a únikov prioritných nebezpečných látok.
- Uprednostňovať prirodzenú drevinovú skladbu porastov na jednotlivých stanovištiach za účelom potrebného zvyšovania infiltračnej schopnosti a retenčnej kapacity lesných pôd.
- Minimalizovať pri územnom rozvoji možné zábery poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov a funkčné využitie územia navrhovať tak, aby čo najmenej narušalo organizáciu poľnohospodárskej pôdy a jej využitie so zachovaním výraznej ekologickej a environmentálnej funkcie, ktorú poľnohospodárska pôda a lesné pozemky popri produkčnej funkcii plnia.

Zásady a regulatívy usporiadania územia z hľadiska kultúrno-historického dedičstva

Rešpektovať kultúrne dedičstvo s jeho potenciálom v zmysle Európskeho dohovoru o kultúrnom dedičstve, Európskeho dohovoru o ochrane archeologického dedičstva a Deklarácii NR SR o ochrane kultúrneho dedičstva, predovšetkým vyhlásené kultúrne pamiatky, vyhlásené a navrhované na vyhlásenie urbanistické súbory (mestské pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ich ochranné pásma).

Akceptovať a nadväzovať pri novej výstavbe na historicky utvorenú štruktúru osídlenia s cieľom dosiahnuť ich vzájomnú funkčnú a priestorovú previazanosť pri zachovaní identity a špecifčnosti historického osídlenia.

Rešpektovať kultúrno-historické urbanistické celky a architektonické objekty a areály ako potenciál kultúrnych, historických, spoločenských, technických, hospodárskych a ďalších hodnôt charakterizujúcich prostredie.

Rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etnokultúrne a hospodársko-sociálne celky a prírodno-klimatické oblasti, dominantné znaky typu kultúrnej krajiny so zachovanými vinohradníckymi oblasťami, oblasťami štálov a rôznych foriem vidieckeho osídlenia, vrátane rozptýleného osídlenia.

Rešpektovať a akceptovať v diaľkových pohľadoch a v krajinnom obraze historicky utvorené dominanty spolu s vyhlásenými a navrhovanými ochrannými pásmami pamiatkového fondu.

Zohľadňovať a revitalizovať v územnom rozvoji kraja:

- územia historických jadier miest a obcí ako potenciál kultúrneho dedičstva, ako aj časti rozptýleného osídlenia,
- známe a predpokladané lokality archeologických nálezísk a nálezov, v zmysle pamiatkového zákona,
- národné kultúrne pamiatky, ich súbory a areály a ich ochranné pásma ...,
- objekty, súbory alebo areály objektov, ktoré sú navrhované na vyhlásenie za kultúrne pamiatky, ako aj územia navrhované na vyhlásenie za pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny a ochranné pásma,
- pamätihodnosti, ktorých zoznam vedú jednotlivé obce.

Rešpektovať objekty, súbory alebo areály objektov, ktoré sú navrhované na vyhlásenie za kultúrne pamiatky, ako aj územia navrhované na vyhlásenie za pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny a ochranné pásma.

Zohľadňovať archeologické lokality a náleziská, ktoré v Nitrianskom kraji majú mimoriadny význam najmä z hľadiska pravekého a starovekého osídlenia. Kultúrne dedičstvo a pamiatkový fond s dôrazom na ochranu archeologických lokalít a nálezov je podľa pamiatkového zákona limitujúcim faktorom využívania územia nielen nad terénom, ale najmä pod terénom, kde sa nachádzajú rôzne vrstvy a stopy hmotnej časti kultúrneho dedičstva.

Zásady a regulatívy verejného dopravného vybavenia

Rešpektovať dopravnú infraštruktúru celoštátnej úrovne – koridory ciest

- Nitra – Topoľčany – (Partizánske), ...

Rezervovať koridory pre výhľadové trasy rýchlostných ciest R3, R7 a R8 na území Nitrianskeho kraja:

- koridor rýchlostnej cesty R8 v trase vedenej od napojenia na rýchlostnú cestu R1 západne od Nitry v polohe západne od cesty I/64, východne od Topoľčian, ...

Dodržiavať vyhlásené ochranné pásma letísk na území kraja.

Zásady a regulatívy verejného technického vybavenia

V oblasti vodného hospodárstva

- Na úseku všeobecnej ochrany vôd vytvárať územnotechnické podmienky pre všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých ekosystémov v krajine.
- rešpektovať a zachovať v riešení všetky vodné prvky v krajine (sieť vodných tokov, vodných plôch, mokrade) a s nimi súvisiace biokoridory a biocentrá,
- dodržiavať princíp zadržiavania vôd v území,
- navrhovať v rozvojových územiach technické opatrenia na odvádzanie vôd z povrchového odtoku na báze retencie (zadržania) v povodí, s vyústením takého množstva vôd do koncového recipienta, aké otekalo pred urbanizáciou jednotlivých zastavaných plôch,
- zlepšovať vodohospodárske pomery na malých vodných tokoch a v povodí zásahmi smerujúcimi k stabilizácii pomerov v extrémnych situáciách tak povodňových, ako aj v období sucha,
- revitalizovať odstavené korytá, Starú Nitru, ... a do odstavených koryt tokov zabezpečovať dostatočné množstvo kvalitnej vody,
- podporovať výstavbu objektov protipovodňovej ochrany územia a nenavrhovať v inundačnom území tokov výstavbu a iné nevhodné aktivity,

Na úseku verejných vodovodov:

- vytvárať územnotechnické predpoklady pre komplexné zabezpečenie zásobovania obyvateľstva pitnou vodou, zvyšovanie podielu zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom približovať sa postupne k úrovni vyspelých štátov EÚ,
- chrániť v maximálnej možnej miere zdroje pitnej vody, rešpektovať vymedzené vodárenské zariadenia regionálneho významu, vrátane ich ochranných pásiem,
- zabezpečovať územnú prípravu zdrojov vody tak, aby sa docielil súlad medzi predpokladaným nárastom obyvateľov a ostatných sídelných aktivít a rozvojom vodného hospodárstva, ochranou prírody a
- ekologickou stabilitou územia,
- zabezpečovať integrovanú ochranu vodárenských zdrojov pre trvalo udržateľné využívanie zdrojov pitnej vody, rešpektovanie pásiem ochrany vodárenských zdrojov (pásma hygienickej ochrany),
- zabezpečovať ochranu lokálnej, ako aj nadradenej vodárenskej infraštruktúry (ochranné pásma vodovodov, vodojemov, CS a pod.), v prípade možností aj s ponechaním manipulačných pásov,
- rezervovať územie pre vybudovanie vodovodov v obciach bez vodovodu.

Na úseku verejných kanalizácií:

- preferovať v návrhu skupinové kanalizácie pre aglomerácie viacerých sídiel so spoločnou COV,
- vymedziť územné rezervy plôch a koridorov pre kanalizačné stavby nadradeného významu,
- preferovať v návrhu odkanalizovania menších obcí delené sústavy so zadržiavaním dažďových vôd v území,
- zabezpečiť požiadavky v oblasti odkanalizovania s cieľom postupne zvyšovať úroveň v odkanalizovaní miest a obcí v súlade s požiadavkami legislatívy EÚ,
- zabezpečiť územnotechnické podmienky pre zodpovedajúcu úroveň odvádzania a sekundárneho (biologického) čistenia komunálnych odpadových vôd z aglomerácií s produkciou organického znečistenia od 2000 EO do 10 000 EO v časovom horizonte do 31. 12. 2015 v súlade s plánom rozvoja verejných kanalizácií,
- zabezpečiť územnotechnické podmienky pre na splnenie cieľov stanovených do roku 2015 výstavbu kanalizačných systémov a rozšírenie, intenzifikácie alebo obnovy COV v aglomeráciách od 2 000 do 10 000 ekvivalentných obyvateľov (v zmysle prílohy c. 4.1 Vodného plánu Slovenska): 3. aglomerácie v okrese Nitra: ... Výčapy – Opatovce,

V oblasti energetiky

- Rešpektovať existujúce koridory vedení 220kV a 400kV a navrhované siete v existujúcich, či novo navrhovaných koridoroch.
- Rešpektovať existujúce koridory vedení 110kV a navrhované siete v existujúcich, či novo navrhovaných koridoroch.
- Rešpektovať koridory súčasných plynovodov a novo navrhované siete koridorov alebo siete plynovodov určené na rekonštrukciu.
- Rešpektovať koridory medzištátnych plynovodov.
- Presadzovať uplatnením energetickej politiky SR, regionálnej energetickej politiky a využitím kompetencie miestnych orgánov samosprávy budovanie kogeneračných zdrojov na výrobu elektriny a tepla a tam, kde je to ekonomicky a environmentálne zdôvodniteľné, udržať a inovovať už vybudované systémy s centralizovaným zásobovaním obyvateľstva teplom.
- Utvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike.
- Obnoviteľné a druhotné zdroje energie situovať mimo zastavané a obytné zóny.

V oblasti telekomunikácií

- Rešpektovať jestvujúce trasy a ochranné pásma telekomunikačných vedení a zariadení.
- Rešpektovať situovanie telekomunikačných a technologických objektov.
- Akceptovať potrebu budovania telekomunikačnej infraštruktúry v nových rozvojových lokalitách.
- Vytvárať územnotechnické podmienky pre rozširovanie mobilnej siete GSM a umožniť aj služby mobilnej siete tretej generácie – UMTS s vysokorýchlostnou dátovou sieťou.
- Vytvárať územnotechnické podmienky pre budovanie prístupovej telekomunikačnej siete v optickom prevedení s maximálnym prístupom až k zákazníkovi.
- Vytvárať územnotechnické podmienky pre rozširovanie rozsahu telekomunikačných služieb v pevnej aj mobilnej sieti.

V oblasti odpadového hospodárstva

- uprednostňovať separovaný zber využiteľných zložiek s cieľom znížiť množstvo komunálneho odpadu,

Verejnoprospešné stavby

V oblasti cestnej dopravy

- Rýchlostné cesty R3, R7 a R8 a ich zariadenia na území Nitrianskeho kraja.
- Homogenizácia ciest prvej triedy na kategóriu C11,5/80, ...

V oblasti vodného hospodárstva

- Odtokové pomery, vodné nádrže a prevody vôd, stavby spojené s revitalizáciou odstavených koryt: ..., Starej Nitry,
- Verejné kanalizácie, stavby kanalizácií (t.j. stokových sietí a čistiarni odpadových vôd) v aglomeráciách od 2 do 10 tis. EO: g) v okrese Nitra: ..., Výčapy – Opatovce,

V oblasti energetiky

- Novonavrhované siete plynovodov alebo siete plynovodov určené na rekonštrukciu v zmysle navrhovaného riešenia a podrobnejšej projektovej dokumentácie

1.3 RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY DOKUMENTUJÚCE ZAČLENENIE RIEŠENEJ OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLENIA

1.3.1 PRIRODNÁ ŠTRUKTÚRA NITRIANSKEHO KRAJA A OKOLIA OBCE

Územie Nitrianskeho kraja má mimoriadne dôležitú polohu z hľadiska fungovania ÚSES. Je to styčné územie biogeografických provincií Carpathicum Occidentale, Eucarpaticum a Pannonicum. V tomto území vybiehajú na juh južné výbežky karpatských pohorí Považský Inovec, Tribeč, Pohronský Inovec, Štiavnické vrchy, Krupinská vrchovina, zároveň na tomto území sú najsevernejšie výbežky Podunajskej nížiny pozdĺž riek Váhu, Nitry, Hrona a Ipľa.

Nitriansky kraj má preto významné nadregionálne a regionálne biocentrá horského, pahorkatinného aj nížinného typu. Tieto sú usporiadané v pásmach podľa prírodných zákonitostí v zásade v smere sever - juh, t.j. v smere hlavných hrebeňov pohorí a v smere dolín hlavných riek, v najjužnejšej časti kraja pozdĺž Dunaja v smere západ - východ. Po prepojení týchto biocentier biokoridormi by tento systém mal tvoriť biokoridor provincionálneho významu medzi biogeografickými provinciami Pannonicum a Carpathicum (oblasti Praecarpaticum, Eupannonicum a Matricum).

Najvýznamnejším a vlastne jediným koncepčným prírodným prvkom, ktoré prechádza katastrom obce Výčapy-Opatovce je regionálny biokoridor (**Rieka Nitra**), ktorý je tvorený a charakterizovaný vodným tokom rieky Nitra a jeho príslušného územia a porastu. Tento biokoridor už zo svojej podstaty nemôže plnohodnotne tvoriť prepojenie medzi významnými biocentrami – prechádza najmä urbanizovanou krajinou a úlohou tohto prvku je skôr v polohe „vťahovania“ prírodných fenoménov do takéhoto územia, napriek tomu tento biokoridor prechádza celým územím Nitrianskeho kraja zo severu od Topoľčian až ku Komárnu so sporadickou sieťou regionálnych a miestnych biocentier, kde tento biokoridor končí vo svojej najvýznamnejšej polohe v nadregionálnom biocentre *Apáli* pri sútoku rieky Nitra a Váh.

V širšom okolí (cca od 30 km) sa nachádzajú veľmi významné prírodné prvky: nadregionálne biocentrum **Zobor**, ktoré sa nachádza južne od katastra obce, prechádza do regionálneho biocentra (*Žibrica*) v okolí vrchu Žibrica a ďalej prostredníctvom nadregionálneho biokoridoru (*Tribeč*) severným až severovýchodným smerom opúšťa územie Nitrianskeho okresu smerom k regionálnemu biocentru (*Súľovce*) a k nadregionálnemu biocentru **Hrdovická** a ďalej týmto smerom mimo územie Nitrianskeho kraja, pričom medzi nimi sa nachádza sieť regionálnych biocentier, ktoré tvoria nielen významné ekologické jadro celého okolia, ale ovláda ho aj priestorovo, pretože sú umiestnené na pohorí - najvýraznejšia prírodná dominanta je línia vrchov pohoria Tribeč (Zobor, Žibrica, Veľký Tribeč), ktoré veľmi výrazným a jedinečným spôsobom uzatvárajú krajinu okolia Ľudovítová v južnom až juhovýchodnom smere.

1.3.2 URBANISTICKÁ ŠTRUKTÚRA NITRIANSKEHO KRAJA A OKOLIA OBCE

Základná urbanistická koncepcia Nitrianskeho kraja je ovplyvnená a vychádza zo súvislostí a faktorov, ako aj z existujúcich a predpokladaných aglomeračných väzieb vytvorených okolo jednotlivých miest ležiacich na jeho území aj mimo neho. Aglomeračné účinky mesta Bratislavy totiž pôsobia ďaleko za hranice Bratislavského kraja a už v súčasnosti aktívne pôsobia aj na mestá Trnava, Hlohovec, Galanta, Dunajská Streda a dokonca aj na mesto Nitra. V budúcnosti sa predpokladá, že účinnosť aglomeračných väzieb mesta Bratislavy sa ešte viac posilní a plošne rozšíri v smere uvedených miest. Preto možno konštatovať, že rozvoj sídelnej štruktúry Nitrianskeho kraja v širších – celoslovenských súvislostiach, je potrebné hodnotiť v súčinnosti so sídelnou štruktúrou Bratislavského a Trnavského kraja. Z týchto daností sa charakteristika sídelného systému kraja nemôže orientovať iba na vlastné územie kraja, ale musí vychádzať zo širších súvislostí, o ktorých z pohľadu rozvoja sídelnej štruktúry pojednáva celoštátny materiál Koncepcia územného rozvoja Slovenska.

Vo vnútri kraja sa formujú, ťažiská osídlenia okolo najvýznamnejších urbanistických centier nadregionálneho až regionálneho charakteru (sídelných pólů) a to nitrianske ťažisko osídlenia, novozámocko-komárňanské ťažisko osídlenia, levické ťažisko osídlenia a topoľčianske ťažisko osídlenia, ktoré presahuje Nitriansky kraj a rozprestiera sa aj na Trenčianskom kraji a zahŕňa sídelné póly Bánovce nad Bebravou a Partizánske s príslušnými obcami. Prepojenie jednotlivých sídelných pólů či už v rámci kraja alebo mimo jeho hraníc je definované rozvojovými osami. Rozvojové osi sídelné sa na území Nitrianskeho kraja vyformovali pozdĺž tokov riek Váh – Nitra a Hron a v smere západovýchodnom Nitra – Pohronie. Rozvojové osi komunikačno-sídelné sa na území Nitrianskeho kraja formujú v smere existujúcich (cesta 1/75) i uvažovaných cestných prepojení (južný cestný ťah). Tieto rozvojové osi budú v zásade smerodajné pre ďalší rozvoj sídelného systému kraja. Popri nich však sú a budú sa rozvíjať rozvojové osi na regionálnej úrovni.

Najvýznamnejším urbanistickým prvkom aktívne ovplyvňujúcim obec Výčapy-Opatovce je nadregionálne urbanistické centrum **Nitra**, ako sídlo kraja, s ktorým je obec prepojená prostredníctvom regionálnej urbanistickej osi vyššieho rádu **Ponitrianska os**, ktorá vytvára prepojenie Nitry a Topoľčian. Hlavnou nosnou osou kraja je však **Nitriansko-pohronská os** nadregionálneho charakteru prepájajúca Bratislavu/Trnavu – Nitru – Banskú Bystricu.

1.3.3 SOCIOEKONOMICKÁ A DEMOGRAFICKÁ ŠTRUKTÚRA NITRIANSKEHO KRAJA

Počet obyvateľov v SR sa v poslednom období (v rokoch 2001-2011) zvýšil o 17581 osôb, t.j. o 0,3 %. Priemerný ročný nárast bol v týchto rokoch 1,76 tis. osôb, čo predstavuje pri porovnaní s obdobím 1991-2001 pokračujúci pokles priemerného ročného prírastku (vtedy bol 10,5 tis. obyvateľov ročne). V súvislosti s klesajúcim prírastkom obyvateľstva sa zhoršujú aj trendy v demografickom správaní sa obyvateľstva (spomalenie reprodukcie, pokles uzavretých manželstiev, vzrast počtu rozvodov, spomaľovanie vývoja obyvateľstva prirodzenou menou, pokles prirodzeného prírastku, zmeny vo vekovom zložení obyvateľstva – znižovanie osôb v predproduktívnom veku a nárast osôb v produktívnom veku a poproduktívnom veku).

Celkové charakteristiky pre SR sú v priemete pre Nitriansky kraj ešte nepriaznivejšie, v období 2001-2011 tu bol dosahovaný úbytok obyvateľstva (23555 osôb, v rokoch 1991-2001 to bol úbytok „iba“ 3424 osôb). Aj v polohe demografického správania sa dosahuje Nitriansky kraj nepriaznivé hodnoty a obyvateľstvo tvorí regresívny typ populácie.

Vývoj osídlenia Nitrianskeho kraja v druhej polovici minulého storočia je charakteristický dvoma významnými trendmi. Od 60-tych rokov do začiatku 90-tych rokov je zreteľná silná koncentrácia obyvateľov do centier, miest s počtom viac ako 20 tis. obyvateľov. V 90-tych rokoch nastal v tomto trende zlom, a vývoj osídlenia je charakteristický zastavením rastu najväčších obcí a miernym rastom najmenších obcí. Jednoznačne sa preukazuje zastavenie prudkého rastu najväčších obcí (obce s viac ako 20 tis. obyvateľov) a ich postupný pokles až do mínusových prírastkov v poslednom desaťročí a stabilizácia a mierny nárast ostatných veľkostných typov obcí, z ktorých najväčšie prírastky zaznamenávajú obce vo veľkosti 2 – 5 tis. obyvateľov.

Z hľadiska nadregionálnych sídelných a hospodárskych súvislostí sa čím ďalej tým viac prejavujú väzby v smere na trnavský a bratislavský kraj. Predovšetkým sa to prejavuje v smere dochádzky za prácou a tokov tovarov. Ide o vzťahy na mestá Trnava a Bratislava a ich aglomerácie. Okrem toho sa v priestore mesta Nitra, Trnava ako aj v ich zázemí rozvíjajú nové hospodárske aktivity. Tieto okolnosti majú vplyv aj na lokalizáciu výstavby nových bytov v obciach, ktoré majú najlepšiu dostupnosť k existujúcim a rozvíjajúcim sa hospodárskym aktivitám. Hodnotením výstavby nových bytov (podiel novopostavených bytov za rok na 1000 obyvateľov priemerného počtu obyvateľov v obci), stavu bytov (prírastky bytov v priemere za rok na 1000 obyvateľov priemerného počtu obyvateľov v obci) a rastu obyvateľov (index rastu) možno konštatovať nasledovné

- podiel novopostavených bytov sa sústredil v západnej časti Nitrianskeho kraja a vo vyššej miere v menších obciach
- prírastky bytov sa sústredili v západnej časti Nitrianskeho kraja, najmä v území medzi mestom Nitra a Šafa v smere na západ k hraniciam kraja
- napriek pozitívnemu podielu novopostavených bytov bol celkový prírastok bytov záporný (úbytok bytov)
- najmenší podiel novopostavených bytov je na východe kraja v osi Štúrovo – Želiezovce – Levice
- najvyššie úbytky bytov sú taktiež na východe kraja v osi Štúrovo – Želiezovce – Levice
- index rastu obyvateľov sleduje v podstate podiel novopostavených bytov
- pokles obyvateľov je evidovaný aj v značnej časti obcí s novou bytovou výstavbou

Veková štruktúra obyvateľstva SR sa postupne mení v prospech starších vekových kategórií – prehľbuje sa proces starnutia populácie (znižuje podiel detskej zložky a zvyšuje sa podiel obyvateľov v poproduktívnom, ale aj v produktívnom veku); Nitriansky kraj má v tomto pohľade stagnujúci typ populácie. Z hľadiska národnostnej štruktúry má SR pestrú národnostnú štruktúru, na území Nitrianskeho kraja prevláda okrem dominantnej slovenskej národnosti, najmä maďarská národnosť pričom v okrese Nitra má zastúpenie takmer 6%. Vzdelanostná štruktúra Nitrianskeho kraja oproti celej republike je priemerná (12% vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva).

2 STRATÉGIA ROZVOJA OBCE

V oddiele Stratégia rozvoja obce stanovujeme základné predpoklady budúceho rozvoja obce na úrovni základných koncepčných prvkov. Pozri aj Vysvetlenie pojmov – metodika v záverečnej časti. Oddiel pozostáva:

- **Základná stratégia rozvoja obce:** základný strategický princíp formovania obce, základné predstavy o formovaní budúcnosti obce ako celku;
- **Prírodná stratégia rozvoja obce (územný systém ekologickej stability):** čiastkový strategický princíp formovania obce z pohľadu formovania prírodnej štruktúry obce resp. katastra;
- **Urbanistická stratégia rozvoja obce:** čiastkový strategický princíp formovania obce z pohľadu formovania urbanistickej štruktúry obce resp. katastra;
- **Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce:** čiastkový strategický princíp formovania obce z pohľadu formovania socio-ekonomickej štruktúry obce;

Všetky základné koncepčné princípy sú zakreslené vo výkresovej časti na prílohe č.2: Stratégia rozvoja obce.

2.1 ZÁKLADNÁ STRATÉGIE ROZVOJA OBCE

Východiskové predpoklady

Katastrálne územie obce Výčapy-Opatovce je charakteristický typ vidieckej krajiny medzi mestami Nitra a Topoľčany, ktoré sa rozvíja pozdĺž nivy rieky Nitra. Jedná sa o katastrálne územie s veľkosťou 1400ha s východno – západne pretiahnutým tvarom, ktorý tvorí približne obdĺžnikovitý tvar s rozmermi 5400 x 3000m.

Prírodná časť (extravilán – neurbanizované územie) je charakterizovaná ako poľnohospodárska mierne zvlnená krajina, ktorá sa rozprestiera okolo urbanizovanej časti (intravilán), ktorý je typom vidieckeho sídla formujúceho sa v súvislom urbanizovanom páse medzi mestami Nitra a Topoľčany, zomknutého na východnej strane riekou Nitra, na západnej strane železničnou traťou, na severnej a južnej strane je bezprostredne v kontakte so svojou katastrálnou hranicou s obcou Koniarovce resp. Ľudovítová.

Najvýraznejším prírodným prvkom územia je regionálny biokoridor rieky Nitra, ktorý sa ťahne v východnej časti katastra a tvorí východnú prírodnú bariéru obce. Na západnej strane katastra sa ťahne nezalesnená pahorkatina využívaná na intenzívnu poľnohospodársku výrobu.

Najvýznamnejším a určujúcim urbanistickým prvkom územia je Ponitrianska os – regionálna os I. stupňa, ktorá má dve vetvy (cestnú a železničnú). Táto os prepája obec s mestami Nitra a Topoľčany.

Veľmi dôležitým faktorom je aj pripravovaná realizácia cestného koridoru Nitra – Horná Nitra, ktorá výrazne zmení organizáciu urbanistického usporiadania všetkých väčšiny sídiel pozdĺž tejto trasy. Všetky obce sú v súčasnosti urbanizačne organizované pozdĺž trasy cesty I/64, v prípade vzniku novej trasy cesty R8 sa veľmi významnými stanú napojenia a privádzače na túto cestu a význam cesty I/64 ako hlavného urbanizačného faktora sa mierne zníži.

Základná stratégia rozvoja obce

Perspektívou a plánom obyvateľov obce Výčapy-Opatovce je úspešná a prítiažlivá obec pre svojich obyvateľov a návštevníkov, zaujímavá lokalita pre bývanie, trávenie voľného času s kvalitným životným prostredím, prácu, komplexnou technickou infraštruktúrou a profesionálnou správou.

Stratégia rozvoja obce bude realizovaná pomocou 5-tich nasledujúcich hlavných rozvojových cieľov:

- skvalitnenie podmienok života v obci;
- vytvorenie komplexných podmienok pre rozvoj bývania;
- vytvorenie komplexných podmienok pre rozvoj športovo-rekreačných aktivít;
- rozvoj podnikateľských aktivít, posilnenie ekonomiky obce;
- podporiť ekostabilizačné a krajinárske hodnoty krajiny

Skvalitnenie podmienok života v obci

Pod pojmom kvalitné podmienky života v obci si možno predstaviť celú škálu oblastí a problémov vnímaných v prvom rade obyvateľmi obce, ktoré v značnej miere ovplyvňujú spoločenskú atraktivitu obce. Medzi indikátory zásadného charakteru (napr. popri ukazovateľoch vypovedajúcich o kvalite životného prostredia) patria: kvalita bývania, sociálnej infraštruktúry a pod. Na ich vytváranie majú vplyv všetky verejnoprávne a súkromné subjekty pôsobiace na území obce, a ich vzájomné väzby v prvom rade s obcou ako samosprávnou jednotkou. Kvalitné podmienky života podporujú prítiažlivosť sídiel nielen pre radového obyvateľa, ale do značnej miery podporujú prítiažlivosť aj pre podnikateľskú verejnosť.

V prípade obce sa problematika rozvoja sídla sústreďuje do oblasti technickej infraštruktúry, sociálnej vybavenosti a bývania. Pre realizáciu aktivít v rámci rozvoja a budovania infraštruktúry je príznačná tak jej ovplyvniteľnosť zo strany samosprávy (obce), ako aj finančná náročnosť. Avšak v konečnom dôsledku jej existencia predstavuje jeden zo základných predpokladov trvalo udržateľného rozvoja obce.

Vytvorenie komplexných podmienok pre rozvoj bývania

Zmyslom tohto cieľa je pripraviť, naplniť a realizovať projekt rozšírenia obce o nové plochy s prioritnou možnosťou umiestnenia plôch bývania výlučne individuálnych foriem (rodinných domov). Plochy bývania prednostne ponúknuť miestnym obyvateľom ale pripraviť plochy bývania najmä pre prilákanie nových obyvateľov obce – aktivitou sa sleduje zvýšenia počtu obyvateľov obce formou migrácie.

Vytvorenie komplexných podmienok pre rozvoj športovo-rekreačných aktivít

Zmyslom tohto cieľa je podporiť také aktivity, ktoré budú smerovať k rozvoju športovo-rekreačných aktivít v troch rovinách:

- naviazané k rieke Nitra a najmä k mŕtvemu ramenu. Aktivity môžu obsahovať širšiu škálu funkcií, predpoklad je že budú viazané najmä k vodnej ploche a športovému rybolovu, ale aj cyklistike a pod.;
- naviazané k navrhovaným parkom pri jednotlivých centrách. Jedná sa o každodenné rekreačno-oddychové aktivity (prechádzky, šport – hranie sa najmenších detí a pod.)
- rekreačné aktivity spojené s pestovaním a spracovaním hrozna – vinohradnícke domčeky. Aktivitou sa sleduje obnovenie vinohradníckej tradície v obci.

Rozvoj podnikateľských aktivít, posilnenie ekonomiky obce

Výčapy-Opatovce majú vzhľadom na geografickú polohu ku krajskému mestu a polohu obce na trase – Nitra – Topoľčany dobrý potenciál pre rozvoj. Z tohto dôvodu je cieľom vytvoriť nielen územné ale komplexné podmienky pre umiestnenie výrobných alebo vybavenostno-výrobných aktivít formou ucelenej samostanej zóny (priemyselný park). Vzhľadom na kontext obytných území musí sa jednať o aktivity, ktoré nemajú negatívny vplyv nad rámec svojho areálu.

Podporiť ekostabilizačné a krajinárske hodnoty krajiny

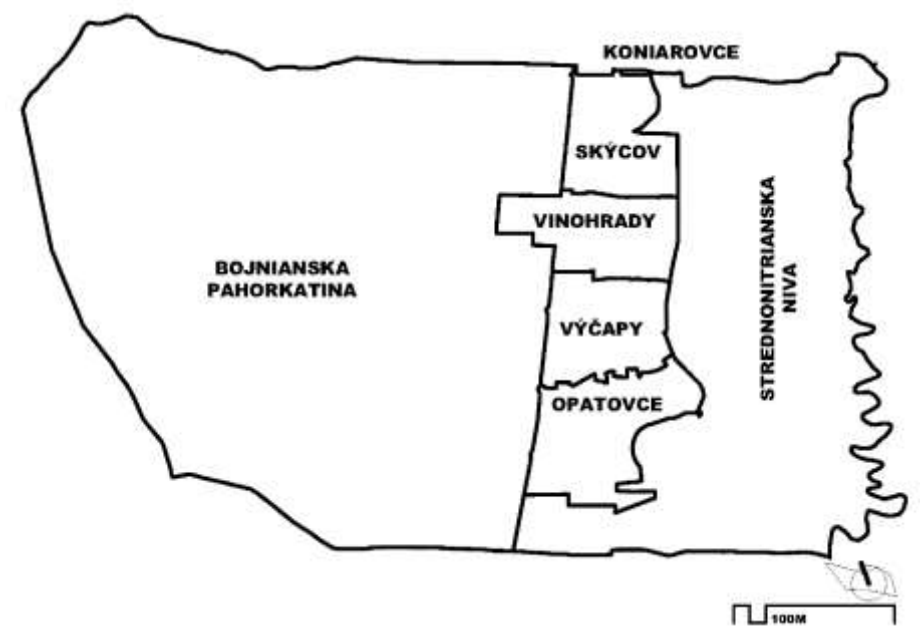
Zmyslom tohto cieľa je pripraviť, naplniť a realizovať ambiciózne projekt zvýšenia krajinárskej hodnoty územia a aspoň čiastočne prinavrátiť pôvodný obraz krajiny založením resp. rozšírením ekostabilizačných ostrovov (biocentier) a línii (biokoridorov) na rovnomerne na území celého katastra obce.

tab. 1: Zoznam PFCelkov

PFCelok (pomenovanie)	Typ PFCelku (charakteristika)	návrh / výhľad	
		rozloha (ha)	podiel (%)

	PFCelok (pomenovanie)	Typ PFCelku (charakteristika)	návrh / výhľad	
			rozloha (ha)	podiel (%)
P1	Strednonitrianska niva	prírodný regionálny	388,0	27,4
P2	Bojnianska pahorkatina	prírodný miestny	827,8	58,4
U1	Výčapy	urbanistický miestny	46,9	3,3
U2	Opatovce	urbanistický miestny	60,8	4,3
U3	Vinohrady	urbanistický miestny	47,5	3,4
U4	Skýcov	urbanistický miestny	45,6	3,2
	(Koniarovce)	urbanistický miestny	0,5	
	Kataster / PFCelky spolu		1417,1	

obr. 1: Rozčlenenie katastrálneho územia obce Výčapy-Opatovce na základné PFCelky

2.2 ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY (PRÍRODNÁ STRATÉGIA ROZVOJA OBCE)

Východiskové predpoklady

PFCelok Bojnianska pahorkatina a PFCelok Strednonitrianska niva sú celky krajinného typu a zaberajú podstatnú časť katastrálneho územia obce. PFCelok Strednonitrianska niva je rozdelený urbanistickým PFCelkom Výčapy-Opatovce. Krajinné celky sú charakteristické zjavnou rozdielnou geomorfologickou charakteristikou, kým PFCelok Strednonitrianska niva je nížinného typu PFCelok Bojnianska je pahorkatinného typu. Prírodné celky spolu zaberajú takmer 1216ha (86%) katastrálneho územia.

Kataster obce je v extraviláne prevažne využívaný pre poľnohospodársku produkciu v rámci ktorej sa nachádza viacero krajinnoekologických prvkov, tieto sú v návrhu doplnené o ďalšie:

- **Rieka Nitra** (regionálny biokoridor) – zahŕňa miestne biocentrá: Lefantovské rameno, Most, Rybníky
- **Hunták** (regionálny biokoridor)
- **Lefantovské rameno** (miestne biocentrum)
- **Rybníky** (miestne biocentrum)
- **Prievoz** (miestne biocentrum)
- **Choseň I** (miestne biocentrum)
- **Choseň II** (miestne biocentrum)
- **Choseň** (miestny biokoridor)

Celkovo krajinnoekologické prvky (plochy ekostabilizačnej a environmentálnej vegetácie a vodstva v krajine) tvoria 6% podiel všetkých plôch katastra (85,4ha).

Pri započítaní aj významných sídelných ekostabilizačných prvkov (plochy environmentálnej vegetácie v sídle, plochy rekreačnej a/al. vybavenostnej vegetácie, plochy obytnej a/al. extenzívnej produkčnej vegetácie) je podiel v rámci katastra takmer 9%(122,4ha).

Pre posudzovanie ekologickej stability územia je stanovený koeficient ekologickej stability (KES) – pomerné číslo, ktoré definuje pomer medzi tzv. stabilnými a nestabilnými plochami. Podľa metodiky – vzorca (Michal, 1985) je v katastrálnom území obce Výčapy-Opatovce KES s hodnotou 0,12 – územie nadpriemerne využívané, so zreteľným narušením prírodných štruktúr, základné ekologické funkcie musia byť sústavne nahradzované technickými zásahmi. Pričom hodnota 0,12 je len mierne nad hraničnou hodnotou pre územia s maximálnym narušením prírodných štruktúr, základné ekologické funkcie musia byť intenzívne a trvalo nahradzované technickými zásahmi.

Poznámka – výpočet KES (modifikovaný vzorec pre potreby tohto územného plánu):

KES = (EKSVG + ENVVG + PEKVG + RKVVG + OEPVG + OBTVG + EKSVĐ) / (PRDVG + ZST + SPL) = (58,2 + 8,3 + 2,9 + 4,2 + 29,9 + 26,2 + 22,8) / (1197,8 + 26,2 + 40,6) = 152,5 / 1264,6 = **0,12**

EKSVG (ekostabilizujúca vegetácia)..... 58,2ha
ENVVG (environmentálna vegetácia krajinná a sídelná – započítaný 10% podiel verejných priestranstiev) 8,3ha
PEKVG (produkčná vegetácia s významnou ekostabilizujúcou a al. environmentálnou funkciou)..... 2,9ha
RKVVG (rekreačná a/al. vybavenostná vegetácia) 4,2ha
OEPVG (obytná a/al. extenzívna produkčná vegetácia) 29,9ha
OBTVG (obytná vegetácia a vegetácia nádvorí – stanovená ako 50% podiel zastavaných plôch a nádvorí)..... 52,3 x 0,5 = 26,2ha
EKSVĐ (ekostabilizujúce vodstvo) 22,8ha
PRDVG (produkčná vegetácia) 1197,8ha
ZST (zástavba – stanovená ako 50% podiel zastavaných plôch a nádvorí)..... 52,3 x 0,5 = 26,2ha
SPL (spevnené plochy – stanovená ako 90% podiel verejných priestranstiev + 100% plochy tranzitných komunikácií) 38,2 x 0,9 + 6,2 = 40,6ha

Objektívnejším faktorom pre posúdenie ekologickej stability územia je tzv. stupeň ekologickej stability (SES), ktorý zohľadňuje aktuálny stav a významnosť prírodného prvku. Vzhľadom na skutočnosť, že v rámci KEP nebol tento koeficient skúmaný a v rámci týchto zmien a doplnkov nebol KEP aktualizovaný na jednotlivé lokality (nebola skúmaná významnosť prírodného prvku) nie je možné definovať koeficient KEP. Doporučujeme pri najbližšom spracúvaní KEP aby tento koeficient bol definovaný.

Krajinnoekologická stratégia obce

Krajinnoekologická stratégia rozvoja obce sa sústreďuje primárne na zachovanie jestvujúcich krajinných prvkov. To znamená bude potrebné realizovať opatrenia na zachovanie a podporu týchto významných plôch.

Z pohľadu nízkej ekostabilizačnej hodnoty územia a jej nerovnomerného rozloženia bude potrebné pripraviť a najmä realizovať opatrenia na jej celkové zvýšenie – bude potrebné postupne významne zvýšiť podiel krajinej vegetácie. Sledujeme s tým aby podiel ekostabilizačných a environmentálnych plôch stúpol na hodnotu cca. 10% plochy katastrálneho územia, resp. aby ukazovateľ krajinnoekologickej stability územia (KES) sa zvýšil na hodnotu blízku k 0,25. Tento cieľ bude potrebné naplňať najmä delením rozsiahlych ucelených plôch poľnohospodárskej výroby líniovými interakčnými prvkami ale aj rozširovaním / vytváraním nových krajinárskych prvkov.

obr. 2 Strednonitrianska niva východne od obce, v pozadí pohorie Tríbeč

obr. 3 Bojnianska pahorkatina

Oproti existujúcemu stavu navrhujeme na doplnenie nasledovné krajinnoekologické prvky:

- **Most** (miestne biocentrum - navrhované)
- **Bojniasky biokoridor** (miestny biokoridor - navrhovaný)

Navrhujeme aby celkovo krajinnoekologické prvky (plochy ekostabilizačnej a environmentálnej vegetácie a vodstva v krajine) tvorili v budúcnosti takmer 10% podiel všetkých plôch katastra (136,7ha).

Pri započítaní aj významných sídelných ekostabilizačných prvkov (plochy environmentálnej vegetácie v sídle, plochy rekreačnej a/al. vybavenostnej vegetácie, plochy obytnej a/al. extenzívnej produkčnej vegetácie) navrhujeme podiel v rámci katastra takmer 14%(194,9ha).

Ukazovateľ ekologickej stability územia KES bude takto perspektívne zvýšený na hodnotu 0,24 (cieľ krajinnoekologickej stratégie obce) čo by znamenalo, že v klasifikácii ekologickej stability územia bude kataster obce Výčapy-Opatovce klasifikovaný ako územie nadpriemerne využívané, so zreteľným narušením prírodných štruktúr, základné ekologické funkcie musia byť sústavne nahradzované technickými zásahmi. Dlhodobým zámerom je dosiahnutie hodnoty ukazovateľa KES nad 0,3 čím by územie bolo preklasifikované ako územie intenzívne využívané najmä poľnohospodárskou veľkovýrobou avšak ešte stále autoregulačné pochody budú oslabené čo v ekosystémoch bude spôsobovať ich značnú ekologickú labilitu a neustále bude vyžadovať vysoké vklady dodatkovej energie.

Prepočet ukazovateľa KES pre návrh:

KES = (EKSVG + ENVVG + PEKVG + RKVVG + OEPVG + OBTVG + EKSVD) / (PRDVG + ZST +SPL) = (89,5 + 37,3 + 7,4 + 15,4 + 44,8 + 51,4 + 24,8) / (1032,2 + 51,4 + 62,9) = 270,6 / 1146,5 = **0,24**

EKSVG (ekostabilizujúca vegetácia).....89,5ha

ENVVG (environmentálna vegetácia krajinná a sídelná – započítaný 10% podiel verejných priestranstiev)37,3ha

PEKVG (produkčná vegetácia s významnou ekostabilizujúcou a al. environmentálnou funkciou).....7,4ha

RKVVG (rekreačná a/al. vybavenostná vegetácia)15,4ha

OEPVG (obytná a/al. extenzívna produkčná vegetácia)44,8ha

OBTVG (obytná vegetácia a vegetácia nádvorí – stanovená ako 50% podiel zastavaných plôch a nádvorí).....102,7 x 0,5 = 51,4ha

EKSVD (ekostabilizujúce vodstvo)24,8ha

PRDVG (produkčná vegetácia)1032,2ha

ZST (zástavba – stanovená ako 50% podiel zastavaných plôch a nádvorí).....102,7 x 0,5 = 51,4ha

SPL (spevnené plochy – stanovená ako 90% podiel verejných priestranstiev + 100% plochy tranzitných komunikácií).....49,9 x 0,9 + 18,0 = 62,9ha

V katastri obce Výčapy-Opatovce možno hovoriť o dvoch významných prírodných – krajinnoekologických prvkoch. Jednu tvorí regionálny biokoridor Rieka Nitra a druhý prvok tvorí regionálne biokoridor Hunták. V oboch prípadoch sa jedná o hydrické biokoridory. Vzhľadom na skutočnosť, že západným okrajom sa ťahne odlesnený chrbát Bojnianskej pahorkatiny navrhujeme položiť základy pre líniu nového biokoridoru v tomto priestore, ktorý by prepojil aj navrhované a čiastočne existujúce miestne biocentrá Choseň I a Choseň II..

Biokoridor **Rieka Nitra**, vyčlenený v rámci Generelu nadregionálneho ÚSES, vedúci nivou rieky Nitry, viazaný na ekosystémy vodného toku, brehové porasty, ďalšie porasty drevín na nive vodného toku a trávobylinné porasty medzihrádzového priestoru a protipovodňových hrádzí. Tento biokoridor s nadregionálnym dosahom prepája horské oblasti centrálnej časti západokarpatskej oblasti s panónskou nížinou, je zároveň významnou migračnou cestou vtáctva. Samotný vodný tok je v záujmovom území upravený, ohrádzovaný. Drevinné porasty sú tvorené úzkym pásom drevín prevažne prirodzeného zloženia, v ktorých prevažujú vŕba krehká a jelša lepkavá. Pobrežná vegetácia s potenciálnym výskytom biotopov európskeho významu Ls 1.2 Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy. Katastrálnym územím Výčapy-Opatovce vedie RBK Nitra v dĺžke cca 3,1 km na ploche 26,3ha. V rámci tohto biokoridoru sú zahrnuté aj miestne biocentrá Lefantovské rameno, Most, Rybníky.

obr. 4 Biokoridor rieka Nitra

Regionálny biokoridor **Hunták** zasahuje do katastra Výčapy-Opatovce len okrajovo, nachádza sa na južnom okraji územia. Biokoridor tvorí upravený vodný tok s príľahlým územím, brehové porasty (dreviny) sú v minimálnej miere, ale trávinnobylinné spoločenstvá majú prirodzený charakter, v toku prebieha prirodzená sukcesia, predstavuje spojovaciu migračnú trasu s potokom Hunták pritekajúcim od Zoborských vrchov a riekou Nitra, vodný tok je upravený (skanalizovaný).

obr. 5 Biokoridor Hunták

Miestne biocentrum **Lefantovské rameno** je tvorený vodnou plochou mŕtveho ramena rieky Nitra a príľahlým brehovým porastom na severnom okraji územia s presahom do katastrov Dolné Lefantovce a Koniarovce. Lokalita o veľkosti 12,5ha (na území katastra).

Veľmi cenná lokalita s nutnosťou eliminovať najmä znečisťovanie vody pritekajúcim Lefantovským potokom (do potoka sú zaústňované žumpy v obciach Horné aj Dolné Lefantovce) a postupným zlepšením druhovej skladby brehového porastu (nezalesnené úseky brehov ramena zalesniť pôvodnými drevinami tvrdého luhu).

obr. 6 Lefantovské rameno

Miestne biocentrum **Most**. Navrhované biocentrum v mieste dvoch pravostanných bývalých mŕtvych ramien rieky Nitra. Lokalita je navrhovaná

v bezprostrednom okolí areálu ČOV, takže súčasne bude plniť environmentálne funkcie – eliminovať vplyv areálu na okolie. Lokalita o veľkosti 2,4ha.

Založenie lokality bude významné predovšetkým z pohľadu eliminovania vplyvu areálu ČOV na regionálny biokoridor Nitra. Lokalita by mala obsahovať najmä pôvodné dreviny tvrdého luhu.

Miestne biocentrum **Rybníky**. Biocentrum prepája tri mŕtve ramená rieky Nitra na oboch brehoch. Na severozápadnom okraji je biocentrum v tesnom kontakte so zastavaným územím obce, v juhozápadnej časti sa nachádza ľavobrežný porast hospodárskeho lesa. Lokalita o veľkosti 19,1ha zahŕňa v sebe aj časť regionálneho biokoridoru Rieka Nitra.

Miestne biocentrum **Prievoz**. Biocentrum je tvorené topoľovým lesíkom a lúkami niekoľkonásobne esovitého priebehu na mieste bývalých mŕtvych ramien Nitry. Lokalita o veľkosti 5,2ha s menším presahom do katastrálneho územia obcí Podhorany a Bádice.

Biocentrum je navrhované na významné rozšírenie o dreviny pôvodného druhu.

Miestne biocentrum **Choseň I**. Biocentrum je tvorené ľavobrežným porastom topoľa euroamerického bývalého (občasného) potoka Choseň. Aby vzniklo plnohodnotné biocentrum je potrebné lokalitu rozšíriť aj pravobrežnú vegetáciu a obnoviť funkciu potoka. Lokalita dosiahne veľkosť 4,7ha.

Miestne biocentrum **Choseň II**. Biocentrum na mieste bývalého majera pri bývalom potoku Choseň. Lokalita je navrhovaná nielen na porastové zložky (vzrastlú vegetáciu) – je tu navrhované aj založenie vodnej plochy, rybníka pre celkové zvýšenie ekostability územia. Lokalita dosiahne veľkosť 6,1ha.

Na západnom okraji katastra je navrhovaný nový biokoridor **Bojnianský koridor**. Jedná sa terestrický miestny biokoridor na hrebeni Bojnianskej pahorkatiny so začiatkom v katastri obcí Čakajovce, cez kataster obcí Jelšovce / Šurianky, Ľudovítová / Šurianky, Výčapy-Opatovce / Šurianky - Hruboňovo a ďalej smerom na Topoľčany. Dĺžka navrhovaného biokoridoru v katastrálnom území Výčapy-Opatovce je 3,2km na ploche 3,5ha (v rámci katastra), lokalita sa rozprestiera aj v katastri obce Šurianky.

Miestny biokoridor **Choseň**. Biokoridor, ktorý „podporuje“ miestny biokoridor Bojnianský koridor a prepája miestne biocentra Choseň I a Choseň II. Dĺžka (navrhovaného) biokoridoru je 2,6km.

V území sa nachádzajú ešte viaceré líniové lokality vegetácia, ktoré majú rôzny stupeň ekostabilizačných funkcií v krajine – zväčša sú však zaradené medzi interakčné prvky. Tieto sú navrhované na doplnenie o ďalšie takéto líniové útvary slúžiace na zvýšenie ekostabilizačnej hodnoty územia.

obr. 7: Prírodná štruktúra obce

Podrobný popis a návrhy k jednotlivým krajinnoeekologickým prvkom ako aj ostatným krajinným prvkom sú popísané v rámci kapitoly Vegetácia na strane 28 a ďalších.

2.3 URBANISTICKÁ STRATÉGIA ROZVOJA OBCE

Východiskové predpoklady

Napriek skutočnosti, že pôvodne samostatné obce Výčapy a Opatovce už relatívne dlhý čas existujú spoločne (majú aj iba jedno spoločné katastrálne územie) v pôdoryse obce sú jasne čitateľné ich rozhrania a okruh pôsobenia ich jadier. Severne od pôvodnej obce Výčapy je „nabalená“ líniová zástavba, ktorá stráca väzby na jadro a chýba jej urbanistické usporiadanie.

Územím prechádza regionálna urbanistická os **Ponitrianska os** rozdelená na dopravnú cestnú / urbanistickú os a dopravnú železničnú vetvu. Železničná vetva lemujúca západný okraj obce má bod napojenia (železničnú stanicu) relatívne vhodne umiestnenú približne uprostred zastavaného územia, cestná vetva plní aj funkcie urbanistickej osi a zabezpečuje aj napojenie hlavných priestorov obce. Hlavné centrum obce je založené, chýbajú mu však viaceré atribúty (spevnená plocha pre spoločenské udalosti, uzavretie obvodu plochy zástavbou a pod.). Jadrá ostatných častí sú nerozvinuté.

Urbanistická stratégia rozvoja obce

Urbanistická stratégia rozvoja obce je založená na úsilí vytvoriť novú perspektívnu štruktúru územia s kvalitným rozložením jednotlivých funkcií. Základnou urbanistickou stratégiou obce je definovanie polohy hlavného centra obce – jadra nielen sídelnej štruktúry ale aj socio-ekonomického streda. Druhým dôležitým princípom je definovanie optimálnych možností celkového urbanistického rozvoja obce s definovaním jej maximálneho rozšírenia a jej organizáciou v postupných etapách v zmysle socio-ekonomických predpokladov.

Hlavný určujúci prvok územia je urbanistická os regionálneho charakteru **Ponitrianska os**, ktorá sa v súčasnosti skladá z dopravnej cestnej / urbanistickej vetvy (cesta I/64) a dopravnej železničnej vetvy (trať 140). Cestná / urbanistická vetva má hlavný určujúci faktor pre územie katastra obce - je „tepnu“ urbanistického rozvoja, tvorí hlavný / jediný tok pohybu ľudí do obce. Do budúcnosti sa uvažuje

STRATÉGIA ROZVOJA OBCE

z vybudovaním novej hlavnej cestnej trasy západne od zastavaného územia obce, čím súčasná vetva zostane ako urbanistická vetva (línia s vylúčením diaľkového dopravného tranzitu s výraznejším podielom urbanistických funkcií). Nová cestná vetva (rýchlostná cesta R8) bude prechádzať územím bez vplyvu na obec v dostatočnej vzdialenosti (mimo ochranných pásiem) a železničná vetva (trať 140) zostáva v tesnom kontakte so zastavaným územím obce s nutnosťou eliminácie vplyvov dopravy na okolie. Železničná vetva má urbanistické prepojenie v polohe železničnej stanice. Trasa cesty I/64 sa stane urbanistickou osou s možnosťou umiestňovania vybavenostných (prípadne výrobných) funkcií.

obr. 8 Ponitrianska os (cestná / urbanistická vetva) Vstup do obce z južnej strany.

Z pohľadu obce najvýznamnejším urbanistickým prvkom je hlavné centrum, ktoré má predstavovať skĺbenie urbanistickej priestorovej a funkčnej kvality. Táto jednota sa obvyčajne tvorí určitý historický čas a má svoje korene často v dávnej minulosti a táto hodnota pretrváva. Obvyklé centrum obce definuje jeho najvýznamnejšia stavba – kostol umiestnený vo významovo najdôležitejšom priestore – návěstí. V týchto priestoroch sa obvyčajne nachádza aj budova obecného úradu, farský úrad, škola, obchod a pod. Tento priestor je napojený na obdobné centrá iných obcí prostredníctvom urbanistickej osi, ktorá je zvyčajne definovaná dopravným koridorom okolo ktorého sa sústreďuje najstaršia časť zástavby, a tvorí ho najmä cestná komunikácia.

V obci Výčapy-Opatovce je takýto priestor formovaný v definovanej oblasti **Centrum Výčapy** ako miestneho urbanistického centra I. úrovne. Nachádzajú sa tu všetky obecnotvorné funkcie (obecný úrad, kostol, základná vybavenosť) ako aj niektoré funkcie nadobecného charakteru (farský úrad, matričný úrad). Tento priestor bude rozšírený smerom k rieke tak, aby bolo možné k centru priradiť aj ďalšie športovo-rekreačné funkcie (park, futbalové ihrisko...). Významnými prvkami pre podporu centra sú prípadná dostavba obecného domu s výstavbou urbanistickej dominanty, ktorá spolu s kostolnou vežou by tvorila označenie stredu obce.

obr. 9 Letecká snímka už vznikajúceho nového centra obce CENTRUM VÝČAPY. Na snímke je vidieť kostol, obecný dom, farský úrad, obchod.

Okrem hlavného centra navrhujeme v obci definovať a rozvíjať ďalšie centrá miestneho charakteru II. úrovne, ktoré zabezpečujú vhodnú dostupnosť základnej vybavenosti a tvoria doplnenie centra I. úrovne o funkcie, ktoré nebolo priestorovo možné umiestniť v hlavnom centre:

- centrum Opatovce
- centrum Vinohrady
- centrum Skýcov

Centrum Opatovce, miestne urbanistické centrum II. úrovne s umiestnením základných vybavenostných funkcií (obchod s potravinami, pohostinstvo) ako s umiestnením funkcií celoobecného charakteru (kultúrny dom, základná škola, materská škola, dom služieb). Toto centrum, ktoré je tvorené jadrom bývalej samostatnej obce Opatovce.

Navrhujeme však postupnú priestorovú „reorganizáciu“ tohto centra tak, aby bolo priamo naviazané na Ponitriansku urbanistickú os a pôvodnú plochu rozšíreného priestranstva (PFČasť OPATOVSKÁ) ponechať pre funkcie bývania.

Toto centrum ako jediné nebude priamo naviazané na plochu parku a tieto rekreačno-oddychové funkcie bude preberať čiastočne už spomínaná plocha PFČasti OPATOVSKÁ a čiastočne Park Opatovce.

obr. 10 Letecká snímka navrhovaného centra OPATOVCE. Na snímke je vidieť školu, kultúrny dom, materskú školu a navrhovaný priestor smerujúci k Ponitrianskej osi.

Centrum Vinohrady, miestne urbanistické centrum II. úrovne v súčasnosti s umiestnením skôr funkcií vyššej vybavenosti (špecializované obchody, administratívne priestory). Toto centrum je navrhované ako nové pre obsluhu aj budúcej bytovej výstavby. Nachádza sa v bývalom areáli poľnohospodárskeho družstva a bude potrebné rezervovať priestor pre plochu malého návestia.

obr. 11 Letecká snímka priestoru pre navrhované centrum VINOHRADY. Bývalý areál poľnohospodárskeho družstva vytvára priestorovú možnosť pre premenu na základné centrum a napojenie pre budúcu zástavbu.

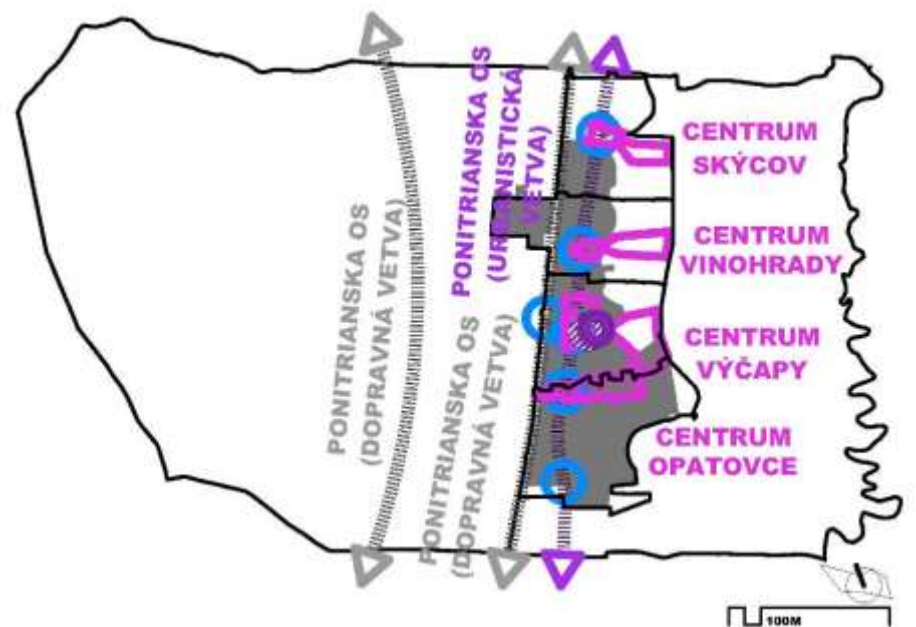

Centrum Skýcov, miestne urbanistické centrum II. úrovne v súčasnosti s umiestnením skôr funkcií vyššej vybavenosti (autoservis, kovošrot). Toto centrum je navrhované ako nové pre obsluhu aj budúcej bytovej výstavby a zamýšľaného priemyselného parku. Nachádza sa na mieste nezastavaných plôch.

obr. 12 Letecká snímka priestoru pre navrhované centrum SKÝCOV. Priestor medzi areálom kovošrotu a bývalou „tabačárňou“ je rezervovaný pre vytvorenie základného centra a napojenia pre navrhovanú zástavbu.

obr. 13 Urbanistická štruktúra obce

Vzhľadom na všetky vyššie spomínané urbanistické a prírodné prvky sme definovali všetky plochy urbanistických celkov **PF Celok Ľudovítová** medzi regionálnu urbanistickú Ponitriansku os a regionálny biokoridor Rieka Nitra. Vymedzená plocha 201,3 ha je logickým vymedzením maximálneho možného rozvoja obce v rámci dlhšieho časového horizontu.

2.4 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKE ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE

2.4.1 DEMOGRAFIA

Súčasná demografická štruktúra Slovenska

Demografická situácia je odrazom spoločenskej situácie, demografický vývoj úzko súvisí s vývojom spoločenských podmienok. Až do konca 80-tych rokov minulého storočia patrilo Slovensko ku krajinám s najvyššou sobášnosťou a pôrodnosťou v Európe, malo však vysokú úmrtnosť a potratovosť. V 90-tych rokoch minulého storočia začali v Slovenskej republike výrazné zmeny v demografickom vývoji, ktoré je možné označiť ako prechod na nový model reprodukčného správania sa obyvateľstva. Tento model je v podmienkach Slovenska charakteristický výrazným poklesom sobášnosti a plodnosti, pretrvávajúcim mierne rastúcim trendom rozvodovosti, stabilnou, ale nie veľmi priaznivou úrovňou úmrtnosti, zmenami vo vývoji potratovosti.

Začiatkom 21. storočia ešte pokračovali trendy z 90-tych rokov, ale obdobie posledných rokov má vo vzťahu k predchádzajúcemu vývoju kompenzačno-stabilizačný charakter. V roku 2011 mala Slovenská republika 5 397 036 obyvateľov, z toho bolo 51,3 % žien.

Historické súvislosti v demografickej štruktúre obce

Vývoj počtu obyvateľov má v celom sledovanom období prevažne stúpajúcu tendenciu. Priemerný ročný vzrast v rokoch 1880-2011 bol 7,5 obyvateľa za rok. Najvyšší ročný vzrast bol v rokoch 1940 až 1948, kedy bol dosahovaný ročný vzrast 43,0 obyvateľa za rok. V rokoch 1970-1991 mala obec záporný rast, v rokoch 1991-2011 bol tento pokles zastavený a postupne prichádza postupnému vzrastu.

V rokoch 1960 – 1994 bola do obce integrovaná obec Ľudovítová.

Pôvodne obec s vyšším počtom obyvateľov maďarskej národnosti sa postupne slovakizuje a dnes dosahuje podiel obyvateľov maďarskej národnosti len 2,7%.

tab. 2 Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v obci Výchapy-Opatovce

rok	počet obyv.	roč. vzrast	poznámka
1869	1053	-	obce Výchapy a Opatovce boli samostatné
1880	1173	10,9	obce Výchapy a Opatovce boli samostatné
1890	1127	-4,6	
1900	1179	5,2	
1910	1354	17,5	
1921	1512	14,4	
1930	1644	14,7	
1940	1812	16,8	
1948	2156	43,0	
1961	2264	8,3	súčasťou obce bola aj Ľudovítová – údaj bez Ľudov.
1970	2398(?)	14,9(?)	súčasťou obce bola aj Ľudovítová – údaj bez Ľudov.
1980	2217	-18,1(?)	súčasťou obce bola aj Ľudovítová – údaj bez Ľudov.
1991	2123	-8,5	súčasťou obce bola aj Ľudovítová – údaj bez Ľudov.
2001	2118	-0,5	
2011	2156	3,8	

(?) – neistý údaj. Počet obyvateľov obce Ľudovítová je pravdepodobne nepresný a preto nebolo možné stanoviť počet obyvateľov obce Výchapy-Opatovce o odpočítaním počtu obyvateľov obce Ľudovítová.

Súčasná demografická štruktúra obce

Pri poslednom sčítaní obyvateľstva (2011) mala obec Výchapy-Opatovce 2156 obyvateľov.

Obec sa zaraďuje medzi veľkostne stredné obce s hustotou osídlenia 1767 obyvateľov/km² zastavaného územia a 152 obyvateľov/km² katastrálneho územia.

Z hľadiska vekovej štruktúry má najväčšie zastúpenie kategória obyvateľstva v produktívnom veku 15-60M/55Ž (takmer 60%), nasleduje kategória obyvateľov poproduktívnom veku (vyššie 25%) a najmenšie zastúpenie má kategória obyvateľov v predproduktívnom veku (15%). Z pohľadu celookresného priemeru je možné vidieť vo väčšine kategórií mierne horšie hodnoty, nižší podiel obyvateľov v produktívnom veku, vyššie hodnoty v poproduktívnom veku, ale pri podieloch obyvateľov v predproduktívnom veku sú hodnoty lepšie, čo pre najbližšiu budúcnosť prináša mierny optimizmus z pohľadu vekovej štruktúry obyvateľstva.

Trvale žijúce obyvateľstvo má prevažne národnosť slovenskú (94,6%). Druhá najvýznamnejšia národnosť je maďarská (2,7%), tretia je česká (0,2%). Pri 2,5% obyvateľov nebola zistená národnosť.

Z hľadiska náboženského vierovyznania sa 89,2% hlási k rímsko-katolíckemu vyznaniu, 0,6% k evanjelickému vierovyznaniu. Bez vyznania je 4,4% obyvateľov. Pri 5,1% obyvateľov vierovyznanie nebolo zistené.

Základné vzdelanie má 16% obyvateľov, učňovské a stredoškolské bez maturity má 26,9% obyvateľov, učňovské a stredoškolské s maturitou 27,6% obyvateľov, vysokoškolské 12,3%. Bez vzdelania je 15% obyvateľov a u 2,2% obyvateľov nebolo zistené vzdelanie.

tab. 3: Počet obyvateľov, veková štruktúra, národnosť

	Trvalo byv. obyvateľov (počet)	0-14 (%)	Produkt. vek (%)	M 60+, Ž 55+ (%)	slov. národ. (%)	maďar. národ. (%)	rómska národ. (%)
Výchapy-Opatovce 2011	2156	15,0	59,4	25,6	94,6*	2,7*	0,0*
Výchapy-Opatovce 2001	2118				92,5	6,8	0,0
Výchapy-Opatovce 1991	2105				92,4	7,3	0,0
Nitriansky okres 2011	159143	13,9	62,5	23,6	87,9**	5,7**	0,47**
Nitriansky okres 2001	163540	17,9	62,8	18,8	91,1	6,7	-
Nitriansky okres 1991	160725	24,3	57,6	18,1	90,1	8,2	-
Nitriansky kraj 2011	689867	13,5	62,5 ^x	24,0 ^x	68,6***	24,6***	0,6***
Nitriansky kraj 2001	713422	17,3	62,4	19,8	70,1	27,6	0,7
Nitriansky kraj 1991	716846	23,0	57,4	19,5	68,2	30,2	-
Slovensko 2011	5397036	15,3	62,6	22,1	80,7****	8,5****	2,0****
Slovensko 2001	5379455	18,9	62,3	18,0	85,8	9,7	1,7

	Trvalo byv. obyvat. (počet)	(0-14) (%)	Produkt. vek (%)	M 60+, Z 55+ (%)	slov. národ. (%)	maďar. národ. (%)	rómska národ. (%)
Slovensko 1991	5274335	24,9	57,8	17,3	85,7	10,8	1,4

* pri 2,5% obyvateľov obce nebola zistená národnosť

** pri 4,86% obyvateľov okresu nebola zistená národnosť

*** pri 5,4% obyvateľov kraja nebola zistená národnosť

**** pri 7,0% obyvateľov štátu nebola zistená národnosť

x približný údaj

Prognóza demografickej štruktúry

Výhľadový počet obyvateľov obce Výčapy-Opatovce je v koncepcii predpokladaný do roku 2030. Vychádza sa pritom z demografických projekcií podľa ÚPN-R Nitrianskeho kraja (lit. 96), kde sa stanovili výhľadové tendencie pre Nitriansky kraj a okres v dvoch variantoch, pričom sa zohľadnili založené tendencie dané vekovou štruktúrou a vývojom plodnosti a úmrtnosti.

Úvaha o projekcii obyvateľstva pre obec je vypracovaná v dvoch alternatívach:

- nízky variant uvažuje v celom projektovanom období s pokračujúcim poklesom plodnosti a so stagnujúcou príp. mierne rastúcou úmrtnosťou. Predpokladá sa, že v projektovanom období bude aj podiel migrácie minimálny.

tab. 4: Projekcia obyvateľstva s migráciou – nízky variant

	2012 (obyv.)	rv (%)	2015 (obyv.)	rv (%)	2020 (obyv.)	rv (%)	2030 (obyv.)
Výčapy-Opatovce	2156	0,00	2156	-0,30	2124	-0,30	2092
Nitriansky okres ¹⁾	165011	0,22	166869	0,13	167984	0,00	167970
Nitriansky kraj ²⁾	704752	-0,14	699932	-0,21	692587	-0,35	680325
Slovensko	5435273	-	-	0,05	5466 850 ³⁾	-	-

- vysoký variant predpokladá zastavenie poklesu plodnosti resp. mierny nárast a súčasne predpokladá mierne zlepšovanie úmrtnostných pomerov. Taktiež predpokladá vzrast migračného prírastku ako pozitívny dopad snahy obce o „získanie“ nového obyvateľstva vytvorením nových plôch pre bytovú výstavbu a jej aktívnou podporou. Predpokladá sa že vzhľadom k blízkosti mesta Nitra a najmä blízkosti priemyselného parku Nitra – sever politika obce prilákať nových obyvateľov môže byť úspešná.

tab. 5: Projekcia obyvateľstva s migráciou – vysoký variant

	2012 (obyv.)	rv (%)	2015 (obyv.)	rv (%)	2020 (obyv.)	rv (%)	2030 (obyv.)
Výčapy-Opatovce	2156	0,00	2156	1,00	2264	0,75	2349
Nitriansky okres ¹⁾	165011	0,22	166869	0,13	167984	0,00	167970
Nitriansky kraj ²⁾	704752	-0,14	703480	0,00	701333	-0,35	694732
Slovensko	5435273	-	-	0,15	5466 850 ³⁾	-	-

¹⁾ Zdroj: r. 2010 - ŠÚ SR a r. 2015-2025 - Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2025, VDC, INFOSTAT, november 2008;

²⁾ Zdroj: ÚPN-R NK; VDC, INFOSTAT, november 2008 a podľa skutočného stavu obyvateľstva k 31.12. 2010, ŠÚ SR

³⁾ prognóza k r. 2025, zdroj: Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2025, VDC, INFOSTAT, november 2008

Projekcia obyvateľstva - vysoký variant bude v územno-plánovacej dokumentácii pre obec Výčapy-Opatovce jeden zo základov pre bilančné úvahy, pretože predstavuje jeden z možných reálnych predpokladov možného rozvoja obce. Vzrast obyvateľstva za roky 2015 až 2030 je v rámci tohto optimistického variantu 193 obyvateľov.

2.4.2 EKONOMICKÁ AKTIVITA OBYVATEĽSTVA

Ekonomická aktivita obyvateľstva v kontexte Slovenska

V roku 2010 bolo v Slovenskej republike 2 706,5 tis. ekonomicky aktívnych osôb, z toho bolo 1 209,2 tis. žien. Do ekonomického procesu bolo zapojených 59,0% obyvateľov SR. Ekonomická aktivita mužov dosahovala 67,8% a žien 50,8%. Miera nezamestnanosti dosiahla úroveň 14,4%.

Súčasná ekonomická aktivita obyvateľstva

V roku 2010 bolo v obci 1313 ekonomicky aktívnych obyvateľov (index ekonomickej aktivity 60,1%). Z tohto počtu bolo 1203 zamestnaných a 110 nezamestnaných (8,4%). Miera nezamestnanosti mala v rokoch 2000 – 2008 klesajúci charakter (zo 16,7 na 4,1%), v roku 2009 následkom hospodárskej krízy stúpila na 9,1%.

V výsledkov SODB 2011 vyplýva, že najväčší podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva pripadal na priemyselný sektor (20,6%), za ním nasledoval sektor služieb (konkrétne obchodu) s podielom 15,3% zamestnaných. V stavebníctve pracovalo 10,2% zamestnaných. Menšie podiely pripadali na odvetvie verejnej správy (8,0%), vzdelávania (7,2%), zdravotníctva (6,2%), dopravy (5,7%), na primárny sektor poľnohospodárstva (5,3%), na oblasť odborných a vedecko-technických činností (2,3%). Väčšina ekonomicky aktívneho obyvateľstva dochádza za prácou mimo obce (86%).

Z celkového pohľadu ekonomická štruktúra a trh práce je vzhľadom k regiónu a vidieckemu prostrediu primeraný.

Prognóza ekonomickej aktivity obyvateľstva

Z hľadisko prognózy vývoja ekonomickej aktivity predpokladáme do budúcnosti zvyšovanie podielu zamestnanosti a znižovanie podielu nezamestnaných ekonomicky aktívnych obyvateľov podľa očakávaných trendov pre celú republiku.

Obec Výčapy-Opatovce aktívnym prístupom chce znížiť podiel dochádzania za prácou mimo obce. Budú vytvorené podmienky pre rozvoj vybavenostno-výrobných aktivít s perspektívou pre zamestnanie cca. 200 ľudí, čím by podiel dochádzajúcich mohol klesnúť o cca. 20%.

3 PRIESTOROVÉ USPORIADANIE A FUNKČNÉ VYUŽÍVANIE ÚZEMIA

V oddiely Priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia stanovujeme základné regulatívy a limity pre využívanie územia podľa jednotlivých prvkov – fenoménov prírodného charakteru (substrát, reliéf, klíma, vodstvo, vegetácia), urbanistického charakteru (zástavba, verejné dopravné vybavenie, verejné technické vybavenie) a socio-ekonomického charakteru, pričom kritériá stanovovania opatrení a návrhov sú diferencované podľa konkrétneho prvku. Všetky opatrenia, návrhy, regulatívy a limity sú vykreslené vo výkresovej časti na prílohe č.3: Priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia. Keďže najmä priestorové rozloženie jednotlivých fenoménov neumožňuje ich prehľadné vykreslenie na jednom mapovom podklade, vo výkresovej časti sú tieto prílohy označené postupne 03A až 03E, tak aby bola zachovaná celková čitateľnosť.

3.1 PRÍRODNÁ ŠTRUKTÚRA ÚZEMIA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

3.1.1 GEOLOGICKÉ POMERY

Základná charakteristika

Geologické pomery charakterizujú základné geologické štruktúrne jednotky riešeného územia. Horniny odrážajú dlhodobý vývoj územia a zároveň vo veľkej miere ovplyvňujú aj iné zložky krajiny a tiež súčasné možnosti jej hospodárskeho využitia tak pre technické ako aj bioprodukčné činnosti (ako pôdotvorný substrát).

Neogénne podložie v k.ú. obce Ľudovítová je zastúpené sedimentmi obdobia dáku a romanu, ktoré predstavujú najmä sivé a pestré íly, prachy, štrky, piesky, slojky lignitu, sladkovodné vápence a polohy tufitov.

Najmladšie sedimenty, ktoré pokrývajú staršie útvary sú z obdobia kvartéru. Celé riešené územie je pokryté fluviálnymi sedimentmi, a to:

- na ľavom brehu rieky Nitra sú to prevažne nivné humózne hliny alebo hlinito-piesčité až štrkovito-piesčité hliny dolinných nív)
- v ostatnom území sú to piesky, piesčité štrky a piesky na terasách bez pokryvu

Podľa tektonickej schémy slovenskej časti Západných Karpát riešené územie leží v oblasti: *neogénne sedimentárne panvy*.

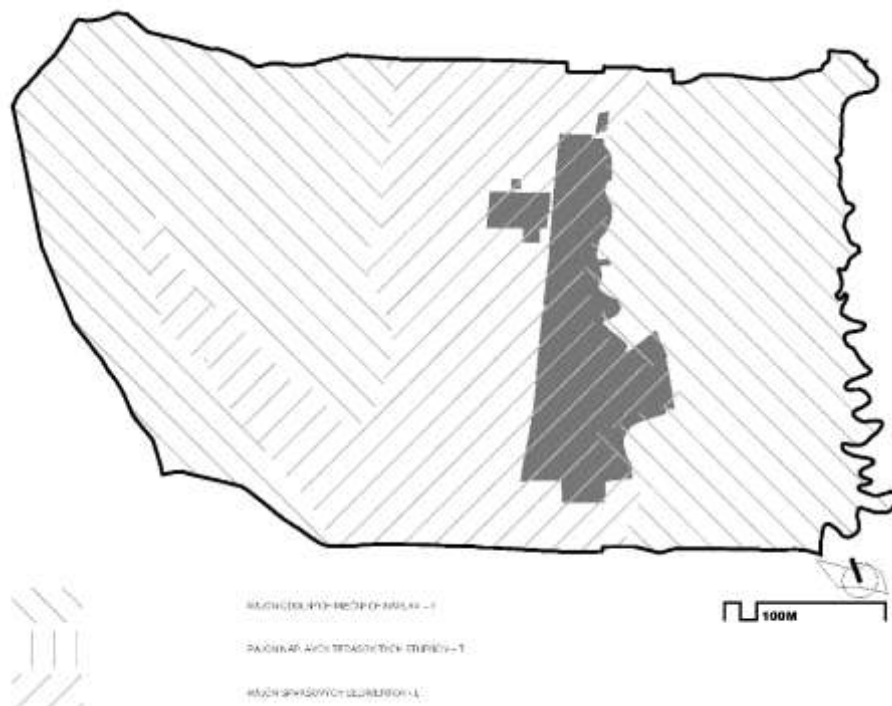
V riešenom území základné geochemické typy hornín predstavujú: *ílovce a pieskovce*.

Podľa mapy inžinierskogeologickej rajonizácie (lit. 1) spadá celé riešené územie do rajónu kvartérnych sedimentov a v rámci tejto skupiny do:

- *rajónu údolných riečnych náplav - F* (územie na ľavom brehu rieky Nitra a pri pravom brehu rieky Nitra)
- *rajónu náplavov terasovitých stupňov - T*
- *rajónu sprašových sedimentov - L* (ostatné územie na pravom brehu rieky Nitra až po hranicu k.ú.).

Inžinierskogeologické rajóny sú vyčlenené na základe genézy a litologickej povahy hornín, umožňujú stanoviť vhodnosť horninového prostredia z hľadiska rôznych spôsobov využívania územia.

obr. 14: Geologické pomery

Ochrana a starostlivosť o horninové prostredie – prieskumné územia, chránené ložiskové územia a dobývacie priestory

V katastrálnom území obce Výchapy-Opatovce sa nenachádzajú ložiská vyhradených nerastov a nie sú tam ani iné záujmy, ktoré by bolo potrebné chrániť podľa banských predpisov.

Seizmicita a radónová aktivita

Riešené územie sa nachádza v oblasti s možnosťou výskytu makroseizmickkej intenzity o sile 6° M.S.K. – 64 (lit. 1, str. 276). Kataster obce Výchapy-Opatovce patrí do oblasti so nízkym radónovým rizikom (lit. 1, str. 274).

3.1.2 GEOMORFOLOGICKÉ POMERY

Základná charakteristika

Riešené územie z hľadiska začlenenia do geomorfologických jednotiek spadá do subprovincie Malá dunajská kotlina, oblasti Podunajská nížina, celku Podunajská pahorkatina,

- podcelku Nitrianska niva a časti 4.2. – Strednonitrianska niva (*územie pozdĺž rieky Nitra a v časti k. ú.*)
- podcelku Nitrianska pahorkatina a časti 3.2 – Bojnianska pahorkatina (*zasahuje do západnej časti k. ú.*)

Nitrianska pahorkatina sa rozprestiera po pravej strane rieky Nitra. V pahorkatinnom reliéfe sa najvýraznejšie prejavuje hlavný severojužne orientovaný rozvodný chrbát s nadmorskou výškou od 250 m.n.m. (SZ cíp k.ú.), ktorý smerom na juh klesá na cca 200 m.n.m. Relatívne výšky plochých chrbtov pahorkatiny sa pohybujú od 30 do 70 m. Sklony strání dosahujú priemerne 3-7°, len strmšie svahy asymetrických dolín a úvalinovitých dolín dosahujú 12-17° (orientované sú väčšinou Z, SZ až S smerom a sú tektonicky podmienené). Reliéf Nitrianskej pahorkatiny je výsledkom kvartérneho vývoja s významným podielom tektoniky (náhle zmeny smerov dolín, prejavy výškovej a sklonovej asymetrie strání).

Nitrianska niva sa tiahne pozdĺž rieky Nitra a Bebrava, jej celková dĺžka je 125 km, šírka 3 až 5 km, vznikla eróznou-akumulačnou činnosťou rieky Nitra a jej prítokov. Podklad je tvorený štrkovo-piesčitými a kalovými nánosmi. Ide o relatívne ploché územie s plytkými depresiami na miestach bývalých koryt vodných tokov a ich mŕtvych ramien, v súčasnosti je väčšina nivy intenzívne poľnohospodársky využívaná, lúky sa zachovali najmä v medzirádzovom priestore rieky Nitra.

Nadmorská výška v riešenom území sa pohybuje v intervale 146 - 250 m.

V riešenom území je zastúpený reliéf nížinných pahorkatín (okrajovo v Z a V časti k. ú.) a reliéf rovin a nív (pozdĺž rieky Nitra).

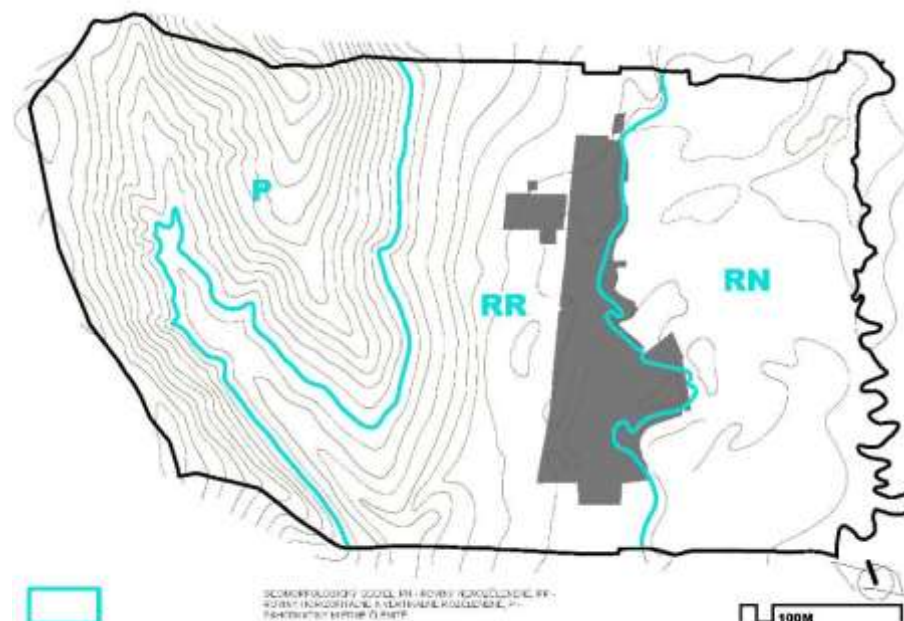
Z hľadiska morfologicko-morfometrického v riešenom území rozlišujeme tieto typy reliéfu:

PRIESTOROVÉ USPORIADANIE A FUNKČNÉ VYUŽÍVANIE ÚZEMIA

- roviny nerozčlenené
- roviny horizontálne a vertikálne rozčlenené
- pahorkatiny mierne členité

Sklon svahu v riešenom území sa väčšinou pohybuje v intervale 1-3°, ojedinele v intervale 3° – 7°.

obr. 15: Geomorfologické pomery

Vybrané geodynamické javy v riešenom území

V riešenom území sa potencionálne vyskytujú nasledovné geodynamické javy:

- vodná erózia pôdy postihuje územie západne od železničnej trate.
- ohrozenie poľnohospodárskych pôd veternou eróziou – prejavuje sa jarnom období, keď sú polia bez vegetácie;
- svahové poruchy - v k. ú. sa nenachádzajú sedimenty náchylné na presadenie
- náchylnosť celého k. ú. na zosúvanie - je slabá.

Vodná erózia postihuje svahy už od sklonitosti 3 - 4°, intenzívne sa prejavuje na svahoch so sklonitosťou nad 7°, a to najmä v prípade veľkoblukového spôsobu využívania pozemkov – v riešenom území najväčšie bloky ornej pôdy sa nachádzajú na svahu v Z časti k. ú.. V takýchto lokalitách je žiaduce realizovať systém ochranných agrotechnických opatrení.

3.1.3 KLIMATICKOGEORAFICKÉ POMERY

Základná charakteristika

Riešené územie spadá do *klimatickej oblasti teplej (T)* (priemerne 50 a viac letných dní za rok s denným maximom teploty vzduchu > 25°C), *okrsku T2* – charakteristika okrsku: teplý, suchý, s miernou zimou, teplota v januári je > -3°C, $I_z < -20$ až -40: suchá oblasť (kde I_z je Končekov index zavlažovania).

Priemerná ročná teplota vzduchu sa pohybuje od 9 – 10°C; Priemerná teplota v januári je -2 až -3°C; Priemerná teplota v júli je 18 až 19 °C.

Priemerné ročné úhrny zrážok sú okolo 550 – 600 mm, priemerné úhrny zrážok v januári sú 30 až 40 mm a v júli 60 mm; Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou: 40 dní .

V území prevládajú severné, severozápadné vetry.

Priemerný počet dní s dusným počasím sa pohybuje v intervale 20-30.

Územie spadá do oblasti s miernymi inverznými polohami. Priemerný počet dní s hmlou je 20 - 45 (oblasť nižín so znížením výskytom hmiel).

tab. 6: Vybrané klimatické parametre územia (lokalita Nitra)

parameter	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
žiarenie (kWh.m ⁻²)	26	49	88	134	166	178	171	147	111	64	30	20	1184
Ø teplota vzduchu (°C)	-1,7	0,5	4,7	10,1	14,8	18,3	19,7	19,2	15,4	10,1	4,9	0,5	9,7
rel. vlhkosť vzd. (%)	83	80	73	65	67	69	67	68	71	76	83	85	74
tlak vodnej pary (hPa)	4,6	5,2	6,2	8,0	11,4	14,7	15,4	15,1	12,5	9,4	7,3	5,5	9,6
sýtosť. doplnok (hPa)	1,0	1,3	2,6	4,9	6,1	7,2	8,5	8,1	5,8	3,4	1,5	1,0	4,3
Ø oblačnosť (%)	73	69	63	55	53	53	49	45	47	54	74	77	59
Ø počet jasných dní	2,7	2,2	3,5	5,0	4,1	4,1	5,9	6,7	6,4	6,4	1,5	1,6	50,1
Ø zamračených dní	15,9	12,1	11,0	8,0	6,7	5,8	5,0	6,3	5,8	8,2	15,1	16,9	116,8
Ø slneč. svitu (hod)	45	75	129	173	217	226	236	221	181	129	54	36	1722
rel.trvanie sl.svitu (%)	16	26	35	42	46	47	49	50	48	39	20	14	38
Ø zrážky (mm)	31	32	33	43	55	70	64	58	37	41	54	43	561
Ø dní so sneh. > 1 cm	16,3	9,1	3,1	0,1							1,4	8,7	38,7
Ø dní so sneh. > 5 cm	7,6	5,5	1,7	0,0							0,6	2,9	18,3

tab. 7: Veterné pomery územia

Klimatický parameter	S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	C
Ø častot' vetra za zimu (XII-II) v %	8,6	14,3	20,4	8,4	3,1	3,0	10,7	17,0	14,5
Ø častot' vetra za leto (VI-VIII) v %	14,5	10,7	8,9	5,4	5,4	5,0	13,4	22,5	14,2
Ø častot' vetra za rok v %	11,6	12,5	14,1	7,9	4,7	3,9	11,7	19,4	14,2
Ø rýchlost' vetra za zimu (XII-II) v ms ⁻¹	3	2	2,8	2,4	1,5	1,8	2,2	3,2	2,6
Ø rýchlost' vetra za leto (VI-VIII) v ms ⁻¹	2,4	1,4	1,6	2,1	2	1,6	2,2	2,6	2,1
Ø rýchlost' vetra za rok v ms ⁻¹	2,8	1,7	2,4	2,4	2	1,8	2,2	2,8	2,4

C - bezvetrie (smer vetra), resp. priem. rýchlost' vetra vo všetkých smeroch

Starostlivosť o ovzdušie a jeho ochrana

Z pohľadu starostlivosti a ochrane ovzdušia je nevyhnutné dodržiavať ustanovenia legislatívnych predpisov (napr.: lit. 56, lit. 57, lit. 76).

V katastrálnom území obce sa nenachádza veľký ani stredný zdroj znečistenia ovzdušia. Výrazným znečisťovateľom ovzdušia sú emisie z mobilných zdrojov – automobilová doprava. Obcou prechádza cesta 1. triedy I/64 Nitra – Topoľčany. Najbližšia monitorovacia stanica kvality ovzdušia sa nachádza v meste Nitra.

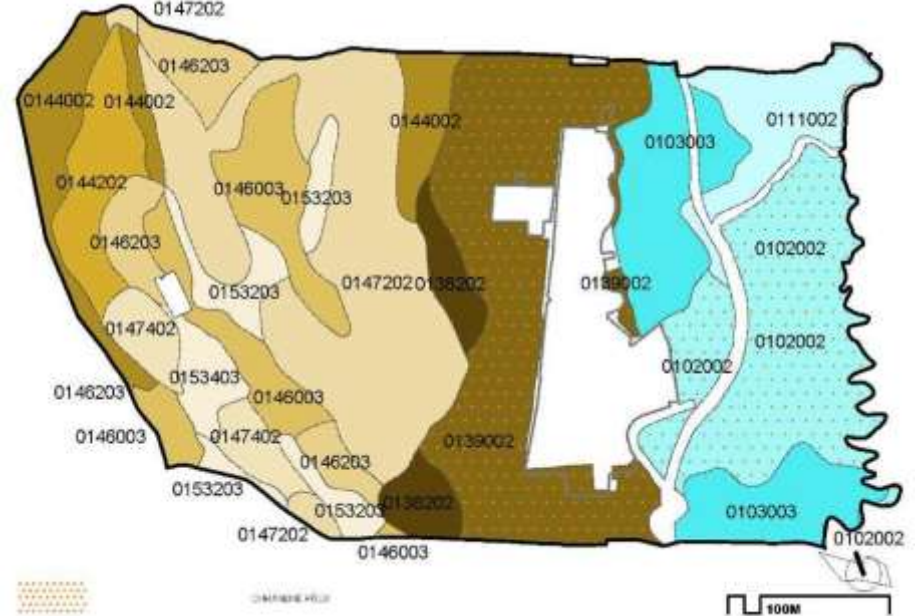
3.1.4 PEDOLOGICKÉ POMERY

Priestorová rozmanitosť prírodných podmienok má vplyv aj na priestorovú rozmanitosť pôdných pomerov v krajine. Kvalita a stav pôdneho fondu sú závislé od ich prirodzených vlastností, od prírodných a antropogénne vyvolaných procesov a od vykonaných melioračných opatrení a vplyvu ľudskej činnosti.

Väčšina katastra obce Výčapy-Opatovce je poľnohospodársky intenzívne využívaná, pričom dominuje orná pôda.

Pôdno-ekologické údaje
Snaha o ochranu a racionálne využívanie poľnohospodárskeho pôdneho fondu viedla k systematickému získavaniu a triedeniu informácií o pôde a následne aj klasifikácii pôd, čo je základom bonitačného informačného systému, aj systému oceňovania pôd. Základnými jednotkami pre začlenenie pôd do typologických kategórií sú bonitované pôdno-ekologické jednotky (BPEJ).

obr. 16: Pedologické pomery – bonitované pôdno-ekologické jednotky BPEJ

tab. 8 Bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ) v katastri Výčapy-Opatovce (zdroj lit. 85)

Kód BPEJ	Kval. sk.	Klimatický región	Hlavná pôdna jednotka	Svahovitosť a expozícia	Skeletovitosť a hĺbka pôdy	Zrornosť pôdy
0102002	2	Teplý, veľmi suchý, nížinný	FMmc – fluvizeme typické karbonátové, stredne ťažké	Rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie (0°-1°) alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1°–3°)	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60 cm a viac)	Stredne ťažké pôdy (hlinité)
0103003	3	Teplý, veľmi suchý, nížinný	FMmc – fluvizeme typické karbonátové, ťažké	Rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie (0°-1°) alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1°–3°)	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60 cm a viac)	Ťažké pôdy (ilovitohlinité)
0111002	3	Teplý, veľmi suchý, nížinný	FMG – fluvizeme glejové, stredne ťažké (lokálne ľahké)	Rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie (0°-1°) alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1°–3°)	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	Stredne ťažké pôdy (hlinité)
0138202	5	Teplý, veľmi suchý, nížinný	RM, ČMe- regozeme a černozeme erodované v komplexoch na sprašiach, ČM erodovaný humusový horizont = ornica s charakterom černozemného horizontu. Regozeme sú pôdy, ktoré vznikli orbou spraše, z ktorej boli pôvodné ČM úplne zmyté. V tomto komplexe plošne prevládajú regozeme-stredne ťažké	Mierny svah (3°-7°), južná, východná a západná expozícia	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	Stredne ťažké pôdy (hlinité)
0139002	2	Teplý, veľmi suchý, nížinný	ČMm, ČMh – černozeme typické a černozeme hnedozemné na sprašiach, stredne ťažké	Rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie (0°-1°) alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1°–3°)	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	Stredne ťažké pôdy (hlinité)
0144002	3	Teplý, veľmi suchý, nížinný	HMm – hnedozeme typické, na sprašiach, stredne ťažké	Rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie (0°-1°) alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1°–3°)	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	Stredne ťažké pôdy (hlinité)
0144202	3	Teplý, veľmi suchý, nížinný	HMm – hnedozeme typické, na sprašiach, stredne ťažké	Mierny svah (3°-7°), južná, východná a západná expozícia	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	Stredne ťažké pôdy (hlinité)
0146003	3	Teplý, veľmi suchý, nížinný	HM – hnedozeme (typ) na sprašových hlinách, ťažké	Rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie (0° - 1°) alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1° – 3°)	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6 m pod 10%), hlboké pôdy (60 cm a viac)	Ťažké pôdy (ilovitohlinité)
0146203	4	Teplý, veľmi suchý, nížinný	HM – hnedozeme (typ) na sprašových hlinách, ťažké	Mierny svah (3°-7°), južná, východná a západná expozícia	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	Ťažké pôdy (ilovitohlinité)
0147202	6	Teplý, veľmi suchý, nížinný	RM,HMe – regozeme a hnedozeme erodované na sprašiach, ornica je u HMe vytvorená zo zvyšku B horizontu, u regozemí je ornica vytvorená zo spraše po úplnom zmytí profilu HM. v komplexe prevládajú regozeme, stredne ťažké	Mierny svah (3°-7°), južná, východná a západná expozícia	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6 m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	Stredne ťažké pôdy (hlinité)
0147402	6	Teplý, veľmi suchý, nížinný	RM,HMe – regozeme a hnedozeme erodované na sprašiach, ornica je u HMe vytvorená zo zvyšku B horizontu, u regozemí je ornica vytvorená zo spraše po úplnom zmytí profilu HM. v komplexe prevládajú regozeme, stredne ťažké	Výrazný svah (12°-17°)	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	Stredne ťažké pôdy (hlinité)
0153203	5	Teplý, veľmi suchý, nížinný	HMe, RM – hnedozeme erodované na polygénnych hlinách a regozeme na neogénnych sedimentoch. V komplexe prevládajú hnedozeme erodované, ťažké	Mierny svah (3°-7°), južná, východná a západná expozícia	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6 m pod 10%), hlboké pôdy (60 cm a viac)	Ťažké pôdy (ilovitohlinité)
0153403	6	Teplý, veľmi suchý, nížinný	HMe, RM – hnedozeme erodované na polygénnych hlinách a regozeme na neogénnych sedimentoch. V komplexe prevládajú hnedozeme erodované, ťažké	Výrazný svah (12°-17°)	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	Ťažké pôdy (ilovitohlinité)

Fluvizeme (predtým nivné pôdy)
sú pôdnym typom, ktorý sa vyskytuje len v nivách vodných tokov, ktoré sú alebo donedávna boli ovplyvňované záplavami a výrazným kolísaním hladiny podzemnej vody. Majú svetlý humusový horizont.

Černozeme
sú pôdnym typom s tmavým humusovým horizontom vyskytujúcim sa na sprašiach, na starších nivných sedimentoch, kde už veľmi dlhú dobu nedochádzalo k záplavám a v niektorých územiach aj na sprašových hlinách

Regozeme
sú pôdy s veľmi tenkým svetlým humusovým horizontom, ktorý sa vytvoril na viatych pieskoch, na íloch, slieňoch alebo sprašiach. Veľmi často sú tieto pôdy na miestach, kde boli eróziou úplne odstránené pôvodné pôdy

Hnedozeme
sú pôdy na sprašiach alebo sprašových hlinách s tenkým svetlým humusovým horizontom a výrazným B horizontom zvetrávania alebo premiestnenia ílu, prevažne neobsahujú skelet.

V riešenom území sa okrem uvedených BPEJ vyskytujú aj tzv. *antropické pôdy* - pôdy s výskytom povrchového antropického horizontu, čiastočne alebo úplne pozmenené, prípadne vytvorené činnosťou človeka. Patri k nim kultizeme a antropogénne pôdy.

- *Kultizeme* – sú pôdy výrazne pretvorené ľudskou činnosťou napr. rigolovaním (hlboké kyprenie a premiešanie ich profilu napr. pôdy záhrad.
- *Antropogénne pôdy* - sú pôdy s pôdnym profilom umelo vytvoreným človekom napr. násypy ciest, železnice, zastavané plochy.

Ochrana a starostlivosť o pôdne zdroje
Poľnohospodárska pôda je nenahraditeľným výrobným prostriedkom na výrobu potravín. Ochrana poľnohospodárskeho pôdneho fondu vychádza zo zákona (lit. 71), ktorý chráni pôdu s vyššou bonitou, s najlepšou produkčnou schopnosťou ako aj osobitne chránené pôdy, na ktorých boli vykonané hydromelioračné a iné opatrenia. Zákon ukladá za povinnosť pred každou investičnou výstavbou, pri ktorej dochádza k záberu pôdy na nepoľnohospodárske aktivity využívať menej kvalitné pôdy, zastavané hranice miest a obcí a pri trvalom zábere poľnohospodárskej pôdy

vykonať náhradné rekultivácie. V zmysle tohto zákona (lit. 71) je povinnosť chrániť najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek. V riešenom území sú to nasledovné BPEJ:

- 2. kvalitná skupina: 0102002; 0139002;

Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde (PP)

V roku 2004 pri prejednávaní UPNO Výčapy-Opatovce bol Krajským úradom v Nitre, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva udelený súhlas s možným budúcim použitím poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely:

- v zastavanom území v rozsahu 26,12ha;
 - mimo hranicu zastavaného územia v rozsahu 35,07ha
- V rámci Zmien a doplnkov č. 2/2014 sa navrhujú nasledovné zmeny:
- Lokalita 1 bude rozdelená na lokality 1a, 1b, 1c, 1d. Celková výmera lokality sa nemení. Znižuje sa predpokladaná výmera záberu poľnohospodárskej pôdy. Rozdelenie lokality sa navrhuje z dôvodu čiastočnej zmeny funkčného využitia;
 - Lokalita 2 bude rozdelená na lokality 2a, 2b, 2c. Celková výmera lokality sa nemení. Znižuje sa predpokladaná výmera záberu poľnohospodárskej pôdy. Rozdelenie lokality sa navrhuje z dôvodu čiastočnej zmeny funkčného využitia;
 - Lokalita 3 je bez zmeny, znižuje sa však predpokladaná výmera záberu poľnohospodárskej pôdy;
 - Lokalita 9 sa vypúšťa;
 - Lokalita 14 je mierne upravené ohraničenie lokality, čím sa lokalita mierne zväčšila, znižuje sa však predpokladaná výmera záberu poľnohospodárskej pôdy;
 - Lokalita 15 sa vypúšťa. Lokalita bola navrhovaná na výstavbu ČSPHM. Vzhľadom na rozšírenie bezpečnostného pásma vysokotlakého plynovodu, výstavba nie je možná;
 - Lokalita 16 – oprava zrejmej chyby. Pôvodná výmera na vyňatie bola uvádzaná 0,05ha, vykreslená je však výmera 0,50ha;
 - Lokalita 17 je bez zmeny, t.č. je zámer zrealizovaný (kompostovisko);
 - Lokalita 20 bude rozdelená na lokality 20a a 20b; Celková výmera lokality sa nemení. Na väčšine plochy sa navrhuje sa zmena využitia lokality, ruší sa funkčné využitie nová bytová výstavba a navrhuje sa rekreačná a vybavenostná vegetácia (park, rekreačné športoviská);
 - do 1.etapy realizácie sa navrhuje nová lokalita s označením 11b. Návrh novej lokality pre novú bytovú výstavbu je z dôvodu naplnenia ostatných dostupných lokalít;
 - do 1.etapy realizácie sa navrhuje nová lokalita s označením 21. Návrh novej lokality pre realizáciu / rozšírenie nového pohrebiska;
 - do 2.etapy realizácie (výhľad po roku 2030) sa navrhuje nová lokalita s označením 22. Návrh výhľadovej lokality pre novú bytovú výstavbu;
 - do 2.etapy realizácie (výhľad po roku 2030) sa navrhuje nová lokalita s označením 23. Návrh výhľadovej lokality pre novú bytovú výstavbu;
 - na základe uvedeného bude aktualizovaná tab. 9

Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde (PP)

V rámci 1.etapy sú navrhované celkové zábery PP v úhrne 21,81ha (prevažne osobitne chránenej bonitnej skupiny 2).

V rámci druhej etapy sú navrhované celkové zábery PP v úhrne 22,97ha (väčšina nie je osobitne chránená – vyše 80%).

Celkový záber PP pre obidve etapy je 44,78ha, ktoré vymedzuje celkové územie 82,84ha.

Vyhodnotenie záberov PP je graficky spracované na mapovom podklade v M 1:5000 vo výkrese 3A GEOLÓGIA, GEOMORFOLÓGIA, PEDOLÓGIA + ZÁBERY POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY. Je potrebné upozorniť, že miera podrobnosti sa danou mierkou grafického spracovania znižuje. Pre schválené lokality záberov v ÚPNO Výčapy-Opatovce bude potrebné pri realizácii jednotlivých záberov PP spresniť výmery záberov PP na úrovni spracovania podrobnejšieho stupňa ÚPD (napr. plánu zóny alebo projektu zóny) alebo predprojektovej a projektovej prípravy daného investičného zámeru.

V rámci vyhodnotenia dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde v rámci UPNO Výčapy-Opatovce nie je posudzovaná lokalita pre výstavbu rýchlostnej cesty R8 vedenou v katastri obce. Toto vyhodnotenie je súčasťou dokumentácie územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja.

Zoznam parciel dotknutých vonkajšími rozvojovými lokalitami – 1. etapa

Lokalita 1a

Zoznam parciel a druh pozemku podľa registra C-KN: 1084/1 (orná pôda), 1084/2 (orná pôda).

Zoznam parciel podľa registra E-KN: 1084/1, 1084/2, 1084/3, 1084/4, 1084/5, 1085/1, 1085/2, 1086/1

Lokalita 1b

Zoznam parciel a druh pozemku podľa registra C-KN: 1068/1 (vodné plochy), 1084/2 (orná pôda), 1084/3 (orná pôda), 1085/4 (zastavané plochy a nádvoria), 1519 (zastavané plochy a nádvoria).

Zoznam parciel podľa registra E-KN: 902, 1084/1

Lokalita 1c

Zoznam parciel a druh pozemku podľa registra C-KN: 1084/1 (orná pôda).

Zoznam parciel podľa registra E-KN: 1086/1

Lokalita 1d

Zoznam parciel a druh pozemku podľa registra C-KN: 1068/1 (vodné plochy).

Zoznam parciel podľa registra E-KN: 902

Lokalita 2a

Zoznam parciel a druh pozemku podľa registra C-KN: 1094/1 (orná pôda), 1094/101 (orná pôda), 1094/102 (orná pôda),.

Zoznam parciel podľa registra E-KN: 1091/1, 1091/2, 1094/102, 1094/103, 1094/104, 1094/105, 1094/106, 1094/107

Lokalita 2b

Zoznam parciel a druh pozemku podľa registra C-KN: 1094/1 (orná pôda).

Zoznam parciel podľa registra E-KN: 1094/1, 1094/107, 1094/108, 1094/109, 1094/110, 1094/111, 1094/112

Lokalita 2c

Zoznam parciel a druh pozemku podľa registra C-KN: 1094/1 (orná pôda).

Zoznam parciel podľa registra E-KN: 1094/1, 1094/107, 1094/108, 1094/109, 1094/110, 1094/111, 1094/112

PRIESTOROVÉ USPORIADANIE A FUNKČNÉ VYUŽÍVANIE ÚZEMIA

Lokalita 3

Zoznam parciel a druh pozemku podľa registra C-KN: 1068/1 (vodné plochy).

Zoznam parciel podľa registra E-KN: 1042, 1066, 1067, 1070/1, 1070/2, 1070/3, 1070/4, 1070/5, 1071

Lokalita 11b

Zoznam parciel a druh pozemku podľa registra C-KN: 1443/1 (orná pôda).

Zoznam parciel podľa registra E-KN: 1378/2, 1379, 1387, 1388/1, 1388/2, 1395.

Lokalita 14

Zoznam parciel a druh pozemku podľa registra C-KN: 1576/1 (vinice), 1576/3 (zastavané plochy a nádvoria), 1576/4 (zastavané plochy a nádvoria), 1576/5 (zastavané plochy a nádvoria), 1576/6 (zastavané plochy a nádvoria), 1576/7 (zastavané plochy a nádvoria), 1577/1 (vinice), 1577/2 (vinice), 1577/3 (vinice), 1651/2 (vinice), 1651/3 (vinice).

Zoznam parciel podľa registra E-KN: 1567/2, 1568, 1569, 1570, 1571, 1572, 1573, 1574, 1575, 1576, 1577, 1650, 1653, 1654, 1657, 1658, 1661, 1662, 1665, 1666/1, 1666/2, 1666/3, 1669/1, 1766.

Lokalita 16

Zoznam parciel a druh pozemku podľa registra C-KN: 1740/1 (orná pôda).

Zoznam parciel podľa registra E-KN: 1705, 1723/1, 1841/3, 1843, 1845.

Lokalita 17

Zoznam parciel a druh pozemku podľa registra C-KN: 860/3 (ostatné plochy).

Zoznam parciel podľa registra E-KN: 860.

Lokalita 20a

Zoznam parciel a druh pozemku podľa registra C-KN: 416 (vodné plochy).

Zoznam parciel podľa registra E-KN: 417

Lokalita 20b

Zoznam parciel a druh pozemku podľa registra C-KN: 416 (vodné plochy).

Zoznam parciel podľa registra E-KN: 417.

Lokalita 21

Zoznam parciel a druh pozemku podľa registra C-KN: 413/1 (orná pôda), 413/15 (orná pôda).

Zoznam parciel podľa registra E-KN: 413/2, 413/3, .

Zoznam parciel dotknutých vonkajšími rozvojovými lokalitami – 2. etapa

Lokalita 22

Zoznam parciel a druh pozemku podľa registra C-KN: 430/19 (záhrady), 430/20 (záhrady), 430/21 (záhrady), 430/77 (zastavané plochy a nádvoria), 222/2 (zastavané plochy a nádvoria), 450/1 (orná pôda), 583/1 (vodné plochy)

Zoznam parciel podľa registra E-KN: 433/3, 434/2, 437/2, 438/2, 441/2, 442/2, 445/2, 446/2, 449/2, 450/2, 453/2, 454/3, 454/4, 457/2, 458/2, 461/3, 461/4, 463, 466, 469, 472/3, 472/4, 475/2, 478, 479/3.

Lokalita 23

Zoznam parciel a druh pozemku podľa registra C-KN: 4/11 (záhrady), 4/12 (záhrady), 4/13 (záhrady), 4/14 (vodné plochy), 4/16 (záhrady), 1068/1 (vodné plochy), 1068/2 (trvalé trávne porasty), 1070 (orná pôda), 1075 (ostatné plochy)

Zoznam parciel podľa registra E-KN: 417, 901, 902, 904/1, 904/2, 905/1, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955/2, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963/3, 964, 965, 968, 969, 972/1, 972/2, 972/3, 973, 974, 975, 976, 977, 979, 980, 981/1, 981/2, 981/3, 981/4, 1006, 1007/1, 1007/2, 1008/1, 1008/2, 1009/1, 1009/2, 1009/3, 1009/4, 1009/5, 1009/6, 1010/1, 1010/2, 1011, 1012/1, 1012/2, 1012/3, 1012/4, 1012/5, 1012/6, 1013, 1014/1, 1014/2, 1014/3, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022/1, 1022/2, 1022/3, 1023, 1024, 1025, 1026, 1027, 1028, 1029, 1030, 1031/1, 1031/2, 1032/1, 1032/3, 1033, 1034, 1035, 1036, 1037, 1038/1, 1038/2, 1038/3, 1038/4, 1039, 1040, 1041/1, 1041/2, 1042, 1043/1, 1043/2, 1044, 1045, 1046, 1047, 1048, 1049, 1050/1, 1050/2, 1050/3, 1051, 1052/1, 1052/2, 1053/1, 1053/2, 1054/1, 1054/2, 1055, 1056, 1057, 1058, 1059, 1060/1, 1060/2, 1060/3, 1062, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1070/1, 1070/2, 1070/3, 1070/4, 1070/5, 1071,

Zdôvodnenie navrhovaných záberov PP mimo zastavané územie

V kontaktnom území po obvode zastavaného územia obce sa nachádzajú najmä pôdy zaradené v bonitnej skupine 2, len východným smerom (smerom k rieke) sa nachádzajú pôdy v bonitnej skupine 3, ktoré nie sú osobitne chránené. V minulosti bol udelený súhlas s možným budúcim použitím poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely najmä na pôdach bonitnej skupiny 2, v rámci týchto zmien a doplnkov vo výhľadovom období predpokladáme rozvoj obce na najmenej kvalitnú pôdu po obvode zastavaného územia.

Navrhované zábery plôch PP sú vyvolané potrebou územného rozvoja obce v oblasti komplexného zabezpečenia plôch pre rozvoj základnej vybavenosti, bývania a nadväznosti na prirodzené danosti aj plochy vyššej vybavenosti (čiastočne aj výroby) a rekreácie. Koncepcia územného rozvoja vychádza z prirodzeného postupu kontinuálneho rozvoja urbanistickej štruktúry t.j. kontinuálnej väzby novej výstavby na plochy a priestory jestvujúcej stavebnej a priestorovej štruktúry. Takýto postup má svoje opodstatnenie jednak z hľadiska urbanistickej kontinuity ako aj z hľadiska kontinuity dopravnej a technickej infraštruktúry.

Demografická prognóza uvažuje so vzrastom obyvateľov do roku 2030 o 193 obyvateľov a súčasne predpokladá znižovanie obložnosti bytových jednotiek. Na základe uvedených úvah sa predpokladá potreba 225 nových bytových jednotiek pre návrhové obdobie (do roku 2030).

Lokalita 1a a 2a je územie určené pre umiestnenie vyššej občianskej vybavenosti, prípadne extenzívnej priemyselnej výroby – využíva sa silná poloha pri ceste I/64 a potenciálne výhodná poloha po vybudovaní rýchlostnej cesty R8. Nevýhodou tejto lokality je existencia hydromelioračných zariadení v lokalite 1a, ktoré bude potrebné prekladať.

Lokalita 1c je územie pre umiestnenie plôch určených pre bývanie – pravostranná zástavba existujúcej ulice v obci Koniarovce.

Lokalita 1b a 2b je územie pre umiestnenie najmä základnej vybavenosti v súvislosti s umiestnením miestneho centra.

Lokalita 1d a 3 je územie pre umiestnenie plôch určených pre bývanie a slúžia na vytvorenie navrhovanej ulice v rámci nadrozmerných záhrad.

Lokalita 2c a 11b je územie pre umiestnenie plôch určených pre bývanie a slúžia na rozvoj obce na voľných plochách.

Lokalita 14 je územie na podporu regionálnej individuálnej rekreácie – možnosť výstavby rekreačných objektov určených najmä pre vinohradníkov.

Lokalita 16 slúži pre umiestnenie vodojemu.

Lokalita 17 je už zrealizovaná (kompostovisko).

Lokalita 20a pre umiestnenie obecného parku.

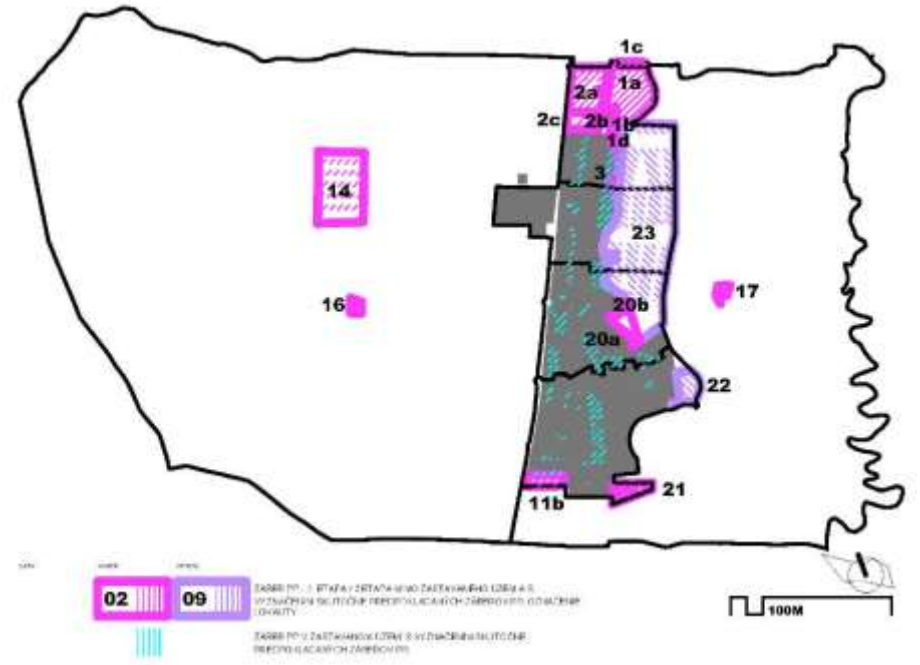
Lokalita 20b slúži pre umiestnenie plôch bývania.

Lokalita 21 rieši rozšírenie / návrh cintorína a zabezpečenie ochranného pásma pohrebiska.

Lokalita 22 a 23 je územie pre umiestnenie plôch určených pre bývanie v rámci výhľadu. Nevýhodou tejto lokality je existencia hydromelioračných zariadení v lokalite 23, ktoré bude potrebné prekladať.

V rámci rozvojových plôch určených na záber PP sa nachádzajú hydromelio-račné zariadenia (závlahy alebo odvodnenia) – v lokalitách 1a a 23, nenachádzajú sa tu plochy postihnuté degradáciou pôdy (ako sú zosuvy a erózie).

obr. 19: Schéma záberov PP

tab. 9: Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde v rámci obidvoch etáp – mimo zastavaného územia vymedzeného hranicou k 1. 1. 1990 (všetky lokality sú v katastrálnom území Výčapy-Opatovce)

	Funkčné využitie	Vý-mera (ha)	Predpokl. výmera PP (ha)			Užívateľ PP	HMZ	etapa reali-zácie	Iná informácia
			spolu (ha)	BPEJ (skup.)	vým. (ha)				
1a	vybavenosť a/al. výroba	8,57	7,32	0139002 (2)	7,32	družstvo, súkr. vlast.	áno	1.	alt. 2a;
1b	vybavenosť	0,71	0,50	0103003 (3)	0,05	súkr. vlast.	nie	1.	alt. 0;
				0139002 (2)	0,45				
1c	nová bytová výstavba	0,51	0,51	0139002 (2)	0,51	súkr. vlast.	nie	1.	alt. 0;
1d	nová bytová výstavba	0,59	0,44	0103003 (3)	0,19	súkr. vlast.	nie	1.	alt. 0;
				0139002 (2)	0,25				
2a	vybavenosť a/al. výroba	5,98	3,88	0139002 (2)	3,88	družstvo	nie	1.	alt. 1a;
2b	vybavenosť	0,42	0,42	0139002 (2)	0,42	družstvo	nie	1.	alt.0
2c	nová bytová výstavba	1,73	0,76	0139002 (2)	0,76	družstvo	nie	1.	alt. 11b
3	nová bytová výstavba	0,89	0,36	0139002 (2)	0,36	súkromn. vlast.	nie	1.	alt.0
11b	nová bytová výstavba	1,54	0,95	0139002 (2)	0,95	družstvo	nie	1.	alt. 2c
14	rekreačná zástavba	12,43	4,91	0147202 (6)	3,07	súkromn. vlast.	nie	1.	čiastočne zrealizované; alt.0
				0153203 (5)	1,84				
16	vodojem	0,50	0,30	0147202 (6)	0,30	družstvo	nie	1.	alt.0
17	kompostáreň	0,50	0,50	0102002 (2)	0,50	združenie obcí	nie	1.	zrealizované
20a	park	1,76	0,00	0139002 (2)	0,00	družstvo	nie	1.	alt.0
20b	nová bytová výstavba	0,11	0,11	0139002 (2)	0,11	súkromn. vlast.	nie	1.	alt.0
21	cintorín	1,60	0,85	0139002 (2)	0,85	súkromn. vlast., družstvo	nie	1.	alt.0
22	nová bytová výstavba	2,53	1,55	0102002 (2)	1,55	súk. vlast.	nie	2.	alt.23
23	nová bytová výstavba	42,47	21,42	0103003 (3)	18,61	družstvo, súkr. vlast.	áno	2.	alt.22
				0139002 (2)	2,81				
spolu 1.et.		37,84	21,81						
spolu 2.et.		45,00	22,97						
celkom		82,84	44,78						

Podfarbené lokality sú zaradené do 2. etapy – výhľad

Prehľad nezastavaných plôch v zastavanom území určených pre výstavbu

V rámci zastavaného územia sa nachádza významné množstvo nezastava-ných plôch na poľnohospodárskej pôde možných pre zástavbu. Identifikovaných bolo 13,66ha. Ostatné plochy možné pre zástavbu sú už dnes evidované ako zastavaná plocha, nádvorie a pod.

Všetky uvedené plochy a parcely sú zdokumentované vo výkresovej časti.

tab. 10: Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde v rámci zastavaného územia obce k 1.1.1990:

	Funkčné využitie	Vým. (ha)	BPEJ (skup.)	Vým. (%)	Poľnoh. kultúra	Užívateľ PP	Zoznam všetkých dotknutých parciel
A	nová bytová výstavba,	4,00	0139002 (2)	100	orná pôda,	súkrom.	

	základná vybavenosť				záhrada		
	284/1; 285/1; 286/2,5; 289/1,2; 290/1,2,3; 291/1; 292; 299/2; 300/1,3; 303/1; 304; 307/2,3; 308/2,3; 309/1,2,3; 321/4,5; 324; 329/1,2; 330/2; 333; 334/1,2,3,7,8,10; 335/8,9; 336/1,2,33; 336/10,11,13,17,25,29; 372/1,3; 373/1,4,7; 374/5; 387/10; 379/1; 380; 383/1; 384/1; 385/1; 387/2,3,10,14; 388/2; 390/1; 391/1; 393/1; 394/1; 395/3; 396/1,2,3; 399/32; 430/9,10,34,62,64; 433/5; 437/1,4,7,9; 1308/1,3,5,7,9,12,14; 1320/6; 1347/1,12,14,15,17,26; 1443/2;						
B	nová bytová výstavba, základná vybavenosť	5,13	0139002 (2)	100	orná pôda, záhrada	súkrom.	
	5/1,2; 8; 9/1,2; 20/1,2; 21/4; 25/1,2,3; 26/1,2,3,4,5; 34/1,2; 46/2; 65/2,4; 73/2; 74/2,3,4; 77; 85; 87; 88; 93/1; 94/1; 95/1,2,7; 100/1,2; 101/2; 105; 107; 108/5; 115; 116; 118/3,4; 126; 127/2; 143; 145/2; 150/1,2; 153/4; 155/1; 156; 162/4; 165; 167/4; 169/2; 170; 171; 179/1; 340/1,2; 361/2,7,8,11,16,18, 19,20,22,23,24,25,27,28,44,40,58,59,60; 1164/6,13; 1165/6; 1170/4,7; 1171/2; 1176/3; 1177/1; 1179/1; 1194/2; 1213/1; 1219/1; 1220/1; 1226/1; 1231/2,4,5; 1237/3; 1249/1,2,6,7; 1250/1,2,8; 1261/3; 1256; 1268/6; 1273/1,6; 1274/1,5; 1279/1,4,5,6,8,9; 1280/1,2,4,5,7,9,10,11,12,13,19; 1306/1,3; 1527/2,3;						
C	nová bytová výstavba	2,55	0139002 (2)	100	orná pôda, záhrada	súkrom.	
	4/1,2,3,6,7,8,15; 1073/17,18,19,20,21,22,23,24,25,27,28,29,60,61,129,130; 1074/3,4,5,6,7,8,23,32; 1098/2,30,32,34,36; 1099/1,2; 1102/6,7; 1115/1; 1116/1; 1127/2,7,9; 1164/1,5;						
D	nová bytová výstavba	1,98	0139002 (2)	100	orná pôda, záhrada	súkrom.	
	1073/2,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,30,101,102,103,132; 1094/2,9,12,14,21,27,29,31,33,39,41,61,62,119; 1098/1,11,12,14,15,17,49,61;						
spolu celkom		13,66					

3.1.5 HYDROLOGICKÉ POMERY

Voda je významnou zložkou prírodného systému. Najvýznamnejšími faktormi formovania povrchových a podzemných vôd sú zrážkovo-odtokové pomery mierneho klimatického pásma a poloha na hlavnom európskom rozvodí.

Povrchové vody

Vodné toky

Riešené územie patrí do **povodia rieky Nitra** (číslo hydrologického poradia 4-22-02), ktorú je možné v podmienkach Slovenska zaradiť medzi stredne veľké a menej vodnaté vodné toky. Celé územie je vlhovo deficitné, s nízkymi hodnotami odtokového koeficientu a špecifického odtoku z územia (1-5 l.s⁻¹.km²). Rieka Nitra má režim odtoku snehovo-dažďový, vysoká vodnatosť je v mesiacoch marec - apríl, najnižšia vodnatosť v mesiaci september. Rieka má v celej dĺžke upravený prietochný profil (prietok Q₁₀₀) a k ochrane priľahlého územia pred povodňami sú vybudované hrádze.

Rieka Nitra sa v súčasnom ohrádzovanom koryte nachádza približne od 60-tych rokov, kedy bola zrealizovaná regulácia rieky a takto boli zlikvidované meandre rieky, tok sa zrýchlil a hladina spodnej vody v širokom okolí rieky poklesla.

tab. 11 Dlhodobé priemerné mesačné prietoky rieky Nitry (1931-80) a ich rozdelenie v priebehu roka (% Q_a)

Stanica		XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	Rok
N. Streda	m ³ .s ⁻¹	13,6	17,3	14,9	20,9	29,9	26,2	15,7	12,2	10,4	8,5	6,6	8,4	15,3
	% Q _a	89,0	112,7	97,2	136,2	194,7	170,5	102,3	79,4	67,8	55,2	43,0	54,9	100,0
Nitra	m ³ .s ⁻¹	15,5	19,6	17,5	24,0	34,2	30,1	18,1	14,1	12,0	9,9	7,7	9,4	17,64
	% Q _a	89,0	111,0	98,0	136,0	193,0	170,0	102,0	80,0	68,0	56,0	43,0	53,0	100,0

Ďalej cez k. ú. pretekajú menšie vodné toky:

- Dobrotka – tok III. rádu, celková dĺžka toku je 11,3 km (na území katastra Výčapy-Opatovce 1,0km), plocha povodia 19,7 km², je ľavostranným prítokom rieky Nitra, v celej svojej dĺžke preteká nivou rieky Nitra, nie je prirodzeným recipientom povodia, bol umelo vytvorený po zrušení ramien Nitry, ktoré sa tu pôvodne nachádzali. Je ohrádzovaný, odvodňuje východnú časť k. ú., preteká cez krajinu intenzívne poľnohospodársky využívanú (orná pôda), na južnej hranici k. ú. mimoúrovňovo pretína vodný tok Hunták (už v k.ú. Ľudovítová),
- Výčapský kanál

Zo západnej pôvodne pritekal do rieky Nitry potok Choseň. Ten je v súčasnosti vzhľadom na mieru odlesnenia riešeného územia len tokom občasným a jestvujúcim len v prvých dvoch tretinách svojho priebehu od prameňa. V poslednej tretine je potok Choseň vyschnutý, jeho koryto nivelizované a rozorané, takže jeho priebeh je možné identifikovať len podľa vrstevníc. V rámci obce sa nachádza ešte jeho skanalizovaná podoba, ktorá zaúsťuje do mŕtveho ramena. Priebeh vodného toku je možné vidieť aj na historickej mape (obr. 31).

Vodné plochy

Do riešeného územia zasahujú viaceré vodné plochy.

OR Ľudovítová III. a **OR Ľudovítová IV.** sú súčasťou systému, ktorý pozostáva zo štyroch vodných plôch (bývalých ramien rieky Nitra oddelených od jej toku vybudovaním protipovodňových hrádzí), a to: OR Ľudovítová I. (k. ú. Jelšovce), Ľudovítová II. (k. ú. Jelšovce, Ľudovítová), OR Ľudovítová III. (k. ú. Ľudovítová, Výčapy-Opatovce), OR Ľudovítová IV. (k. ú. Výčapy-Opatovce). Tieto vodné plochy sú prepojené umelo vybudovaným kanálom. Sú využívané na rekreáciu a rybolov.

Lefantovské rameno. Mŕtve rameno rieky Nitry o celkovej dĺžke 3000m so začiatkom v k.ú. Koniarovce s okolitými porastami euroamerických topoľov a priľahlým úsekom ohrádzovaného vodného toku Nitry. Do ramena približne v jeho strede ústi Lefantovský potok ako ľavostranný prítok Nitry. Tento by mohol prinášať so sebou do ramena okysličenú a chladnú vodu, čo je z ekologického hľadiska veľmi významná skutočnosť, pretože tým by bolo umožnené v samotnom ramene žiť aj takým druhom organizmov, ktoré sú citlivé na nedostatok kyslíka vo vodnom prostredí a v typických mŕtvych ramenách so stojatou, prehrievanou a eutrofizovanou vodou sa nenachádzajú. Vzhľadom na početné nelegálne vyústenia žump v Lefantovciach do spomínaného potoka je tomu zatiaľ presne naopak. Privádzaná voda je znečistená nadmieru a voda v ramene z toho dôvodu často zapácha a jeho dno sa rýchlo vyplýčtuje.

Podrobné opatrenia a návrhy pre jednotlivé toky a vodné plochy
Rieka Nitra

Dĺžka vodného toku v rámci katastra je 3,1km na ploche 10,3ha. Približne uprostred do rieky je zaústený výpustný objekt ČOV Výčapy-Opatovce, ktorý je častým zdrojom znečistenia vodného toku. V súčasnosti je pred spustením odstavenie tejto ČOV a odvádzanie splaškových vôd bude diaľkovou kanalizáciou až do ČOV Nitra.

Ďalšie opatrenia sú sústredené najmä k sprievodnej vegetácii.

obr. 17: Rieka Nitra

Potok Dobrotka

Pri potoku Dobrotka doporučujeme realizovať renaturačné opatrenia aj náročnejšieho charakteru. Navrhujeme zníženie sklonu brehov a dosiahnuť tak zväčšenie plochy pre mokradnú a brehovú vegetáciu, ako aj lokálnu možnosť pre vytvorenie plošných mokradí. Prípadne je možné aj dosiahnutie zníženie pozdĺžneho sklonu dna a prípadne jeho zvýšenie oproti súčasnej výškovej úrovni. V prípade identifikovania vhodných polôh pre vytvorenie meandru na tomto toku (napr. v rámci projektovej prípravy) je žiaduce ich realizovať na ktorejkoľvek polohe.

obr. 18: Dobrotka

Lefantovské rameno

Opatrenia:

- zaslepiť ilegálne vyústenia žump do Lefantovského potoka.
- občasné prehĺbenie mŕtveho ramena na krátkom úseku a odvoz vyťaženého bahna.
- nezalesnené úseky brehov ramena zalesniť pôvodnými drevinami tvrdého luhu.
- v porastoch drevín uskutočňovať výberkovú ťažbu na ľade

obr. 19: Lefantovské rameno

OR Ľudovítová III. a OR Ľudovítová IV.

Opatrenia:

- občasné prehĺbenie mŕtveho ramena na krátkom úseku a odvoz vyťaženého bahna.
- nezalesnené úseky brehov ramena zalesniť pôvodnými drevinami tvrdého luhu.
- v porastoch drevín uskutočňovať výberkovú ťažbu na ľade

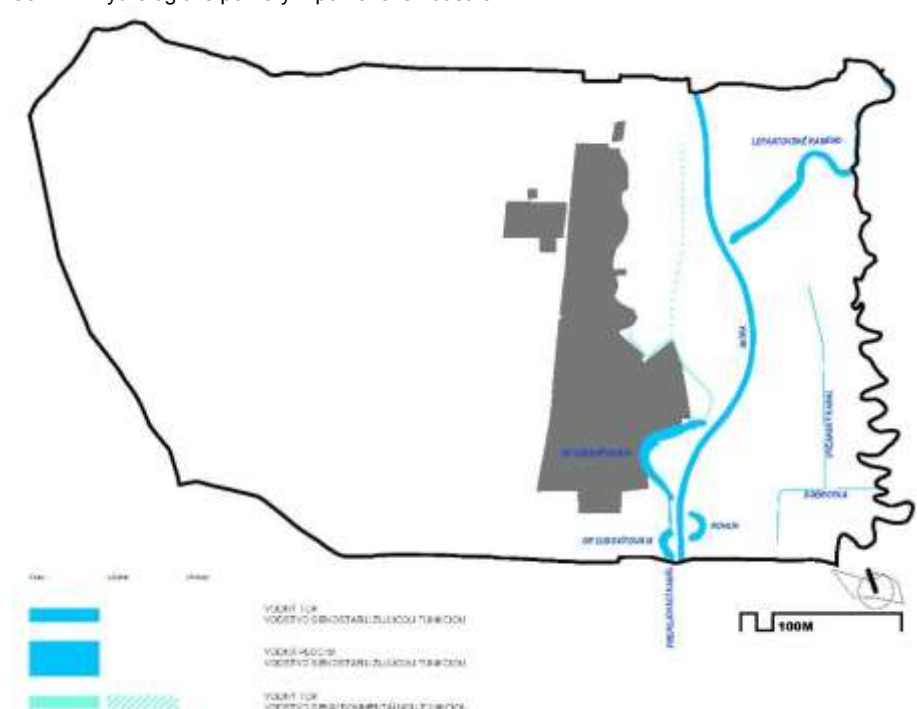
obr. 20: Odstavené rameno Ľudovítová III

obr. 21: Odstavené rameno Ľudovítová IV

obr. 22: Hydrologické pomery – povrchové vodstvo

Podzemné vody a vodné zdroje

Základnou hodnotenou jednotkou vodohospodárskej bilancie podzemných vôd Slovenska je hydrogeologický rajón s jeho následným detailným členením na subrajóny a čiastkové rajóny. Hydrogeologický rajón je hydrogeologicky jednotné územie s podrobnými hydrogeologickými vlastnosťami, typom zvodnenia a obehom podzemnej vody. Podľa súčasnej hydrogeologickej rajonizácie je územie Slovenska rozdelené na 141 hydrogeologických rajónov (lit. 3).

Riešené územie spadá do hydrogeologického rajónu č. N071 – neogén Nitrianskej pahorkatiny. V oblasti Nitrianskej pahorkatiny sú významnejším zdrojom podzemnej vody štrkopiesčité fluválne sedimenty nivy Nitry. Zdrojom podzemných vôd sú povrchové toky, v blízkosti pohoria Trbeč aj zrážkové vody a vody prestupujúce z mezozoických vrstiev pohoria. Chemicky ide o kalcium-bikarbonátové vody s vysokou mineralizáciou (500 - 1100 mg.l⁻¹) a sekundárnym znečistením najmä dusičnanmi. Využiteľné množstvá podzemných vôd bolo stanovené v hodnote 1233,87 ls⁻¹. Využiteľné zásoby tvoria prevažne zdroje s výdatnosťou do 2 ls⁻¹, ich využitie je v dôsledku toho obmedzené rozptýlenosťou malých zdrojov a často nevyhovujúcou kvalitou podzemných vôd (lit. 16). Nitrianska pahorkatina je rajónom so stredným stupňom transmisivity, pórovou až puklinovo-pórovou priepustnosťou, s výskytom napätej hladiny podzemných vôd. Podľa režimu patria podzemné vody celej nitrianskej oblasti do prvého výškového stupňa (do 450 – 600 m n.m.), s najvyššími stavmi hladiny podzemných vôd a výdatnosťami prameňov koncom marca a začiatkom apríla, minimálnymi stavmi v septembri až novembri.

Vodné zdroje

V riešenom území sa nenachádza evidovaný vodný zdroj.

Starostlivosť o vodu a jej ochrana

V princípe platí všeobecná ochrana vôd a vodných zdrojov podľa zákona (lit. 74) v plnom rozsahu pre celé územie. Environmentálne ciele sú obsiahnuté v §5

vodného zákona. Ochrana vodných pomerov a vodárenských zdrojov je osobitne zdôraznená v piatej časti vodného zákona.

Pásmo hygienickej ochrany vodného zdroja

Pre účely ochrany výdatnosti kvality a zdravotnej bezchybnosti vody vodárenských zdrojov, ktoré sa využívajú, vyhlasujú pásma hygienickej ochrany vôd (§32 vodného zákona). Juhovýchodná časť k. ú., situovaná na ľavom brehu rieky Nitra, sa nachádza v PHO podzemných vodných zdrojov 2. stupňa.

Ochranné pásmo vodného toku

Je nevyhnutné rešpektovať ochranné pásmo vodohospodársky významného vodného toku rieka Nitra 10m od brehovej čiary a ochranné pásmo drobných vodných tokov (Dobrotka, Výčapský kanál) 5m od brehovej čiary na každú stranu. Podľa §33 vodného zákona citlivé oblasti sú vodné útvary povrchových vôd:

- v ktorých dochádza, alebo môže dôjsť v dôsledku zvýšenej koncentrácie živín k nežiaducemu stavu kvality vôd,
- ktoré sa využívajú ako vodárenské zdroje, alebo sú využiteľné ako vodárenské zdroje,
- ktoré si vyžadujú v záujme zvýšenej ochrany vôd vyšší stupeň čistenia vypúšťaných odpadových vôd.

Zraniteľné oblasti

Za zraniteľné oblasti podľa §34 vodného zákona sa ustanovujú poľnohospodársky využívané územia, z ktorých otekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých koncentrácia dusičnanov je vyššia ako 50mg.l⁻¹ alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť. Vymedzené zraniteľné oblasti sa pravidelne prehodnocujú. V zmysle nariadenia Vlády SR (lit. 36) je evidovaná ako zraniteľná oblasť okrem iného aj obec Výčapy-Opatovce.

3.1.6 VEGETÁCIA

Na druhové zloženie rastlinstva vplýva najmä geologické podložie, pôda, reliéf a nadmorská výška. V riešenom území je zastúpená teplomilná vegetácia.

Z hľadiska fytogeograficko-vegetačného členenia (Plesník, 2002) celé riešené územie spadá do dubovej zóny, nížinnej podzóny, pahorkatinnej oblasti, okresu č. 3 – Nitrianska pahorkatina (Z časť k. ú.) a okresu č. 8 – Nitrianska niva (V časť k. ú.).

Riešené územie spadá do *vegetačného lesného stupňa: dubového* (nadmorská výška do 300 m n.m, priemerná teplota nad 8°C, ročné zrážky do 600 mm, vegetačná doba nad 175 dní). Pre tento vegetačný stupeň sú charakteristické mäkké a tvrdé lužné lesy a nížinné lesy s prevahou duba.

Potenciálna prirodzená vegetácia

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu v riešenom území (teda vegetáciu, ktorá by sa v daných prírodných podmienkach vyvinula, keby do vývoja nezasahoval človek svojou činnosťou) tvoria nasledovné geobotanické jednotky:

- **Lužný les nížinný** (Ulmenion) pokrýval východnú časť riešeného územia až tesne za súčasnú východnú hranicu intravilánu. Jednalo sa o záplavové územie rieky Nitra. Úzky pás tohto spoločenstva vybíhal z nivy Nitra smerom SSZ až po lokalitu Choseň dnom údolia súčasného občasného vodného toku. Toto spoločenstvo bolo tvorené predovšetkým dubom letným, jaseňom úzkolistým panónskym a brestom väzovým. Primiešanými drevinami vrchného poschodia tu boli topoľ biely, topoľ čierny a osikový, vrbá biela a jelša lepkavá. Pod nimi rástli ako dreviny primiešané javor poľný a čremcha strapcovitá. Hlavnou ekologickou charakteristikou daného spoločenstva boli pravidelne ročne sa opakujúce záplavy v trvaní niekoľko málo týždňov alebo dní. Dostatok vody a živín boli príčinou vysokej primárnej produkcie tohto spoločenstva, ktorá bola vôbec najvyššou na území nášho štátu. Toto spoločenstvo sa po príchode človeka do riešeného územia postupne menilo na zaplavované lúky alebo hospodárske lužné lesy. Za posledných 50 rokov sa po ohrádzovaní Nitra väčšina lúk premenila na ornú pôdu a lužné lesy na plantáže lesných drevín s topoľom euroamerickým množeným vegetatívne.
- **Dubovo-hrabový les panónsky** (Querco robori – Carpinenion betuli) sa nachádzal za hranicou predchádzajúceho spoločenstva na svahoch pahorkov až do nadmorskej výšky 180mnm. Toto spoločenstvo sa už nachádzalo mimo dosahu záplav, jeho primárna produktivita bola podstatne nižšia v porovnaní so spoločenstvom predchádzajúcim. Jeho zápoj bol takisto voľnejší. Druhové zloženie drevín uvedeného spoločenstva bolo: dub sivozelený, dub zimný a dub cerový, hrab obyčajný, jaseň štíhly a javor poľný.
- **Dubovo-cerový les** (Quercetum petraeae-cerris s.l.) pokrýval svahy a temená pahorkov od úrovne 180mnm a vyššie. Z uvedeného vyplýva, že zo všetkých troch pôvodných spoločenstiev riešeného územia bolo toto spoločenstvo najsuchšie. Vedúcou drevinou tu bol dub cerový, kým ostatné druhy dubov, jaseň štíhly a javor mliečny tu boli drevinami primiešanými.

Spoločenstvá lesného typu utrpeli v priebehu hospodárskeho využívania kultúrnej krajiny riešeného územia najväčšie územné straty. Okrem samotného odlesnenia a teda náhrady lesných spoločenstiev agrocenózami alebo zástavbou utrpela ekologická kvalita v podstate nepatrných zvyškov lesných spoločenstiev aj spôsobmi hospodárskeho využívania (výmladkové lesy majú nízku produkciu nekvalitnej kmeňoviny, po veľkoplošných holoruboch klesá ekologická hodnota lokality takmer na nulu, pri výsadbách sa používajú nepôvodné druhy hospodárskych drevín a do lesných porastov vnikajú burinné druhy drevín, ktoré odtiaľ vytlačujú pôvodné druhy). Duby a bresty trpia grafiózou (upchávanie ciev parazitickými hubami). Za posledných 40 rokov na epidémii grafiózy vyhynulo 95% jedincov brestov. V dôsledku grafiózy (inak povedané „hromadné hynutie duba“) sú ohrozené porasty dubín v celej Podunajskej nížine nielen pokiaľ ide o ich zdravotný stav, ale aj pokiaľ ide o samotnú podstatu hospodárenia na takejto lesnej pôde.

Poznanie prirodzenej potenciálnej vegetácie územia je dôležité najmä z hľadiska rekonštrukcie, obnovy a ďalšieho prirodzeného vývoja vegetácie (lesnej aj nelesnej) s cieľom jej priblíženia sa či úplného prinavrátenia do prirodzeného stavu, aby sa tak zabezpečila ekologická stabilita územia. Poznanie vegetačných typov v širšom meradle umožňuje rekonštruovať vegetáciu aj na miestach, kde je dnes náhradná prirodzená vegetácia (lúky, pasienky) alebo kultúrna vegetácia (agrocenózy, buriny, ruderaly). Existenciou prirodzených a pôvodných rastlinných spoločenstiev v krajine sa zvyšuje jej prírodná hodnota aj ekologická stabilita a teda aj odolnosť územia voči rôznym prírodným (biotickým i abiotickým) aj antropickým negatívnym faktorom (vplyvom).

Súčasná krajinná vegetácia

V rámci zadefinovaných PFCelkov Strednonitrianska niva a Bojnianska pahorkatina tvoria plochy krajinskej vegetácie (sem zaraďujeme výlučne vegetáciu, ktorá má ekostabilizujúce a/alebo environmentálne funkcie bez akéhokoľvek produkčného potenciálu) 59,5ha čo predstavuje 4,9% plôch obidvoch celkov a 4,2%

z plochy celého katastra. Z hľadiska rozloženia tejto vegetácie je jej väčšia časť umiestnená v PFCelku Strednonitrianska niva (63% všetkej krajinskej vegetácie).

Vegetácia, vyskytujúca sa v súčasnosti v území je podstatne odlišná od pôvodnej vegetácie. Vysokú prevahu majú agrocenózy, ktorých celková biotická významnosť je nízka až veľmi nízka. Absolútne prevažná časť katastra obce je odlesnená. K relatívne bioticky významnejším možno zaradiť iba niekoľko málo lokalít:

- Lefantovské rameno
- Ľudovítovský les
- Prievoz
- Pri Dobrotke
- Pri rieke Nitra
- Pri rybníku I
- Pri rybníku II
- Choseň I
- Choseň II

Opatrenia a návrhy krajinskej vegetácie

Z pohľadu definovanej stratégie pre prírodnú štruktúru (pozri Územný systém ekologickej stability (Prírodná stratégia rozvoja obce) na strane 15) je veľmi dôležité v rámci katastrálneho územia obce Výčapy-Opatovce nielen zachovanie a podpora jestvujúcich častí krajinskej vegetácie ale je nevyhnutné pristúpiť aj k jej výraznému doplneniu či už na úrovni významných lokalít z pohľadu ÚSES ale aj na úrovni doplnkovej krajinskej vegetácie a environmentálnej vegetácie.

Oproti súčasnému stavu navrhujeme zväčšenie plôch krajinskej vegetácie o vyše 80%. Pôvodnú plochu identifikovanú v rámci prieskumov a rozborov o veľkosti 59,4ha navrhujeme rozšíriť na 111,9ha čím podiel krajinskej vegetácie v rámci katastrálneho územia dosiahne hodnotu takmer 8%. Takýto podiel hodnotíme ako minimálne vyžadovaný na zvýšenie ekostability územia. Navrhované plochy krajinskej vegetácie sú z väčšej časti lokalizované v rámci PFCelku Bojnianska pahorkatina (33,5ha), významné plochy sú navrhované aj v rámci PFCelku Strednonitrianska niva (18,9ha).

Jednotlivé lokality sú vo väčšine prípadov významne rozšírené, pribúda jedna nová lokalita:

- most,

Nakoľko sa prakticky vo všetkých prípadoch jedná o navýšenie na úkor poľnohospodárskej pôdy je to citlivá otázka pretože na jednej strane zväčšovaním zastavaného územia obce a na strane druhej zväčšovaním ekostabilizačných plôch sa znižuje výmera na úroveň 1032,2ha.

Z hľadiska priestorového využitia navrhujeme aby prevažujúcu plochy tvorila najmä vzrastlá vegetácia a dosiahla podiel aspoň 60% na všetkej krajinskej vegetácii.

Z funkčného hľadiska preferujeme najmä ekostabilizujúcu vegetáciu, ktorá bude naďalej tvoriť rozhodujúci podiel na vegetácii. Environmentálna vegetácia bude vysádzaná ako sprievodná vegetácia ciest a železníc a po obvode zastavaného územia obce.

Podrobné opatrenia a návrhy pre jednotlivé lokality

Lefantovské rameno

Brehové porasty pri mŕtvom ramene rieky Nitra. Lokalita s vegetáciou o veľkosti 7,6ha rozložená po oboch stranách bývalého ramena rieky Nitra. Lokalita sa rozkladá aj v katastrálnych územiach Dolné Lefantovce a Koniarovce.

Lokalita je tvorená najmä porastmi euroamerických topoľov. Porasty drevín v okolí ramena nie sú na lesnom pôdnom fonde.

Opatrenia:

- nezalesnené úseky brehov ramena zalesniť pôvodnými drevinami tvrdého luhu.
- v porastoch drevín uskutočňovať výberkovú ťažbu na ľade

obr. 23 Lefantovské rameno

Ľudovítovský les

Lesný hospodársky porast na ľavom brehu rieky Nitra pri južnom okraji katastra. Porast bol pred krátkym časom vyrúbaný a na novo vysadený. Tvorený je najmä topoľom šľachteným a topoľom osika. Porast sa rozkladá aj v katastri obce Ľudovítová. Lokalita hospodárskeho lesa o veľkosti cca. 2,2ha (podľa evidencie užívateľa porastu 1,2ha).

V rámci návrhu požadujeme stabilizáciu porastu a zmenu hospodárenia na orientáciu na druhovú pestrosť porastu s preferovaním drevín tvrdého lužného lesa.

obr. 24 Ľudovítovský les

Pri rybníku I

Brehové porasty pri mŕtvom ramene rieky Nitra (odstavené rameno Ľudovítová IV). Lokalita s vegetáciou o veľkosti 1,7ha rozložená najmä na ľavej strane ramena rieky Nitra s návrhom na podstatné rozšírenie na celkovú veľkosť 6,1ha. Pravá strana ramena je zaradená do sídelnej vegetácie s prevahou rekreačných funkcií.

Navrhovaná lokalita by sa mala stať lesoparkom s kombináciou vzrastlej vegetácie najmä s pôvodnými druhmi stromov tvrdého lužného lesa a trvalých lúčnych porastov.

obr. 25: Brehový porast pri odstavenom ramene Ľudovítová IV (Pri rybníku I)

Pri rybníku II

Brehové porasty pri mŕtvom ramene rieky Nitra (odstavené rameno Ľudovítová IV). Lokalita s vegetáciou o veľkosti 0,7ha rozložená na obidvoch brehoch ramena rieky Nitra s návrhom na rozšírenie na celkovú veľkosť 0,8ha.

Lokalita má relatívne stabilizovaný charakter, navrhované opatrenia sledujú doplniť vegetáciu o pôvodné druhy.

obr. 26: Brehový porast pri odstavenom ramene Ľudovítová Ľudovítová III (Pri rybníku II)

Prievoz

Lokalita v juhovýchodnej časti katastra, čiastočne zasahuje aj do katastra obce Podhorany a Bádice. Lokalita o veľkosti 1,3ha. Navrhujeme rozšírenie tejto lokality na veľkosť cca. 5,4ha.

Topoľový lesík a TTP niekoľkonásobne esovitého priebehu na mieste bývalých mŕtvych ramien Nitry. Navrhované opatrenia sledujú doplniť vegetáciu o pôvodné druhy.

Pri Nitre

Líniová lokalita o dĺžke 3,1km a veľkosti 16,0ha rozložená po oboch stranách rieky Nitra, na každej strane so šírkou 15-20m, so zastúpením geograficky pôvodných druhou drevín (najmä drevinami mäkkého lužného lesa) napr. topoľ biely, topoľ čierny, jaseň štíhly, vŕba biela, vŕba krehká. Väčšinou je však tvorená lúčnym porastom, ktorý sa nachádza v medzihrádzovom priestore.

Táto lokalita je najvýznamnejšou a preto je potrebné jej venovať obzvlášť zvýšený záujem. Je súčasťou nadregionálneho biokoridoru Rieka Nitra, a preto by v starostlivosti mali prevládať najmä ekostabilizačné faktory. Zvýšenú pozornosť venovať navrhovaniu koridorov technickej infraštruktúry, ktoré pretínajú túto vegetáciu s dôrazom na eliminovanie vplyvov na vegetáciu. Citlivo zvažovať brehové porasty vo vzťahu k protipovodňovým opatreniam a nerealizovať neopodstatnené výrubu. Zachovať a prevádzať údržbu trvalých trávnych porastov ako významnej zložky tejto vegetácie. Dôrazne realizovať opatrenia na zamedzenie šírenia invázných druhov rastlín a drevín.

Osobitnú pozornosť je potrebné venovať v rámci tejto lokality vegetácii v kontakte so zastavaným územím obce z pohľadu využívania na oddychovo –

rekreačné aktivity, kde príde k miešaniu ekostabilizačných a environmentálnych funkcií.

Celkovo táto lokalita má v súčasnosti relatívne ustálený charakter a nie je potrebné realizovať zvláštne zásahy do vegetácie.

obr. 27 Pri Nitre

Most

Lokalita v strednej časti katastra na pravom brehu rieky Nitra. Navrhovaná lokalita o veľkosti 2,5ha, ktorá bude plniť environmentálne funkcie (eliminovanie vplyvu prevádzky ČOV a Kompostoviska smerom k obci).

Pri Dobrotke

Sprievodnú vegetáciu Dobrotky tvorí obojstranná vegetácia v šírke cca. 5m na každú stranu. Celková plocha vegetácie je 2,3ha s návrhom na rozšírenie na plochu 2,8ha.

Jedná sa o relatívne stabilizované plochy, ktoré navrhujeme širškovo mierne rozšíriť. Opatrenia sa zameriavajú sa na skvalitnenie z pohľadu ekostabilizujúcich funkcií doplnenie zväčša drevinnej vegetácie, z hľadiska druhového výberu sa pridŕžovať geograficky pôvodnej vegetácie. Dôrazne realizovať opatrenia na zamedzenie šírenia invázných druhov rastlín a drevín.

obr. 28 Pri Dobrotke

Choseň I

Lokalita v západnej časti katastra o veľkosti 4,3ha. Ľavobrežný úzky lesný porast topoľa euroamerického vo veku 35 rokov, o veľkosti 3,6ha, dĺžke 600m a šírke len 40-60m. Napriek dostatočnej ploche nie je ekologicky pravým lesom, z dôvodu šírky porastu, neobsahuje pravé lesné jadro a zostáva len ekotonom.

Pri obnove sa počíta so zastúpením duba, jaseňa štíhleho a orecha čierneho, pričom sa navrhuje aj rozšírenie lokality na pravý breh bývalého potoka na šírku 60-80m a veľkosť cca. 5,0ha,

Opatrenia:

- Pri veľkoplošnom holorube plantáže euroamerického topoľa ponechať asi 20 jedincov na zhnitie na koreni.
- Na pravý breh potoka vysadiť dreviny domácich druhov aspoň o šírke 20m čím vznikne v poraste pravé lesné jadro o ploche 1,5ha.
- Do lesného jadra občas priviezt' hrabanku zo sukcesne vyspelej dubiny.
- V koryte potoka na niekoľkých miestach vyhlbiť jamy do hĺbky niekoľko dm a o šírke niekoľkých metrov a do nich v jarnom období doviezt' larvy obojživelníkov. Jamy budú v neskorších rokoch slúžiť na rozmnožovanie obojživelníkov z tých dospelých jedincov, ktoré ako žubrienky metamorfovali v umelej jame.

Choseň II

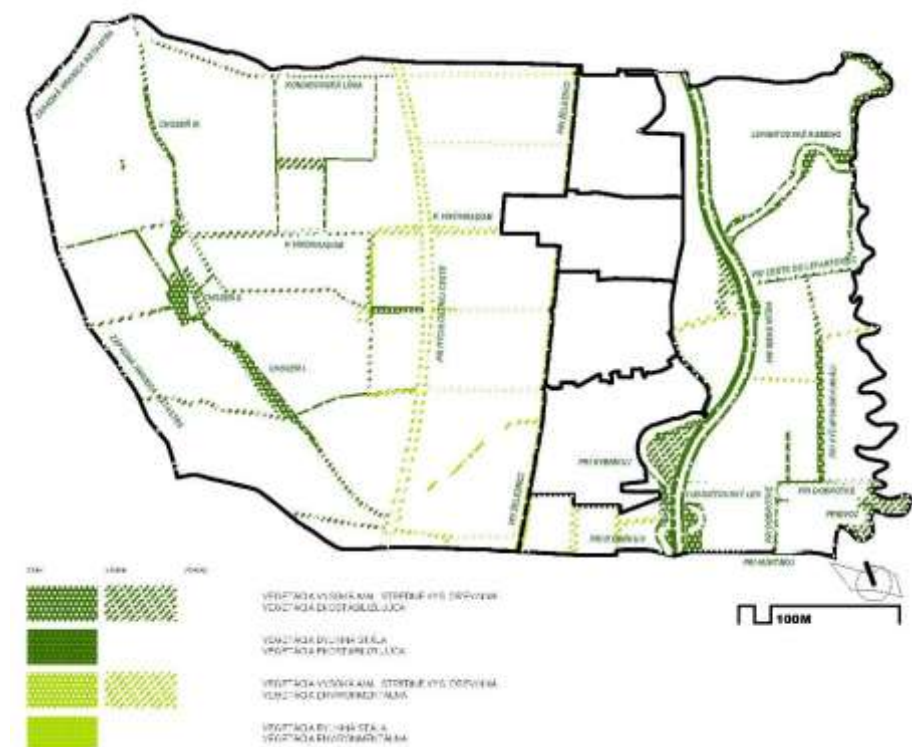
Tri maloplošné a úzke lesíky rôzneho drevinového zloženia (nie sú na LPF), lúky a príľahlý úsek občasného vodného toku. Lokalita je vhodne umiestnená, aby sa v nej vybudovala vodná nádrž s viacerými účelmi. Lokalita má plochu Lokalita vegetácie má plochu cca. 4,2ha. V rámci opatrení navrhujeme vegetáciu rozšíriť na plochu. V rámci opatrení navrhujeme vegetáciu rozšíriť na plochu na 5,3ha.

- ochrana nižšie položených miest katastra i sídla pred povodňami počas mikroprietrží,
- oživenie potoka Choseň zvýšením prietokov v ňom, ktorý je v súčasnosti len občasný,
- zvýšenie biodiverzity, zlepšenie podmienok pre poľovnú zver i kvôli možnosti chovu hospodárskych druhov rýb.
- zavlažovanie okolitých pozemkov.

Opatrenia:

- okolo budúcej vodnej nádrže vysadiť mozaikovito štvorrad domácich druhov drevín patriacich do spoločenstva lužného lesa nížinného.
- nasadiť obojživelníky.
- nasadiť burinné druhy rýb, ktoré sa rybársky neobhospodarujú.
- do vtokovej časti nádrže zasadiť podzemky, hľuzy a iné vegetatívne rozmnožovacie orgány ponorených druhov vodných rastlín, ktoré slúžia ako úkryt pre žubrienky, rybí plôdik alebo larvy i imága vodného hmyzu.

obr. 29: Krajinná vegetácia.

Chránené územia, ochranné pásma

Ochranné pásmo lesa tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku. Na vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby a o využití územia v ochrannom pásme lesa sa vyžaduje aj záväzné stanovisko orgánu štátnej správy lesného hospodárstva.

3.1.7 ŽIVOČÍŠTVO

Zoogeografické pomery

Z hľadiska zoogeografického členenia (Stehlík a Vavřínová 1991, upravené Matis 1999) riešené územie zasahuje do provincie eurosibírske stepi s podprovinciou *Pannonicum*, úseku: *panónska step (Eu-Pannonicum)*. Ide o oblasť Podunajskej nížiny, ktorá sa vyznačuje v súčasnej dobe rozsiahlymi agrocenózami a zvyškami lužných lesov. Kostrou tohto územia je rieka Dunaj so svojimi nížinnými prítokmi (Malý Dunaj a Váh, Nitra a iné), v tomto priestore sa nachádzajú predovšetkým teplomilné spoločenstvá lesného a lúčneho charakteru, vodné a mokraďové spoločenstvá. Fauna je prevažne teplomilná a mnohé tu dosahujú severnú hranicu svojho rozšírenia v rámci SR.

V riešenom území sa nachádzajú druhy, ktoré znášajú vplyv poľnohospodárskej činnosti, sú viazané na agrocenózy alebo znášajú blízkosť človeka a jeho obydľia. Z vtákov sú to najmä rôzne druhy spevavcov, z cicavcov menšie druhy ako sú napr. zajac poľný, syseľ obyčajný, ryšavka myšovitá, hraboš poľný, spolu s človekom priestor obývajú myš domová, potkan obyčajný a iné.

V krajine sú ďalej zastúpené druhy viazané na brehové porasty a druhy typické pre vodné a mokraďové spoločenstvá (vodné toky a plochy) najmä obojživelníky, vtáctvo, menšie druhy cicavcov napr. duloznice (*Neomys* sp.), piskory (*Sorex* sp.), zástupcovia vodného hmyzu ako potápniky (*Dytiscus* sp.), vážky (*Odonata*) a pod.

V mŕtvych ramenách, ktoré sa využívajú na rekreáciu a rybolov sú nasadené druhy napr. kapor (*Cyprinus carpio*), karas (*Carassius carassius*), štika (*Esox lucius*), zubáč (*Stizostedion lucioperca*), podustva (*Chondrostoma nasus*), červenica (*Scardinius erythrophthalmus*), belica (*Alburnus alburnus*), pleskáč (*Abramis* sp.), ostriež (*Perca fluviatilis*), sumec (*Silurus glanis*), aj úhor (*Anguilla anguilla*).

K dôležitým migračným trasám patrí Hunták s prepojením na Dobrotku a rieku Nitra.

Opatrenia a návrhy

Mnohé živočíšne druhy citlivo reagujú na zmeny v prírodnom prostredí, zmeny s negatívnym vplyvom na živočíchy spôsobujú znižovanie ich početnosti až ústup z danej lokality. Je veľmi dôležité nielen zachovanie ale aj vytvoriť podmienky pre zvyšovanie čo najrozmanitejších prírodných pomerov a tým zachovanie biodiverzity v danom území.

Rozširovaní a zlepšovaním podmienok pre vegetáciu v území sledujeme aj zlepšovanie podmienok pre jednotlivé živočíšne druhy. V obidvoch prírodných PFCelkoch katastra (PFCelok Strednonitrianska niva) sme sa zamerali ako na zvýšenie kvality prostredia, tak aj rozširovanie plôch vegetácie čím sledujeme aj zlepšenie podmienok pre vtáctvo a menšie druhy cicavcov a tých aj ich mierne zvýšenie populácie.

3.1.8 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Znečistenie ovzdušia, zaťaženie prostredia pachom a prachom

Súčasný stav

V katastrálnom území obce sa nenachádza veľký ani stredný zdroj znečistenia ovzdušia. Výrazným znečisťovateľom ovzdušia sú emisie z mobilných zdrojov – automobilová doprava. Obcou prechádza cesta 1. triedy I/64 Nitra – Topoľčany. Najbližšia monitorovacia stanica kvality ovzdušia sa nachádza v meste Nitra. V rokoch 2007, 2008 a 2009 došlo k výraznému celkovému poklesu znečistenia nameraného na monitorovacej stanici Nitra – Janka Kráľa. Taktiež v zóne nebola prekročená limitná hodnota pre žiadnu znečisťujúcu látku. Najvýraznejší pokles nastal u PM10, kde počet prekročení klesol z 80 (v roku 2006) na 29 (v roku 2007) na 25 (v roku 2008) a na 15 (v roku 2009). Rovnako priemerné ročné koncentrácie NO₂ klesli takmer o polovicu zo 40,9 µg/m³ na 26,4 v roku 2008 a na 23,1 v roku 2009.

Opatrenia a návrhy

V oblasti znečisťovania ovzdušia nepovoľovať veľký zdroj znečistenia. Stredné zdroje znečistenia je možné povoliť po splnení zákonných kritérií pre ich povolenie.

Vzhľadom k príprave rýchlostnej cesty R8, ktorá by viedla v novej trase vo vzdialenosti min. 800m západne od zastavaného územia, bude zdroj znečistenia z dopravy v obci eliminovaný.

Znečistenie pôd

Súčasný stav

Z hľadiska kontaminácie sú pôdy riešeného územia zaradené medzi relatívne čisté pôdy. Vo východnej časti k. ú. (ľavá strana rieky Nitry) sú pôdy nenáchylné na acidifikáciu, sú to karbonátové pôdy, v západnej sú pôdy nenáchylné na acidifikáciu, sú to pôdy na minerálne chudobných substrátoch. (lit. 1, str. 279 - 280).

Opatrenia a návrhy

Najväčšie ohrozenia pre znečistenie pôd predstavujú nelegálne skládky komunálneho odpadu a využívanie chemických látok v poľnohospodárstve. Prioritou je odstránenie nelegálnych skládok komunálneho odpadu a následná realizácia rekultivačných a ekostabilizačných opatrení.

Znečistenie vôd

Povrchové vody

Rieku Nitru, vrátane sledovaných prítokov, môžeme hodnotiť ako silne až veľmi silne znečistený tok kvôli antropogénnej činnosti vyvíjanej v tejto oblasti. Najhoršia trieda kvality na prvom odberovom mieste *Nitra-nad Kľačnom* (rkm 165,0) je III. trieda, ostatné odberové miesta, až po posledné miesto odberu *Nitra-Komoča* (rkm 6,5), naďalej vykazujú kvalitu vody patriacu do IV. a V. triedy. Sledované prítoky Nitry sú zaradené do III. - V. triedy kvality.

V povodí Nitry bola v roku 2007 sledovaná kvalita povrchovej vody v rámci riešeného územia v 7 miestach odberov vzoriek. V strednej a dolnej časti povodia patria medzi najvýznamnejších znečisťovateľov: Pivovar Topvar, a. s., Topoľčany, Elektrokarbon, a. s., Topoľčany zameraný na výroby z uhlíkových materiálov, Ceram Čáb, a. s., Nové Sady kde sa vyrába elektrotechnická keramika a atómová elektrárňa Mochovce, Slovenské elektrárne a.s. Medzi veľké zdroje znečistenia z hľadiska komunálnych odpadových vôd zaraďujeme ČOV v mestách: Topoľčany, Nitra a Nové Zámky. Vzhľadom na poľnohospodársku činnosť v povodí Nitry sú významné tiež difúzne zdroje znečistenia vôd.

Podpovrchové vody

Úroveň znečistenia pozemných vôd (C_d) je vysoká až veľmi vysoká, stupeň kontaminácie dosahuje hodnoty 3,1 až viac ako 5 (lit. 1, str. 271).

Stupeň agresivity podzemných vôd: slabo – až stredne agresívne. (lit. 1, str. 272).

Miera ohrozenia zásob podzemných vôd v riešenom území znečisťujúcimi látkami v pásme okolo rieky Nitry je veľmi vysoká, v ostatnej časti k. ú. nízka až žiadna. (lit. 1, str. 272).

Opatrenia a návrhy

Najväčšie ohrozenia pre znečistenie pôd predstavujú nelegálne skládky komunálneho odpadu a využívanie chemických látok v poľnohospodárstve. Prioritou je odstránenie nelegálnych skládok komunálneho odpadu a následná realizácia rekultivačných a ekostabilizačných opatrení.

Zaťaženie prostredia hlukom

Súčasný stav

Medzi významné zdroje hluku pôsobiace na životné prostredie patrí automobilová a železničná doprava. Hluk z dopravy má negatívny vplyv na obyvateľstvo obce.

Územím obce prechádza cesta 1. triedy I/64 Nitra – Topoľčany a západným okrajom zastavaného územia obce jednokolaťová, neelektrifikovaná železničná trať Šurany – Veľké Bielice.

Opatrenia a návrhy

Vzhľadom k príprave rýchlostnej cesty R8, ktorá by viedla v novej trase vo vzdialenosti min. 800m západne od zastavaného územia, bude zdroj hluku z tranzitnej cestnej dopravy v obci eliminovaný.

Hluk zo železničnej dopravy vzhľadom k intenzite dopravy nie je zatiaľ negatívne vnímaný.

Žiarenie z prírodných zdrojov, radónové riziko

Súčasný stav

Problematiku obmedzenia žiarenia obyvateľstva z radónu a ďalších prírodných rádionuklidov rieši vyhláška Ministerstva zdravotníctva č. 406/1992. Radón je inertný plyn, ktorý vzniká ako jeden z dcérskych produktov pri premene uránu a tória, ktoré sa nachádzajú v horninách a mineráloch v zemskej kôre. Rozmiestnenie anomálneho obsahu hlavných rádioaktívnych prvkov v regióne je znázornené na Mape anomálnych obsahov K>2%, U >4ppm, Th >12 ppm. Kataster obce Výčapy-Opatovce patrí do oblasti so nízkym radónovým rizikom (lit. 1, str. 274).

Opatrenia a návrhy

Kataster obce Výčapy-Opatovce patrí medzi územia s nízkym radónovým rizikom, a preto na úrovni územného plánu nie je potrebné špecifikovať opatrenia. Je však nutné pri všetkých stavbách s trvalým bývaním vykonať v rámci predprojektovej prípravy radónový prieskum a na jeho základe realizovať prípadné protiradónové opatrenia.

Produkcia odpadov a nakladanie s nimi

Súčasný stav

Všeobecne záväzné nariadenie o odpadoch na základe ustanovenia §6 zákona NR SR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v súlade so zákonom č. 409/2006 o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v obci určuje systém zberu, prepravy a zneškodňovania komunálneho odpadu.

Komplexné riešenie odpadového hospodárstva je cez Ponitrianske združenie pre separovaný zber a nakladanie s odpadmi so sídlom vo Výčapoch Opatovciach, ktorého je obec členom. Združenie zabezpečuje:

- dlhodobú realizáciu separovaného zberu odpadu, dotriedňovaním a následným zhodnocovaním vyseparovaných zložiek,
- zabezpečenie zberu, zvozu a zneškodnenia nevytriedeného komunálneho odpadu,
- kompostovanie biologického odpadu,
- vybudovanie vlastného dotriedňovacieho zariadenia, prekládkových staníc, vozového a technologického parku a ďalšieho vybavenia slúžiaceho na plnenie predmetu činnosti,
- riešenie problémových javov v odpadovom hospodárstve v obciach, ktoré sú členmi združenia
- osvetová činnosť zameraná na motiváciu obyvateľstva k separovaniu odpadov v domácnostiach a zvýšenie záujmu o životné prostredie

Opatrenia a návrhy

Obec by mala čo najskôr realizovať rekultiváciu divokých skládok.

V oblasti nakladania s odpadmi je nevyhnutné podporovať systémové riešenia. Pre potreby sústreďovania určitých zložiek odpadu pre jeho následný odvoz je dôležité zriadiť zberové miesto mimo obytných zón. Vzhľadom na viaceré existujúce zmluvné vzťahy je vhodné podporovať komplexné riešenie odpadového hospodárstva cez Ponitrianske združenie.

Poškodenie bioty

Biota predstavuje súbor všetkých živých organizmov v určenom priestore. K poškodzovaniu bioty dochádza vplyvom aj prírodných činiteľov, ale v tejto časti uvedieme najmä tie, ktoré súvisia s činnosťou človeka v krajine.

Najvýznamnejším negatívnym vplyvom hospodárskej činnosti človeka je znižovanie plochy pôvodných biotopov, ich fragmentácia resp. ich zničenie. Zároveň tieto plochy pôvodných biotopov boli a sú nahradzované umelými človekom vytvorenými biotopmi, ktoré obsadzujú nepôvodne druhy organizmov, či už zámerne (napr. cieľavedome pestované poľnohospodárske kultúry) alebo sekundárne (šírenie agresívnejších druhov, ktoré vytlačujú pôvodné druhy organizmov). Dôsledkom tohto procesu je postupné znižovanie biodiverzity v krajine. Tento proces bol značne urýchlenný a plošne rozsiahly v etape zavádzania intenzívnej poľnohospodárskej výroby a vytvárania nových urbanizovaných plôch (najmä výstavbou objektov bývania, dopravy a priemyselnej výroby). S rozvojom intenzívnej poľnohospodárskej výroby, dopravy a priemyselnej činnosti súvisí objav nových sekundárnych zdrojov ohrozovania a poškodzovania bioty, ktorými sú znečisťovanie ovzdušia, pôdy a vody základných zložiek životného prostredia živých organizmov.

V riešenom území k najväčšej redukcii pôvodných biotopov došlo vplyvom zavádzania intenzívnej poľnohospodárskej výroby a vodohospodárskych úprav vodných tokov za účelom získania väčšej plochy úrodnej pôdy a za účelom protipovodňovej ochrany územia. Súčasťou tohto procesu bolo odvodnenie, melioračné a regulačné úpravy územia následkom ktorých došlo k zmene aj vodných pomerov v krajine. Postupné rozširovanie plôch poľnohospodárskej pôdy sa uskutočňovalo najmä na úkor lúčnych a lesných spoločenstiev.

Biota v riešenom území je ohrozovaná a poškodzovaná aj existujúcimi bariérovými objektmi, ktoré ohrozujú najmä živočíchy. Sú to predovšetkým nadzemné elektrovedy a dopravné koridory.

Nadzemné elektrovedy spôsobujú zranenie resp. uhynutie vtákov v dôsledku nárazu počas letu alebo zásahom elektrickým prúdom. Pri novobudovaných elektrovedov resp. pri rekonštrukcii jestvujúcich je potrebné vykonať technické opatrenia na zabránenie úhynu vtákov.

Cestná doprava spôsobuje zranenie resp. úhyn ďalších druhov živočíchov (najmä obojživelníkov, plazov a cicavcov) v dôsledku nárazu. Kosenie okrajov ciest výrazne znižuje toto riziko.

Biota v zastavanom území je poškodzovaná najmä vplyvom používania chemických látok pri pestovaní ovocia a zeleniny v záhradách a znečisťovaním pôdy a vody odpadovými vodami. Verejná zeleň si vyžaduje pravidelné a koncepčné ošetrovanie a prehodnotenie stavu existujúcich stromov a kríkov. Potenciálnym zdrojom poškodzovania drevín sú najmä hubové ochorenia a živočíšni škodcovia.

Ochrana prírody a krajiny

Územná ochrana

Na celom riešenom území platí v zmysle §12 zákona prvý stupeň ochrany a vyžaduje sa súhlas príslušného orgánu ochrany prírody na činnosti uvedené v tomto ustanovení. V riešenom území sa nenachádza chránené územie s vyšším stupňom ochrany.

NATURA 2000

Do riešeného územia zasahuje územie európskeho významu - **chránené vtáčie územie Tribeč** (lit. 59). Do chráneného územia je zahrnutá celá východná časť katastrálneho územia ľavý breh rieky Nitra.

Účelom vyhlásenia CHVÚ je na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov ďatľa prostredného, hrdličky poľnej, krutihlava hnedého, lelka lesného, muchára sivého, muchárika bielokrúhého, orla kráľovského, penice jarabej, prepelice poľnej, včelára lesného, výra skalného, žltouchvosta lesného a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Za zakázané činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia, sa v častiach chráneného vtáčieho územia považuje:

- uplatňovanie iného hospodárskeho spôsobu ako účelového alebo výberkového,
- vykonávanie úmyselnej ťažby v dielcoch s porastmi staršími ako 50 rokov v čase od 1. marca do 31. júla,
- odstraňovanie dutinových hniezdných stromov okrem zabezpečenia ochrany lesa

Za zakázané činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia v celom chránenom vtáčom území, sa považuje:

- vykonávanie lesohospodárskej činnosti v blízkosti hniezda orla kráľovského, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- budovanie alebo využívanie poľovného zariadenia alebo vykonávanie práva poľovníctva od 15. februára do 15. júla okrem práv poľovníckej stráže v blízkosti hniezda orla kráľovského, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- výrub alebo vykonávanie akýchkoľvek zásahov do drevín rastúcich mimo lesa v období od 1. marca do 31. júla okrem odstraňovania následkov porúch alebo havárií na elektrickom vedení,
- rozorávanie existujúcich trvalých trávnych porastov okrem ich obnovy,
- zmena druhu pozemku z existujúceho trvalého trávneho porastu na iný druh poľnohospodárskeho pozemku,
- mechanizované kosenie trvalých trávnych porastov na súvislej ploche väčšej ako 0,5 hektára spôsobom od okrajov do stredu,
- umelé zalesňovanie nelesných pozemkov,
- rekultivácia nevyužívaných pozemkov na poľnohospodárskej pôde od 1. marca do 31. júla,
- aplikovanie insekticídov alebo herbicídov na trvalých trávnych porastoch, drevinách rastúcich mimo lesa, neobhospodarovateľných plochách na poľnohospodárskej pôde, v mokradiach, vetrolamoch alebo medziach okrem odstraňovania inváznych druhov,
- aplikovanie priemyselných hnojív alebo pesticídov na okrajoch miestnych alebo účelových komunikácií od 1. marca do 31. júla,

- aplikovanie rodenticídov iným spôsobom ako vkladáním do nôr.

Starostlivosť o chránené územie z hľadiska ochrany prírody a krajiny zabezpečujú odborné organizácie Štátnej ochrany prírody a krajiny. Záujmové objekty ochrany prírody a krajiny v riešenom území spadajú pod pôsobnosť ŠOP SR- Správa CHKO Ponitrie, Nitra, ktorá zabezpečuje aj monitoring chránených a ohrozených druhov a realizuje opatrenia na ich ochranu.

Biotopy európskeho a národného významu

Vzhľadom na prírodné podmienky je predpoklad výskytu biotopov národného alebo európskeho významu pri vodných tokoch - pobrežná vegetácia rieky Nitry a jej mŕtveho ramena s potenciálnym výskytom biotopu európskeho významu Ls 1.2 Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy.

Chránený strom

V riešenom území nie sú evidované chránené stromy.

Druhovú ochranu

Z hľadiska druhovej ochrany medzi najviac ohrozené druhy našej fauny patria dravé vtáky, stepné a vodné druhy a druhy naviazané na osobité biotopy (napr. vodné a močiarné druhy). Prioritnou požiadavkou ochrany živočíchov je zabezpečenie ochrany primerane veľkých biotopov, v ktorých môžu prirodzene prežívať a rozmnožovať sa.

K najviac ohrozeným druhom flóry patria druhy rastúce vo vodných, močiarnych, pieskomilných, slanomilných, xerothermnych a niektorých typoch lesných spoločenstiev.

V riešenom území chránené druhy sú viazané najmä na vodné a mokradové biotopy a lužné lesy.

Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

Chránené ložiskové územie

V k.ú. obce Výčapy-Opatovce sa nenachádzajú ložiská vyhradených nerastov a nie sú tam ani iné záujmy, ktoré by bolo potrebné chrániť podľa banských predpisov.

Záplavové územie

Ochrana pred povodňami zahŕňa:

- úpravy tokov,
- budovanie ochranných hrádzi
- kombináciu predchádzajúcich opatrení

V okrese Nitra sú odtokové pomery z väčšej časti vysporiadané a toky sú upravené s kapacitou v intravilánoch na Q₁₀₀, v extravilánoch od Q₂₀ do Q₁₀₀. Do celkovej koncepcie vodného hospodárstva je zahrnutá aj úprava drobných vodných tokov ako súčasť hydromeliórií, za účelom ich stabilizácie, ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu a umožnenia vyústenia odvodňovacích sústav (ÚPN VUC Nitrianskeho kraja, 2001).

Rieka Nitra má v celej dĺžke upravený prietokový profil a k ochrane priľahlého územia pred povodňami sú vybudované hrádze. V rámci revitalizácie sa navrhuje vytvorenie súvislej sprievodnej zelene pozdĺž toku jej vysadením a doplnením tam, kde chýba.

Vnútné vody sú odvádzané odvodnením samostatným kanálom OSK – 2 Dobrotka. Navrhuje sa prehĺbenie hornej časti kanála (km 6,5 – 11,4) pre zlepšenie jeho funkcie recipienta plošného odvodnenia. Okrem toho sa uvažuje s jeho predĺžením o 3,7km, čím sa vyrieši odvodnenie územia medzi Huntákom (Sokolnícky potok) a Lefantovským potokom. (VHP, 2001).

Ochranné pásma vodných tokov, citlivé a zraniteľné oblasti

Je nevyhnutné rešpektovať ochranné pásmo vodohospodársky významného vodného toku rieka Nitra 10m od brehovej čiary a ochranné pásmo drobných vodných tokov (Dobrotka, Výčapský kanál) 6m od brehovej čiary na každú stranu.

Podľa §33 vodného zákona citlivé oblasti sú vodné útvary povrchových vôd:

- v ktorých dochádza, alebo môže dôjsť v dôsledku zvýšenej koncentrácie živín k nežiaducemu stavu kvality vôd,
- ktoré sa využívajú ako vodárenské zdroje, alebo sú využiteľné ako vodárenské zdroje,
- ktoré si vyžadujú v záujme zvýšenej ochrany vôd vyšší stupeň čistenia vypúšťaných odpadových vôd.

Za zraniteľné oblasti podľa §34 vodného zákona sa ustanovujú poľnohospodársky využívané územia, z ktorých otekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých koncentrácia dusičnanov je vyššia ako 50mg.l⁻¹ alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť. Vymedzené zraniteľné oblasti sa pravidelne prehodnocujú. V zmysle nariadenia Vlády SR (lit. 36) je evidovaná ako zraniteľná oblasť okrem iného aj obec Výčapy-Opatovce.

3.2 URBANISTICKÁ ŠTRUKTÚRA

3.2.1 ZASTAVANÉ ÚZEMIE

Súčasný stav vymedzenia zastavaného územia obce

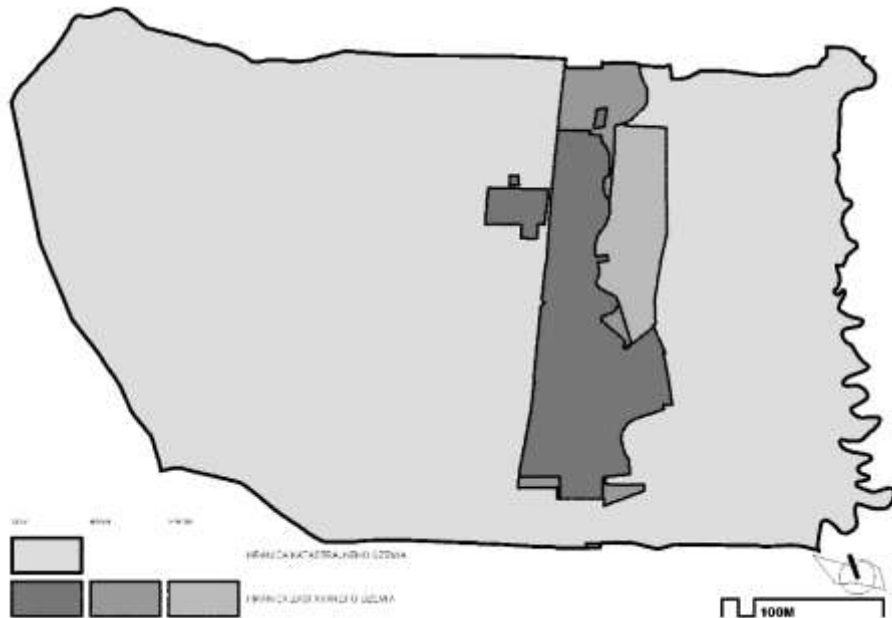
Obec Výčapy-Opatovce má vymedzené celkovo 4 zastavané územia, ktoré majú spolu 1,22km² (122,63ha);

- najväčšiu plochu zaberá ucelené zastavané územie reprezentujúce samotnú zástavbu obce o veľkosti 1,12 km² (112,42 ha);
- druhú najväčšiu plochu predstavuje areál poľnohospodárskeho družstva o veľkosti 0,09 km² (9,13 ha);
- tretiu plochu ohraničuje nevyužívaný areál (predtým Tabačáreň) o veľkosti 0,01km² (0,74ha), pričom časť zástavby presahuje vymedzenie zastavaného územia;
- štvrtú plochu ohraničuje areál vodojemu pre poľnohospodársku farmu o veľkosti 0,01km² (0,34ha);

Zastavané územie vymedzujúce samotnú obec zahŕňa všetky stavby. Po obvode vymedzenia sa nachádzajú niektoré záhrady mimo vymedzeného zastavaného územia.

Na južnom okraji katastra, ktorý je súčasne katastrálnou hranicou, sa nachádza jeden dom, ktorý je integrálnou súčasťou obce Ľudovítová (priestorovo aj funkčne) ale patrí do katastra obce Výčapy-Opatovce.

obr. 30: Schéma rozširovania zastavaného územia obce

Návrh na rozšírenie zastavaného územia obce

Rozširovanie hraníc zastavaného územia je navrhované v zmysle stratégie rozvoja obce. Rozšírenie hraníc zastavaného územia obce je rozdelené do dvoch samostatných etáp, tak aby prípadné plochy pre novú zástavbu boli stanovené s ohľadom na ekonomické rozširovanie a ohľadom na záber poľnohospodárskej pôdy.

Rozšírenie zastavaného územia v prvom poradí

Rozšírenie zastavaného územia v prvom poradí je zamerané na doplnenie nových plôch pre výstavbu centra obce (najmä sídelná vegetácia s funkčným využitím rekreácia a vybavenosť), plôch určených pre rozšírenie / založenie pohrebiska (cintorína), plôch určených pre bývanie a plôch pre umiestnenie priemyselného parku (extenzívna výroba). Jedná sa o 4 samostatné plochy rozšírenia + 1 plocha, ktorá rieši rozšírenie zastavaného územia pre obec Ľudovítová:

- Lokalita východne od súčasného zastavaného územia v centrálnej časti rieši plochu pre umiestnenie sídelnej vegetácie s funkčným využitím pre rekreáciu a vybavenosť. Marginalná časť lokality je určená pre doplnenie zástavby pre bývanie. Veľkosť lokality je 1,93ha. Lokalita je zhodná s označením lokality pre záber poľnohospodárskej pôdy (lokality č. 20a a 20b);
- Lokalita juhovýchodne od súčasného zastavaného územia rieši najmä plochu pre rozšírenie / založenie cintorína. Zastavané územie obce sa rozšíri o 2,25ha; Lokalita je zhodná s označením lokality pre záber poľnohospodárskej pôdy (lokality č. 21);
- Lokalita juhozápadne od súčasného zastavaného územia rieši vytvorenie nových plôch pre umiestnenie bývania. Veľkosť lokality je 1,86ha. Lokalita je zhodná s označením lokality pre záber poľnohospodárskej pôdy (lokality č. 11b);
- Lokalita severne od súčasného zastavaného územia rieši vytvorenie plôch pre umiestnenie priemyselného parku s extenzívnou výrobou, menšie časti lokalít sú určené pre umiestnenie bývania. Veľkosť lokality je 20,67ha. Lokalita je zhodná s označením lokality pre záber poľnohospodárskej pôdy (lokality č. 1a, 1b, 1c, 1d, 2a, 2b, 2c a 3);
- Lokalita na južnej hranici katastrálneho územia, priamo nadväzujúca na zastavané územie obce Ľudovítová rieši formálne rozšírenie zastavaného územia pre obec Ľudovítová – nachádza sa tu jeden rodinný dom, ktorý je integrálnou súčasťou tejto obce. Veľkosť lokality je 0,25ha.

Celková plocha určená pre rozšírenie zastavaného územia v prvom poradí v obci je o veľkosti 26,96ha, čím by sa jestvujúce zastavané územie zväčšilo na plochu 149,59ha (nárast o takmer 22%). Predpoklad rozšírenia je v časovom horizonte do roku 2030.

Rozšírenie zastavaného územia v druhom poradí

Rozšírenie zastavaného územia v druhom poradí je zamerané na doplnenie nových plôch určených najmä pre bývanie. Jedná sa o 1 samostatnú plochu rozšírenia:

- Lokalita severovýchodne od súčasného zastavaného územia rieši plochu pre umiestnenie bývania. Veľkosť lokality je 42,37ha. Lokalita je zhodná s označením lokality pre záber poľnohospodárskej pôdy (lokality č. 23).

Oblasť určenú pre rekreačnú zástavbu (K vinohradom západ), nie je zahrnutá do rozširovania hranice zastavaného územia.

Celková plocha určená pre rozšírenie zastavaného územia v druhom poradí v obci je o veľkosti 42,37ha. Predpoklad rozšírenia je v časovom horizonte po roku 2030.

3.2.2 ZÁSTAVBA

Historické súvislosti

Výčapy

Najstaršia písomná zmienka o obci Výčapy je z roku 1247 (Wychap). Predpokladá sa, že obec existovala skôr a pravdepodobne až od obdobia Veľkej Moravy je v tomto priestore osada s trvalou kontinuitou.

Najstaršia známa stavba je kostol, ktorého vznik je datovaný pravdepodobne v polovici 12. stor., prvá písomná zmienka potvrdzujúca existenciu kostola je zo 14. stor. Kostol bol v 18. storočí (1740) barokovo prestavaný a rozšírený o kaplnku. Neorománskym prefasádovaním v roku 1890 získal objekt v podstate dnešný vzhľad.

V r. 1715 mala obec vinice a 24 domácností, v roku 1787 mala 76 domov, 1828 90 domov.

Na mape z pol. 18. stor. (obr. 31) je možné identifikovať najstaršiu zástavbu obce v polohe PĚČasti VÝČAPSKÁ s možným identifikovaním stavby kostola a kaštieľa.

Opatovce

Najstaršia písomná zmienka o obci Opatovce je z roku 1389 (Apathy). Obec vznikla pravdepodobne v pol. 12. stor., keď časť územia obce Výčapy bola darovaná Zoborskému opátstvu.

V roku 1437 sa spomína mlyn.

V r. 1715 mala 11 domácností, v roku 1787 mala 47 domov, 1828 65 domov.

Na mape z pol. 18. stor. (obr. 31) je možné identifikovať najstaršiu zástavbu obce v polohe PĚČasti OPATOVSKÁ. Na mapovom podklade nie je možné identifikovať žiadnu významnejšiu stavbu.

Výčapy-Opatovce

Obec Výčapy-Opatovce vznikla zlúčením dvoch predtým samostatných obcí v roku 1888.

V roku 1880 mala obec 130 domov, v roku 1890 127 domov, 1900 133 domov, 1910 135 domov, 1921 154 domov, 1930 287 domov, 1950 354 domov.

V roku 1923 bola postavená ľudová škola. V roku 1975 bol postavený kultúrny dom. V roku 1988 bola postavená materská škola.

obr. 31: Mapové zobrazenie obcí Výčapy a Opatovce z druhej polovice 18. storočia (Na mape z druhej polovice 18. stor. sú obce vykreslené s uličnou zástavbou (približne 30 objektov vo Výčapoch približne 25 objektov v Opatovciach).

obr. 32: Obec Výčapy-Opatovce na mape zo začiatku 20. stor (menej podrobná mapa zo začiatku 20. storočia, na ktorej nie je možné identifikovať zástavbu obce. Na mape je už vyobrazená aj železničná trať do Topoľčian).

obr. 33 Ortofotomapa Výčapy-Opatovce z pol. 20.stor.

Ľudová architektúra (architektúra bežných domov) je známa zhruba od 19. storočia. Stavali sa hlinené domy pod slamenou valbovou strechou. Vchod do pivora je zdôraznený výpuskom. Domy sú stavané kolmo k ulici s aditívne radenými miestnosťami. Fasáda (priečelie) je usporiadané dvojsovo. V priebehu prvej polovice 20. storočia sa postupne mení konštrukcia domu s vypaľovaných keramických tehál a zastrešenie keramickou krytinou.

V 50- až 60-tych rokoch sa stavajú prevažne murované domy (tehla, v neskoršom období aj pórobeton) na štvorcovom pôdoryse (zvyčajne cca. 10-12 x 10-12m) s ihlanovitou strechou s keramickou krytinou. Uličná strana domu je symetrická dvojsovo. Vstup do domu je zvyčajne zo zadnej strany, kde sú často pristavané k týmto domom predsiene alebo aj hospodárske stavby. Domy sú zvyčajne nepodpivničené, v podkrovnom priestore sa s obľubou používa aj vybudovanie jednej izby, často s malým balkónikom. Tento druh zástavby je najrozšírenejším a tvorí najpodstatnejší stavebný fond, nakoľko práve v tomto období prišlo k najväčšiemu rozšíreniu obce.

V 70-tych rokoch sa rozšírili dvojpodlažné domy s plochou strechou zvyčajne štvorcovom pôdoryse s balkónom alebo lodžiou na 2. nadzemnom podlaží. Výnimočne sa realizovali aj prízemné.

V 80-tych až 90-tych rokoch sa prejavuje zástavba odmietaním plochého prestrešenia objektov. Požíva sa najmä obdĺžnikový pôdorys s plným začlenením podkrovného priestoru do obytnej plochy, prestrešenie sedlovou strechou. Orientácia domu je hrebeňom kolmo aj rovnobežne s ulicou.

Súčasná štruktúra zástavby

Súčasná stavebná štruktúra z hľadiska priestorového využitia predstavuje najmä zástavbu, ktorá je typická pre vidiek – voľná uličná zástavba do 1NP.

Celková zastavaná plocha v rámci súčasného zastavaného územia predstavuje 14ha tvorí 11,4% (koeficient zastavanosti 0.11). Na porovnanie v niektorých okolitých obciach je tento koeficient v Jelšovciach 0.11, v Čakajovciach 0.10, v Hrušovanech 0.09, v Dolných Lefantovciach 0.07, v Bádiciach 0.07.

Stavebno-technický stav zástavby nebol hodnotený na podrobnosť objektov. Pre potreby spracovateľa je postačujúce jeho súhrnné opisné hodnotenie. Celkový stavebno-technický stav objektov možno hodnotiť ako dobrý, väčšina objektov je udržiavaná a nevykazujúca deštrukčné alebo iné opotrebenie. Iba pre minimálne množstvo objektov možno stavebno-technický stav hodnotiť ako nízky, vykazujú aj statické poruchy z dôsledku aj ich celkovej neudržiavanosti.

Súčasná stavebná štruktúra z funkčného hľadiska je najrozšírenejšou formou obytná zástavba (stavebné objekty, ktoré slúžia pre potreby bývania: rodinné domy, garáže pre osobné automobily pri rodinných domoch).

Návrhy rozvoja stavebnej štruktúry

Návrh rozvoja stavebnej štruktúry je podriadený filozofii stratégie rozvoja obce. Zmyslom organizovania stavebnej štruktúry je stanoviť priestorové a funkčné rozloženie zástavby tak, aby bola zrejma určitá kvalitatívna ako aj kvantitatívna gradácia smerom k hlavnému priestoru obce – centru obce (viď. aj 2 Stratégia rozvoja obce na strane 7), resp. aj centrá 2. úrovne. K tomuto ústrednému priestoru – centru sú doplnené ďalšie tri centrá nižšej úrovne, ktoré zabezpečujú rovnomernú dostupnosť k základným vybavenostným potrebám obyvateľov. Pre rozvoj zamestnanosti je na severnom okraji plánovaná priemyselná zóna pre umiestnenie extenzívnej výroby.

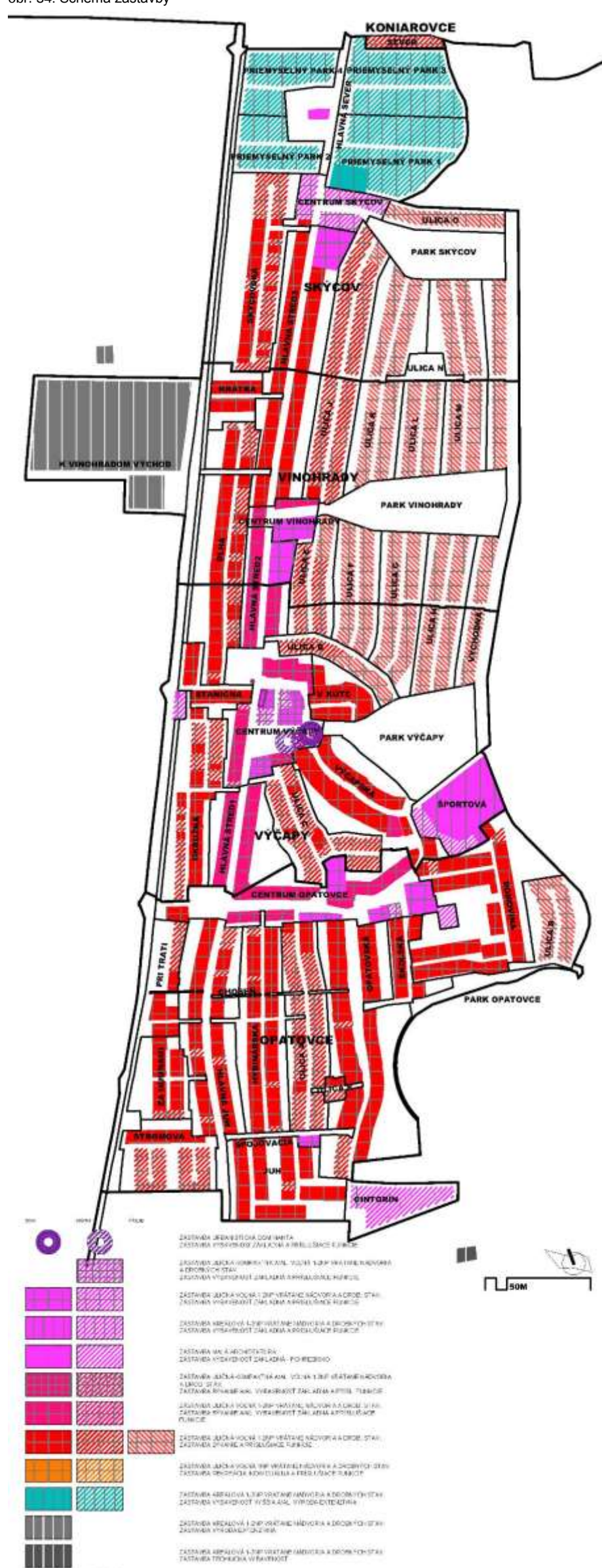
V rámci väčšiny územia obce sa predpokladá a požaduje zachovanie jestvujúcej uličnej zástavby do 2NP a v polohách nového rozvoja sa navrhuje štruktúra založená na podobných princípoch – voľná uličná zástavba do maximálnej podlažnosti 2NP. V hlavnom centrálnom priestore obce sa však už bude uplatňovať (umožňovať) kompaktná zástavba s podlažnosťou do 2NP a navrhujeme aj výstavbu novej urbanistickej dominanty v polohe PFČasti CENTRUM VÝČAPY.

V polohách vybavenostno-výrobných alebo výrobných areálov sa umožní uplatnenie areálovej zástavby s podlažnosťou max. 2NP.

Rozvoj stavebnej štruktúry kopíruje etapovitú rozširovanie zastavaného územia a predpokladáme nasledovné orientačné prírastky zástavby oproti súčasnému stavu (v obci je evidovaných 705 domov, obývaných je však len 611 domov):

- 1. etapy (predpoklad do roku 2030) sa predpokladá reálna výstavba cca. 148 rodinných domov (teoretická možnosť je na úrovni 281 domov ale vzhľadom k majetkoprávnym vzťahom nie je reálna), uvažuje sa s vybudovaním / dobudovaním centra obce resp. aj centier 2. úrovne (celkovo sa predpokladá vznik 11 nových vybavenostných prevádzok), vybudovaním vybavenostno-výrobnej zóny (celkovo sa predpokladá vznik 18 nových výrobných prevádzok), vybudovaním / zriadením nového pohrebiska (cintorína);
- 2. etapy (predpoklad po roku 2030) sa plánuje vybudovať ďalších cca. 255 domov / bytov, uvažuje sa z dobudovaním nezrealizovaných vybavenostných a vybavenostno-výrobných prevádzok v rámci 1. etapy;

obr. 34: Schéma zástavby

Hlavné centrum obce (centrum I. úrovne)

Z pohľadu stratégie najvýznamnejšia poloha sa stanovuje v PFČasti CENTRUM VÝČAPY, a preto je tu nutné rezervovať plochy pre najvýznamnejšie obecné budovy.

V PFČasti CENTRUM bude potrebné pevne vyformovať verejný priestranstvo – návesť (špecifický názov pre námestie v obci).

Z pohľadu funkčného usporiadania sa v rámci tejto PFČasti preferuje umiestňovanie najmä zástavby pre potreby občianskej vybavenosti so zameraním najmä pre funkcie potrebné pre život obce. K existujúcim funkciám – obecný dom (obecný úrad rozšírený o ďalšie obecné funkcie), kostol, farský úrad, zdravotné

stredisko, pošta, môžu pribudnúť ďalšie, ktoré je možné definovať ako významné obecné funkcie (komunitný dom pri fare, požiarňa zbrojnica ale aj reštaurácia a pod.). Jestvujúce objekty bývania na západnom a juhovýchodnom okraji zostanú s pôvodnou funkciou, návrh územného plánu len umožňuje ich rozšírenie o vybavenostné funkcie resp. ich prestavbu.

Ako priestorovú formu zástavby kompaktnú uličnú zástavbu do 2NP bez odsadenia, čím sledujeme vytvorenie väčšej uzavretosti návestia. Dôležitým návrhovým prvkom je návrh umiestnenia novej dominanty obce obecnej veže, ktorá by sa mala stať súčasťou objektu obecného domu, alebo ako samostatná stavba na formujúcom sa návěstí. Keďže sa jedná o najvýznamnejší obecný priestor je nevyhnutné podrobné stanovenie regulácie zástavby čo najskôr.

Centrá II. úrovne

Patria sme PFČasti CENTRUM OPATOVCE, CENTRUM VINOHRADY, CENTRUM SKÝCOV.

Z priestorového hľadiska je potrebné ponechať / navrhovať voľnú uličnú zástavbu s podlažnosťou do 2NP. Vo všetkých týchto častiach je do budúcnosti vhodné presnejšie stanoviť reguláciu zástavby.

Funkčné usporiadanie – umiestňovanie vybavenostných funkcií slúžiacich pre svoje zázemie (do 400m), potravinový obchod, reštaurácia, pohostinstvo a pod. Je možné ale aj umiestňovať celoobecné vybavenostné funkcie ak nie je pre ne možné nájsť vhodné umiestnenie v PFČasti CENTRUM VÝČAPY. Osobitné postavenie má PFČasť CENTRUM OPATOVCE, kde sú už lokalizované funkcie kultúrny dom, základná škola, materská škola a bolo by vhodné tieto funkcie podporovať a prípadne rozšíriť o vhodné doplnujúce funkcie.

Športový areál

Špecifická časť obce PFČasť ŠPORTOVÁ, ktorú čiastočne môžeme zaradiť k centru obce, priestorovo mu však neprináleží.

Priestorové usporiadanie areálová zástavba do 2NP. Regulácia stavebnej čiary nie je určená.

Funkčné usporiadanie – umiestnenie základnej vybavenosti určenej resp. súvisiacej výhradne so športovým štadiónom – futbalové ihrisko.

Cintorín

Patrí sem PFČasti CINTORÍN.

Priestorovo sa bude jednať o areálovú zástavbu s malou architektúrou. Okrem nej tu je umiestnený už jestvujúci dom smútku. Po obvode areálu dodržať umiestnenie environmentálnej vegetácie.

Funkčne je priestor jednoznačne zadaný pre potreby pohrebiska.

Časti obce súčasťou tzv. Ponitrianskej osi (regionálna urbanistická os)

Patria sme PFČasti HLAVNÁ JUH, HLAVNÁ STRED 1, HLAVNÁ STRED 2, HLAVNÁ STRED 3, HLAVNÁ SEVER.

Priestorové usporiadanie je vyformované – uličná voľná zástavba do 2NP. Nachádza sa tu niekoľko voľných prelúk s možnosťou dostavby, určenie stavebnej čiary podľa susediacich stavieb, resp. dodržať min. 6m odstup stavby od uličnej čiary. Určitú výnimku tvorí PFČasť HLAVNÁ SEVER, ktorá je navrhovaná bez priamej zástavby. Navrhovaný priemyselný park bude sprístupňovaný so samostatných PFČastí.

Funkčné usporiadanie – najmä bývanie, v PFČastiach HLAVNÁ STRED1 a HLAVNÁ STRED2, kde je okrem bývania umožnené umiestňovanie aj vybavenostných funkcií najmä základného charakteru. PFČasť HLAVNÁ SEVER je bez zástavby.

Vybavenostno-výrobná zóna

Patria sme PFČasti PRIEMYSELNÝ PARK 1-4.

Priestorovo sa bude jednať o areálovú zástavbu s podlažnosťou max. 2NP. Poloha stavebnej čiary nie je regulovaná. Zastavaná plocha objektmi môže byť max. 40%. V rámci areálu je nevyhnutné dodržať plochy environmentálnej vegetácie.

V návrhu vytvárame predpoklady pre vznik nadobecných vybavenostno-výrobných funkcií (vyššia a špecifická vybavenosť resp. vybavenosť a/alebo extenzívna výroba). Jedná sa o funkcie, ktoré nesmú negatívne ovplyvňovať okolie za hranicou svojho areálu, t.j. že tieto plochy musia vyhovovať pre umiestnenie funkcie bývania. Umiestňovanie funkcií základnej vybavenosti sem taktiež neodporúčame.

Výrobný areál – poľnohospodárska farma

Patria sme PFČasti K VINOHRADOM VÝCHOD.

Vyformovaný areál s areálovou zástavbu s podlažnosťou max. 2NP. Poloha stavebnej čiary nie je regulovaná. Zastavaná plocha objektmi môže byť max. 40%. V rámci areálu je nevyhnutné dodržať plochy environmentálnej vegetácie.

Funkcia areálu je vyformovaná a do budúcnosti podporovaná - poľnohospodárska výroba. Umiestňovanie funkcií základnej vybavenosti sem neodporúčame.

Periférne časti obce

Periférnu časť obce tvoria všetky ostatné PFČasti, ktoré sú určené takmer výlučne pre bývanie. Tieto je možné rozdeliť na:

- PFČasti existujúce s ukončeným stavebným vývojom (existuje verejné priestranstvo a k nemu priliehá zástavba; môžu sa tu však nachádzať ešte niektoré nezastavané parcely – preluky) – PFČasť DOMOVINA, DLHÁ, HYDINÁRSKA, JUH, KRÁTKA, PRI TRATI, OKRUŽNÁ, OPATOVSKÁ, SKÝCOVSKÁ, STANIČNÁ, STROMOVÁ, ŠKOLSKÁ, V KÚTE, VÝČAPSKÁ, ZA HUMNAMI,;
- PFČasti novonavrhované – PFČasti ULICA A, ULICA B, ULICA C, ULICA D, ULICA E, ULICA F, ULICA G, ULICA H, ULICA J, ULICA K, ULICA L, ULICA M, ULICA N, ULICA O, ULICA SEVER, ULICA VÝCHODNÁ.

Z pohľadu priestorovej a funkčnej regulácie sa však jedná o relatívne homogénne územie s jednotnými regulačnými prvkami pre priestorové usporiadanie a funkčné využívanie.

Priestorová regulácia prípadnej prestavby existujúcej zástavby alebo novonavrhovanej výstavby určuje voľnú uličnú zástavbu odsadenú v podlažnosti do 2NP, miera odsadenia stavebnej čiary od uličnej nie je regulovaná pri jestvujúcej zástavbe, je potrebné vychádzať z princípu jestvujúcej zástavby, ktorá definuje stavebnú čiaru, pri novej zástavbe je odsadenie stavebnej čiary stanovené na 6m od uličnej čiary (s možnou výnimkou – garáž sa môže umiestniť na hranicu parcely). Pre zástavbu je vymedzená hĺbka možného zastavania 30m od uličnej čiary okrem PFČastí OPATOVSKÁ a VÝČAPSKÁ, kde je umožnená hĺbka zástavby 40m. Šírka stavebných parciel pri nových územiach a všade tam, kde to umožní situácia, by sa mala pohybovať v hodnotách min. 20m.

Funkčná regulácia týchto území je jednoznačná a určuje sa pre funkcie bývania. V rámci týchto PFČastí by sa nemala pripúšťať ani žiadna iná doplnková funkcia (základná vybavenosť, poľnohospodárska výroba a pod.).

Špecifická poznámka: PFČasť ULICA F, ULICA G, ULICA H, ULICA K, ULICA L, ULICA M, ULICA N, ULICA O, ULICA VÝCHODNÁ vzhľadom k hydrogeologickým podmienkam nesmú mať podzemné podlažie.

Vinohradnícko-rekreačná zóna

Špecifická časť obce PFČasť ULICA K VINOHRADOM ZÁPAD, slúžiaca pre individuálnu rekreáciu v kombinácii s extenzívnou poľnohospodárskou funkciou - vinohradmi.

Priestorová regulácia určuje voľnú uličnú zástavbu odsadenú v podlažnosti do 1NP, odsadenie stavebnej čiary 6m od uličnej čiary (bez výnimky). Pre zástavbu je vymedzená hĺbka možného zastavania 20m od uličnej čiary. Šírka stavebných parciel by sa mala pohybovať v hodnotách min. 20m resp. podľa vinohradníckych pozemkov.

Funkčná regulácia týchto území je jednoznačná a určuje sa pre funkcie individuálnej rekreácie v kombinácii s extenzívnou poľnohospodárskou funkciou - vinohradmi. (nie je možné sem postaviť stavbu slúžiacu pre trvalé bývanie. V rámci týchto PFČastí by sa nesmie pripúšťať ani žiadna iná doplnková funkcia (základná vybavenosť, iná poľnohospodárska výroba a pod.).

Významné obecné stavby

Obecný dom

Obecný dom, pôvodne kaštieľ rodiny Hohenzollnerovcov postavený v pol. 18. stor.

V budove sídli obecný úrad, matričný úrad, nachádza sa tu aj obchodná prevádzka. Navrhujeme aby stavba bola rozšírená smerom do budúceho návestia, prípadne aj doplnená stavbu obecnej veže – urbanistickej dominanty.

Kostol

Vznik kostola je datovaný pravdepodobne v polovici 12. stor., prvá písomná zmienka potvrdzujúca existenciu kostola je zo 14. stor. (záznam vyberačov pápežských desiatok z rokov 1332-1337). Kostol bol zasvätený Všetkým svätým. Je viac ako pravdepodobné, že v priebehu 16. a 17. storočia (možno už v roku 1531 počas prvého plienenia dediny Turkami) bol kostol zničený či poškodený. Kostol bol v 18. storočí (1740) barokovo prestavaný a rozšírený o kaplnku. Neorománskym prefasádovaním v roku 1890 získal objekt v podstate dnešný vzhľad. V šesťdesiatych rokoch 20. storočia bola k nemu postavená prístavba. Tá bola odstránená pri stavbe nového kostola Božieho milosrdenstva (2010-11). Starý kostol bol začlenený do nového komplexu a stala sa z neho bočná loď - kaplnka Všetkých svätých.

Interiér starého kostola je zaklenutý pruskými klenbami s medziklenbovými pásmi dosadajúcimi na pilastre s rímsovými hlaviciami. Svätyni dominuje klasicistický hlavný oltár z polovice 18. storočia (murovaná stĺpová architektúra so sochami sv. Jána Krstiteľa a evanjelistov, uprostred nadstavca s neskorším obrazom Všetkých svätých z 19. storočia).

obr. 35 Kostol Božieho Milosrdenstva (vpravo starý kostol Všetkých svätých – dnes kaplnka)

Kultúrny dom

Postavený 1975.

Základná škola

Budova školy, 2-podlažná stavba. Areál základnej školy na ploche 48á je nepostačujúci, chýbajú exteriérové plochy, chýba telocvičňa.

Navrhujeme rozšírenie areálu školy v dvoch alternatívach:

- výstavba telocvične na voľnej ploche pri kultúrnom dome (nevýhodou je telocvičňa by nebola priamo súčasťou areálu školy)
- výstavba telocvične a ďalších exteriérových plôch v nadrozmerných záhradách rodinných domov

Materská škola

Postavená 1988.

Cintorín Výčapy

Menší cintorín uprostred obce (PFČasť CENTRUM VÝČAPY) s veľkosťou 56á. V areáli cintorína sa nachádza baroková kaplnka (pozri aj obr. 36).

Návrh počíta s uzavretím pohrebiska a jeho postupnou premenou na park v horizonte cca. 40 rokov.

obr. 36 Baroková kaplnka na Cintoríne Výčapy.

Cintorín Opatovce

Menší cintorín uprostred obce (PFČasť CENTRUM OPATOVCE) s veľkosťou 27á.

Návrh počíta s uzavretím pohrebiska a jeho postupnou premenou na park v horizonte cca. 40 rokov.

Židovský cintorín

Neudržiavaný a spustený areál Židovského cintorína sa nachádza mimo obce v severnej časti katastra (PFČasť HLAVNÁ SEVER) s veľkosťou 11á.

Návrh počíta s premenou pôvodného pohrebiska na pietny areál so zachovaním ochranného pásma a vytvorením parkovej úpravy.

Zdravotné stredisko

Bývalá ľudová škola, postavená v r. 1923 podľa projektu arch. J.Marku.

V roku 2014 bola budova zdravotného strediska zrekonštruovaná. Nachádzajú sa tu 4 ambulancie a stanovisko záchrannej služby.

Vytvorené chránené územia a objekty, ochranné pásma

Pamiatkovo chránené územia a archeologické náleziská

V katastrálnom území obce Výčapy-Opatovce nie sú evidované pamiatkové územia.

V katastrálnom území obce Výčapy-Opatovce sú evidované archeologické lokality:

- v polohe Staré vinohrady (archeologické nálezy z obdobia mladšieho paleolitu gravettienska kultúra 40tis – 11tis pred n.l. – súbor kamenných nástrojov čepielok a úštepov) lokalita nie je zobrazená vo výkresovej časti - chýbajúce údaje;
- v polohe na pravej, západnej aluviálnej sprašovej terase rieky Nitra (archeologické nálezy z obdobia mladšej doby kamennej 6000-2900 pred. n.l. a s neskorej doby kamennej 4500-1900 pred n.l.) - lokalita nie je zobrazená vo výkresovej časti - chýbajúce údaje;
- v neznámej polohe archeologické nálezy z obdobia staršej doby bronzovej 1800-1600 pred n.l.
- v polohe Cseterdülő (archeologické nálezy z obdobia včasného stredoveku – v blízkosti tohto pohrebiska sa našli dva kostrové hroby z 8.-10. storočia) – lokalita nie je zobrazená vo výkresovej časti - chýbajúce údaje;
- v polohe Čačky (archeologické nálezy z obdobia stredoveku – stredoveké sídlisko, odkrytá časť príbytku, polozemnice z 10.-11.storočia) – lokalita nie je zobrazená vo výkresovej časti - chýbajúce údaje.

Vzhľadom na intenzívny výskyt archeologických lokalít (z mladšej a neskorej doby kamennej, z doby bronzovej, staršej doby železnej, laténu, doby rímskej, stredoveku a novoveku) na pravobrežnej terase rieky Nitra v katastroch obcí Výčapy-Opatovce a Jelšovce je pravdepodobné, že sa na území obce môžu nachádzať aj ďalšie doteraz neznáme archeologické lokality.

Na základe uvedeného Archeologický ústav SAV v Nitre žiada za nevyhnutné vykonať na všetkých stavbách v priestore obce Výčapy Opatovce, ktorých súčasťou sú zemné práce záchranný archeologický výskum, ktorý bude pozostávať z podrobného archeologického prieskumu a terénneho výskumu.

Uvedené archeologické lokality nie sú vo výkresovej dokumentácii vyznačené – nie je možné ich presne lokalizovať v rámci územia.

Národné kultúrne pamiatky

V katastrálnom území obce Výčapy-Opatovce nie sú evidované národné kultúrne pamiatky.

Pamiatky a pamätihodnosti

- kostol r.k. Všetechsvätých, pôvodne neskorogotický, spomínaný 1555, prestavaný 1740, prefasádovaný 1890;
- kaplnka baroková z 18.stor, na cintoríne;
- prícestná socha sv. Jána Nepomuckého;
- bývalá ľudová škola, postavená v r. 1923 podľa projektu arch. J.Marku (t.č. zdravotné stredisko);
- kaštieľ Hohenzollnerovcov (t.č. obchodná vybavenosť)

Ochranné pásmo pohrebiska

Ochranné pásmo pohrebiska je 50m od hranice pozemku pohrebiska; v ochrannom pásme sa nesmú povoľovať a ani umiestňovať budovy okrem budov, ktoré poskytujú služby súvisiace s pohrebníctvom. V ochrannom pásme existujúceho pohrebiska 50m je možné umiestniť len tie budovy, ktoré boli schválené v územných plánoch pred 1. novembrom 2005 alebo boli schválené v územnom konaní rozhodnutím príslušného stavebného úradu pred 1. novembrom 2005. Budovy postavené v ochrannom pásme do 50m od pohrebiska pred 1. novembrom 2005 zostanú zachované (lit. 67). Na území obce sa nachádzajú nasledovné ochranné pásma:

- ochranné pásmo Cintorín Opatovce
- ochranné pásmo Cintorín Výčapy
- ochranné pásmo Židovský cintorín
- ochranné pásmo Nový cintorín

Ochranné pásma zariadení vybavenosti, poľnohospodárskej výroby a zariadení technickej vybavenosti areálového charakteru

- ochranné pásmo poľnohospodárskej výroby je stanovené na 200m od hranice areálu
- ochranné pásmo ČOV a kompostoviska je stanovené na 200m od hranice areálu

3.2.3 VEREJNÉ PRIESTRANSTVÁ

Súčasná štruktúra verejných priestranstiev

Najbežnejšou a najrozšírenejšou formou verejných priestranstiev je ulica, ktorá je takmer výlučne vymedzená prvkami malej architektúry (plotmi) pri jednotlivých nehnuteľnostiach – ulica s odsadenou zástavbou, výnimočne samotnou zástavbou – ulica s prísadenou zástavbou. V extravilánovej časti sú priestranstvá tvorené verejným priestranstvom typu cesta – priestranstvo neohraničené žiadnou zástavbou.

Funkčne sú nasledovné typy priestranstiev:

- pre tranzitujúcu dopravu bez možnosti prístupu k jednotlivým nehnuteľnostiam (železnica, priestranstvo s cestou I/64 v extraviláne)
- pre tranzitujúcu dopravu s možnosťou prístupu k jednotlivým nehnuteľnostiam (priestranstvo s cestou I/64)
- pre prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam a čiastočný tranzit
- pre prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam
- pre účelový prístup (najmä poľné cesty)

Najväčším nedostatkom v rámci štruktúry verejných priestranstiev je chýbajúci centrálny obecný priestor – návestia. Ostatné jednotlivé uličné priestory majú skôr kvalitatívne nedostatky.

Návrh rozvoja štruktúry priestranstiev

S budúcim rozvojom stavebnej štruktúry súvisí aj rozvoj štruktúry verejných priestranstiev, ktoré budú založené na identických princípoch ako je tomu doteraz – rozvoj verejných priestranstiev v uličnej forme s vymedzením malou architektúrou – plotmi pri jednotlivých nehnuteľnostiach, z nášho pohľadu primeraný viediecky urbanistický ráz. K tomuto všeobecnému princípu stanovujeme v centrálnom priestore obce výnimku, kde sa navrhuje kompaktná uličná zástavba – vymedzenie priestoru bude priamo jednotlivými objektmi čím sledujeme skvalitnenie vymedzenia najvýznamnejšieho obecného priestoru - návestia. Na ploche návestia sú / budú okrem toho priamo umiestnené najvýznamnejšie solitérne stavby – obecný dom, kostol, navrhovaná obecná veža a pod. K tomuto ústrednému priestoru obce budú doplnené ďalšie tri priestory typu návestia, ktoré umožňujú vytvorenie väčších priestranstiev pri významnejších vybavenostných objektoch. Osobitné postavenie má líniové priestranstvo s cestou I/64, kde je umiestnený významný regionálny dopravný tranzit – po zrealizovaní rýchlostnej cesty R8 predpokladáme významnejšie prispôsobenie tohto priestranstva pre potreby obce.

Z funkčného hľadiska najväčšiu preferenciu budú mať priestranstvá slúžiace výhradne pre prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam, vybrané priestranstvá budú slúžiť pre prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam v kombinácii s vnútroobecným tranzitom. Najvýznamnejší priestor z pohľadu funkcie bude hlavný obecný priestor – návestia, kde budú dominovať najmä spoločenské funkcie v kombinácii s prístupom k významným objektom umiestnenými na priestranstve.

Rozvoj verejných priestranstiev podobne ako zástavba bude kopírovať etapovitost' rozširovania zastavaného územia.

Hlavné centrum obce (centrum I. úrovne)

Ústredný priestor obce je v súčasnej dobe v štádiu „vzniku“. V PFČasti CENTRUM VÝČAPY sa postupne formuje, ktorému dávame pomenovanie NÁVESTIE (od slova námestie ale priestranstvo v obci). Jedná sa o zásadné rozhodnutie, ktoré buduje ústredný obecný priestor. Toto rozhodnutie je podmienené najmä priestorovými možnosťami – je tu možné vytvoriť primeraný kvalitný priestor pre spoločenský život obce, ktorý sa nachádza v ťažiskovej polohe obce a súčasne leží na urbanistickej osi, ktorá toto centrum prepája s centrami ostatných obcí resp. s regionálnymi centrami Nitra a Topoľčany.

Priestorovo sa jedná o návestia lichobežníkového pôdorysu s rozširovaním sa v smere od východu na západ (50 až 70m). Na východnej strane sa nachádza solitérna budova obecného úradu (bývalý kaštieľ) a budova kostola. K tomuto priestranstvu prináležia aj ďalšie priestranstvá – vyústenie Výčapskej ulice a navrhovaná pešia ulica medzi týmto vyústením a navrhovaným návěstím. Na samotnom návěstí je vhodné umiestniť obecnú vežu (taktiež ako soliterný objekt) ale najmä je potrebné tu umiestniť spevnenú plochu pre usporadúvanie spoločenských udalostí.

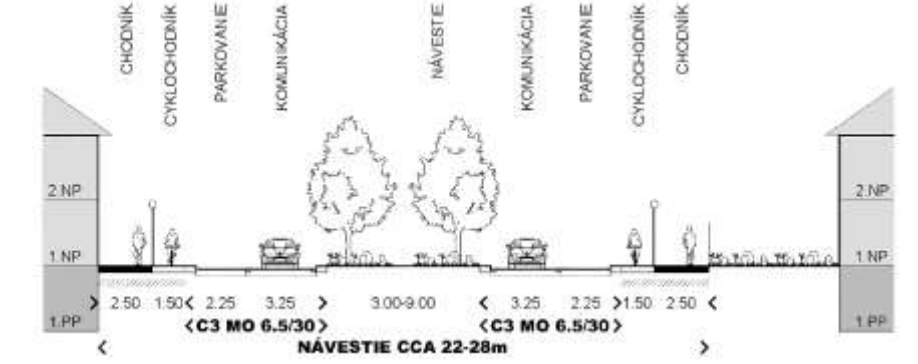
Funkčne je tu dominantná spoločenská funkcia, ktorej je potrebné podriadiť všetky ostatné funkcie. Na západnej strane má priestranstvo funkciu tranzitu v kombinácii s prístupom. Túto časť návestia navrhujeme vizuálne oddeliť vzrastlou vegetáciou. Na východnej strane medzi objektmi obecného úradu a kostola sa križuje spoločenská funkcia návestia s vnútroobecným tranzitným priestranstvom.

obr. 15: Schéma verejné priestranstvá

Centrá II. úrovne
Patria sme PFČasti CENTRUM OPATOVCE, CENTRUM VINOHRADY, CENTRUM SKÝCOV. Špecificky je sem zaradená aj PFČasť OPATOVSKÁ (severná časť).
Všetky centrá sa prakticky budujú nanovo okrem PFČasť CENTRUM OPATOVCE kde je existujúce priestranstvo v šírke cca. 27m, ktoré bude potrebné preorganizovať. Podobne ako centrálny priestor aj tieto by mohli niesť pomenovanie návestia.
Priestorovo sa jedná o priestranstvá podobného obdĺžnikového tvaru v šírke 22 – 28m. Ohraničenie návestia bude voľnou uličnou zástavbou do 2NP.
Funkčne priestranstvo slúži prioritne pre prístup a čiastočne pre vnútroobecný tranzit. Hovoríme o priestranstvách, ktoré okrem pre prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam slúžia ako prístup do extravilánu obce alebo slúžia ako obchádzková trasa pri znemožnenom prejazde cez cestu I/64.

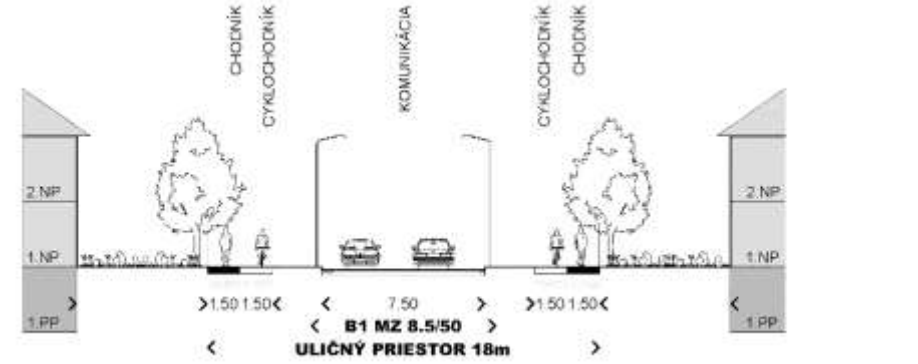
obr. 37 Profil priestranstva v PFČasti CENTRUM VÝČAPY (Výčapská ulica pri zaústení k ceste I/64), CENTRUM OPATOVCE, CENTRUM VINOHRADY, CENTRUM SKÝCOV, OPATOVSKÁ (severná časť).

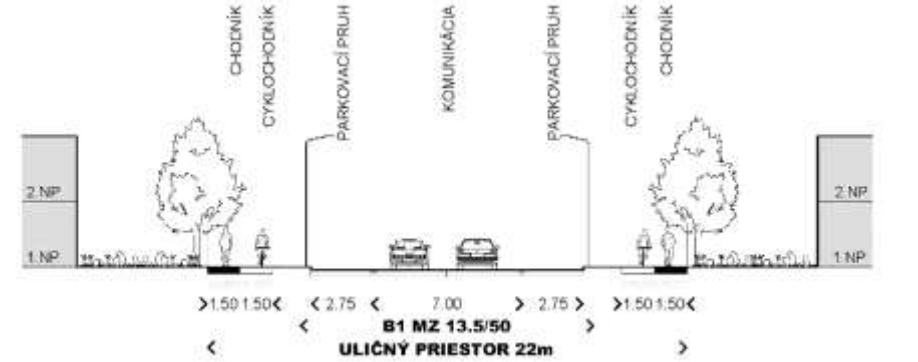
Časti obce, ktoré sú súčasťou tzv. Ponitrianskej osi (regionálna urbanistická os)

Patria sem PFČasti HLAVNÁ JUH, HLAVNÁ STRED1, HLAVNÁ STRED2, HLAVNÁ STRED3, HLAVNÁ SEVER.
Priestorovo sa jedná existujúce priestranstvo kde v súčasnosti šírka uličného priestoru je priemerne 15-19m, na mnohých miestach 12-15m a výnimočne aj 11m. V rámci regulovania verejných priestorov je navrhované zjednotenie šírky verejného priestranstva na 18m. PFČasť HLAVNÁ SEVER je navrhovaná v šírke 22m. Priestranstvo je vymedzené prvkami malej architektúry (plotmi) v niektorých prípadoch aj priamo zástavbou. V uličnom priestore sa umiestni cestná komunikácia v redukovanom parametre B1 8,5/50 okrem PFČasť HLAVNÁ SEVER kde bude umiestnená komunikácia B1 13,5/50 s obojstrannými chodníkmi a cyklochodníkmi. V rámci uličného priestoru je potrebné vytvoriť aj zelený pás s environmentálnou vegetáciou min. 5% podielom.
Funkčne priestranstvo slúži pre dopravný tranzit a súčasne pre dopravný prístup.

obr. 38: Profil priestranstva v PFČasti HLAVNÁ JUH, HLAVNÁ STRED1, HLAVNÁ STRED2, HLAVNÁ STRED3.

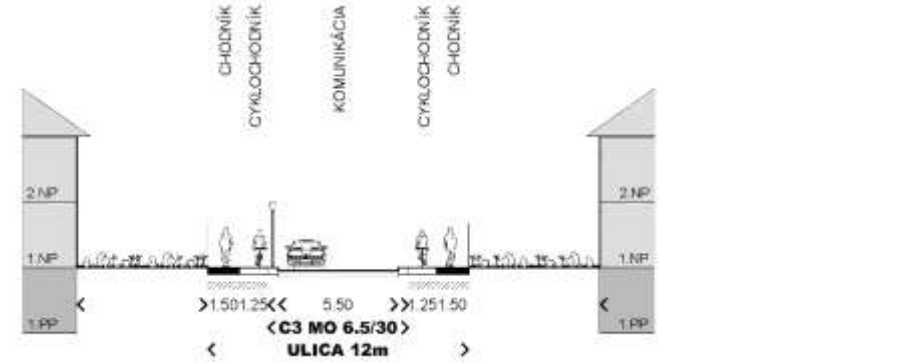
obr. 39: Profil priestranstva v PFČasti HLAVNÁ SEVER.

Periférne časti obce - ktoré sú súčasťou významných obecných koridorov, resp. slúžia ako prístup k významným objektom

Sem je možné priradiť priestranstvá v PFČasti CINTORÍN, K VINOHRADOM, OPATOVSKÁ, SPOJOVACIA, STANIČNÁ, ŠPORTOVÁ, ULICA O, VÝČAPSKÁ, VÝCHODNÁ.
Priestorovo sa jedná o ulice vymedzené prvkami malej architektúry, v niektorých prípadoch aj samotnými stavbami (kombinácia uličnej odsadenej a prisadenej zástavby). Šírkový parameter priestranstva musí byť minimálne 12m. V uličnom priestore sa umiestni cestná komunikácia MO 6.5/30 s obojstrannými chodníkmi a cyklochodníkmi. Ak je to možné, preferuje sa umiestnenie do uličného priestoru aj environmentálna vegetácia.
Funkčne priestranstvo slúži prioritne pre prístup a čiastočne pre vnútroobecný tranzit. Hovoríme o priestranstvách, ktoré okrem pre prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam slúžia ako prístup do extravilánu obce alebo slúžia ako obchádzková trasa pri znemožnenom prejazde cez cestu I/64.

obr. 39: Profil priestranstva v PFČasti CINTORÍN, K VINOHRADOM, OPATOVSKÁ (južná časť), SPOJOVACIA, STANIČNÁ, ŠPORTOVÁ, ULICA O, VÝCHODNÁ, VÝČAPSKÁ.

Periférne časti obce – slúžiace výlučne ako prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam

Sem sú zaradené priestranstvá slúžiace ako prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam v PFČastiach DLHÁ, DOMOVINA, HYDINÁRSKA, JUH, KRÁTKA, PRI TRATI, OKRUŽNÁ, SKÝCOVSKÁ, STROMOVÁ, ŠKOLSKÁ, ULICA A, ULICA B, ULICA C, ULICA D, ULICA E, ULICA F, ULICA G, ULICA H, ULICA J, ULICA K, ULICA L, ULICA M, ULICA N, ULICA P, V KÚTE, ZA HUMNAMI.

Priestorovo sa jedná o ulice vymedzené prvkami malej architektúry. Šírkový parameter musí byť minimálne 12m pri novonavrhovaných priestranstvách a 10m pri existujúcich. Verejné priestranstvá v PFČASTI DOMOVINA a PRI TRATI majú šírkový parameter menší (min. 8m), podľa možností je vhodné postupne tento parameter rozšíriť na min. 10m. V uličnom priestore sa umiestni komunikácia D1 (obytná ulica) s integráciou automobilovej, cyklistickej a pešej dopravy s možnosťou umiestnenia aj vegetácie, lavičkového sedenia a pod.

Funkčne hovoríme o funkcii len pre prístup.

obr. 47: Profil priestranstva v PFČasti DLHÁ, DOMOVINA, HYDINÁRSKA, JUH, KRÁTKA, PRI TRATI, OKRUŽNÁ, SKÝCOVSKÁ, STROMOVÁ, ŠKOLSKÁ, ULICA A, ULICA B, ULICA C, ULICA D, ULICA E, ULICA F, ULICA G, ULICA H, ULICA J, ULICA K, ULICA L, ULICA M, ULICA N, ULICA P, V KÚTE, ZA HUMNAMI.

3.2.4 SÍDELNÁ VEGETÁCIA

Súčasná štruktúra sídelnej vegetácie

Z hľadiska funkčného využitia je najviac zastúpená vegetácia produkčná s ekostabilizujúcou a/alebo environmentálnou funkciou v kombinácii s obytnou funkciou (záhrady pri obytných domoch). Táto vegetácia z pohľadu priestorového využitia je pomerne rozmanitá nakoľko záhrady sa využívajú na viaceré funkcie od obytných funkcií až po takmer výsostne produkčnú funkciu.

Druhou najvýznamnejšou zložkou z pohľadu plošného zastúpenia je obytná vegetácia (vegetácia tvoriaca nádvorie objektov, predzáhrady a pod.). Odhadujeme, že takáto vegetácia tvorí cca. 50% podielu nádvorí. Tieto dve uvedené zložky vegetácie spolu tvoria najväčší podiel vegetácie v obci ale z pohľadu významnosti sa jedná o menej významnú vegetáciu.

Rekreačná vegetácia s ekostabilizačnými a/alebo environmentálnymi funkciami (parky a plochy vegetácie v rámci nádvorí významných objektov občianskej vybavenosti) tvorí 0,6ha (5% všetkej vegetácie). Táto vegetácia napriek najmenšiemu podielu tvorí prakticky najvýznamnejšiu zložku sídelnej vegetácie.

Najvhodnejší podklad pre rozhodovací proces v kontexte sídelnej vegetácie je Dokument starostlivosti o dreviny. Všetky obce v zmysle zákona (lit. 77) sú povinné obstaráť Dokument starostlivosti o dreviny. DSoD je dokumentáciou ochrany prírody a krajiny a slúži ako podklad pre zabezpečovanie starostlivosti o dreviny i pre rozhodovací proces. Výstupom DSoD je prehľad o umiestnení a kvalite drevín, ako i o ekologickom, krajinnotvorcom, estetickom a kultúrno-historickom význame drevín. Využíva sa tiež pri uplatňovaní náhradnej výsadby za vyrúbané dreviny. Obstaráva a schvaľuje ho obec a vyhotovuje ho odborne spôsobilá osoba.

Návrh rozvoja štruktúry vegetácie

Návrh rozvoja sídelnej vegetácie je podriadený filozofii stratégie rozvoja obce (viď: aj 2 Stratégia rozvoja obce na strane 7), sleduje vytvorenie funkčnej kostry obecnej vegetácie, ktorá bude rovnomerne rozložená / dostupná v rámci zastavaného územia obce. Predovšetkým chápeme za najpodstatnejšiu zložku sídelnej vegetácie rekreačnú vegetáciu s ekostabilizačnými a/alebo environmentálnymi funkciami – teda najmä parkovú zeleň. Plochy parkov navrhujeme vytvoriť pri všetkých navrhovaných centrách, čím sa sleduje „rozšírenie“ plôch centra o významné rekreačné a športové aktivity. Sekundárny význam tejto vegetácie je „priblíženie“ fenoménu rieky vrátane sprievodnej vegetácie k zástavbe a umožniť tak prepojenie s krajinou. Vzhľadom k prírodným danostiam budú tieto plochy umiestnené na zníženej terase oproti zástavbe obce – prípadné priesaky spodných vôd na povrch alebo vyšší stav podzemných vôd bude zachytávaný práve v týchto lokalitách.

Najvýznamnejšou zložkou sídelnej vegetácie bude tzv. rekreačná vegetácia, ktorá z pohľadu vnímania obyvateľov ako aj z pohľadu významnosti ich umiestnenia bude tvoriť „zelenú dominantu“ obce. Budú sem patriť PFČasti PARK VÝČAPY, PARK OPATOVCE, PARK VINOHRADY, PARK SKÝCOV. Nakoľko sa jedná o najcharakteristickejšiu vegetáciu je nevyhnutné tomu podriaďovať aj jej druhové zloženie a jednotlivé parky založiť na významných sadovníckych projektoch, ktoré budú odrážať typ lokality a regiónu. Tieto plochy budú významné aj z pohľadu vľahovania (navrhovanej) krajinnej vegetácie do zástavby.

K tomuto typu vegetácie sa budú dať priradiť aj plochy existujúcich pohrebísk (cintorínov) v PFČasti CENTRUM VÝČAPY a CENTRUM OPATOVCE, ktoré sú navrhované po otvorení nového cintorína na uzavretie a po ukončení tlecej doby premenu na pietne parky. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať pôvodnému židovskému pohrebisku v PFČasti HLAVNÁ SEVER, ktoré navrhujeme premeniť taktiež na pietny park.

Vysoký zreteľ je potrebné venovať aj vegetácii v rámci centrálnych priestorov – návěstí, osobitne vegetácii na hlavnom obecnom návěstí, ktoré plnia sice skôr „dekoračnú“ funkciu ale významne a nerozlučne ho dotvárajú. Je však potrebné hovoriť skôr o vegetácii v rámci spevnených plôch ako o samostatných plochách zelene.

V nesposlednom rade je potrebné pozornosť venovať aj tzv. environmentálnej vegetácii, t.j. sprievodnej vegetácii verejných – líniových priestranstiev a vegetácii vybavenostných a výrobných areálov (ochranná a izolácia funkcia). Najmä vybavenostno-výrobné areály musia dodržať navrhovanú výsadbu.

obr. 22: Schéma sídelnej vegetácie

siripútková (*Viburnum lantana*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), drieň obyčajný (*Cornus mas*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), druhy rodu hloh (*Crataegus monogyna* agg., *C. laevigata* agg.), rešetliak prečisťujúci (*Rhamnus cathartica*), krušina jelšová (*Frangula alnus*) a i..

Významné lokality vegetácie

Park Výčapy

Jedná sa o plochu parku, ktorá priestorovo prináleží centrálnemu priestoru obce a jeho významnou funkciou bude poskytnúť rekreačné a športové aktivity v rámci celej obce.

V rámci centrálnej časti obce je vhodné použiť kultivary dubov, javorov, brestov, navrhujeme tiež použiť lipy (*Tilia cordata*, *Tilia platyphylla*), prípadne druhy introdukované, avšak do daného klimatického pásma vhodné, napr. Sofora japonská (*Sophora japonica*), platan západný (*Platanus occidentalis*), brestovec západný (*Celtis occidentalis*), celtis hladký (*Celtis leavigata*) apod. Ihličnaté dreviny odporúčame obmedziť, nie sú jednak vhodné do daného vegetačného pásma a jednak narušajú obraz krajiny

Z pohľadu etapovitosti sa jedná plochu vegetácie budovanú v prvom poradí.

Park Opatovce

Táto vymedzená plocha je síce najmenšou zo všetkých ale má najbližšie väzby na krajinnú vegetáciu a výrazný fenomén – staré rameno rieky Nitra – resp. biocentrum Rybníky. Park má preto ambíciu byť prepojujúcim článkom medzi zastavaným územím a krajinou.

Výsadba by mala svojou druhovou skladbou zodpovedať drevinám tvrdého lužného lesa.

Park Vinohrady a Skýcov

Jedná sa plochy vegetácie vymedzené pre rozšírenie navrhovaných plôch centier o rekreačno-oddychové aktivity.

Obdobne ako pri parku Výčapy je vhodné použiť kultivary dubov, javorov, brestov, navrhujeme tiež použiť lipy (*Tilia cordata*, *Tilia platyphylla*), prípadne druhy introdukované, avšak do daného klimatického pásma vhodné, napr. Sofora japonská (*Sophora japonica*), platan západný (*Platanus occidentalis*), brestovec západný (*Celtis occidentalis*), celtis hladký (*Celtis leavigata*) apod. Ihličnaté dreviny odporúčame obmedziť, nie sú jednak vhodné do daného vegetačného pásma a jednak narušajú obraz krajiny.

Z pohľadu etapovitosti sa jedná plochu vegetácie budovanú vo výhlade.

3.2.5 VEREJNÉ DOPRAVNÉ VYBAVENIE

3.2.5.1 Cestná doprava

Historické súvislosti

Cestná doprava na území Slovenska ako aj v regióne má najstaršiu históriu spomedzi všetkých druhov dopravy. Na Slovensku sa na dopravovanie v 19. storočí používali vláčivé (sane) a kolesové (vozy) dopravné prostriedky s využitím ťažnej sily hospodárskych zvierat. Funkcia dopravných prostriedkov sa spájala s roľníckou prácou, s povozníctvom a s obchodom. Do zavedenia železničnej a potom aj autobusovej dopravy zabezpečovali vozy ťahané zvieratami styk obyvateľstva s blízkym i vzdialeným okolím.

Cestná sieť sa na Slovensku vyvíjala najmä na závislosti administratívnych a trhových centier. Hlavná orientácia ciest bola najmä v severo-južnom smere – v Uhorsku bola sídlom Budapešť. Ďalší vývoj ciest ovplyvnilo najmä budovanie železnice, ktorá vyvolala budovanie ciest k významným železničným staniciam odkiaľ bolo umožnené dopravné napojenie po železničnej trati. Významným medzníkom vo vývoji dopravy na území Slovenska bol vznik Československého štátu resp. neskôr Slovenskej republiky čím prišlo k postupnej zmene hlavnej orientácie ciest na smer západo-východný, čo súviselo s povýšením Bratislavy na hlavné mesto.

Vývoj cestnej siete vo vzťahu k obci Výčapy-Opatovce je čiastočne možné dokumentovať na historických mapách (obr. 31 a obr. 32 na strane 32). V 18. stor. bola obec napojená na cestnú sieť krátkou odbočkou na trase smerom na Topoľčany, ktorá však mala menší význam ako trasa v smere obcí Podhorany – Lefantovce, cestné prepojenie medzi obcami Čakajovce a Dražovce neexistovalo, chýbal most. Povrch cestných komunikácií nebol spevnený. Začiatkom 20. stor. je už vidieť trasovanie cestných komunikácií identické s dnešnou situáciou vrátane prepojenia medzi obcami Dražovce a Čakajovce aj s vyznačeným mostom – táto trasa na Topoľčany sa stala dominantnou.

Súčasný stav cestnej dopravy

Obec Výčapy-Opatovce z hľadiska cestnej dopravy leží na trase cesty I/64, na ktorú je napojená miestnou komunikáciou. Prostredníctvom cesty I/64 je obec napojená aj na svoje administratívne centrum Nitra (sídlo krajského a okresného úradu).

Cestný komunikačný systém

Cez katastrálne územie obce Výčapy-Opatovce prechádza len cesta I/64 prepájajúca smery Komárno – Nové Zámky – Nitra – Ľudovítová – Topoľčany – Partizánske – Prievidza – Žilina, cesta prechádza cez kataster od juhu na západ v celkovej dĺžke 3,0km, z toho 2,3km sa nachádza v intraviláne. Táto komunikácia tvorí nadradený cestný a zároveň základný komunikačný systém v obci. Tento komunikačný systém je doplnený systémom miestnych komunikácií, ktoré zabezpečujú prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam v zastavanom území.

obr. 40 Cesta I/64

V katastri obce sa nachádza 1 cestný most cez rieku Nitra.

V katastri sa nachádzajú spolu 3 nechránené železničné priecestia, z toho 2 sú vybavené svetelnou výstražnou signalizáciou.

Automobilová doprava

V roku 2005 boli namerané na ceste I/64 medzi obcami Jelšovce a Ľudovítová priemerné denné intenzity vozidiel 5795 voz./deň (nárast cca. 20% oproti roku 2000);

Hromadná autobusová doprava

Spoje prímestskej autobusovej dopravy tvoria najvýznamnejší druh verejnej hromadnej dopravy osôb pre obec Výčapy-Opatovce. Využívajú ich občania dochádzajúci do mesta za prácou, do škôl, na úrady a inštitúcie štátnej správy, za zdravotníckymi službami a obchodnou vybavenosťou. Súčasťou systému hromadnej dopravy sú zariadenia a prevádzkové plochy autobusových zastávok.

Statická doprava

Verejné parkovacie plochy sú zriadené len na teréne v nasledovných polohách:

- pri obecnom úrade (PFČasť CENTRUM VÝČAPY), nachádza sa cca. 10 parkovacích miest, kolmé státie
- pri kostole (PFČasť CENTRUM VÝČAPY), nachádza sa cca. 5 parkovacích miest, kolmé státie;
- pri pošte (PFČasť CENTRUM VÝČAPY), nachádza sa cca. 8 parkovacích miest, kolmé státie;
- na novovytvorenom námestí pri ceste I/64 (PFČasť CENTRUM VÝČAPY), nachádza sa tu 14 parkovacích miest, samostatné parkovisko;
- pred kultúrnym domom (PFČasť CENTRUM OPATOVCE), nachádza sa tu 10 parkovacích miest, kolmé státie;
- pri navrhovanom vstupe do nového cintorína (PFČasť CINTORÍN), nachádza sa tu 10 parkovacích miest, kolmé státie;

Ako verejné parkovacie plochy sa ďalej používajú nasledovné plochy, ktoré nie sú vybudované ako plochy parkoviska:

- pri výčapskom cintoríne (PFČasť CENTRUM VÝČAPY), sa na parkovanie používa širší chodník, pozdĺžne státie;
- pri opatovskom cintoríne (PFČasť CENTRUM OPATOVCE), sa na parkovanie používa trávnatá plocha, pozdĺžne státie;

Okrem toho niektoré objekty majú vybudované parkovacie plochy, ktoré slúžia pre danú prevádzku a čiastočne sa využívajú aj ako plochy pre verejné parkovanie:

- parkovisko pri obchode (PFČasť CENTRUM VÝČAPY);
- parkovisko pri zdravotnom stredisku (PFČasť CENTRUM VÝČAPY);
- parkovisko pri bytových domoch (PFČasť JUH);

Problémy v cestnej doprave

Automobilová doprava tranzitujúca cez kataster obce vytvára nebezpečný úsek takmer po celom úseku obce, chýbajú prirodzené spomalovacie prvky ako aj vyhovujúce dopravné značenie.

Statická doprava na území obce napriek tomu, že nepatrí medzi problémové predovšetkým pri porovnaní potreby parkovacích plôch a možností parkovania na krajinciach telies komunikácií a neorganizovaných spevnených plôch. Napriek živelnosti nevznikajú v tomto smere zvýšené konfliktné situácie a možno hodnotiť kvantitatívne vyčlenenie parkovacích plôch ako postačujúce, z hľadiska kvalitatívneho však je potrebné tieto vyčlenené plochy renovovať v zmysle noriem a pravidiel cestnej premávky.

Hromadná autobusová doprava je pre potreby obce v súčasnosti na primeranej úrovni, pričom zvýšenie počtu autobusových spojov je prirodzene vždy žiadané ako zvýšenie komfortu.

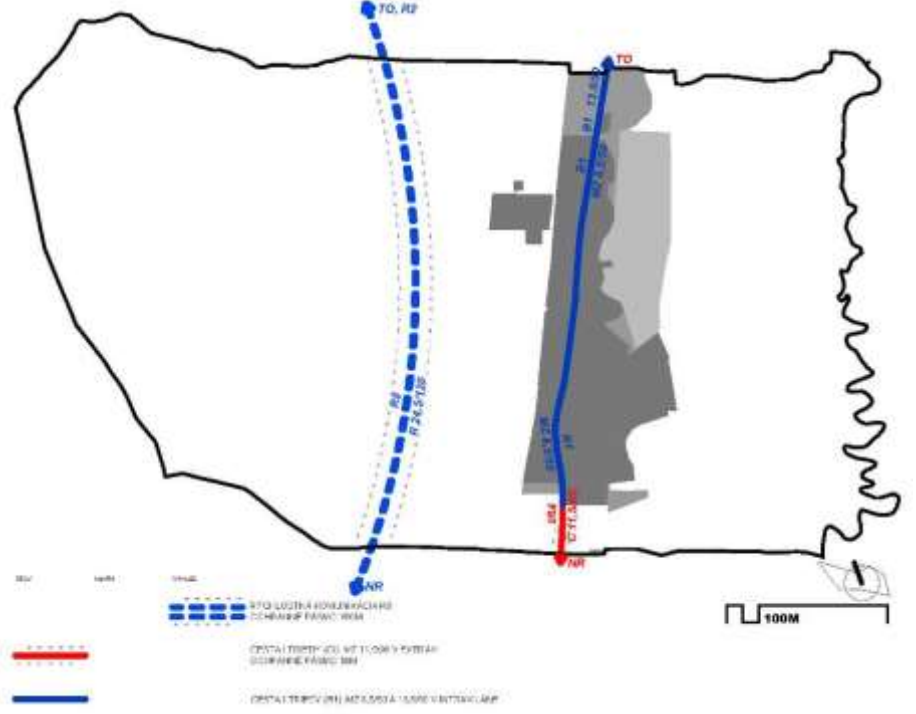
Návrh rozvoja cestnej dopravy

Návrh rozvoja dopravy je podriadený filozofii stratégie rozvoja obce (vid'. aj 2 Stratégia rozvoja obce na strane 7), sleduje zabezpečenie nadradeného komunikačného systému (ktorý vyplýva z nadradených dokumentácií) a najmä vytvorenie miestneho komunikačného systému, ktorý bude napojený na túto nadradenú cestnú kostru.

Nadradený komunikačný systém

Z pohľadu nadradenej dokumentácie je najvýraznejšou plánovanou zmenou pripravovaná výstavba rýchlostnej cesty R8, ktorá prepája mesto Nitra s Topoľčanmi a rýchlostnou cestou R2. Najbližšia mimoúrovňová križovatka je navrhovaná južne v blízkosti katastrálneho územia obce Ľudovítová a tvorí bezprostredné napojenie na túto komunikáciu. Realizáciou tejto komunikácie príde výraznému odľahčeniu tranzitnej dopravy z komunikácie I/64.

obr. 41 Nadradený cestný komunikačný systém

Samotná komunikácia I/64 bude slúžiť pre obsluhu a napojenie obcí medzi jednotlivými mimoúrovňovými križovatkami rýchlostnej cesty R8. V katastri obce

Výčapy-Opatovce navrhujeme existujúcich 2,3km v rámci intravilánu rozšíriť na 2,7km.

Cesta prechádza zastavanou časťou, najmä obytným územím, kde v súčasnosti šírka uličného priestoru je priemerne 15-19m, na mnohých miestach 12-15m a výnimočne aj 11m. V rámci regulovania verejných priestorov je navrhované zjednotenie šírky verejného priestranstva 18m, avšak ani táto šírka verejného priestranstva neumožňuje umiestnenie komunikácie v kategórii MZ 13,5/50 (požadovaný parameter pre cesty I. triedy v prieťahu zastavanom území obce), a preto navrhujeme v rámci intravilánu obce túto komunikáciu riešiť bez priebežného odstavného pruhu s parametrom MZ 8,5/50 a všade tam kde umožnia priestorové podmienky budú vytvorené jednostranné alebo aj obojstranné odstavné pruhy v šírke 2m. V PFČasti HLAVNÁ SEVER, kde cesta prechádza navrhovaným vybavenostno-výrobným územím bude táto cesta v kategórii MZ 13,5/50.

Miestny komunikačný systém

Miestny komunikačný systém bude pozostávať z troch základných úrovní:

- „chrbtovou osou“ bude cesta I/64 vo funkčnej triede B1, vzhľadom na priestorové podmienky bude však zväčša v redukovanej kategórii MZ 8,5/50 okrem úseku v PFČasti HLAVNÁ SEVER, kde bude v kategórii MZ 13,5/50;
- vybrané časti obcí navrhujeme sprístupniť komunikáciami vo funkčnej triede C3 a v šírkovom usporiadaní MO 6,5/30 (jednotlivé centrá, futbalové ihrisko, navrhovaný cintorín, rekreačné objekty – vinohrady, priemyselný park). Tieto komunikácie súčasne slúžia ako prípadné obchádzkové trasy;
- ostatné časti obce budú sprístupnené obytnými ulicami s integrovanou pešou a cyklistickou dopravou a prípadne bude umožnené riešenie vybraných spoločensko-oddychových prvkov priamo na uličnom priestore. Šírkové usporiadanie bude riešené podľa podmienok jednotlivých uličných priestorov.

Vzhľadom na intenzitu dopravy, ktorá očakávame aj po zrealizovaní rýchlostnej cesty R8, že bude vysoká, významným návrhovým prvkom sú prirodzené „spomaľovače“ dopravy. Vo všetkých polohách centier (PFČASTI CENTRUM OPATOVCE, CENTRUM VÝČAPY, CENTRUM VINOHRADY, CENTRUM SKÝCOV) sa navrhujú priechody pre chodcov riešiť zvýšením úrovne priechodu, prípadne s riešením ostrovčekov.

Niektoré komunikácie pre obsluhu územia sú ukončené ako slepé, a preto je potrebné v ich závere vybudovať obrátisko pre otáčanie vozidiel.

V rámci realizácie rýchlostnej cesty bude potrebné vybudovať cestný most ponad túto komunikáciu za účelom prepojenia západnej časti katastrálneho územia.

Hromadná autobusová doprava

Aj do budúceho obdobia bude autobusová doprava významným hromadným dopravným prostriedkom v obci. Vzhľadom k novej štruktúre zástavby navrhujeme aj zmenu niektorých polôh autobusových zastávok:

- zastávka s názvom Výčapy-Opatovce I (PFČasť HLAVNÁ JUH) je ponechávaná na pôvodnom mieste. Má vybudované po obidvoch stranách výbočisko aj prístrešok pre cestujúcich. Výbočisko je potrebné upraviť v zmysle príslušných noriem;
- zastávka s názvom Výčapy-Opatovce II (PFČasť CENTRUM OPATOVCE) je ponechávaná na pôvodnom mieste. Nemá vybudované výbočisko ani pre jeden smer, prístrešok pre cestujúcich je len v smere na Nitrú. Je potrebné vybudovať výbočiská v zmysle príslušných noriem a doplniť prístrešok pre cestujúcich aj v smere na Topoľčany;
- zastávka s názvom Výčapy-Opatovce III (PFČasť CENTRUM VÝČAPY) navrhujeme posunúť do novej polohy k navrhovanému obecnému návstiu, kde sú priestorové podmienky pre vybudovanie výbočísk. Jestvujúce zastávky nemajú vybudované výbočisko ani pre jeden smer, prístrešok pre cestujúcich je len v smere na Nitrú;
- zastávka s názvom Výčapy-Opatovce IV (PFČasť CENTRUM VINOHRADY) navrhujeme posunúť do novej polohy južne cca. 100m, kde sú priestorové podmienky pre vybudovanie výbočísk. Jestvujúce zastávky nemajú vybudované výbočisko ani pre jeden smer, prístrešok pre cestujúcich je len v smere na Nitrú;
- navrhujeme doplnenie zastávky v PFČasti CENTRUM SKÝCOV. Je potrebné vybudovať výbočiská v zmysle príslušných noriem a doplniť prístrešok pre cestujúcich aj v smere na Topoľčany;

Statická doprava

Navrhujeme nasledovné nové polohy pre vybudovanie plôch parkovísk:

- centrá II. úrovne (PFČasť CENTRUM OPATOVSKÁ, VINOHRADY, SKÝCOV – parkovanie riešené pozdĺž cesty, ktoré by slúžilo pre viaceré novonavrhované objekty s kapacitou cca. 20 áut;
- futbalový štadión – parkovisko pre potreby prevádzky futbalového štadióna. Parkovisko aj pre parkovanie jedného autobusu s kapacitou cca. 15 áut + 1autobus;

Vo všeobecnosti bude platiť pre všetky novonavrhované prevádzky ale aj pre všetky obytné objekty aby statická doprava bola zabezpečená na vlastných pozemkoch. Pri objektoch občianskej vybavenosti (okrem vyššie spomínaných prípadov) musí byť statická doprava zabezpečená pre zamestnancov aj pre návštevníkov na vlastných pozemkoch. Pri obytných objektoch je nutné zabezpečiť potreby statickej dopravy len pre bývajúcich, parkovanie pre návštevy sú uvažované štátim na komunikácii.

obr. 42 Miestny komunikačný systém

Ochranné pásma cestných komunikácií a zariadení

K ochrane ciest a prevádzky na nich mimo zastavaného územia alebo v území určenému k trvalému zastavaniu slúžia cestné ochranné pásma. V týchto pásmach je zakázaná alebo obmedzená činnosť, ktorá by mohla ohroziť cesty alebo prevádzku na nich:

- pre rýchlostné cesty je stanovené ochranné pásmo 100m od osi priľahlej vozovky;
- pre cesty I. triedy je stanovené ochranné pásmo 50m od osi priľahlej vozovky
- v zastavanom území platí pre všetky miestne komunikácie ochranné pásmo 6m od okraja vozovky.
- v okolí úrovňových križovatiek ciest s inými pozemnými komunikáciami a s železnicami sú hranice cestných ochranných pásiem určené zvislými plochami, ktorých poloha je daná rozhladovými trojuholníkmi (podľa príslušnej normy).

3.2.5.2Pešia a cyklistická doprava

Charakteristika súčasného stavu
V obci sa nachádza cca. 2km peších chodníkov vybudovaných pri ceste I/64. Pešie plochy a chodníky sú vybudované na novovytvorenej ploche medzi obecným úradom a cestou I/64. Cyklistické chodníky sa na území katastra obce nenachádzajú, pre potreby pešej a cyklistickej dopravy sa využívajú plochy krajíc cestných komunikácií, často však aj samotné plochy komunikácií.
Napriek skutočnosti, že sa v obci nenachádzajú samostatné pešie alebo cyklistické chodníky, vzhľadom na intenzitu dopravy v zastavanom území obce, nevznikajú konfliktné situácie.

Návrh rozvoja pešej a cyklistickej dopravy
Pešia doprava

Z pohľadu koncepcie riešenia peších trás v rámci obce, návrh predpokladá, že samostatné pešie chodníky budú riešené v prieťahu cesty I. triedy a pri vybraných miestnych komunikáciách, ktoré nebudú zaradené medzi tzv. obytné ulice.
Všetky komunikácie, ktoré sprístupňujú len obytné zóny budú budované ako obytné ulice s integrovanou automobilovou, cyklistickou a pešou dopravou.

Cyklistická doprava
Koncepcia cyklistických chodníkov na regionálnej úrovni vychádza z nadradenej dokumentácie. Pre obec Výčapy-Opatovce by vybudovanie cyklistickej trate medzi mestami Nitra a Topoľčany (tzv. ponitrianska cyklotrasa) bola určite zaujímavým impulzom pre rozvoj cyklistickej dopravy nielen z hľadiska turisticko-rekreačných aktivít. Stala by sa zaujímavým aj pre napojenie na nitriansky priemyselný park sever. Navrhujeme však aby táto regionálna cyklotrasa mala pozmenené trasovanie, aby neprechádzala priamo obcou ale ponechalo sa jej umiestnenie na ľavom brehu rieky Nitra s možným napojením obce v polohe existujúceho mosta.
Okrem regionálnej cyklotrasy navrhujeme aj určitú sieť miestnych cyklistických komunikácií v rámci obce zväčša obojstranných ako aj prepojenie na susedné obce.

3.2.5.3Železničná doprava

Historické súvislosti
Železničná trať č. 140 bola otvorená v roku 1881. Na území obce bola zriadená železničná stanica približne uprostred obce.
Súčasný stav
Katastrálnym územím obce Výčapy-Opatovce prechádza železničná trať č. 140 (Šurany – Nitra – Topoľčany – Veľké Bielice) - jednokolejná neelektrifikovaná trať v celkovej dĺžke 3,0km.
V obci je zriadená železničná stanica, ktorá je v súčasnosti nefunkčná, lístky si cestujúci zakupujú priamo vo vlaku.
V obci sa nachádzajú tri železničné priecestia, z toho dve sú vybavené svetelnou signalizáciou.

Budúce zámery železničnej dopravy
Z hľadiska železničnej dopravy sa nepredpokladá žiadny budúci zámer, zariadenia sú stabilizované. Výhľadovo sa predpokladá elektrifikácia trate.
Z pohľadu obce by bolo vhodné kvalitatívne vylepšiť existujúcu železničnú stanicu.

Ochranné pásmo železnice.
Ochranné pásmo dráh tvorí priestor po obidvoch stranách dráhy, ktoré je tvorené vnútornou a vonkajšou hranicou. Pre akúkoľvek stavebnú činnosť v rámci ochranných pásiem je nutné žiadať súhlas riaditeľstva železníc Slovenskej republiky. Vnútorné ochranné pásmo tvorí zvislá plocha prechádzajúca hranicami obvodu dráhy. Tieto sú totožné s pozemkom dráh. Hranica vonkajšieho ochranného pásma je vymedzená zvislou plochou vedenou u celoštátnych dráh 60m od osi krajnej koľaje najmenej však 30m od vzdialenosti hranice obvodu dráh, u vlečiek a železníc zvláštneho určenia 30m od osi krajnej koľaje.

3.2.5.4Letecká doprava

Letecká doprava na riešenom území
V katastrálnom území obce sa nenachádza žiadne zariadenie leteckej dopravy a v území sa ani neuvažuje s rozvojom takejto dopravy. Nenachádzajú sa tu ani žiadne ochranné pásma zasahujúce do katastrálneho územia.
Z hľadiska dostupnosti je najbližšie letisko pre osobnú prepravu v Bratislave, na letisku v Nitra – Janíkovce, ktoré má štatút dopravného letiska pre malý medzinárodný letecký styk, je v súčasnej dobe využívaného najmä pre súkromnú osobnú leteckú dopravu (4-6 osôb).

Ochranné pásma letiska a zariadení leteckej dopravy
Pre stavby a zariadenia, ktoré prekračujú dole uvedené limity je potrebný súhlas Leteckého úradu aj mimo ochranných pásiem letiska alebo zariadení leteckej dopravy (lit. 69). Na stavby:
– vysoké 100m a viac nad terénom,
– stavby a zariadenia vysoké 30m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100m a viac nad okolitú krajinu,
– zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice,
– zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje

3.2.5.5Vodná doprava

Katastrálnym územím obce preteká rieka Nitra v severojužnom smere. Je významným krajinným prvkom. Vodný tok poskytuje iba rekreačný spôsob využitia, z hľadiska lodnej dopravy sa nevyužíva. Rieka svojimi šírkovými a vodnými pomermi neumožňuje využitie pre hospodársku plavbu.

3.2.6 VEREJNÉ TECHNICKÉ VYBAVENIE

3.2.6.1Zásobovanie vodou

Tendencie v oblasti zásobovania pitnou vodou z celoslovenského pohľadu
Nedostatok vody v celom svete je značne podceňovaný a voda sa stane čoskoro limitujúcim faktorom udržateľného stavu životného prostredia. Celkové

globálne užívanie vody sa v rokoch 1940 až 1980 zdvojnásobilo a očakáva sa, že do roku 2000 sa opäť zdvojnásobí. Osemdesiat krajín, ktoré majú 40% svetovej populácie, trpí vážnym nedostatkom vody, nedostatok spoľahlivého systému zásobovania vodou má 65% svetovej vidieckej populácie a 35 % mestskej populácie.
Z hľadiska zásobovania vodou má pre Slovensko význam hlavne pravidelnosť hydrologického režimu riek, charakterizovaná výskytom veľkých a stredných prietokov v jarných mesiacoch a z tohto pohľadu potreba zachytávania týchto prietokov vo forme vodných nádrží, aby rýchlo neodtiekol bez úžitku mimo naše územie. Podzemné vody majú mimoriadny význam ako hlavný zdroj pitnej vody. Napriek priaznivým hydrogeologickým podmienkam pre tvorbu, obeh a akumuláciu podzemných vôd, ich nevýhodou je nerovnomerné rozloženie na území SR.
V oblasti zásobovania úžitkovou vodou sú rozhodujúcimi najmä priemysel a energetika, poľnohospodárstvo – závlahy a živočíšna výroba. V doterajšom vývoji potrieb vody patril priemysel, energetika a poľnohospodárstvo k najväčším odberateľom úžitkovej vody a je reálny predpoklad, že najväčšie odbery ostanú v uvedených odvetviach. Sumárne trendy vývoja potrieb a odberov vody v súčasnosti nie sú ukazovateľom na potreby riešenia zásobovania, rozhodujúci vplyv na návrh opatrení majú výsledky kvantitatívnej vodohospodárskej bilancie.
V oblasti zásobovania obyvateľstva pitnou vodou prostredníctvom verejného vodovodu sa od roku 1990 neustále znižuje spotreba pitnej vody. Množstvo vody vyrobenej podnikmi vodární a kanalizácií neustále klesá, v roku 1990 bolo vyrobených 612,54 mil. m³ vody a do roku 1998 sa spotreba znížila takmer o 180 mil. m³, čo predstavuje 30% z úrovne v roku 1980. Výraznejšie zníženie nastalo v kategórii vody fakturovanej, ktorá za roky 1990 až 1998 zaznamenala zníženie o 33%. Najväčší podiel odberov vody z verejných vodovodov predstavuje dodávka vody domácnostiam, pričom tento podiel sa postupne mierne zvyšuje a dnes je 64,5% z celkového množstva fakturovanej vody. V prepočítaní na dennú spotrebu bola spotreba vody na jedného obyvateľa v domácnosti v roku 1990 195,5 l/obyvateľ/deň, pričom dnes sa táto hodnota dostáva na úroveň 128,6 l/obyvateľa/deň. Znižovanie špecifickej spotreby pitnej vody je v súlade s celosvetovým trendom racionalizácie využívania zdrojov pitnej vody. Toto znižovanie je však pozitívnym javom len po určitú hranicu, ktorou je tzv. hygienické minimum. Ide o množstvo vody nevyhnutne potrebnej na zabezpečenie základných potrieb človeka bez negatívneho vplyvu na jeho zdravie a hygienu. Toto množstvo sa pohybuje podľa rôznych údajov v rôznych krajinách od 80 l/obyvateľa/deň.
V najbližších rokoch sa neočakáva podstatný zvrat vo vývoji spotreby pitnej vody. Predpokladá sa ďalší pokles špecifickej spotreby pitnej vody najmä v domácnostiach v súvislosti s vývojom cien za vodu a bude nutné zefektívňovanie rozvodných sústav z dôvodu zamedzenia strát (lit. 93).
Zásobovanie obce pitnou a úžitkovou vodou, vodné zdroje
Katastrálnym územím obce Výčapy-Opatovce prechádza Ponitriansky skupinový vodovod (PnSV) o dimenzii 600mm. Uvedený diaľkový vodovod je nadregionálneho významu, je zaradený do 1. kategórie ako „diaľkové nadradené vedenie“ a má strategický význam v zásobovaní obyvateľstva širšej oblasti pitnou vodou (najmä pre mesto Nitra a pre obce, ktoré sa nachádzajú na trase tohto vodovodu).
Obec Výčapy-Opatovce má v súčasnosti vybudovaný verejný distribučný vodovod pre potreby zásobovania obyvateľstva pre celú obec. Potrubie je materiálovo z PVC s DN 150-100. Voda je získavaná dočasným priamym napojením na PnSV.
Z tejto vodovodnej siete distribučného rozvodu sú realizované jednotlivé prípojky. Na tomto vodovode sú taktiež zrealizované požiarne hydranty. Orientačná spotreba vody v obci:
súčasný stav..... 2156 obyvateľov
..... 24 vinohradníckych / rekreačných objektov (nie sú napojené na vodovod)
.....19 vybavenostných prevádzok
..... 2 výrobné prevádzky (poľnodružstvo má samostatný vodojem)
špecifická potreba vody pre obyvateľa 145 l/osobu.deň
priemer. denná potreba vody pre rodinné domy 2156 x 145 =cca. 313 tis. l/deň
špecifická potreba vody pre vybavenostný objekt 1000 l/deň
priemer. denná potreba vody pre vybavenostné objekty 19 x 1000 = cca. 19 tis. l/deň
špecifická potreba vody pre výrobný areál 3000 l/deň
priemer. denná potreba vody pre výrobné objekty 1 x 3000 = cca. 3 tis. l/deň
max. denná potreba vody pre obec335000 x 1,6 = 536000 l/deň = 6,20 l/s
max. hod. potreba vody pre obec ... 1/24 x 335000 x 1,6 x 1,8 = 40200 l/hod = 11,17 l/s
Najzávažnejším problémom je spôsob napojenia vodovodnej siete provizórnym spôsobom na Ponitriansky skupinový vodovod. Čo najrýchlejšie je potrebné zrealizovať výstavbu vodojemu a následne napojenie na tento vodojem.
Návrh rozvoja a budúce zámery
V príprave je realizácia napojenie obce na navrhovaný vodojem Výčapy-Opatovce 2 x 400m³ s hladinou 194/189 mnm, ktorý bude spoločný pre skupinu obcí Výčapy-Opatovce, Ľudovítová, Jelšovce, Čakajovce. Napojenie bude prevedené v súběžnej trase s Ponitrianskym skupinovým vodovodom. Po zrealizovaní tohto prepojenia bude pokrytá potreba pitnej vody pre obec.
V rámci rozvoja stavebnej štruktúry obce a jej zastavaného územia je plánovaná etapovitosť rozvoja obce, kde v rámci:
– 1. etapy (návrh do roku 2030) sa plánuje vybudovať 148 domov / bytov, 46 vinohradníckych / rekreačných objektov, 11 vybavenostných objektov, 18 výrobných objektov;
– 2. etapy (výhľad po roku 2030) sa plánuje vybudovať 255 domov / bytov;
Potreba vody pre plánovanú I. etapu rozvoja obce
I. etapa + súčasný stav.....max. 2349 obyvateľov
..... max. 70 vinohradníckych / rekreačných objektov
.....max. 30 vybavenostných prevádzok
.....max. 20 výrobných prevádzok (poľnodružstvo má samostatný vodojem)
špecifická potreba vody pre obyvateľa 145 l/osobu.deň
priemerná denná potreba vody pre rodinné domy 2349 x 145 =cca. 340 tis. l/deň
špecifická potreba vody pre rekreačný objekt..... 300 l/deň
priemerná denná potreba vody pre rekreačné objekty 70 x 300 =cca. 21 tis. l/deň
špecifická potreba vody pre vybavenostný objekt 1000 l/deň
priemerná denná potreba vody pre vybavenostné objekty . 30 x 1000 = cca. 30 tis. l/deň
špecifická potreba vody pre výrobný areál 3000 l/deň
priemerná denná potreba vody pre výrobné objekty 20 x 3000 = cca. 60 tis. l/deň
max. denná potreba vody pre obec451000 x 1,6 = 721600 l/deň = 8,35 l/s
max. hod. potreba vody pre obec ... 1/24 x 451000 x 1,6 x 1,8 = 54120 l/hod = 15,03 l/s
Potreba vody pre plánovanú II. etapu rozvoja obce
II.etapa + I. etapa + súčasný stav.....max. 3096 obyvateľov

.....max. 70 vinohradníckych / rekreačných objektov (bez napojenia na plyn)
..... max. 30 vybavenostných prevádzok
.....max. 20 výrobných prevádzok
špecifická potreba vody pre obyvateľa.....145 l/osobu.deň
priemerná denná potreba vody pre rodinné domy3096 x 145 =cca. 449 tis. l/deň
špecifická potreba vody pre rekreačný objekt..... 300 l/deň
priemerná denná potreba vody pre rekreačné objekty.....70 x 300 =cca. 21 tis. l/deň
špecifická potreba vody pre vybavenostný objekt..... 1000 l/deň
priemerná denná potreba vody pre vybavenostné objekty..30 x 1000 = cca. 30 tis. l/deň
špecifická potreba vody pre výrobný areál..... 3000 l/deň
priemerná denná potreba vody pre výrobné objekty20 x 3000 = cca. 60 tis. l/deň
max. denná potreba vody pre obec..... 560000 x 1,6 = 896000 l/deň = 10,37 l/s
max. hod. potreba vody pre obec1/24 x 560000 x 1,6 x 1,8 = 67200 l/hod = 18,67 l/s

Vzhľadom k novonavrhovanej výstavbe bude potrebné dobudovať podľa potreby jestvujúcu vodovodnú sieť. Vodovodné potrubie bude trasované v plánovaných komunikáciách a v rastlom teréne.

Špecifikovaná voda pre potreby vybavenostných objektov a areálov je riešená ako odhad.

Ochranné pásma vodárenských zariadení

Ochranné pásmo vodovodu PsNV je 7m od vonkajšieho okraja potrubia na obe strany. Ochranné pásma pri distribučnom rozvode a jednotlivých prípojkách je stanovené príslušnou normou.

3.2.6.2Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Tendencie v oblasti odvádzania a čistenia odpadových vôd z celoslovenského pohľadu

Rozvoj verejných kanalizácií dlhodobo zaostáva za rozvojom verejných vodovodov a v posledných rokoch sa toto zaostávanie zväčšuje. Kým v roku 1990 bolo zaostávanie o 24,5 bodu v roku 1998 už takmer o 28 percentuálnych bodov.

Vypúšťanie odpadových vôd do tokov je najzávažnejším problém ochrany zdrojov podzemných aj povrchových vôd a okrem zníženia množstva škodlivín vypúšťaných do riek je potrebné aj znížiť celkové množstvo vypúšťaných odpadových látok.

Splašková kanalizačná sieť obce, čistenie odpadových vôd

Obec Výčapy-Opatovce má vybudovanú kanalizačnú sieť v obci ako delenú kanalizáciu - splašková kanalizačná sieť. Kanalizačná sieť je navrhnutá ako gravitačná v kombinácii s prečerpávacími stanicami a s tlakovou kanalizáciou. Na jestvujúcej kanalizačnej sieti je vybudovaných 5 ks kanalizačných čerpacích staníc. Z toho 4 kusy ako kanalizačné prečerpávacie stanice a 1 kus ako kanalizačná výtlačná čerpacia stanica.

Splašková kanalizácia zašŕtuje prírodnou stokou do areálu ČOV. Vyčistené odpadové vody z ČOV sú odvádzané do recipientu rieka Nitra. Táto ČOV ďalej zaisťuje čistenie odpadných vôd z obce Podhorany, napojenie je prevedené tlakovou výtlačnou kanalizáciou.

V súčasnej dobe je pred spustením do prevádzky kanalizácia: Výčapy-Opatovce, odvedenie splaškových vôd na ČOV Nitra. Realizáciou tohto projektu príde k odstaveniu ČOV Výčapy-Opatovce.

Návrh rozvoja a budúce zámery

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle zákona o vodách (lit. 74) a zákona, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd (lit. 73).

Vzhľadom ku skutočnosti, že prakticky celá obec je v súčasnej dobe napojená kanalizačnú sieť, návrh rozvoja v budúcom období bude kopírovať potrebu rozširovania kanalizačnej siete pre novú zástavbu.

Ochranné pásma kanalizačných zariadení

Ochranné pásmo kanalizačného potrubia v zmysle zákona č.442/2002 Z.z. predstavuje 1,5 m horizontálne na obe strany od steny potrubia.

3.2.6.3Odvádzanie povrchových vôd

Dažďová kanalizačná sieť obce

Odvádzanie dažďových vôd je v obci je riešené povrchovými rigolmi.

Pred vodami z vyššie položených oblastí (západná časť katastra) je obec chránená líniami železnice a cesty I/64, ktoré sú realizované na násypoch a vytvárajú prirodzený val, schopný zadržať takúto vodu a akumulovať ju na poliach mimo zastavaného územia obce.

Opatrenia a návrhy

Obec má prirodzené spádovanie územia smerom k rieke, a preto odvádzanie dažďových vôd je vhodné smerovať do navrhovaného povrchového kanála na východnom okraji navrhovaného zastavaného územia, ktorý je zašŕtený do OR Ľudovítová IV.

3.2.6.4Melioračné zariadenia

Závlahové zariadenia

Súčasný stav závlahových zariadení

V katastrálnom území obce Výčapy-Opatovce sa nachádza vodná stavba „ZP Jelšovce – Výčapy“ (evid. č. 5206 142) v správe Hydromeliorácie, š.p. Celková výmera stavby je 500ha z toho na území Výčapy-Opatovce to je cca. 200ha. Stavba bola daná do užívania v roku 1980.

Závlahová stavba pozostáva zo záujmového územia závlahy a podzemných rozvodov závlahovej vody – v katastri Výčapy-Opatovce sa nachádza:

- čerpacia stanica pre závlahy
- vetva „A0“ DN 400 – južný okraj katastra obce
- vetva „A“ DN 250-150 – smeruje do katastra obce Ľudovítová
- vetva „B“ DN 300-150 – je vedená západne od obce za železnicou
- vetva „C“ DN 250-150 – smeruje do katastra obce Ľudovítová
- vetva „E“ DN 300-150 – je vedená východne od obce medzi obcou a riekou Nitra

Na povrch sú vyvedené hydranty chránené betónovými skružami.

Opatrenia a návrhy

Vzhľadom ku skutočnosti, že časť závlahových zariadení (vetva „E“) predstavuje prekážku pre rozvojové (výhladové) zámery obce, bude potrebné pred realizáciou týchto zámerov túto vetvu skrátiť celkom o cca. 1,5km.

Odvodňovacie zariadenia

Sú vybudované mimo plochy katastra.

3.2.6.5Zásobovanie elektrickou energiou

Tendencie v elektroenergetike z celoslovenského pohľadu

Realizácia energetickej politiky za posledné roky, v súlade so smerovaním energetickej politiky EÚ, znamenala postupnú liberalizáciu trhu s energiou. V sektore energetiky po roku 2000 prebiehala rozsiahla reštrukturalizácia, ktorej výsledkom je zvýšenie ekonomickej efektívnosti sektoru. Reštrukturalizácia bola sprevádzaná transformáciou a privatizáciou. V súčasnosti možno konštatovať, že proces privatizácie v energetike je ukončený, jej výsledkom je zmena vlastníckych vzťahov, ktorá je realizovaná vstupom zahraničných investorov do transformovaných energetických a distribučných spoločností. Cieľom liberalizácie trhu bolo vytvoriť konkurenčné prostredie aj pri existencii prirodzených monopolov a umožniť na jednej strane odberateľom elektriny a plynu voľbu dodávateľa a na druhej strane ponúknuť existenciu rovnocennej súťaže medzi jednotlivými dodávateľmi a tiež postupne vytvoriť prirodzený tlak na zvyšovanie ekonomickej efektívnosti.

Dlhodobá koncepcia energetickej politiky je založená na trvalom znižovaní energetickej náročnosti ekonomiky. Cieľ je formulovaný tak, aby sa jej realizáciou zabezpečila dostupnosť energie pre všetkých konečných spotrebiteľov v reálnom čase a na ekonomicky efektívnom princípe.

Na základe posledného vývoja spotreby elektrickej energie možno očakávať len mierny rast spotreby elektrickej energie alebo možno očakávať dokonca jej poklesu. Podľa existujúcich scenárov sa predpokladaný priemerný ročný rast spotreby elektriny do roku 2020 bude pohybovať medzi 1,2 až 2,4%. V domácnostiach sa predpokladá výraznejší rast spotreby elektrickej energie (vzhľadom na zvyšujúce sa vybavenie slovenských domácností elektrickými spotrebičmi), ktorý môže byť čiastočne spomalený rastom cien za elektrickú energiu. Možnosti budúcej štruktúry výroby elektrickej energie úzko súvisia so závažnými rozhodnutiami a dlhodobej perspektíve jadrovej energie, tepelných zdrojov na fosílné palivá a tiež o obnoviteľných zdrojoch energie. Nevyhnutným sa stane zdokonalenie pravidiel riadenia elektroenergetiky.

Na Slovensku sa v roku 2009 vyrobilo 26,074 TWh elektriny, čo znamenalo pokles na úroveň roku 1998 a spotreba v objeme 27,386 TWh klesla až na hodnotu roku 1995. Oproti roku 2008 bola výroba nižšia o 11,04% a spotreba o 8,19%. Objem cezhraničných výmen prenesenej elektriny sa oproti roku 2008 znížil o 8,9%. Dovoz dosiahol 8,994 TWh, vývoz 7,682 TWh, saldo (s prevahou dovozu) bolo 1,312 TWh. Dovoz zo zahraničia zabezpečil 4,79% spotreby na Slovensku. Už tretí rok za sebou bola elektrizačná sústava SR závislá na dovoze elektriny zo zahraničia.

Zásobovanie obce elektrickou energiou, rozvod a spotreba energie v obci

V súčasnosti je obec Výčapy-Opatovce zásobovaná elektrickou energiou z nadradenej elektrickej stanice 110kV/22kV Nitra-Sever z jednej strany a elektrickej stanice 110kV/22kV Topoľčany z druhej strany prostredníctvom 22kV vonkajšieho vedenia linky č. 243. Odbočením z tohto vedenia sú urobené 22kV vonkajšie prípojky z holých vodičov AIfE k 9-tim transformačným staniciam.

Obec zásobuje elektrickou energiou šesť transformačných staníc, jedna vinohrady, jedna poľnohospodárske družstvo a jedna transformačná stanica, ktorá sa nachádza na severnom okraji katastrálneho územia zásobuje obec Koniarovce.

Sekundárny distribučný rozvod NN je vybudovaný výlučne z holých vodičov AIfE na železobetónových stĺpoch.

Podľa informácií ZSE distribúcia, a.s. je v súčasnosti z pohľadu zásobovania obce elektrickou energiou celkový stav uspokojivý, nakoľko počet žiadostí o nové pripojenie je nízky (cca 10 prípojok za rok). Rezerva v jestvujúcich energetických rozvodoch tieto požiadavky plne pokryje. Aj z tohto dôvodu ZSE distribúcia, a.s. nepredpokladá v najbližšej budúcnosti s rozšírením energetických rozvodov, ale iba s výmenou vzdušných NN rozvodov za vzdušné izolované.

Pre ďalší rozvoj obce, bytovú výstavbu a prípadne výstavbu občianskej vybavenosti sú k dispozícii jestvujúce transformačné stanice TS 001, TS 004, TS 005 a TS 011 s nutnosťou výmeny transformátorov s vyšším výkonom, prípadne ich úplná náhrada za kioskové, podľa potrieb budúcej výstavby.

tab. 12: Zoznam transformačných staníc zásobujúcich obec

trafostanica (číslo)	výkon (kVA)	sekundárny rozvod NN	prevedenie (typ)	vlastník
TS 0082-001	250	neizolovaný vzdušný	stožiarová PTS 400	ZSE
TS 0082-002	630	neizolovaný vzdušný	kiosková	ZSE
TS 0082-004	100	neizolovaný vzdušný	stožiarová PTS 400	ZSE
TS 0082-005	250	neizolovaný vzdušný	stožiarová PTS 400	ZSE
TS 0082-006	160	neizolovaný vzdušný	stožiarová PTS 400	ZSE
TS 0082-010	63	neizolovaný vzdušný	stožiarová PTS 400	ZSE
TS 0082-011	250	neizolovaný vzdušný	stožiarová 4 stĺpová	ZSE
Spolu	1703			

súčasný stav 723 bytov (vrátane neobývaných)
..... 24 vinohradníckych / rekreačných objektov
.....19 vybavenostných prevádzok
.....2 výrobné prevádzky

Opatrenia a návrhy

Zásobovanie elektrickou energiou bude naďalej koncepčne identické a dlhodobo nemenné (zásobovanie z trasy č. 243). Najzávažnejšou koncepčnou zmenou je potreba postupnej náhrady jestvujúcich vonkajších rozvodov NN za rozvody izolované, prípadne káblové v zmysle zákona o energetike.

V rámci rozvoja stavebnej štruktúry obce a jej zastavaného územia je plánovaná etapovitnosť rozvoja obce, kde v rámci:

- 1. etapy (návrh do roku 2030) sa plánuje vybudovať 148 domov / bytov, 46 vinohradníckych / rekreačných objektov, 11 vybavenostných objektov, 18 výrobných objektov;
- 2. etapy (výhľad po roku 2030) sa plánuje vybudovať 255 domov / bytov;

Potreba elektrickej energie pre plánovanú I. etapu (návrh) rozvoja obce
I. etapa + súčasný stavmax. 871 bytov
.....max. 70 vinohradníckych / rekreačných objektov
..... max. 30 vybavenostných prevádzok
..... max. 20 výrobných prevádzok
priemerný súdobý výkon pre rodinné domy / byty (871 x 11kW x 0,3) = cca. 2875kW
priemerný súdobý výkon pre vinohrad. domy..... (70 x 5,5kW x 0,3) = cca.115kW
priemerný súdobý výkon pre vybavenostné objekty..... (30 x 22kW x 0,5) = cca. 330kW
priemerný súdobý výkon pre výrobné objekty (20 x 50kW x 0,6) = cca. 600kW
predpokladaný súdobý výkon pre obec cca. 3920kW x 0,5 = 1960kW
Oproti súčasnému stavu to predstavuje nárast o cca **600 kW**.

Pre pokrytie tohto nárastu odberu bude nevyhnutné rekonštruovať jestvujúce transformačné stanice, resp. vybudovať nové v kioskovom vyhotovení s káblovou VN prípojkou. Umiestnenie novovybudovaných TS v obci musí rešpektovať stratégiu Západoslovenskej energetiky, ako aj stratégiu rozvoja obce.

Nakoľko už v rámci nových rozvojových plôch bude jestvujúce prívodné 22kV vedenie prekážkou je potrebné vykonať nasledovné úpravy trasovania VN vedení:

- vzdušné prívodné vedenie pre TS002, ktoré sú vedené z južného smeru z katastrálneho územia, je prekážkou pre rozvojové zámery v obci Ľudovítová ako aj pre rozvojové zámery obce Výčapy-Opatovce (realizácia areálu cintorína) a je aj nevhodne trasované v rámci existujúceho zastavaného územia. Navrhuje sa výstavba nového prívodného vedenia – priamej odbočky z trasy vedenia č. 243 na ľavom brehu rieky Nitra v celkovej dĺžke 660m,
- vzdušné prívodné vedenie pre TS006, TS009, TS010 a Koniarovskú TSK2 je prekážkou pre výstavbu vybavenostno-výrobného areálu. Navrhuje sa prepoj medzi východnou časťou a západnou časťou obce formou káblového zemného vedenia (1100m);

V rámci výhľadových rozvojových plôch bude jestvujúce prívodné 22kV vedenie prekážkou je potrebné vykonať nasledovné úpravy trasovania VN vedení:

- vzdušné prívodné vedenie pre TS004 v súvislosti s realizáciou výstavby v PFČasti ULICA B, bude potrebné nahradiť káblovým zemným vedením;
- vzdušné prívodné vedenie pre TS001 a TS011 nie je síce priamou prekážkou pre rozvoj výstavby, je však vhodné výhľadovo uvažovať nahradením časti vzdušného vedenia za káblové zemné v rámci PFČasti PARK VINOHRADY resp. PARK VÝČAPY,

Sekundárne NN rozvody budú budované v Zmysle zákona o energetike ako káblové a budú uložené v zemi. Jestvujúce vzdušné vedenia budú postupne taktiež nahradené za káblové vedenia uložené v zemi.

Potreba elektrickej energie pre plánovanú II. etapu (výhľad) rozvoja obce

- V rámci II. etapy sa plánuje vybudovať 255 domov / bytov.

priemerný súdobý výkon pre rodinné domy / byty (255 x 11kW x 0,3) = cca. **840 kW**
Pre pokrytie tohto nárastu odberu bude nevyhnutné v danej lokalite vybudovať dve nové transformačné stanice v kioskovom vyhotovení s káblovou VN prípojkou. Umiestnenie novovybudovaných TS v obci musí rešpektovať stratégiu Západoslovenskej energetiky, ako aj stratégiu rozvoja obce.

Sekundárne NN rozvody budú budované v Zmysle zákona o energetike ako káblové a budú uložené v zemi.

Ochranné pásma elektrických zariadení

V návrhu plánovanej zástavby je nutné rešpektovať príslušné STN a ochranné pásma jestvujúcich vonkajších nadzemných a podzemných elektrických vedení a elektrických staníc, tak ako ich ustanovujú legislatívne predpisy (lit. 72). V návrhu trás nových elektrických vedení je nutné rešpektovať platné záväzné STN a súvisiace zákony a vyhlášky.

Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Vzdialenosť obidvoch rovin od krajných vodičov je pri napätí (z dôvodu mierky výkresovej časti sa všetky ochranné pásma neznačia):

- od 1 kV do 35 kV vrátane pre vodiče bez izolácie 10m; v súvislých lesných priesekoch 7m,
- od 1 kV do 35 kV vrátane pre vodiče so základnou izoláciou 4m; v súvislých lesných priesekoch 2m,
- od 1 kV do 35 kV pre zavesené káblové vedenie 1m,
- od 35 kV do 110 kV vrátane 15m,
- od 35 kV do 110 kV pre zavesené káblové vedenie 2m,
- od 110 kV do 220 kV vrátane 20m,
- od 220 kV do 400 kV vrátane 25m,
- nad 400 kV 35m.

Ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je:

- 1m pri napätí do 110kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky,
 - 3m pri napätí nad 110kV.
- Ochranné pásmo elektrickej stanice:
- vonkajšieho vyhotovenia s napätím 110kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice,
 - vonkajšieho vyhotovenia s napätím do 110kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice,
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení.

Križovania a súbeh iných sietí s elektrickými zariadeniami a s elektrickými vzdušnými a zemnými káblovými vedeniami je potrebné riešiť v súlade so zákonom (lit. 72) a s STN 73 6005 a STN 33 3300.

3.2.6.6Zásobovanie plynom

Tendencie v oblasti zásobovania plynom z celoslovenského pohľadu

V súčasnom období, keď prebiehajúca transformácia slovenského hospodárstva nepredstavuje stabilné a štandardné prostredie, je ťažké prognózovanie ďalšieho vývoja rozvoja energetiky a tým aj plynoenergetiky. Rozvoj energetických systémov na úrovni regiónov bude v značnej miere závislý od celkovej revitalizácie ekonomiky štátu. Energetiku v najbližšom období čaká liberalizácia trhu s plynom

a harmonizácia legislatívy SR v oblasti energetiky s legislatívou EÚ. Navyše SR sa zaviazala plniť viaceré medzinárodné dohody v oblasti životného prostredia, jadrovej bezpečnosti, investícií a obchodu v energetike. Vo väzbe na podmienky európskeho trhu s energiou bude potrebné vytvoriť účinné mechanizmy pre podporu úspor energie a intenzívnejšie využitie obnoviteľných zdrojov.

Spotreba zemného plynu od roku 1995 stále rastie, čo súvisí najmä s jeho kvalitatívnymi vlastnosťami, ktoré sú najpriateľnejšie pre životné prostredie. Rast je spôsobený najmä rastom v terciárnej sfére a u obyvateľstva, pričom v súčasnosti je plynofikácia na Slovensku jedna z najhustejších sietí v Európe. Celková spotreba plynu, ktorá bola v roku 1998 cca 7 mld. m³, sa spotrebovalo vo veľkoodbere 66,5%, v maloodbere v terciárnej sfére 0,5% a v domácnostiach 25,6% a zbytok tvorili straty a vlastná spotreba.

Ďalší vývoj spotreby plynu bude okrem rozvoja plošnej plynofikácie ovplyvnený aj predpokladanou revitalizáciou priemyslu, budovaním paroplynových zdrojov, a tiež vývojom cien plynu. Podľa nízkeho scenára vývoja spotreby plynu sa predpokladá celkový nárast spotreby do roku 2010 o cca 12,8% a podľa vysokého scenára o cca 14,2%. Rozdiel medzi obidvomi scenármi je v raste spotreby pre veľkoodber, kde sa predpokladá do roku 2010 nárast o 11,9 až 14%, v maloodbere v terciárnej sfére o 46,5% a v domácnostiach o 51,7%.

Zásobovanie obce plynom a rozvod plynu

Obcou Výčapy-Opatovce prechádzajú dva tranzitné vysokotlakové plynovody, jeden južným okrajom katastra (medzištátny tranzitný plynovod) a druhý západne od obce. Prípojné miesto na vysokotlakový plynovod (2,5 MPa) sa nachádza v katastri obce Výčapy-Opatovce, kde sa nachádza aj regulačná stanica VTL/STL. Od tejto regulačnej stanice je realizovaná rozvodná sieť pre viaceré obce s kapacitou 2000 m³/hod, odkiaľ je realizovaná rozvodná sieť.

V obci je zrealizovaný verejný plynovod s tlakovou hladinou STL. Miestnu plynovodnú sieť tvorí sústava STL plynovodov. Tlaková hladina STL plynovodov je do 100 kPa, pričom pomery v STL plynovodnej sieti sú priaznivé. Rozvod plynu je určený predovšetkým pre potreby vykurovania a varenia pre jednotlivé nehnuteľnosti.

Orientačná spotreba plynu v obci:

súčasný stav723 bytov (vrátane neobývaných)
..... 24 vinohradníckych / rekreačných objektov (bez zavedenia plynu)
.....19 vybavenostných prevádzok
.....2 výrobné prevádzky
priemerná ročná potreba plynu pre rodinné domy
..... (723 x 2500m³/rok) = cca. 1808 tis. tis.m³/rok
priemerná ročná potreba plynu pre vybavenostné objekty
..... (19 x 7500m³/rok) = cca. 143 tis.m³/rok
priemerná ročná potreba plynu pre výrobné objekty
..... (2 x 10000m³/rok) = cca. 20 tis.m³/rok
predpokladaná ročná potreba plynu pre obec cca. 1971 tis.m³/rok

Orientačná spotreba plynu v obci pre potreby rodinných domov, vybavenostných a výrobných prevádzok je 2000 tis. m³/hod.

Opatrenia a návrhy

Zásobovanie obce plynom bude naďalej koncepčne identické a dlhodobomenenné.

V rámci rozvoja stavebnej štruktúry obce a jej zastavaného územia je plánovaná etapovitosť rozvoja obce, kde v rámci:

- 1. etapy (návrh do roku 2030) sa plánuje vybudovať 148 domov / bytov, 46 vinohradníckych / rekreačných objektov, 11 vybavenostných objektov, 18 výrobných objektov;
- 2. etapy (výhľad po roku 2030) sa plánuje vybudovať 255 domov / bytov;

Potreba plynu pre plánovanú I. etapu (návrh) rozvoja obce

I. etapa + súčasný stavmax. 871 bytov
..... max. 70 vinohradníckych / rekreačných objektov (bez napojenia na plyn)
.....max. 30 vybavenostných prevádzok
..... max. 20 výrobných prevádzok
priemerná ročná potreba plynu pre rodinné domy
..... (871 x 2500m³/rok) = cca. 2178 tis.m³/rok
priemerná ročná potreba plynu pre vybavenostné objekty
..... (30 x 7500m³/rok) = cca. 225 tis.m³/rok
priemerná ročná potreba plynu pre výrobné objekty
..... (20 x 10000m³/rok) = cca. 200 tis.m³/rok
predpokladaná ročná potreba plynu pre obec cca. 2603 tis.m³/rok
Rekreačné objekty nebudú napojené na plynofikáciu.

Potreba plynu pre plánovanú II. etapu (výhľad) rozvoja obce

II.etapa + I. etapa + súčasný stav max. 1126 bytov
..... max. 70 vinohradníckych / rekreačných objektov (bez napojenia na plyn)
.....max. 30 vybavenostných prevádzok
..... max. 20 výrobných prevádzok
priemerná ročná potreba plynu pre rodinné domy
..... (1126 x 2500m³/rok) = cca. 2815 tis.m³/rok
priemerná ročná potreba plynu pre vybavenostné objekty
..... (30 x 7500m³/rok) = cca. 225 tis.m³/rok
priemerná ročná potreba plynu pre výrobné objekty
..... (20 x 10000m³/rok) = cca. 200 tis.m³/rok
predpokladaná ročná potreba plynu pre obec cca. 3240 tis.m³/rok
Rekreačné objekty nebudú napojené na plynofikáciu.

Ochranné pásma plynárenských zariadení

V návrhu plánovanej zástavby je nutné rešpektovať príslušné STN a ochranné a bezpečnostné pásma jestvujúcich plynovodov, predovšetkým VTL plynovodov tak ako ich ustanovujú legislatívne predpisy (lit. 72). V návrhu trás nových plynovodných sietí je nutné rešpektovať platné záväzné STN a súvisiace zákony a vyhlášky.

Ochranné pásma plynovodných sietí (od osi na každú stranu plynovodu), z dôvodu mierky výkresovej časti sa všetky ochranné pásma neznačia:

- 4m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200mm,
- 8m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm,
- 12m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 501mm do 700 mm,
- 50m pre plynovod s menovitou svetlosťou nad 700mm,
- 1m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa,

- 8m pre technologické objekty (regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly, zariadenia protikorózneho ochrany, trasové ohrevy plynu a telekomunikačné zariadenia.,
- 150m pre sondy,
- 50m pre iné plynárenské zariadenia zásobníka a ťažobnej siete neuvedené vyššie

Bezpečnostné pásma plynovodných sietí: (od osi na každú stranu plynovodu):

- 10m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,
- 20m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm,
- 50m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou nad 350 mm,
- 50m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 150 mm,
- 100m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 300 mm,
- 150m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 500 mm,
- 200m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou nad 500 mm,
- 50m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch,
- 250m pre iné plynárenské zariadenia zásobníka a ťažobnej siete neuvedené vyššie

3.2.6.7 Zásobovanie teplom

Tendencie v oblasti zásobovania teplom z celoslovenského hľadiska

Na Slovensku je v zásobovaní teplom dominantný centralizovaný spôsob (CZT), 44,7% bytov je teplom zásobovaná z externých zdrojov. V roku 2000 bola v bytovo-komunálnom sektore spotreba tepla 103,0 PJ a v roku 2010 sa predpokladá mierny vzrast na hodnotu 104,0 PJ, pričom podiel individuálneho vykurovania a centrálneho vykurovania má zostať prakticky nezmenený: 60,0 PJ individuálne vykurovanie a 44,0 PJ systém CZT. V priemyselných podnikoch sa na výrobu tepla spotrebovalo v roku 2000 153,1 PJ a v roku 2010 sa predpokladá pokles na hodnotu 147,3 PJ.

Vážnym problémom v oblasti zásobovania teplom je regulácia cien za dodávky tepla a vývoj v dotáciách do cien tepla pre obyvateľov v posledných rokoch. Ceny za teplo zo systémov CZT za takýchto podmienok nie sú schopné konkurovať cenám za individuálne vykurovanie plynom, čo v poslednom období viedlo k odpájaniu od sústav CZT. Pri deformovaných cenách plynu a elektriny bola takáto reakcia prirodzená, je to však v protiklade s cieľmi stanovenými v Energetickej politike.

Medzi zábery štátnej politiky pre oblasť zásobovania teplom patrí dosiahnutie transparentnej regulácie cien tepla, ukončenie plošného poskytovania štátnych dotácií spolu s riešením sociálnych problémov adresnými príspevkami, širšie využívanie obnoviteľných zdrojov a budovanie zdrojov so združenou výrobou elektriny a tepla (umožňuje to dosahovanie vysokej efektívnosti pri konverzii primárnej energie paliva na elektrinu a teplo).

Historické súvislosti.

Vykurovanie príbytkov je jeden z najstarších druhov energie, ktorá bola potrebná od nepamäti pre prekonanie zimných období, dokonca zdroj tepla bol prakticky typologickým tvorcom dispozície objektov – pec tvorila ústredný a veľmi dôležitý prvok domov. Ako vykurovacie médium sa v minulosti používali najmä ľahko dostupné materiály a to drevo, neskôr sa začalo používať uhlie alebo dokonca aj nafta. V súvislosti s plynifikáciou sa postupne prechádza na súčasný „ekologický“ druh vykurovania plynom. Súhrne však možno povedať, že princíp vykurovania je od nepamäti jednotný, založený na vlastnom lokálnom vykurovaní, mení sa len druh vykurovacieho média a účinnosť vykurovacích zariadení.

Stav zásobovania teplom

Zásobovanie teplom je riešené pri jednotlivých nehnuteľnostiach z vlastných zdrojov (domové kotolne) s palivom zemný plyn (v ojedinelých prípadoch tuhé palivo, najmä drevo) s vykurovacím médiom teplá voda.

Kotolne patria medzi malé zdroje znečisťovania ovzdušia, je preto nutné dodržiavať limity koncentrácie emisií v spalínach podľa zákona (lit. 76).

Nakoľko je zásobovanie v obci riešené individuálne z vlastných tepelných zdrojov s palivom zemný plyn nie je možné definovať aktuálne kvalitatívne alebo výrazné ekologické problémy. Napriek tomuto konštatovaniu je potrebné uviesť, že získavanie tepla prostredníctvom klasických palív je nutné eliminovať a je potrebné dosiahnuť významný podiel aj na alternatívnych zdrojoch (slnečná energia, tepelné čerpadlá a pod.).

Sekundárnym problémom zdražovania plynu je snaha o zužitkovanie klasických palív (najmä dreva) s efektom dosiahnutia lacnejšej výroby tepla.

Opatrenia a návrhy

Do budúcnosti nepredpokladáme a ani nenavrhujeme koncepčnú zmenu v spôsobe vykurovania jednotlivých objektov. Hlavným energetickým zdrojom zostane zemný plyn avšak s narastajúcim podielom obnoviteľných zdrojov energie.

3.2.6.8 Telekomunikácie a diaľkové káble

Napojenie obce na telekomunikačné rozvody

Obcou prechádzajú diaľkové telekomunikačné káble, digitálna prekryvná sieť (DON), ktorá umožňuje aj aplikáciu integrovaných služieb digitálnej siete (ISDN). Výčapy-Opatovce sú z hľadiska rozčlenenia územia Slovenska na systém primárnych oblastí zaradené do PO Nitra. V katastrálnom území obce sa nenachádzajú podzemné inžinierske siete vojenskej správy.

Miestna telefónna sieť je v obci zabezpečovaná zo zriadenej digitálnej ústredne. Rozvod je zabezpečovaný zväčša vzdušným vedením. Kapacitné údaje ako aj budúce zábery sú spracovateľovi neznáme.

Pokrytie obce signálom mobilných operátorov je vyhovujúce, dostupné sú služby všetkých troch operátorov. Na území obce sa nenachádza žiadny vykryvák mobilných sietí.

Ochranné pásma telekomunikačných zariadení a rozvodov

Ochranné pásma pre telekomunikačné podzemné vedenia sú 1m na obe strany od osi káblvej trasy.

3.2.6.9 Produktovody

Katastrálnym územím obce nie je vedený žiadny podzemný produktovod a ani sem nezasahuje ochranné pásma produktovodu.

3.3 SOCIO-EKONOMICKÁ ŠTRUKTÚRA

3.3.1 BÝVANIE

Bývanie z pohľadu celoslovenských súvislostí

Bývanie je jedna zo základných ľudských potrieb, ktorá by mala byť uspokojovaná na úrovni adekvátnej celkovému stupňu sociálno-ekonomického rozvoja spoločnosti. Deklarovanie bývania ako jedného zo základných ľudských práv vytvára záväzok pre verejné subjekty (štát, obce), aby sa angažovali pri jeho riešení. Taktiež sociálna diferenciácia spoločnosti vytvára požiadavku na zapojenie verejných subjektov do oblasti bývania. Sú vrstvy obyvateľstva, ktoré vzhľadom na charakter bytu ako tovaru nie sú schopné si samy obstaráť adekvátne bývanie. Zasahovanie štátu do bývania, jeho štruktúrovaná podpora jednotlivým skupinám populácie sa rieši prijatím a uplatňovaním bytovej politiky. Ako ukazuje dlhoročná prax vyspelých európskych krajín s trhovou orientovanou ekonomikou, najlepším prostriedkom riešenia problému bývania je vytvorenie trhu s bytmi. Riešenie takých problémov ako prístupnosť k primeranému bývaniu, cenová dostupnosť bývania a kvalita bývania, nie je možné zabezpečiť bez určitých intervencií štátu a iných verejných subjektov na trhu s bytmi.

V súčasnosti je rozvoj bývania definovaný na štátnej úrovni koncepčným materiálom (lit. 39), ktorý definuje aj ciele rozvoja bytovej výstavby: Základným a dlhodobým cieľom v rozvoji bývania je saturovanie potrieb bývania, a to vytvorením efektívneho nástroja, ktorým je fungujúci trh s bytmi. Tento musí umožňovať maximálne efektívne uspokojovanie potreby bývania v daných ekonomických, spoločenských a sociálnych podmienkach. Vytvorenie trhu s bytmi, na ktorom by boli v rovnováhe dopyt a ponuka bytov, ako ukazujú poznatky z európskych krajín, je dlhodobým neustále prebiehajúcim procesom. Formulovanie základného cieľa v oblasti bývania vychádza z prijímania čiastkových cieľov, ktoré reagujú na existujúcu aktuálnu situáciu v oblasti bývania, s ich prepojením na ekonomické a spoločenské podmienky v spoločnosti a ich konkretizovania do postupových krokov na dosiahnutie stanoveného cieľa. Formulovanie čiastkových cieľov koncepcie rozvoja bytovej výstavby musí preto v súčasnej etape vychádzať :

A) v oblasti bývania z:

- efektívnosti využívania existujúceho bytového fondu,
- potrieb novej bytovej výstavby,
- prípravy územia pre bytovú výstavbu,

B) v oblasti ekonomických, spoločenských a sociálnych podmienok z vytvárania:

- priaznivých makroekonomických podmienok, ktoré umožnia ekonomický rozvoj národného hospodárstva, rast príjmov domácností,
- efektívnych systémov financovania bytovej výstavby založeného na štruktúrovanom systéme ekonomických nástrojov podpory pre všetky vrstvy obyvateľstva,
- zodpovedajúcej úrovne právnych predpisov.

Historické súvislosti a súčasný stav bývania v obci

História bývania je históriou ľudstva samého, spôsob ako jednotlivé ľudské generácie riešili svoje „bývanie“ je spôsobom ich pohľadu na „žitie“. V dlhom období počas ktorého vznikali rôzne formy bývania menili sa aj priestorové formy bytových domov. V obci bolo dlhodobo pretrvávajúcou formou určenou pre bývanie dom s jednou bytovou jednotkou. Aditívne radené miestnosti za sebou boli ukončené zvyčajne hospodárskymi stavbami, ktoré súviseli s prevažujúcou formou obživy obyvateľstva – poľnohospodárstvom. Neskôr sa v rámci jedného spoločného dvora – domu umiestňovalo viacero bytových jednotiek najskôr to boli rodiny v príbuzenskom vzťahu a postupne sa do jedného dvora dostávali rôzne rodiny. Obložnosť bytu bola v minulosti oveľa väčšia a mohla dosahovať hodnoty okolo 5 osôb na jeden byt (30-roky) a rovnako aj počet m² obytnej plochy bytu na jednu osobu bol veľmi nízky, pričom jeden byt niekedy obývalo aj viacero cenových domácností.

Po roku 1960 sa v obci začína presadzovať výstavba rodinných domov, ktoré majú opäť iba jednu bytovú jednotku a najmä postupne sa funkcia bývania osamostatňuje a poľnohospodárska výroba sa presúva do samostatných priestorov (družstvá). Obložnosť bytu sa postupne znižuje a súčasne sa zvyšuje počet m² obytnej plochy bytu na jednu osobu, čo úzko súvisí najmä s rastom životnej úrovne.

V obci Výčapy-Opatovce bolo ku dňu sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011 evidovaných 705 domov. Z tohto počtu je obývaných 611 domov (86,7%) a je obývaných 629 bytov (tento údaj je náš odhad, presný údaj je nedostupný). Priemerná obložnosť jednej obývanej bytovej jednotky 3,43 obyvateľa.

Opatrenia a návrhy v oblasti bývania

Na komunálnej úrovni obec Výčapy-Opatovce rozhodla, že v nasledujúcom období svojou politickou politikou chce podporiť mierny demografický rast (cca. 3,8 obyvateľov / rok) na vyššiu úroveň (cca. 12,8 obyvateľov / rok) – najmä prípravou nových plôch pre bytovú výstavbu a využitím existujúceho potenciálu voľných v súčasnej dobe nezastavaných alebo nevyužívaných pozemkov. Takýmto cieľom obec sleduje zvýšenie počtu obyvateľov o cca. 193 obyvateľov oproti súčasnemu stavu v období do roku 2030.

V tejto súvislosti je potrebné predpokladať aj trend znižovania obložnosti jednej bytovej jednotky zo súčasných 3,43 obyvateľa na jeden byt na odhadovanú hodnotu 2,75 obyvateľa v roku 2030.

tab. 13: Vývoj a prognóza potreby bytov

	1991	2011	2011	2030
počet / prognóza obyvateľov	2105	2118	2156	2349
obložnosť bytu	3,43	3,49	3,43	2,75
počet / potreba bytov	614	607	629	854

V rámci územnoplánovacej dokumentácie je rozvoj obce definovaný do dvoch etáp. I. etapa zahŕňa vytvorenie plôch najmä pre potreby bývania pre uvažovaný prognózovaný vzrast o 225 bytov.

II. etapa predstavuje potenciál možného výhľadu rozvoja obce po prognózovanom období bez časového ohraničenia. II. etapa je však zložitejšia aj z pohľadu prírodných daností, oblasť určená pre zástavbu sa nachádza na zníženej terase oproti existujúcej zástavbe obce s presakujúcimi spodnými vodami. Príprava II. etapy preto predpokladá dlhodobú prípravu územia.

Plánovanie nových plôch určených pre bývanie je rozvrhnuté v rámci dvoch etáp:

Nová bytová výstavba v rámci I. etapy sa plánuje na nasledovných plochách:

- na plochách v zastavanom území, ktoré sú v súčasnej dobe ako voľné prieluky medzi jestvujúcou zástavbou alebo sú súčasťou nadrozmerných záhrad bez potreby budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry – možný prírastok 71 domov;
 - na plochách v zastavanom území, ktoré sú v súčasnej dobe ako voľné prieluky medzi jestvujúcou zástavbou alebo sú súčasťou nadrozmerných záhrad s potrebou budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry – možný prírastok 162 domov;
 - na plochách mimo zastavaného územia, na ktoré bol vydaný predbežný súhlas na odňatie poľnohospodárskej pôdy, ktoré sú najmä v súčasnej dobe využívané ako orná pôda s potrebou budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry (PFČasť STROMOVÁ, ULICA J) – možný prírastok 15 domov.
 - na plochách mimo zastavaného územia, na ktoré bol vydaný predbežný súhlas na odňatie poľnohospodárskej pôdy pre funkciu výroba, navrhuje sa zmena pre funkciu nová bytová výstavba, ktoré sú najmä v súčasnej dobe využívané ako orná pôda s potrebou budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry (PFČasť SKÝCOVSKÁ, SEVER) – možný prírastok 17 domov.
 - na plochách mimo zastavaného územia, na ktoré nebol vydaný predbežný súhlas na odňatie poľnohospodárskej pôdy, ktoré sú najmä v súčasnej dobe využívané ako orná pôda s potrebou budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry (PFČasť STROMOVÁ) – možný prírastok 16 domov.
- Žiadna z uvedených plôch nie je vo vlastníctve obce, a preto je možné predpokladať, že realizácia uvedených plôch môže byť rôznym spôsobom obmedzovaná najmä pre vlastnícke vzťahy.

Celkovo pre prvú etapu je možné uvažovať s teoretickým nárastom o 281 domov / bytov. Tento nárast je o 56 domov vyšší ako prognózovaná potreba (225 domov), ale tento nadbytok je možné označiť aj za mieru rezervy pre nemožnosť realizovať výstavbu v niektorých lokalitách.

Najväčšiu mieru neistoty realizácie je možné označiť objekty na plochách v zastavanom území v jestvujúcich prelukách alebo sú súčasťou nadrozmerných záhrad (prvá a druhá odrážka). Tieto parcely sú vo vlastníctve konkrétnych majiteľov s veľkou pravdepodobnosťou plánovaných pre svojich rodinných príslušníkov do budúcnosti. Túto skupinu tvorí spolu 233 navrhovaných domov / bytov ale vzhľadom k uvedeným skutočnostiam je veľká väčšina týchto objektov veľmi ťažko realizovateľná, odhad je na úrovni cca. 100 domov.

Reálne zámery pre rozvoj bytovej výstavby sú v polohách mimo zastavaného územia (tretia až piata odrážka). Tieto parcely nie sú súčasťou jestvujúcich záhrad a realizácia zámerov je relatívne jednoduchá z pohľadu majetko – právnych vzťahov. Túto skupinu tvorí 48 navrhovaných domov / bytov.

Významnú kategóriu potenciálnych domov / bytov tvoria neobývané domy v počte 94. Predpokladáme, že aj tieto objekty majú vysokú mieru neistoty pre zobytnenie (rezerva majiteľov pre rodinných príslušníkov a pod.) ale reálne je možné predpokladať, že v rámci I. etapy príde k 50% zobytneniu týchto objektov, t.j. 47 domov / bytov.

Z vyššie uvedených dôvodov sa pre prvú etapu bude uvažovať s reálnym nárastom 148 nových domov / bytov + 47 zobytnených existujúcich domov / bytov čo je menej ako odhadovaná potreba 225 domov / bytov o 30 domov / bytov. Napriek skutočnosti, že reálny odhad nárastu obývaných bytov je menší ako predpokladaná potreba považujeme navrhované riešenie za postačujúce. Ak by v nasledujúcom období potreba nových domov / bytov rástla rýchlejším tempom je možné presadiť rozvoj bytovej výstavby v rámci definovaných rezerv v rámci I. etapy, prípadne je možné lokality pre bývanie rozšíriť o vybrané plochy zaradené do II. etapy formou zmien a doplnkov.

Nová bytová výstavba v rámci II. etapy sa plánuje na nasledovných plochách:

- na plochách v rámci zastavaného územia s potrebou budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry (PFČasť ULICA B) – možný prírastok 18 domov,
- na plochách mimo zastavaného územia s potrebou budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry (PFČasť ULICA D, ULICA E, ULICA F, ULICA G, ULICA H, ULICA J, ULICA K, ULICA L, ULICA M, ULICA O, ULICA VÝCHODNÁ) – možný prírastok 237 domov,

V rámci 2. etapy výstavby je možné očakávať výstavbu 255 domov / BYTOV. Rozvoj v rámci II. etapy je uvažovaný bez časového ohraničenia (výhľad do budúcnosti).

3.3.2 OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Obec prijala dokument (lit. 101), v ktorom sa priamo zaviazala k podpore trvalo udržateľného ekonomického a sociálneho rozvoja obce pomocou obnovy a ďalšieho rozvoja kvality školstva, sociálnych služieb, kultúry a športu, resp. kvality infraštruktúry podporujúcej tieto špecifické oblasti.

3.3.2.1Školstvo

Súčasný stav školstva z pohľadu celoslovenských súvislostí

Podľa Zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (školského zákona) sústavu škôl tvoria tieto druhy škôl:

- materská škola (predprimárne vzdelanie pre 3-5 ročné deti),
 - základná škola (primárne vzdelanie pre 1.stupeň, nižšie stredné vzdelanie pre 2.stupeň),
 - gymnázium (úplné stredné všeobecné vzdelanie),
 - stredná odborná škola (nižšie stredné odborné vzdelanie, stredné odborné vzdelanie a úplné stredné odborné vzdelanie),
 - konzervatórium (komplexné umelecké a umelecko-pedagogické vzdelanie),
 - školy pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
 - základná umelecká škola (primárne alebo nižšie sekundárne umelecké vzdelanie),
 - jazyková škola (primárne, sekundárne a postsekundárne jazykové vzdelanie.
- Druhy škôl (okrem materskej školy) sa členia na typy. Typ školy bližšie určuje, na aký odbor vzdelávania je škola zameraná, organizáciu školy alebo akým deťom, žiakom vzdelávanie zabezpečuje.

Sústavu školských zariadení tvoria:

- školské výchovno-vzdelávacie zariadenia (školský klub detí, školské stredisko záujmovej činnosti, centrum voľného času, školský internát, školské hospodárstvo, stredisko odbornej praxe),
- špeciálne výchovné zariadenia (diagnostické centrum, reedukačné centrum, liečebno-výchovné sanatórium),
- školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie (centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, centrum špeciálno-pedagogického poradenstva),
- školské účelové zariadenia (škola v prírode, zariadenia školského stravovania, stredisko služieb školy).

Súčasný stav školských zariadení v obci

V obci sa nachádza materská a základná škola.

Materská škola (základná vybavenosť). Materská škola má tri triedy. V roku 2013/14 ju navštevovalo 63 detí. Počet učiteľov bol 6. V areáli sa nachádzajú detské ihriská. Materská škola má vlastnú kuchyňu, zabezpečuje obedy aj pre základnú školu.

Základná škola (základná vybavenosť). Základná škola s 1. – 9. ročníkom má 13 tried s vyučovacím jazykom slovenským. V roku 2013/14 ju navštevovalo cca. 224 žiakov. Počet učiteľov a asistentov bol 20. Základná škola má vonkajšie športové ihriská, nemá vybudovanú telocvičňu ani kuchyňu.

Školské zariadenia charakteru vyššej alebo špecifickej vybavenosti sú dostupné najmä v meste Nitra resp. Topoľčany.

Opatrenia a návrhy školských zariadení v obci

Obec pre návrhové obdobie predpokladá stabilizáciu školských zariadení. Predovšetkým areál základnej školy je umiestnený na malom pozemku, chýba telocvičňa, vonkajšie ihrisko je nevhodne lokalizované. V rámci územného plánu rezervujeme ďalšie plochy pre rozvoj základnej školy – najmä pre výstavbu telocvične.

Ostatné školské zariadenia vyššej alebo špecifickej vybavenosti budú dostupné najmä v meste Nitra, prípadne Topoľčany.

3.3.2.2Cirkev

Súčasný stav a zámer rozvoja cirkevných zariadení v obci

V rámci obce je dominantná kresťanská rímsko-katolícka cirkev, iná cirkev má v obci minimálne (až zanedbateľné) zastúpenie. V obci sa nachádza r.k. kostol a farský úrad.

R.k. kostol Božieho milosrdenstva (základná vybavenosť). V obci sa nachádza rímsko-katolícky kostol s kapacitou cca. 450 ľudí. Omše sa slúžia pravidelne každý deň.

Farský úrad (základná vybavenosť). Obec Výčapy-Opatovce patria do Nitrianskej diecézy. Do správy farnosti je zahrnutá aj obec Ľudovítová.

Cirkevné zariadenia charakteru vyššej alebo špecifickej vybavenosti sú dostupné najmä v meste Nitra resp. Topoľčany.

Opatrenia a návrhy cirkevných zariadení v obci

V rámci územného plánu definujeme v rámci plôch záhrady farského úradu možnú výstavbu objektu pre potreby rozvoja cirkevného života obce – komunitný dom.

3.3.2.3Zdravotníctvo

Súčasný stav zdravotníctva z pohľadu celoslovenských súvislostí

Veľmi citlivá oblasť zdravotníctva je v súčasnosti v rámci Slovenskej republiky uprostred reformy, ktorá má za cieľ stabilizovať a následne zvýšiť nielen kvalitatívnu úroveň zdravotnej starostlivosti. Princípy a ciele týchto reforiem sú definované Stratégiou zdravotníckej starostlivosti.

Primárna zdravotná starostlivosť je zabezpečovaná ambulanciami praktických lekárov pre dospelých, pre deti a dorast, stomatólogov a gynekológov. Z tohto pohľadu je primárna zdravotnícka starostlivosť chápaná ako základná vybavenosť. Tieto ambulancie sa umiestňujú často sústredene či už v rámci zdravotných stredísk alebo polikliník, v súčasnosti však už prichádza aj k zriaďovaniu takýchto ambulancií samostatne. Špecializovaná zdravotná starostlivosť je zabezpečovaná odbornými ambulanciami, ktoré sa výlučne sústreďujú v rámci polikliník alebo ich nahrádzajú nemocnice v rámci svojich ambulancií.

Súčasný stav a zámer rozvoja zdravotníckych zariadení v obci

V obci sa nachádza jedno zdravotné stredisko a lekáreň.

Zdravotné stredisko (základná vybavenosť). Zdravotné stredisko má 4 ambulancie (samostatná ambulancia pre deti a dorast, samostatná ambulancia praktického lekára pre dospelých, stomatologická ambulancia, gynekologická ambulancia - poradňa pre tehotné, antikoncepciu a HST).

Lekáreň (základná vybavenosť). Lekáreň sv. Cyrila a Metoda sa nachádza v PFČasti VÝČAPY CENTRUM.

Samostatná ambulancia (základná vybavenosť). V obci (PFČasť OPATOVCE CENTRUM, dom služieb) sa nachádza prevádzka fyzioterapeuta (liečebný telocvik, balneoterapia (teplé rašelinové obklady), elektroliečba, odborná masáž).

Zdravotnícke zariadenia charakteru vyššej alebo špecifickej vybavenosti sú dostupné najmä v meste Nitra.

Opatrenia a návrhy zdravotníckych zariadení v obci

Nenavrhuje sa ďalší rozvoj zdravotníckych zariadení, ktorý by vyžadoval nové plošné nároky na zástavbu – je potrebné sa skôr zamerať na kvalitu vybavenia jednotlivých ambulancií a rozšírenie ordinačných hodín podľa potrieb obyvateľstva.

Zdravotnícke zariadenia charakteru vyššej alebo špecifickej vybavenosti budú naďalej dostupné najmä v meste Nitra.

3.3.2.4Kultúra

Súčasný stav a zámer rozvoja kultúrnych zariadení v obci

Kultúrny život obce je značnej miery závislý od aktivity miestnej samosprávy a činnosti záujmových spolkov a združení. V obci aktívne pôsobia:

- ZO Jednoty dôchodcov Slovenska
- Spevácka skupina Nádej
- Spevácka skupina Nefelejcs
- Tanečná skupina Again,
- Poľovnícke združenie Výčapy-Opatovce,
- 26 zbor Cyrila a Metoda,
- Slovenský zväz záhradkárov ZO Výčapy-Opatovce,

Obecný kultúrny dom (základná vybavenosť). Kultúrny dom má vybudovanú viacúčelovú sálu o kapacite cca. 450 miest.

Obecná knižnica (základná vybavenosť). Obecná knižnica sídli v kultúrnom dome má cca. 12000 k.j..

Samostatná klubovňa (základná, vyššia vybavenosť). Pre klubovú, záujmovú a krúžkovú činnosť sú využívané priestory v ZS a v kultúrnom dome.

Kultúrne zariadenia charakteru vyššej alebo špecifickej vybavenosti sú dostupné najmä v meste Nitra resp. Topoľčanoch.

Opatrenia a návrhy kultúrnych zariadení v obci

Pre potreby kultúrneho života v obci je budova kultúrneho domu vhodná, je však potrebná jeho adaptácia na širšie využitie objektu a jeho celkové materiálo-technické ale aj stavebno-technické zlepšenie.

Kultúrne zariadenia charakteru vyššej alebo špecifickej vybavenosti budú naďalej dostupné najmä v meste Nitra.

3.3.2.5 Šport

Súčasny stav a zámer rozvoja športových zariadení v obci

V obci sa nachádza futbalové ihrisko. V obci sa nenachádza telocvičňa, ani iné ihrisko pre konkrétny šport. V školskom areáli sa nachádzajú školské ihriská. Detské ihriská sa nachádzajú pri zdravotnom stredisku.

V obci sa nachádzajú nasledovné športové oddiely:

- Športový klub stolného tenisu,
- Futbalová akadémia Výčapy-Opatovce,
- FC Výčapy-Opatovce

Futbalové ihrisko (základná vybavenosť). Futbalové ihrisko sa nachádza na východnom okraji obce. Je tu jedno trávnaté futbalové ihrisko, sociálne zariadenie a tribúna s kapacitou cca. 100 miest.

Športové zariadenia charakteru vyššej alebo špecifickej vybavenosti sú dostupné najmä v meste Nitra resp. v Topoľčanoch.

Opatrenia a návrhy športových zariadení v obci

V návrhovom období predpokladáme stabilizáciu futbalového štadióna s dôrazom na rozvoj kvality, s čím bude súvisieť aj prípadná výstavba objektov pre zázemie

V rámci parkových plôch budú budované malé športovo-rekreačné plochy pre obyvateľstvo a najmä pre deti a mládež. V navrhovanom Parku Opatovce tieto plochy vhodne naviazať aj na vodnú plochu odstaveného ramena.

Po vybudovaní telocvične pri základnej škole, je vhodné umožniť jej aktívne využívania aj v čase mimoškolského vyučovania.

Športové zariadenia charakteru vyššej alebo špecifickej vybavenosti budú naďalej dostupné najmä v meste Nitra.

3.3.2.6 Sociálna starostlivosť

Súčasny stav a zámer rozvoja sociálnej vybavenosti a zariadení v obci

V obci priamo nepôsobí žiadne sociálne zariadenie pre seniorov. V obci pôsobí prepravná služba, ktorá zabezpečuje prepravu obedov pre seniorov. Obedy sú pripravované v MŠ. Opatrovateľská starostlivosť môže byť vykonávaná individuálnym spôsobom alebo v sociálnom zariadení inej obce.

Sociálne zariadenia charakteru vyššej alebo špecifickej vybavenosti sú dostupné najmä v meste Nitra.

Opatrenia a návrhy sociálnych zariadení v obci

V obci sa nenachádza žiadne zariadenie poskytujúce sociálnu starostlivosť starým občanom (dom opatrovateľskej služby, stanica opatrovateľskej služby a pod.).

3.3.2.7 Obchod a služby

Súčasny stav a zámer rozvoja obchodných zariadení a služieb

V súčasnej dobe je obchodná sieť plne organizovaná do súkromného sektoru riadená výlučne trhovými podmienkami a regulovaná štátom prostredníctvom legislatívy. Nemožno preto hovoriť o univerzálnej koncepcii v tomto druhu vybavenosti, túto si vytvárajú jednotlivé spoločnosti resp. fyzické osoby podľa vlastnej stratégie. Základnú vybavenosť tvorí prevažne potravinový obchod dopĺňaný drogistickým alebo aj priemyselným tovarom, vyššiu vybavenosť tvoria špecializované maloobchodné jednotky a veľkoobchodné prevádzky.

V obci sa nachádza viacero maloobchodných prevádzok ako aj prevádzok stravovacích služieb základného štandardu. Nachádza sa tu pošta a niekoľko prevádzok nevýrobného charakteru.

Maloobchodná prevádzka (základná vybavenosť). V obci sa nachádzajú viaceré maloobchodné prevádzky, zväčša ako samostatné objekty výnimočne :

- potraviny (4x: PFČasť CENTRUM VÝČAPY, PFČasť CENTRUM OPATOVCE, PFČasť HLAVNÁ STRED3),
- predajňa mäsa (PFČasť CENTRUM VÝČAPY),
- stavebné náradie (2x: PFČasť HLAVNÁ STRED2, PFČasť SPOJOVACIA)
- chovateľské potreby (PFČasť HLAVNÁ JUH – nachádzajú sa v rámci rodinného domu)
- stavebniny (PFČasť V KÚTE)
- čerpacia technika SIGMONET (PFČasť HLAVNÁ STRED2)

Prevádzka stravovacích služieb základného charakteru (základná vybavenosť). V obci sa nachádza viaceré prevádzky:

- pohostinstvo (2x: PFČasť VÝČAPSKÁ, PFČasť OPATOVCE CENTRUM),
- reštaurácia (PFČasť SPOJOVACIA)

Prevádzka výrobných a nevýrobných služieb (základná vybavenosť). V obci sa nachádza viacero samostatných prevádzok:

- autoservis (2x: PFČasť HLAVNÁ STRED 3),
- kaderníctvo (PFČasť OPATOVCE CENTRUM v rámci domu služieb),
- kozmetické štúdio (PFČasť OPATOVCE CENTRUM v rámci domu služieb);
- kovošrot (PFČasť HLAVNÁ STRED 3);
- pohrebníctvo (PFČasť OPATOVCE CENTRUM)
- projekčná kancelária (PFČasť HLAVNÁ JUH – nachádza sa v rámci rodinného domu)

Poštový úrad (základná vybavenosť). V obci sa nachádza poštový úrad s dvomi pracoviskami. Pošta poskytuje základné služby.

Prevádzka pohrebiska (základná vybavenosť). V obci sa nachádzajú dve prevádzkované pohrebiská. Výčapský cintorín s kapacitou cca. 600 hrobových miest a Opatovský cintorín s kapacitou cca. 300 hrobových miest. V juhovýchodnej časti obce (PFČasť CINTORÍN) je pripravovaný nový areál pohrebiska s už existujúcim

domom smútku. Areál je nefunkčný pre nedoriešené majetko-právne problémy (súdne konanie). Okrem toho s v severnej časti obce nachádza starý židovský cintorín, toho času neudržiavaný.

Obchodné zariadenia a zariadenia služieb charakteru vyššej alebo špecifickej vybavenosti sú dostupné najmä v meste Nitra.

Opatrenia a návrhy zariadení obchodu a služieb v obci

Základné maloobchodné prevádzky (predajňa základných potravín), prevádzky stravovacích služieb základného štandardu (pohostinstvo, reštaurácia) a prevádzky nevýrobných služieb základného charakteru sú plne organizované trhovými podmienkami, v rámci územného plánu sa preto zameriavame najmä na regulovanie ich umiestnenia. Takéto prevádzky by mali vznikať výlučne v PFČasti CENTRUM VÝČAPY, CENTRUM OPATOVCE, CENTRUM VINOHRADY, CENTRUM SKÝCOV, prípadne v PFČasti HLAVNÁ STRED1, HLAVNÁ STRED2, podmienične sa pripúšťajú takéto prevádzky aj v PFČasti HLAVNÁ JUH a HLAVNÁ STRED3).

Prevádzky obchodu a nevýrobných služieb špecifického charakteru, ktoré majú vyššiu spádovosť zákazníkov a vyššie nároky na dopravu sú rovnako plne organizované trhovými podmienkami a v rámci územného plánu sme pre návrhové obdobie vymedzili ich umiestňovanie v PFČasti PRIEMYSELNÝ PARK 1-4, výnimočne aj v PFČastiach CENTRUM OPATOVCE, CENTRUM VINOHRADY, CENTRUM SKÝCOV, prípadne v PFČasti HLAVNÁ STRED1, HLAVNÁ STRED2.

Špecifickou službou je prevádzka pohrebísk, ktorú navrhujeme premiestniť do celkom novej lokality v PFČasti CINTORÍN.

3.3.3 SPRÁVNE ZARIADENIA

Súčasny stav a zámer rozvoja zariadení samosprávy a štátnej správy

Reforma verejnej správy výrazne posilnila postavenie miestnych samospráv vo vzťahu k ekonomickému a sociálnemu rozvoju územia. Samospráva obce zastáva svoj úrad v obecnom úrade. Pozostáva zo starostu obce ako najvyššieho štatutára a 9 poslancov. Súčasný rozpočet obce sa pohybuje na hranici 1500 tis. €, hlavný zdroj príjmov sú podiely daní najmä fyzických osôb a daň z nehnuteľností, najväčšie výdaje sú v ekonomickej oblasti (vrátane cestnej dopravy) a všeobecné verejné služby.

Obecný úrad (základná vybavenosť). Samospráva obce zastáva svoj úrad v obecnom dome. Obecný úrad ako najdôležitejšia obecná inštitúcia musí túto skutočnosť reprezentovať funkčnou obsažnosťou (oficiálne povinnosti vyplývajúce z titulu úradu ako aj neoficiálne povinnosti vytvárajúce súdržnosť komunity obce v oblasti kultúrno-spoločenských aktivít).

Matričný úrad (základná vybavenosť). Matričný úrad sídli v spoločnej budove obecného domu.

Stavebný úrad (základná vybavenosť). V obci sa nenachádza, je zriadený spoločný stavebný úrad, ktorý sídli v meste Nitra.

Samosprávne zariadenia a zariadenia štátnej správy charakteru vyššej alebo špecifickej vybavenosti sú dostupné najmä v meste Nitra.

Opatrenia a návrhy zariadení samosprávy v obci

Obecný úrad ako najdôležitejšia obecná inštitúcia musí túto skutočnosť reprezentovať funkčnou obsažnosťou (oficiálne povinnosti vyplývajúce z titulu úradu ako aj neoficiálne povinnosti vytvárajúce súdržnosť komunity obce v oblasti kultúrno-spoločenských aktivít), ako aj svojím výsostným priestorovým pôsobením v rámci ústredného návestia obce. Navrhovaná prístavba obecného domu by mala pokryť zvýšené kvalitatívne nároky na prevádzku obecného domu (napr. slávnostná sála a pod.). Vonkajším symbolom obecnej samosprávy by mohla byť aj výstavba urbanistickej dominanty (napr. veža orientovaná do priestoru návestia, prípadne rozhladňa).

3.3.4 HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA

Obec Výčapy-Opatovce vzhľadom k povahe rurálneho prostredia má najmä poľnohospodársky charakter, ktorý prezentujú najmä rozsiahle plochy poľnohospodársky obrábanej pôdy mimo zastavaného územia obce. V obci má však svoje zastúpenie rybárstvo a v malej miere poľovníctvo. V malej miere sa tu nachádza aj výrobné prevádzky priemyselného charakteru.

3.3.4.1 Priemyselná výroba a stavebníctvo, skladové hospodárstvo

Súčasny stav

Výrobná prevádzka (intenzívna výroba). V obci sa nachádza jedna prevádzka priemyselnej výroby intenzívneho charakteru:

- lisovní plechov (PFČasť OPATOVSKÁ) - výroba plechových dielov. Počet zamestnancov je 25.

Opatrenia a návrhy

Obec nepodporuje umiestňovanie priemyselnej výroby v rámci plôch určených pre bývanie. Uvedená prevádzka je preto určená na „dožitie“ a jej mieste je navrhovaná výstavba určená pre bývanie.

Výrobné prevádzky by mali byť umiestnené v navrhovaných štyroch oblastiach určených pre priemyselnú výrobu (PFČasť Priemyselný park 1 až 4).

3.3.4.2 Ťažba nerastných surovín

V obci sa nenachádza.

V návrhu a ani vo výhlade tejto územnoplánovacej dokumentácie nepripúšťame zriadenie takejto prevádzky.

3.3.4.3 Poľnohospodárska výroba

Súčasny stav a charakteristika poľnohospodárskej výroby v rámci celoslovenských súvislostí

Rozhodujúcim strategickým rámcom agrárnej a potravinovej politiky SR je európsky model multifunkčného poľnohospodárstva. Národným záujmom SR je udržanie produkčne výkonného poľnohospodárstva, zabezpečujúce celoplošné obhospodarovanie pôdneho bohatstva krajiny. K tomu je potrebná poľnohospodárska a potravinárska politika zameraná na zmiernenie nevýhod, ktoré vyplývajú z osobitostí poľnohospodárskej výroby voči ostatným odvetviám, ako aj z nevýhod daných menej priaznivými podmienkami pre výrobu v konkurencii s výrobcami z iných krajín.

V štruktúre ekonomických odvetví sa poľnohospodárstvo svojím tempom znižovania zamestnanosti stále drží na prvom mieste. V ďalšom období bude pokles zamestnanosti v poľnohospodárstve pokračovať, avšak miernejším tempom ako v období rokov 1990 – 98. V rámci priority Plánu rozvoja vidieka budú podporované projekty na vytvorenie nových zdrojov príjmov a pracovných miest rozvojom doplnkových výrob, služieb cestovného ruchu a služieb miestnym obyvateľom.

Zamestnanosť by mali podporiť aj ďalšie opatrenia zamerané na využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj ekologického poľnohospodárstva, obnovu meliorácií atď.

Súčasný stav a charakteristika poľnohospodárskej výroby a zariadení poľnohospodárskej výroby v obci

Poľnohospodárska výroba intenzívneho charakteru (farma a pod.). V obci sa nachádza poľnohospodárske podielnícke družstvo. Zameranie družstva je v rastlinnej a živočíšnej výrobe, v rámci katastra má dva výrobné areály (jeden je na SZ okraji obce a jeden je v zastavanom území v strede obce). Administratívne a sociálne zázemie sa nachádza v areály na SZ okraji obce. Mechanizačné stredisko sa nachádza v areáli v strede obce. Družstvo má 39 / 15 zamestnancov.

Rastlinná výroba je zameraná na pestovanie pšenice, je sústredená v areály na SZ okraji obce, kde sú skladové objekty. Rastlinná výroba v rámci katastra obce Výčapy-Opatovce obhospodaruje 1101,5ha poľnohospodárskej pôdy. Okrem toho obhospodaruje aj pôdy v niektorých susedných obciach.

Pre potreby poľnohospodárskej výroby je na pozemkoch na západnej strane katastra vybudované zavlažovanie pozemkov a na východnej strane je vybudované odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom.

Poľnohospodárska výroba extenzívneho charakteru (súkromne hospodáriaci roľníci / pestovatelia / vinohradníci / chovatelia a pod.). Súkromne hospodáriaci roľníci obhospodarujú cca. 190ha poľnohospodárskej pôdy.

Opatrenia a návrhy v oblasti poľnohospodárskej výroby

Plochy ornej pôdy sú v návrhu znížené na plochu 1032,2ha. Nejedná sa o okamžité zníženie ale o postupné znížovanie v horizonte 15 a viac rokov pričom cca 50ha je v prospech krajinej vegetácie za účelom zvýšenia ekostability územia a prinavrátením niektorých krajinnárskych hodnôt do územia, ktoré boli zničené v posledných 50-tich rokoch.

V rámci poľnohospodárskej výroby extenzívneho charakteru, v obytnej zóne nebude možné zriaďovať prevádzky poľnohospodárskej intenzívnej výroby obzvlášť živočíšnej. Podmienky pre individuálnu potrebu budú stanovené osobitným nariadením obce.

Ochranné pásma zariadení poľnohospodárskej výroby

Je stanovené ochranné pásmo 200m od hranice areálu poľnohospodárskeho družstva.

3.3.4.4 Lesné hospodárstvo

Súčasný stav a charakteristika lesného hospodárstva v obci

Lesné pozemky tvoria vzhľadom na plochu celého riešeného územia minimálny podiel, zaberajú len 0,4% (5,96ha) z celkovej rozlohy riešeného územia.

Užívateľom lesných porastov v riešenom území sú Lesy SR a.s. Banská Bystrica, Odštepňý závod Topoľčianky. Lesy sú súčasťou lesného hospodárskeho celku LHC Zobor.

Tieto lesné porasty sú zaradené do kategórie hospodárskych lesov. Nachádzajú sa v príľahlom území sútoku rieky Nitra a potoka Hunták za protipovodňovou hrádzou na hranici s k.ú. Ľudovítová. Hlavnými drevinami sú topoľ šľachtený, vrby (domáce druhy) a topoľ osika. Podľa platného LHP (2003-2012) bol realizovaný veľkoplošný holorub pre obidva evidované dielce spojený s celoplošnou úpravou plochy a obnova s výsadbou topoľa šľachteného.

Ostatné lesné porasty nezahrnuté medzi lesné pozemky, ktoré sa v súčasnosti nachádzajú v riešenom území môžeme charakterizovať ako dreviny rastúce mimo lesa a ich ochrana sa vykonáva v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Opatrenia a návrhy v oblasti lesného hospodárstva

V rámci návrhu požadujeme stabilizáciu porastu a zmenu hospodárenia na orientáciu na druhovú pestrosť porastu.

3.3.4.5 Poľovníctvo

Poľovníctvo sa vykonáva v zmysle platného zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 72/2012 Z. z. a zákona č. 115/2013 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o poľovníctve.

Riešené územie spadá do poľovnej oblasti pre malú zver MV - Horná Nitra, revír Výčapy-Opatovce, poľovnú zver predstavuje najmä zajac, bažant, jarabica a srnčia zver.

3.3.4.6 Rybárstvo

Súčasný stav a charakteristika rybárstva v obci

V riešenom území sa nenachádza chránená rybia oblasť.

tab. 14 Rybárske revíry v katastri Výčapy-Opatovce (lit. 86)

názov	číslo	popis	účel	charakter	užívateľ	rozloha (ha)
Dobrotka	2-0340-1-2	Dobrotka od ústia po pramene.	chovný	kaprové vody	SRZ MsO Nitra	3
Nitra č. 3	2-1420-1-1	Čiastkové povodie rieky Nitra od cestného mosta v Hornom Vinodole po cestný most v Koniarovciach.	lovný	kaprové vody	SRZ MsO Nitra	120
Koniarovce	2-1060-1-1	Ľavostranná vodná plocha OR rieky Nitra medzi obcami Koniarovce a Dolné Lefantovce.	lovný	kaprové vody	SRZ MsO Nitra	10
Ľudovítová III.	2-1760-1-1	Vodná plocha odstaveného ramena rieky Nitra medzi obcami Ľudovítová a Výčapy - Opatovce.	lovný	kaprové vody	SRZ MsO Nitra	1,5
Ľudovítová IV.	2-1770-1-1	Vodná plocha OR rieky Nitra pri obci Výčapy - Opatovce.	lovný	kaprové vody	SRZ MsO Nitra	2,5
OR Rohlík	2-1890-1-1	Ľavostranná vodná plocha OR rieky Nitry medzi obcami Ľudovítová a Výčapy - Opatovce.	lovný	kaprové vody	SRZ MsO Nitra	2

OR Ľudovítová III. a OR Ľudovítová IV. sú súčasťou systému, ktorý pozostáva zo štyroch prepojených vodných plôch, ktoré vznikli odstavením a umelým prehradením ramien rieky Nitra. Sústava rybníkov je navzájom prepojená, nasadené sú druhy napr. kapor (Cyprinus carpio), karas (Carassius carassius), štika (Esox lucius), zubáč (Stizostedion lucioperca), podustva (Chondrostoma nasus), červenica (Scardinius erythrophthalmus), belica (Alburnus alburnus), pleskáč (Abramis sp.), ostriež (Perca fluviatilis), sumec (Silurus glanis) a aj úhor (Anguilla anguilla).

3.3.5 REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Súčasný stav a charakteristika rekreácie a cestovného ruchu v rámci celoslovenských súvislostí a širšieho okolia obce

Cestovný ruch sa v dvadsiatom storočí stal významným spoločenským a ekonomickým fenoménom. V roku 1999 sa podieľal na tvorbe HDP vo svete takmer 13%, v štátoch EÚ 14%. Koncom 20. storočia cestovný ruch vo svete vytvára 11% pracovných miest, vo vyspelých krajinách s rozvinutým cestovným ruchom až 15%. Objemom tržieb sa cestovný ruch zaraďuje na tretie miesto medzi hospodárskymi odvetvami hneď po obchode s ropou a automobilovom priemysle.

- Potenciál CR je premenlivá a zložitá veličina, s viacerými druhmi aktivít:
- potenciál viazaný na prírodné - pôvodné prostredie (pešia turistika, vodné športy, lyžiarska turistika);
 - potenciál viazaný na vytvorené prostredie – objekty stavebnej a investičnej činnosti (kultúrohistorické pamiatky, objekty a zariadenia poskytujúce služby CR);
 - potenciál viazaný na organizačné predpoklady a trvalé činnosti (účasť na konferenciách, kongresoch, veľtrhoch, výstavách, kultúrnych a športových podujatiach).

Základná regionalizácia Slovenska pre potreby CR je založená na kritériách ako sú vnútorné väzby, homogenita turistickej ponuky a identifikácia miestnych (regionálnych) subjektov s takto vymedzenými regiónmi, pričom bol vymedzený počet 21 regiónov.

Súčasný stav rekreácie a cestovného ruchu v rámci obce

Obec Výčapy-Opatovce nevlastní významné kultúrne alebo prírodné pamiatky, rekreačné zóny, čo odráža aj skutočnosť, že rozvoj cestovného ruchu a rekreácie je prakticky zanedbateľný.

Vzhľadom na jestvujúce prírodné podmienky – najmä pretekajúca rieka Nitra a zachovalé staré ramená rieky, môžeme charakterizovať určitý zaujímavý potenciál pre rozvoj regionálneho turizmu založeného napríklad na cykloturistike, rybárstve a pod. Negatívnym faktorom je veľký stupeň znečistenia rieky úplne absentujúca infraštruktúra.

Druhým významným potenciálom sa môže stať tzv. vidiecky turizmus resp. jeho forma agroturistika. Avšak pre túto formu rekreácie chýbajú pre obec nielen krajinné podmienky ale predovšetkým vybudovaná infraštruktúra a služby.

Opatrenia a návrhy v oblasti rekreácie

V rámci obce je možnosť rozvíjania predovšetkým rozvoj regionálneho turizmu, ktorý bude založený najmä na prírodných danostiach – v katastri sa nachádzajú vodné plochy vhodná pre rybárstvo a plochy vhodné pre rozvoj vinohradníctva. Vzhľadom k tejto skutočnosti navrhujeme rozvoj rekreačnej vybavenosti v dvoch polohách:

- Rozvoj a vznik lesoparku pri OR Ľudovítová IV a III.
- V PFČasti K VINOHRADOM ZÁPAD navrhujeme ďalší rozvoj objektov a plôch pre vinohradníctvo.

3.3.6 OBRANA ŠTÁTU, POŽIARNA OCHRANA, OCHRANA PRED POVODŇAMI

3.3.6.1 Obrana štátu

V rámci katastra obce Výčapy-Opatovce sa priamo nenachádzajú žiadne objekty, zariadenia alebo inžinierske siete slúžiace pre potreby obrany štátu a ani sem nezasahujú žiadne ochranné pásma takýchto objektov alebo zariadení.

3.3.6.2 Civilná obrana

Zásady, potreby a požiadavky civilnej obrany sú legislatívne špecifikované v zákone (lit. 47, lit. 63). Z uvedených legislatívnych podkladov, nevyplývajú priamo požiadavky na riešenie vymedzených problematik na úrovni územného plánu obce. Podstatný rozsah požiadaviek sledujúcich aj zásady a potreby civilnej obrany je určený jednotlivými rezervno-odvetvovými zložkami (napr. VaK, Spoje, ZSE,...). Územie obce nespadá do ochranného pásma jadrovej elektrárne Jaslovské Bohunice (30 km), alebo do ochranného pásma Mochoviec (20 km).

Osobitné požiadavky vyplývajúce z hľadiska potrieb civilnej ochrany budú formulované na podklade konzultácie s útvarom civilnej obrany pri Obvodnom úrade v Nitre a vyplývajú z poznania pomerov, podmienok a potrieb územia obce.

Požiadavky na rešpektovanie potrieb z hľadiska civilnej obrany na území obce Výčapy-Opatovce:

- samostatné doložky CO vypracovať v stupni územných plánov (a projektov) zón;
- ukrytie obyvateľstva riešiť a zabezpečovať v dvojúčelových zariadeniach s mierovým používaním a s havarijným resp. vojnovým využitím
- hlavné rozvody a rády technických sietí riešiť zaokruhovaním (vzájomným prepojením) pre možnosť privádzania energií a médií k objektom z viacerých smerov
- šírkové parametre hlavnej komunikácie riešiť v parametroch s rezervou pre prípad evakuácie obyvateľstva z územia mesta (nevyužívať limit minimálneho parametra komunikácie v prepočítaní na súčasnú dopravnú záťaž)
- formu zástavby neorganizovať do tesne uzavretých blokov, mať na zreteli hľadisko optimálneho prístupu pri záchranných prácach pri závaloch (možnosť využitia mechanizmov)
- výrobné objekty a areály s prevádzkou nebezpečnou a rizikovou umiestňovať na okraji zastavaného územia (nie v obytnom a pri obytnom území) prevádzky oddeliť izolačným pásmom s prirodzenou zábranou (zeleň, val, voľný priestor a pod.)
- plánovať a zabezpečiť systém prostriedkov varovania a vyznamenania obyvateľstva s možnosťou lokálneho i centrálného ovládania na princípe najmodernejšej technológie automatického diaľkového ovládania prvkov systému.

3.3.6.3 Požiarna ochrana

V obci nie je organizovaný dobrovoľný zbor hasičov.

Z hľadiska riešenia základných zásad požiarnej ochrany nehnuteľného a hnutelného majetku ako ochrany osôb je nutné dodržiavať príslušné legislatívne ustanovenia a to najmä:

- každý stavebný objekt (objekty) resp. parcely na ktorých tieto objekty stoja musia byť prístupné z verejných priestorov;

- pri realizácii jednotlivých stavebných objektov musia byť dodržané odstupové vzdialenosti objektov, prípadne musia byť riešené protipožiarne opatrenia.

3.3.6.4 Ochrana pred povodňami

V súčasnosti je vládou schválený Program revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí SR. Zameriava sa na zadržanie dažďovej vody v krajine, ako aj na celkové oživenie a obnovu poškodennej krajiny a minimalizáciu rizika vzniku povodňových prívalových vln.

Podľa tohto programu protipovodňová prevencia spočíva v trojstupňovom prístupe s nasledovnou postupnosťou:

- najprv zachytenie dažďovej vody v mieste/priestore, kde spadne,
- následne retencia/akumulácia dažďovej vody v krajine,
- až nakoniec odvedenie tej časti dažďovej vody, ktorú povodie/územie/krajina predtým neabsorbuje.

Jedným zo základných krokov účinnej prevencie proti povodňam bude obnovenie ekosystémových funkcií povodia/územia/krajiny, ktoré svojimi prirodzenými vlastnosťami zadrží dažďovú vodu, umožní jej vsakovanie do podlažia, zvýši kvalitu pôdy a v rámci priestorovej optimalizácie funkcií, potrieb a využívania krajiny človekom, zabezpečí aj jej ekologickú stabilitu.

Konkrétnym cieľom je vytvoriť a vybudovať v lesnej, v poľnohospodárskej a v urbánnej krajine na celom území SR vodozádržné krajinné a terénne útvary a v intravilánoch obcí a miest vybudovať vodozádržné systémy, zariadenia a technické riešenia. Následne tieto vodozádržné systémy/zariadenia zodpovedne prevádzkovať, udržiavať ich funkčnosť, vykonávať ich údržbu a servis. Pôjde o nepretržitý, cyklický proces. Stanovená cyklická vodozádržná kapacita vyplýva z analýzy zrážkovoodtokových pomerov povodí územia SR.

Ochrana pred plošnými záplavami

V obci je zrealizovaná ochrana pred povodňami na 100-ročnú vodu, ochranné hrádze sú vybudované na ochranu pred povodňami do prietoku Q_{100} .

Ochrana pred dažďovými prívalovými vodami

V niektorých obdobiach so zvýšenou zrážkovosťou je obec atakovaná nadmerným množstvom dažďovej vody, ktorá prichádza z vyššie položených oblastí. Akúsi prirodzenú ochranu pred týmito vodami tvorí úsek železničnej trate, ktorá vytvára bariéru čím zamedzuje zaplaveniu obce povrchovými vodami.

4 NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI

Oddiel Návrh záväznej časti je záväznou časťou územnoplánovacej dokumentácie UPNO Výčapy-Opatovce. Je rozčlenený na deväť základných kapitol, ktoré súhrnne tvoria záväzné regulatívy územného rozvoja obce:

- záväzné regulatívy pre stratégiu rozvoja obce;
- zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch;
- zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia územia, výroby a pod. (socio-ekonomickej štruktúry);
- zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia;
- zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability;
- zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie;
- vymedzenie zastavaného územia obce;
- požiadavky na územné plány zóny;
- plochy na verejno-prospešné stavby, zoznam verejno-prospešných stavieb.

Neoddeliteľnou súčasťou tohto oddielu je výkres č. 4A Komplexný návrh a č.4B Komplexný návrh - detail, v rámci ktorého sú vyznačené všetky záväzné regulatívy popísané v texte a Metodická príloha, ktorá obsahuje vysvetlenie všetkých pojmov používaných a uvádzaných v záväznej časti)

- 1) Závazná časť UPNO Výčapy-Opatovce je tvorená:
 - textovou časťou (obsahuje kapitoly: záväzné regulatívy pre stratégiu rozvoja obce; zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch; zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia územia, výroby a pod. (socio-ekonomickej štruktúry); zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia; zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability; zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie; vymedzenie zastavaného územia obce; požiadavky na územné plány zóny; plochy na verejno-prospešné stavby, zoznam verejno-prospešných stavieb),
 - výkresovou časťou (obsahuje výkresy: Komplexný návrh a Komplexný návrh – detail, v rámci ktorých sú vyznačené všetky záväzné regulatívy uvádzané v textovej časti);
 - metodickou prílohou (obsahuje vysvetlenie všetkých pojmov používaných a uvádzaných v záväznej časti).

4.1 ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY PRE STRATÉGIU ROZVOJA OBCE

4.1.1 ZÁKLADNÁ STRATÉGIA ROZVOJA OBCE

- 2) Stratégia rozvoja obce bude realizovaná pomocou 5-tich nasledujúcich hlavných rozvojových cieľov:
 - skvalitnenie podmienok života v obci;
 - vytvorenie komplexných podmienok pre rozvoj bývania;
 - vytvorenie komplexných podmienok pre rozvoj športovo-rekreačných aktivít;
 - rozvoj podnikateľských aktivít, posilnenie ekonomiky obce;
 - podporiť ekostabilizačné a krajinárske hodnoty krajiny

4.1.2 PRIRODNÁ STRATÉGIA OBCE

- 3) Krajinnoekologická stratégia rozvoja obce sa sústreďuje primárne na zachovanie jestvujúcich krajinných prvkov. To znamená bude potrebné realizovať opatrenia na zachovanie a podporu týchto významných plôch.

- 4) Z pohľadu nízkej ekostabilizačnej hodnoty územia a jej nerovnomerného rozloženia bude potrebné pripraviť a najmä realizovať opatrenia na jej celkové zvýšenie – bude potrebné postupne významne zvýšiť podiel krajinnej vegetácie. Sledujeme s tým aby podiel ekostabilizačných a environmentálnych plôch stúpol na hodnotu cca. 10% plochy katastrálneho územia, resp. aby ukazovateľ krajinnoekologickej stability územia (KES) sa zvýšil na hodnotu blízku k 0,25. Tento cieľ bude potrebné naplňať najmä delením rozsiahlych ucelených plôch poľnohospodárskej výroby líniovými interakčnými prvkami ale aj rozširovaním / vytváraním nových krajinárskych prvkov.

- 5) Formovať prírodnú štruktúru obce v zmysle územného systému ekologickej stability a kritérií špecifikovaných v rámci územného plánu pomocou nasledovných prvkov:

- prírodné celky;
- biocentrá;
- biokoridory

- 6) Formovať a podporovať PFCelky prírodného typu, ktoré tvoria základné usporiadanie obce podľa vymedzenia vo výkrese Komplexný návrh:
 - prírodné celky regionálneho charakteru (PFCelok Strednonitrianska niva);
 - prírodné celky miestneho typu (PFCelok Bojnianska pahorkatina).

- 7) Formovať a podporovať biocentrá a biokoridory usporiadané do hierarchickej štruktúry podľa vymedzenia vo výkrese Komplexný návrh:

- regionálny biokoridor Rieka Nitra;
- regionálny biokoridor Hunták;
- miestne biocentrum Lefantovské rameno;
- navrhované miestne biocentrum Most;
- miestne biocentrum Rybníky;
- miestne biocentrum Prievoz;
- miestne biocentrum Choseň I;
- miestne biocentrum Choseň II;
- navrhovaný miestny biokoridor Bojniansky biokoridor;
- miestny biokoridor Choseň.

4.1.3 URBANISTICKÁ STRATÉGIA OBCE

- 8) Urbanistická stratégia rozvoja obce je založená na úsilí vytvoriť novú perspektívnu štruktúru územia s kvalitným rozložením jednotlivých funkcií. Základnou urbanistickou stratégiou obce je definovanie polohy hlavného centra obce – jadra nielen sídelnej štruktúry ale aj socio-ekonomického streda. Druhým dôležitým princípom je definovanie optimálnych možností celkového urbanistického rozvoja obce s definovaním jej maximálneho rozšírenia a jej organizáciou v postupných etapách v zmysle socio-ekonomických predpokladov.

- 9) Formovať urbanistickú štruktúru obce pomocou strategických prvkov:

- urbanistické celky;
- urbanistické centrá;
- urbanistické osi;
- urbanistické dominanty
- urbanistická periféria.

- 10) Formovať a podporovať PFCelky urbanistického typu, ktoré tvoria základné usporiadanie obce podľa vymedzenia vo výkrese Komplexný návrh:

- miestny PFCelok urbanistického typu Výčapy;
- miestny PFCelok urbanistického typu Opatovce;
- miestny PFCelok urbanistického typu Vinohrady;
- miestny PFCelok urbanistického typu Skýcov

- 11) Formovať a podporovať urbanistické centrá usporiadané do hierarchickej štruktúry podľa vymedzenia vo výkrese Komplexný návrh:

- miestne urbanistické centrum I. úrovne Centrum Výčapy;
- miestne urbanistické centrum II. úrovne Centrum Opatovce;
- miestne urbanistické centrum II. úrovne Centrum Vinohrady;

- miestne urbanistické centrum II. úrovne Centrum Skýcov;

- 12) Formovať a podporovať urbanistické osi usporiadané do hierarchickej štruktúry podľa vymedzenia vo výkrese Komplexný návrh:

- regionálna urbanistická os Ponitrianska os;

- 13) Formovať a podporovať miestne urbanistické dominanty podľa vymedzenia vo výkrese Komplexný návrh:

- rešpektovať existujúcu dominantu – vežu kostola;
- podporovať vznik novej dominanty v navrhovanom centrálnom priestore obce (návestí) v rámci prestavby / prístavby obecného domu;

4.1.4 SOCIOEKONOMICKÁ STRATÉGIA OBCE

- 14) Stabilizovať demografickú štruktúru obce a realizovať opatrenia na postupný nárast počtu obyvateľov:

- vytvárať podmienky pre bývanie, trávenie voľného času a prácu a zamedziť tak odlivu obyvateľstva do iných obcí / miest;
- sledovaním rovnakých cieľov ako vyššie vytvoriť podmienky pre rast obyvateľstva prirodzeným nárastom a najmä migráciou z iných obcí, miest.

4.2 ZÁSADY A REGULATÍVY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA; URČENIE PRÍPUSTNÝCH, OBMEDZUJÚCICH ALEBO VYLUČUJÚCICH PODMIENOK NA VYUŽITIE JEDNOTLIVÝCH PLÔCH

4.2.1 PLOCHY URČENÉ PRE ZÁSTAVBU

- 15) Priestorové usporiadanie a funkčné využívanie jestvujúcej a novej stavebnej štruktúry formovať a regulovať výlučne na plochách určených pre zástavbu vymedzených vo výkrese Komplexný návrh. Je nevyhnutné dodržať etapovitost' výstavby v zmysle časti 4.7 Vymedzenie zastavaného územia obce.

16) PFČasť CENTRUM VÝČAPY:

- Vymedzenie priestoru pre zástavbu:
 - uličná čiara, stavebná čiara, hĺbka priestoru pre zástavbu sa musia stanoviť podrobnejším stupňom územnoplánovacej dokumentácie.
 - zástavba západne od cesty I/64: uličná čiara musí byť stanovená tak aby od osi cesty bola min. 9m; stavebná čiara je vyformovaná, výstavba v rámci preluky – stavebnú čiaru odvodíť od susedných stavieb;
- Priestorové využitie:
 - kompaktná uličná zástavba do 2NP, výnimočne je prípustná aj voľná uličná zástavba do 2NP. Pre budovu kostola je prípustná aj solitérna zástavba do 2NP. Zastavanosť max. 80% a ozelenenie min. 5%.
 - v bližšie nespresnenej polohe je možné realizovať urbanistickú výškovú dominantu vo väzbe na prístavbu obecného úradu s nutnosťou osobitného riešenia urbanistickou štúdiou.
 - iné priestorové využitie je neprípustné.
- Funkčné využitie:
 - základná vybavenosť.
 - vybrané polohy bývanie a / alebo základná vybavenosť.
 - osobitná funkcia môže byť použitá pri urbanistickej dominante podľa riešenia urbanistickej štúdie.
 - iné funkčné využitie je neprípustné. Predovšetkým sem neumiestňovať vyššiu alebo špecifickú vybavenosť. Tento priestor by mal predovšetkým slúžiť pre potreby obce.
- Osobitné podmienky:
 - riešenie statickej dopravy musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku.
 - riešenie statickej dopravy pre potreby obecného domu, kostola, farského úradu sú riešené na verejných plochách.

17) PFČasť CENTRUM OPATOVCE:

- Vymedzenie priestoru pre zástavbu:
 - uličná čiara, stavebná čiara, hĺbka priestoru pre zástavbu sa musia stanoviť podrobnejším stupňom územnoplánovacej dokumentácie.
- Priestorové využitie:
 - voľná uličná zástavba do 2NP. Zastavanosť max. 60% a ozelenenie min. 10%.
 - iné priestorové využitie je neprípustné.
- Funkčné využitie:
 - základná vybavenosť
 - vybrané polohy bývanie a / alebo základná vybavenosť.
 - pripúšťa sa v odôvodnených prípadoch umiestnenie aj vybavenosti vyššej a/alebo špecifickej.
 - iné funkčné využitie je neprípustné.
- Osobitné podmienky:
 - riešenie statickej dopravy musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku.
 - riešenie statickej dopravy pre potreby kultúrneho domu sú riešené na verejných plochách.

18) PFČasť CENTRUM VINOHRADY, SKÝCOV:

- Vymedzenie priestoru pre zástavbu:
 - uličná čiara, stavebná čiara, hĺbka priestoru pre zástavbu sa musia stanoviť podrobnejším stupňom územnoplánovacej dokumentácie.
- Priestorové využitie:
 - voľná uličná zástavba do 2NP. Zastavanosť max. 60% a ozelenenie min. 10%.
 - iné priestorové využitie je neprípustné.
- Funkčné využitie:
 - základná vybavenosť
 - vybrané polohy bývanie a / alebo základná vybavenosť.
 - pripúšťa sa v odôvodnených prípadoch umiestnenie aj vybavenosti vyššej a/alebo špecifickej.
 - iné funkčné využitie je neprípustné.
- Osobitné podmienky:
 - riešenie statickej dopravy musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku.

19) PFČasť PARK VÝČAPY, PARK OPATOVCE, PARK VINOHRADY, PARK SKÝCOV:

- V rámci tejto časti nie sú špecifikované plochy pre zástavbu. V súvislosti s budovaním parku môžu vzniknúť požiadavky na výstavbu prvkov malej architektúry, prípadne aj drobných stavieb v súvislosti so zabezpečením rekreačnej vybavenosti. Maximálna plocha pre zástavbu by nemala presiahnuť 5% plochy parku.

20) PFČasť ŠPORTOVÁ:

- Vymedzenie priestoru pre zástavbu:
 - uličná čiara musí byť stanovená tak, aby minimálna šírka verejného priestranstva bola 12m,
 - stavebná čiara nie je regulovaná,
 - hĺbka priestoru pre zástavbu nie je regulovaná.
- Priestorové využitie: areálová zástavba do 2NP. Zastavanosť a min. ozelenenie nie je regulované. Iné priestorové využitie je neprípustné.
- Funkčné využitie: celú plochu tvorí stavba obecného záujmu určená pre potreby futbalového štadióna. Iné funkčné využitie je neprípustné.
- Osobitné podmienky:
 - riešenie statickej dopravy musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku.

21) PFČasť HLAVNÁ STRED1, HLAVNÁ STRED2:

- Vymedzenie priestoru pre zástavbu:
 - uličná čiara musí byť stanovená tak, aby minimálna šírka verejného priestranstva bola 18m,
 - stavebná čiara je vyformovaná, výstavba v rámci preluky – stavebnú čiaru odvodiť od susedných stavieb,
 - hĺbka priestoru pre zástavbu max. 30m od uličnej čiar.
- Priestorové využitie:
 - voľná uličná zástavba do 2NP, zastavanosť max. 50%, ozelenenie min. 20%.
 - iné priestorové využitie je neprípustné.
- Funkčné využitie:
 - bývanie a/alebo vybavenosť základná,
 - pripúšťa sa v odôvodnených prípadoch umiestnenie aj vybavenosti vyššej a/alebo špecifickej.
 - Iné funkčné využitie je neprípustné.
- Osobitné podmienky:
 - riešenie statickej dopravy musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku.

22) PFČasť HLAVNÁ JUH, HLAVNÁ STRED3:

- Vymedzenie priestoru pre zástavbu:
 - uličná čiara musí byť stanovená tak, aby minimálna šírka verejného priestranstva bola 18m,
 - stavebná čiara je vyformovaná, výstavba v rámci preluky – stavebnú čiaru odvodiť od susedných stavieb,
 - hĺbka priestoru pre zástavbu max. 30m od uličnej čiar.
- Priestorové využitie:
 - voľná uličná zástavba do 2NP, zastavanosť max. 50%, ozelenenie min. 20%.
 - iné priestorové využitie je neprípustné.
- Funkčné využitie:
 - bývanie,
 - pripúšťa sa v odôvodnených prípadoch umiestnenie aj vybavenosti základnej, vyššej a/alebo špecifickej.
 - Iné funkčné využitie je neprípustné.
- Osobitné podmienky:
 - riešenie statickej dopravy musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku.

23) PFČasť VÝČAPSKÁ:

- Vymedzenie priestoru pre zástavbu:
 - uličná čiara musí byť stanovená tak aby minimálna šírka verejného priestranstva bola 12m. V mieste napojenia na PFČasť Centrum Opatovce min. šírka verejného priestranstva 8m;
 - stavebná čiara je vyformovaná, výstavba v rámci preluky – stavebnú čiaru odvodiť od susedných stavieb.
 - hĺbka priestoru pre zástavbu max. 40m od uličnej čiar na západnej strane a max. 30m na východnej strane;
- Priestorové využitie:
 - voľná uličná zástavba do 2NP, zastavanosť max. 50%, ozelenenie min. 20%.
 - iné priestorové využitie je neprípustné.
- Funkčné využitie:
 - bývanie.
 - bývanie a / alebo vybavenosť základná v polohe existujúceho pohostinstva;
 - iné funkčné využitie je neprípustné.
- Osobitné podmienky:
 - riešenie statickej dopravy musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku.

24) PFČasť OPATOVSKÁ:

- Vymedzenie priestoru pre zástavbu:
 - uličná čiara musí byť stanovená tak aby minimálna šírka verejného priestranstva bola 12m;
 - stavebná čiara je vyformovaná, výstavba v rámci preluky – stavebnú čiaru odvodiť od susedných stavieb.
 - hĺbka priestoru pre zástavbu max. 40m od uličnej čiar, v južnej časti max. 30m od uličnej čiar;
- Priestorové využitie:
 - voľná uličná zástavba do 2NP, zastavanosť max. 50%, ozelenenie min. 20%.
 - iné priestorové využitie je neprípustné.
- Funkčné využitie:
 - bývanie.
 - iné funkčné využitie je neprípustné.
- Osobitné podmienky:
 - riešenie statickej dopravy musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku.
 - prevádzka lisovne plechov je určená na dožitie – je žiaduce plochu následne využiť pre výstavbu určenú pre bývanie;

25) PFČasť DLHÁ, DOMOVINA, HYDINÁRSKA, KRÁTKA, SKÝCOVSKÁ, ŠKOLSKÁ, ZA HUMNAMI:

- Vymedzenie priestoru pre zástavbu:
 - uličná čiara musí byť stanovená tak aby minimálna šírka verejného priestranstva bola 10m, výnimočne sa pripúšťa aj 8m (podľa priestorových podmienok);
 - stavebná čiara je vyformovaná, výstavba v rámci preluky – stavebnú čiaru odvodiť od susedných stavieb.
 - hĺbka priestoru pre zástavbu max. 30m od uličnej čiar;
- Priestorové využitie:
 - voľná uličná zástavba do 2NP, zastavanosť max. 50%, ozelenenie min. 20%.
 - iné priestorové využitie je neprípustné.
- Funkčné využitie:
 - bývanie.
 - iné funkčné využitie je neprípustné.
- Osobitné podmienky:
 - riešenie statickej dopravy musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku.

26) PFČasť OKRUŽNÁ:

- Vymedzenie priestoru pre zástavbu:
 - uličná čiara musí byť stanovená tak aby minimálna šírka verejného priestranstva bola 10m,
 - stavebná čiara 6m od uličnej čiar.
 - hĺbka priestoru pre zástavbu max. 30m od uličnej čiar okrem časti, ktorá je najbližšie k železničnej trati kde je navrhovaná hĺbka max. 20m;
 - šírka parcely min. 18m;
- Priestorové využitie:
 - voľná uličná zástavba do 2NP, zastavanosť max. 50%, ozelenenie min. 20%.
 - iné priestorové využitie je neprípustné.
- Funkčné využitie:
 - bývanie.
 - iné funkčné využitie je neprípustné.
- Osobitné podmienky:
 - riešenie statickej dopravy musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku.

27) PFČasť PRI TRATI:

- Vymedzenie priestoru pre zástavbu:
 - uličná čiara musí byť stanovená tak aby minimálna šírka verejného priestranstva bola 10m,
 - stavebná čiara je vyformovaná, výstavba v rámci preluky – stavebnú čiaru odvodiť od susedných stavieb; veľká časť zástavby sa nachádza v ochrannom pásme železničnej trati – dodržať vyznačenú polohu stavebnej čiar.
 - hĺbka priestoru pre zástavbu max. 30m od navrhovanej stavebnej čiar;
- Priestorové využitie:
 - voľná uličná zástavba do 2NP, zastavanosť max. 50%, ozelenenie min. 20%.
 - iné priestorové využitie je neprípustné.
- Funkčné využitie:
 - bývanie.
 - iné funkčné využitie je neprípustné.
- Osobitné podmienky:
 - riešenie statickej dopravy musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku.

28) PFČasť STANIČNÁ:

- Vymedzenie priestoru pre zástavbu:
 - uličná čiara musí byť stanovená tak aby minimálna šírka verejného priestranstva bola 12m,
 - stavebná čiara je vyformovaná, výstavba v rámci preluky – stavebnú čiaru odvodiť od susedných stavieb.
 - hĺbka priestoru pre zástavbu max. 30m od uličnej čiar;
- Priestorové využitie:
 - voľná uličná zástavba do 2NP, zastavanosť max. 50%, ozelenenie min. 20%.
 - iné priestorové využitie je neprípustné.
- Funkčné využitie:
 - bývanie.
 - iné funkčné využitie je neprípustné.
- Osobitné podmienky:
 - riešenie statickej dopravy musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku.

29) PFČasť V KÚTE:

- Vymedzenie priestoru pre zástavbu:
 - uličná čiara musí byť stanovená tak aby minimálna šírka verejného priestranstva bola 10m,
 - stavebná čiara je vyformovaná, výstavba v rámci preluky – stavebnú čiaru odvodiť od susedných stavieb.
 - hĺbka priestoru pre zástavbu max. 40m;
- Priestorové využitie:
 - voľná uličná zástavba do 2NP, zastavanosť max. 50%, ozelenenie min. 20%.
 - iné priestorové využitie je neprípustné.
- Funkčné využitie:
 - bývanie.
 - iné funkčné využitie je neprípustné.
- Osobitné podmienky:
 - riešenie statickej dopravy musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku.
 - prevádzka stavebnín – je žiaduce ju premiestniť

30) PFČasť ULICA A, ULICA B, ULICA C, ULICA D, ULICA E, ULICA F, ULICA G, ULICA H, ULICA J, ULICA K, ULICA L, ULICA M, ULICA O, VÝCHODNÁ:

- Vymedzenie priestoru pre zástavbu:
 - uličná čiara musí byť stanovená tak aby minimálna šírka verejného priestranstva bola 12m,
 - stavebná čiara 6m od uličnej čiar.
 - hĺbka priestoru pre zástavbu max. 30m od uličnej čiar;
 - šírka parcely min. 18m;
- Priestorové využitie:

- voľná uličná zástavba do 2NP, zastavanosť max. 50%, ozelenenie min. 20%.
- iné priestorové využitie je neprípustné.
- Funkčné využitie:
 - bývanie.
 - iné funkčné využitie je neprípustné.
- Osobitné podmienky:
 - riešenie statickej dopravy musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku.

31) PFČasť PRIEMYSELNÝ PARK1, PRIEMYSELNÝ PARK2, PRIEMYSELNÝ PARK3, PRIEMYSELNÝ PARK4:

- Vymedzenie priestoru pre zástavbu:
 - uličná čiara musí byť stanovená tak aby minimálna šírka verejného priestranstva bola 12m,
 - stavebná čiara, hĺbka priestoru pre zástavbu sa nereguluje.
- Priestorové využitie:
 - areálová zástavba do 2NP, zastavanosť max. 50%, ozelenenie min. 20%.
 - iné priestorové využitie je neprípustné.
- Funkčné využitie:
 - vybavenosť vyššia a / alebo špecifická a výroba extenzívna.
 - iné funkčné využitie je neprípustné.
- Osobitné podmienky:
 - riešenie statickej dopravy musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku.
 - po obvode areálu dodržať 10m široký pás environmentálnej vegetácie

32) Pri rozvoji zástavby resp. pri zásahu inou výstavbou do jestvujúcej zástavby je nevyhnutné rešpektovať všetky platné legislatívne limity (kultúrne pamiatky, ochranné pásma). Najmä sa jedná o:

- archeologické nálezy;
- kostol r.k. Všetechsvätých, pôvodne neskorogotický, spomínaný 1555, prestavaný 1740, prefasádovaný 1890;
- kaplnka baroková z 18.stor, na cintoríne;
- prístenná socha sv. Jána Nepomuckého;
- bývalá ľudová škola, postavená v r. 1923 podľa projektu arch. J.Marku (t.č. zdravotné stredisko);
- kaštieľ Hohenzollnerovcov (t.č. obchodná vybavenosť);
- ochranné pásmo pohrebiska 50m.

4.2.2 PLOCHY URČENÉ PRE VEREJNÉ PRIESTRANSTVÁ

33) Vytvoriť resp. zachovať územné a priestorové podmienky pre sformovanie priestranstiev typu návstie, ulica, cesta nasledovne podľa vymedzenia vo výkrese Komplexný návrh. Je nevyhnutné dodržať etapovitost' v zmysle časti 4.7 Vymedzenie zastavaného územia obce.

34) Mimoriadnu pozornosť venovať verejnému priestranstvu v rámci PFČasti Centrum Výčapy.

Vymedzenie verejného priestranstva – uličná čiara sa musia stanoviť podrobnejšou (územnoplánovacou) dokumentáciou.

Priestorové využitie – priestranstvo typu návstie.

Funkčné využitie – dominantne spoločenské obecné funkcie + funkcie verejného dopravného vybavenia (cestná komunikácia, cyklistická a pešia doprava): tranzit (len vo vyznačenom priestore na západnej strane priestranstva), prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam a verejné technické vybavenie.

Min. podiel rekreačnej a / alebo vybavenostnej vegetácie musí byť 10%.

35) V rámci plôch vyhradených v Komplexnom návrhu ako verejné priestranstvo v nasledovných PFČastiach, ktoré sú súčasťou centier II. úrovne:

- **Centrum Opatovce**
- **Centrum Vinohrady**
- **Centrum Skýcov**

Musí byť dodržané:

Vymedzenie verejného priestranstva – uličná čiara sa musia stanoviť podrobnejšou (územnoplánovacou) dokumentáciou. Šírka verejného priestranstva by nemala byť menšia ako 22m.

Priestorové využitie – priestranstvo typu návstie.

Funkčné využitie – funkcie verejného dopravného vybavenia (cestná komunikácia, cyklistická a pešia doprava), tranzit (len vo vyznačenom priestore na západnej strane priestranstva), prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam, čiastočný tranzit a verejné technické vybavenie. Iné funkčné využitie je neprípustné.

Min. podiel rekreačnej a / alebo vybavenostnej vegetácie musí byť 10%.

36) V rámci plôch vyhradených v Komplexnom návrhu ako verejné priestranstvo v nasledovných PFČastiach:

- **Hlavná juh**
- **Hlavná stred1**
- **Hlavná stred2**
- **Hlavná stred3**
- **Hlavná sever**

Musí byť dodržané:

Vymedzenie verejného priestranstva – min. šírka verejného priestranstva 18m. V PFČasti Hlavná sever min. 22m.

Priestorové využitie – priestranstvo typu ulica.

Funkčné využitie – funkcie verejného dopravného vybavenia (cestná komunikácia, cyklistická a pešia doprava): tranzit, prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam a verejné technické vybavenie. Iné funkčné využitie je neprípustné.

Ak je to možné, preferuje sa umiestnenie do uličného priestoru aj environmentálna vegetácia v podiely min. 5%.

37) V rámci plôch vyhradených v Komplexnom návrhu ako verejné priestranstvo v nasledovných PFČastiach, ktoré sú súčasťou významných obecných koridorov, resp. slúžia ako prístup k významným objektom:

- **Cintorín,**
- **K Vinohradom,**
- **Opatovská,**
- **Spojovacia,**
- **Staničná,**
- **Športová,**
- **Ulica O,**

- **Výčapská,**
- **Východná.**

Musí byť dodržané:

Vymedzenie verejného priestranstva – min. šírka verejného priestranstva 12m.. Priestorové využitie – priestranstvo typu ulica.

Funkčné využitie – funkcie verejného dopravného vybavenia (cestná komunikácia, cyklistická a pešia doprava): prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam, čiastočný tranzit a verejné technické vybavenie. Iné funkčné využitie je neprípustné.

Ak je to možné, preferuje sa umiestnenie do uličného priestoru aj environmentálna vegetácia v podiely min. 5%.

38) V rámci plôch vyhradených v Komplexnom návrhu ako verejné priestranstvo v nasledovných PFČastiach, ktoré sú slúžia výlučne ako prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam:

- **Dlhá,**
- **Domovina,**
- **Hydinárska,**
- **Juh,**
- **Krátka,**
- **Pri trati,**
- **Okružná,**
- **Skýcovská,**
- **Stromová,**
- **Školská,**
- **Ulica A,**
- **Ulica B,**
- **Ulica C,**
- **Ulica D,**
- **Ulica E,**
- **Ulica F,**
- **Ulica G,**
- **Ulica H,**
- **Ulica J,**
- **Ulica K,**
- **Ulica L,**
- **Ulica M,**
- **Ulica N**
- **Ulica P,**
- **V Kúte,**
- **Za humnami.**

Musí byť dodržané:

Vymedzenie verejného priestranstva – min. šírka verejného priestranstva 12m pri novonavrhovaných priestranstvách a 10m pri existujúcich. V nevyhnutných a odôvodnených prípadoch v rámci existujúcich priestranstiev môže byť min. šírka priestranstva znížená na min. 8m.

Priestorové využitie – priestranstvo typu ulica s jednou integrovanou komunikáciou a prvkami technickej infraštruktúry.

Funkčné využitie – funkcie verejného dopravného vybavenia (cestná, cyklistická a pešia doprava): prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam a verejné technické vybavenie. Iné funkčné využitie je neprípustné.

Ak je to možné, preferuje sa umiestnenie do uličného priestoru aj environmentálna vegetácia v podiely min. 5%.

4.2.3 PLOCHY URČENÉ PRE SÍDELNÚ VEGETÁCIU

39) Vytvoriť resp. zachovať územné a priestorové podmienky pre sformovanie sídelnej zelene podľa vymedzenia vo výkrese Komplexný návrh. Je nevyhnutné dodržať etapovitost' v zmysle časti 4.7 Vymedzenie zastavaného územia obce.

40) Zvláštnu pozornosť venovať plochám definovaným ako rekreačná a/alebo vybavenostná vegetácia:

- Park Výčapy (návrh),
- Park Opatovce,
- Park Vinohrady (návrh),
- Park Skýcov (návrh),
- Park Stred (návrh)
- Cintorín Opatovce (navrhovaná postupná premena cintorína na pietny park)
- Cintorín Výčapy (navrhovaná postupná premena cintorína na pietny park)
- Židovský cintorín (navrhovaná premena cintorína na pietny park)

Pre všetky plochy je potrebné vypracovať samostatnú projektovú dokumentáciu so zameraním na účel parku a odbornú starostlivosť / výsadbu vegetácie.

41) V rámci plôch vyhradených v Komplexnom návrhu ako verejné priestranstvá je nutné dodržať min. podiel ozelenenia podľa funkčného využívania:

- v rámci plochy návstia je potrebné zabezpečiť minimálny podiel ozelenenia 10% vybavenostnou prípadne environmentálnou vegetáciou. Táto vegetácia by mala patriť medzi najkvalitnejšiu v rámci verejných priestranstiev v rámci obce a preto je potrebné preferovať kvalitné sadovnícke riešenie.
- v rámci plochy ostatných verejných priestranstiev sa doporučuje minimálny podiel ozelenenia 5% environmentálnou vegetáciou.

42) V rámci plôch vyhradených v Komplexnom návrhu ako vegetácia obytná v kombinácii s produkčnou extenzívnou vegetáciou (záhrady pri obytnej zástavbe) je nutné preferovať obytné funkcie vegetácie s postupným utľmovaním produkčnej funkcie. V rámci takýchto plôch je možné povoliť výstavbu prvkov drobnej architektúry (altánky a pod.) prípadne športovo-rekreačné plochy slúžiace výlučne pre potreby bývania (tenisový kurt, bazén a pod.).

43) V rámci plôch vyhradených v Komplexnom návrhu pre zástavbu je nutné dodržať min. podiel ozelenenia podľa funkčného využívania:

- v rámci plôch určených pre obytnú zástavbu je potrebné zabezpečiť minimálny podiel ozelenenia 20% obytnou prípadne environmentálnou vegetáciou,
- v rámci plôch určených pre zástavbu vybavenosť základnú je potrebné zabezpečiť minimálny podiel ozelenenia 20% vybavenostnou prípadne environmentálnou vegetáciou (s výnimkou v PFČasti CENTRUM VÝČAPY kde je znížený podiel ozelenenia na 5%). Preferovať kvalitné sadovnícke riešenia vo väzbe na architektúru a funkciu areálu,

- v rámci plôch určených pre vybavenosť a výrobu extenzívnu je potrebné zabezpečiť minimálny podiel ozelenenia 20% vybavenostnou prípadne environmentálnou vegetáciou. Do tejto zelene nesmie byť započítaná prípadná environmentálna vegetácia po obvode areálu.

44) Pri likvidácii plôch zelene je nutné realizovať náhradnú výsadbu. Plocha a druhová skladba pre náhradnú výsadbu bude stanovená osobitným nariadením obce.

45) Ochranu sídelnej vegetácie (najmä verejnej) zabezpečiť vydaním VZN o verejnej zeleni.

46) Pri projektoch investícií objektov vybavenostných a výrobných zaviazat' investora na predkladanie projektov s odbornou spracovanými samostatnými stavebnými objektmi SO - Sadové úpravy. Pri projektoch rodinných domov je táto podmienka len doporučovaná.

47) Zabezpečiť obstaranie Dokumentu starostlivosti o dreviny.

4.3 ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA OBČIANSKEHO VYBAVENIA ÚZEMIA, VÝROBY A POD. (SOCIO-EKONOMICKONOMICKEJ ŠTRUKTÚRY)

48) V oblasti **bývania**, rozvoj novej bytovej výstavby realizovať na plochách vymedzených v návrhu ÚPNO s dodržaním etapizácie podľa rozširovania zastavaného územia.

Pre I. etapu sa jedná o nasledovné plochy:

- na plochách v zastavanom území, ktoré sú v súčasnej dobe ako voľné prieluky medzi jestvujúcou zástavbou alebo sú súčasťou nadrozmerných záhrad bez potreby budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry – možný prírastok 71 domov;
- na plochách v zastavanom území, ktoré sú v súčasnej dobe ako voľné prieluky medzi jestvujúcou zástavbou alebo sú súčasťou nadrozmerných záhrad s potrebou budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry – možný prírastok 162 domov;
- na plochách mimo zastavaného územia, na ktoré bol vydaný predbežný súhlas na odňatie poľnohospodárskej pôdy, ktoré sú najmä v súčasnej dobe využívané ako orná pôda s potrebou budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry (PFČasť STROMOVÁ, ULICA J) – možný prírastok 15 domov.
- na plochách mimo zastavaného územia, na ktoré bol vydaný predbežný súhlas na odňatie poľnohospodárskej pôdy pre funkciu výroba, navrhuje sa zmena pre funkciu nová bytová výstavba, ktoré sú najmä v súčasnej dobe využívané ako orná pôda s potrebou budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry (PFČasť SKÝCOVSKÁ, SEVER) – možný prírastok 17 domov.
- na plochách mimo zastavaného územia, na ktoré nebol vydaný predbežný súhlas na odňatie poľnohospodárskej pôdy, ktoré sú najmä v súčasnej dobe využívané ako orná pôda s potrebou budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry (PFČasť STROMOVÁ) – možný prírastok 16 domov.

Pre II. etapu sa jedná o nasledovné plochy:

- na plochách v rámci zastavaného územia s potrebou budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry (PFČasť ULICA B) – možný prírastok 18 domov,
- na plochách mimo zastavaného územia s potrebou budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry (PFČasť ULICA D, ULICA E, ULICA F, ULICA G, ULICA H, ULICA J, ULICA K, ULICA L, ULICA M, ULICA O, ULICA VÝCHODNÁ) – možný prírastok 237 domov,

49) V oblasti **školsťva** zachovať a podporovať súčasný stav – rozvíjať a skvalitňovať materskú a základnú školu. Zabezpečiť výstavbu telocvične pri základnej škole.

50) V oblasti **zdravotníctva** zachovať a podporovať súčasný stav – rozvíjať a skvalitňovať existujúce zdravotné stredisko.

51) V oblasti **kultúry** podporovať zachovanie jestvujúcej stavby kultúrneho domu, je však potrebná jeho adaptácia na širšie využitie objektu a jeho celkové materiálo-technické ale aj stavebno-technické zlepšenie.

52) V oblasti **športu**, rekreačného športu:

- podporovať a rozvíjať existujúci futbalový štadión.
- podporovať bežné športové aktivity obyvateľov obce, podporovaním a zachovaním univerzálneho ihriska, vybudovaním telocvične pre možnosti rozvíjania športových aktivít aj v zimnom období. V rámci plôch parčíkov budovať malé športovo-rekreačné plochy pre deti a mládež.

53) V oblasti **sociálnej starostlivosti** obec neuvažuje, že bude potrebné rezervovať plochy pre výstavbu. Je skôr potrebné uvažovať s umiestnením niektorých doplnkových služieb v rámci obecného domu (napr. klub dôchodcov a pod.). Vzhľadom k zámeru farského úradu s výstavbou komunitného domu, je vhodné ho podporovať z pohľadu obce, pričom je potrebné aby tento plnil určité funkcie v oblasti sociálnej starostlivosti.

54) V oblasti **obchodu a služieb**:

- základné maloobchodné prevádzky (predajňa základných potravín), prevádzky stravovacích služieb základného štandardu (pohostinstvo, reštaurácia) a prevádzky nevýrobných služieb základného charakteru sú plne organizované trhovými podmienkami, v rámci územného plánu sa preto zameriavame najmä na regulovanie ich umiestnenia. Takéto prevádzky by mali vznikať výlučne v PFČasti CENTRUM VÝČAPY, CENTRUM OPATOVCE, CENTRUM VINOHRADY, CENTRUM SKÝCOV, prípadne v PFČasti HLAVNÁ STRED1, HLAVNÁ STRED2, podmiennečne sa pripúšťajú takéto prevádzky aj v PFČasti HLAVNÁ JUH a HLAVNÁ STRED3).
- prevádzky obchodu a nevýrobných služieb špecifického charakteru, ktoré majú vyššiu spádovosť zákazníkov a vyššie nároky na dopravu sú rovnako plne organizované trhovými podmienkami a v rámci územného plánu sme pre návrhové obdobie vymedzili ich umiestňovanie v PFČasti PRIEMYSELNÝ PARK 1-4, výnimočne aj v PFČastiach CENTRUM OPATOVCE, CENTRUM VINOHRADY, CENTRUM SKÝCOV, prípadne v PFČasti HLAVNÁ STRED1, HLAVNÁ STRED2.
- špecifickou službou je prevádzka pohrebiska, ktorú navrhujeme premiestniť do novej polohy v PFČasti CINTORIN.

55) V oblasti **zariadení samosprávy**. Obecný úrad ako najdôležitejšia obecná inštitúcia musí túto skutočnosť reprezentovať funkčnou obsažnosťou (oficiálne povinnosti vyplývajúce z titulu úradu ako aj neoficiálne povinnosti vytvárajúce súdržnosť komunity obce v oblasti kultúrno-spoločenských aktivít), ako aj svojím výostným priestorovým pôsobením v rámci ústredného návestia obce. Navrhovaná prístavba obecného domu by mala pokryť zvýšené kvalitatívne nároky na prevádzku obecného domu (napr. slávnostná sála a pod.). Vonkajším symbolom obecnej samosprávy by mohla byť aj výstavba urbanistickej dominanty (napr. veža orientovaná do priestoru návestia, prípadne rozhľadňa).

56) V oblasti **priemyselnej výroby**. Výrobné prevádzky by mali byť umiestnené v navrhovaných štyroch oblastiach určených pre priemyselnú výrobu (PFČasť Priemyselný park 1 až 4).

57) V oblasti výstavby **poľnohospodárskej výroby**:

- na úrovni intenzívnej poľnohospodárskej výroby zachovať a podporovať súčasný stav – plochy poľnohospodárskej pôdy budú obhospodarované z poľnohospodárskej farmy Výčapy-Opatovce.
- Plochy ornej pôdy sú v návrhu znížené na plochu 1032,2ha. Nejedná sa o okamžité zníženie ale o postupné znižovanie v horizonte 15 a viac rokov pričom cca 50ha je v prospech krajinej vegetácie za účelom zvýšenia ekostability územia a prinavrátením niektorých krajinárskych hodnôt do územia, ktoré boli zničené v posledných 50-tich rokoch.
- V rámci poľnohospodárskej výroby extenzívneho charakteru, v obytnej zóne nebude možné zriaďovať prevádzky poľnohospodárskej intenzívnej výroby obzvlášť živočíšnej. Podmienky pre individuálnu potrebu budú stanovené osobitným nariadením obce.

58) V oblasti **rekreácie a cestovného ruchu**. V rámci obce je možnosť rozvíjania predovšetkým rozvoj regionálneho turizmu, ktorý bude založený najmä na prírodných danostiach – v katastri sa nachádzajú vodné plochy vhodná pre rybárstvo a plochy vhodné pre rozvoj vinohradníctva. Vzhľadom k tejto skutočnosti navrhujeme rozvoj rekreačnej vybavenosti v dvoch polohách:

- Rozvoj a vznik lesoparku pri OR Ľudovítova IV a III.
- V PFČasti K VINOHRADOM ZÁPAD navrhujeme ďalší rozvoj objektov a plôch pre vinohradníctvo.

4.4 ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA

4.4.1 ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA

59) Nadradená cestná doprava na území katastra obce podľa vymedzenia vo výkrese Komplexný návrh:

- rešpektovať umiestnenie rýchlostnej cesty R8 – neumiestňovať žiadne stavebné aktivity vo vyznačenom koridore vrátane vyznačených ochranných pásiem;
- rešpektovať existujúcu trasu cesty I/64 a rezervovať priestorový koridor pre možné prebudovanie tejto komunikácie v intraviláne na redukovaný normový parameter 8,5/50 resp. 13,5/50 v PFČasti HLAVNÁ SEVER;

60) Sieť miestnych cestných komunikácií organizovať a podriaďiť systému nadradenej cestnej siete:

- miestne komunikácie sprístupňujúce poľné alebo lesné cesty v extraviláne a súčasne slúžiace pre prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam – tieto budú prebudované / vybudované na kategóriu MO 6,5/30;
- ostatné komunikácie zabezpečujúce obsluhu obytného územia prebudovať resp. vybudovať v kategórii D1 (obytná ulica);

61) Pri riešení statickej automobilovej dopravy dodržať zásadu: pri každej novej výstavbe a podľa možností aj pri rekonštrukcii musí byť dodržaná podmienka riešenia normovej potreby parkovania na vlastnom pozemku resp. integrovanú v rámci objektu. Pri obytných rodinných domoch je možné uvažovať parkovanie návštev na verejnom priestranstve.

62) Navrhujeme nasledovné nové polohy pre vybudovanie plôch parkovísk:

- centrá II. úrovne (PFČasť CENTRUM OPATOVSKÁ, VINOHRADY, SKÝCOV – parkovanie riešené pozdĺž cesty, ktoré by slúžilo pre viaceré novonavrhované objekty s kapacitou cca. 20 áut;
- futbalový štadión – parkovisko pre potreby prevádzky futbalového štadióna. Parkovisko aj pre parkovanie jedného autobusu s kapacitou cca. 15 áut + 1 autobus;

63) Umiestňovanie ČSPHM nie je dovolené.

64) Pre rozvoj cyklistickej a pešej dopravy:

- samostatné pešie chodníky budú riešené v prieťahu cesty I. triedy a pri vybraných miestnych komunikáciách, ktoré nebudú zaradené medzi tzv. obytné ulice.
- všetky komunikácie, ktoré sprístupňujú len obytné zóny budú budované ako obytné ulice s integrovanou automobilovou, cyklistickou a pešou dopravou.
- koncepcia cyklistických chodníkov na regionálnej úrovni vychádza z nadradenej dokumentácie. Pre obec Výčapy-Opatovce by vybudovanie cyklistickej trate medzi mestami Nitra a Topoľčany (tzv. ponitrianska cyklotrasa) bola zaujímavým impulzom pre rozvoj cyklistickej dopravy nielen z hľadiska turisticko-rekreačných aktivít. Stala by sa zaujímavým aj pre napojenie na nitriansky priemyselný park sever.
- okrem regionálnej cyklotrasy navrhujeme aj určitú sieť miestnych cyklistických komunikácií v rámci obce zväčša obojstranných ako aj prepojenie na susedné obce.

65) V oblasti železničnej dopravy sa nepredpokladá žiadny budúci zámer, zariadenia sú stabilizované. Výchľadovo sa predpokladá elektrifikácia trate.

66) Pri rozvoji verejného dopravného vybavenia resp. pri zásahu inou výstavbou do verejného dopravného vybavenia je nevyhnutné rešpektovať všetky platné legislatívne limity (ochranné pásma) jednotlivých zariadení a ciest.

4.4.2 ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA

- 67) V oblasti zásobovania obce pitnou vodou:
- rešpektovať existujúcu trasu diaľkového vodovodu
 - rešpektovať koridor výstavby vodovodného napojenia navrhovaného vodojemu Výčapy-Opatovce;
 - zabezpečiť výstavbu vodovodnej siete a rozširovanie vodovodnej siete v nadväznosti na nové rozvojové plochy.
- 68) V oblasti odkanalizovania splaškových vôd:
- rešpektovať navrhovanú trasu diaľkového hlavného kanalizačného zberača;
 - zabezpečiť výstavbu kanalizačnej siete a jej rozširovanie v nadväznosti na nové rozvojové plochy.
- 69) V oblasti odkanalizovania povrchových – dažďových vôd:
- všetky uličné priestory budovať s povrchovými odvodňovacími rigolmi.
- 70) V oblasti zásobovania elektrickou energiou:
- rešpektovať existujúce trasy 22 kV vedení;
 - vzdušné prírodné vedenie pre TS002, ktoré sú vedené z južného smeru z katastrálneho územia, je prekážkou pre rozvojové zámery v obci Ľudovítová ako aj pre rozvojové zámery obce Výčapy-Opatovce (realizácia areálu cintorína) a je aj nevhodné trasované v rámci existujúceho zastavaného územia. Navrhuje sa výstavba nového prírodného vedenia – priamej odbočky z trasy vedenia č. 243 na ľavom brehu rieky Nitra v celkovej dĺžke 660m,
 - vzdušné prírodné vedenie pre TS006, TS009, TS010 a Koniarovskú TSK2 je prekážkou pre výstavbu vybavenostno-výrobného areálu. Navrhuje sa prepojení medzi východnou časťou a západnou časťou obce formou kábelového zemného vedenia (1100m);
- V rámci výhľadových rozvojových plôch bude jestvujúce prírodné 22kV vedenie prekážkou je potrebné vykonať nasledovné úpravy trasovania VN vedení:
- vzdušné prírodné vedenie pre TS004 v súvislosti s realizáciou výstavby v PFČasti ULICA B, bude potrebné nahradiť kábelovým zemným vedením;
 - vzdušné prírodné vedenie pre TS001 a TS011 nie je síce priamou prekážkou pre rozvoj výstavby, je však vhodné výhľadovo uvažovať nahradením časti vzdušného vedenia za kábelové zemné v rámci PFČasti PARK VINOHRADY resp. PARK VÝČAPY,
 - Sekundárne NN rozvody budú budované v Zmysle zákona o energetike ako kábelové a budú uložené v zemi. Jestvujúce vzdušné vedenia budú postupne taktiež nahradené za kábelové vedenia uložené v zemi.
 - podporovať kabeľizáciu vzdušných 22 kV vedení v rámci zastavaného územia obce;
 - v postupnosti realizácie novej zástavby budovať jednotlivé trafostanice a rozvody elektrickej energie v zmysle ÚPNO.

- 71) V oblasti zásobovania obce plynom podporovať a realizovať:
- podľa vzrastu spotreby plynu resp. realizácie novej zástavby postupne budovať rozvody plynovodu v zmysle ÚPNO.
- 72) V oblasti zásobovania obce teplom podporovať a realizovať nasledovné:
- utvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike;
 - podporovať lepšiu energetickú hospodárnosť budov, berúc do úvahy vonkajšie klimatické a miestne podmienky ako aj požiadavky na teplotu vnútorného prostredia a na hospodárnosť.
- 73) V oblasti telekomunikácií a diaľkových káblov podporovať a realizovať nasledovné:
- podľa vzrastu potreby telefónnych napojení resp. podľa realizácie novej zástavby postupne budovať nové rozvody;
- 74) Pri rozvoji verejného technického vybavenia resp. pri zásahu inou výstavbou do verejného technického vybavenia je nevyhnutné rešpektovať všetky platné legislatívne limity (ochranné pásma) jednotlivých zariadení a to najmä:
- ochranné pásma vodovodov a vodárenských zariadení;
 - ochranné pásma kanalizácie a kanalizačných zariadení;
 - ochranné pásma rozvodov elektriny a elektrických zariadení;
 - ochranné a bezpečnostné pásma plynovodov a plynárenských zariadení;
 - ochranné pásma teplovodov a teplárenských zariadení;
 - ochranné pásma telekomunikačných vedení a zariadení;

4.5 ZÁSADY A REGULATÍVY OCHRANY A VYUŽÍVANIA PRÍRODNÝCH ZDROJOV, OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, VYTŮVÁRANIA A UDRŽIAVANIA EKOLOGICKEJ STABILITY

- 75) Rešpektovať návrh miestneho územného systému ekologickej stability územia, zachovať, chrániť a vytvoriť podmienky pre realizáciu návrhu dobudovania miestnej kostry územného systému ekologickej stability územia mesta.
- 76) Rešpektovať ochranu pôdy osobitne chránenej.
- 77) V zmysle prírodnej stratégie obce podporovať realizáciu resp. rozširovanie miestnych biocentier a miestnych biokoridorov.
- 78) Zachovať jestvujúce plochy nelesnej stromovej a krovinnej vegetácie a minimalizovať zásahy do nej, rozširovať plochy takejto vegetácie na plochách vykreslených vo výkresovej časti tak, aby táto vegetácia zabezpečila trvalé vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability krajiny.
- 79) V rámci realizácie prírodných plôch zabezpečiť odbornú projektovú dokumentáciu pre navrhovanú výsadbu.

4.6 ZÁSADY A REGULATÍVY STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

- 80) V oblasti odpadového hospodárstva dodržiavať nasledovné zásady a regulatívy:
- znížiť celkovú produkciu odpadov v komunálnej sfére a vo výrobe, recyklovať a spracovávať odpady, rozvíjať a podporovať separovaný zber odpadu a

- problémových látok s cieľom výrazne znížiť celkové množstvo skládkovaného odpadu;
- zabezpečiť správne a bezpečné nakladanie s nebezpečným odpadom, najmä separovaným zberom problémových látok zabezpečiť, aby sa nedostali do komunálnych odpadov;
- rozšíriť separovaný zber odpadu a využívanie druhotných surovín - rozšírenie počtu kontajnerových stojísk, vybudovanie stáleho zberového miesta so zabezpečeným separovaným zberom vybraných druhov odpadov a druhotných surovín;
- podporovať prevádzku kompostovacieho zariadenia na zhodnocovanie parkového a skladového odpadu - spracovávať biologické odpady na organické hnojivá, postupne zvyšovať zhodnocovanie biologických odpadov;
- realizovať sanáciu a rekultiváciu skládok odpadov (vrátane tzv. divokých skládok), ktoré sú priamymi zdrojmi šírenia nežiaducich druhov organizmov, zdrojmi hygienického ohrozenia okolia, kontaminácie pôdy a podzemnej vody - najmä staré záťažové prostredia.

- 81) V oblasti starostlivosti o ovzdušie dodržiavať nasledovné zásady a regulatívy:
- vylúčiť veľké zdroje znečistenia ovzdušia na území obce; stredné zdroje znečistenia povoloť len výnimočne v odôvodnených prípadoch.
 - zo zastavaného územia obce vylúčiť prevádzky zamerané na hospodárske chovné a chovateľské činnosti, nové prevádzky takéhoto charakteru nepovoľovať,
- 82) V oblasti starostlivosti o vodu a jej ochranu:
- znížovať množstvá vypúšťaných látok znečisťujúcich povrchové vody, následne znížovať znečistenie vodných tokov (zabezpečiť napojenie na obecnú kanalizáciu pre všetky objekty)

4.7 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

- 83) Stavebný rozvoj obce realizovať prednostne v hranici súčasného zastavaného územia prestavbou stavebnej štruktúry, dostavbou v prelukách a na voľných plochách.
- 84) Rozšírenie zastavaného územia v prvom poradí je zamerané na doplnenie nových plôch pre výstavbu centra obce (najmä sídelná vegetácia s funkčným využitím rekreácia a vybavenosť), plôch určených pre rozšírenie / založenie pohrebiska (cintorína), plôch určených pre bývanie a plôch pre umiestnenie priemyselného parku (extenzívna výroba). Jedná sa o 4 samostatné plochy rozšírenia + 1 plocha, ktorá rieši rozšírenie zastavaného územia pre obec Ľudovítová:
- Lokalita východne od súčasného zastavaného územia v centrálnej časti rieši plochu pre umiestnenie sídelnej vegetácie s funkčným využitím pre rekreáciu a vybavenosť. Marginálna časť lokality je určená pre doplnenie zástavby pre bývanie. Veľkosť lokality je 1,93ha. Lokalita je zhodná s označením lokality pre záber poľnohospodárskej pôdy (lokality č. 20a a 20b);
 - Lokalita juhovýchodne od súčasného zastavaného územia rieši najmä plochu pre rozšírenie / založenie cintorína. Zastavané územie obce sa rozšíri o 2,25ha; Lokalita je zhodná s označením lokality pre záber poľnohospodárskej pôdy (lokality č. 21);
 - Lokalita juhozápadne od súčasného zastavaného územia rieši vytvorenie nových plôch pre umiestnenie bývania. Veľkosť lokality je 1,86ha. Lokalita je zhodná s označením lokality pre záber poľnohospodárskej pôdy (lokality č. 11b);
 - Lokalita severne od súčasného zastavaného územia rieši vytvorenie plôch pre umiestnenie priemyselného parku s extenzívnou výrobou, menšie časti lokalít sú určené pre umiestnenie bývania. Veľkosť lokality je 20,67ha. Lokalita je zhodná s označením lokality pre záber poľnohospodárskej pôdy (lokality č. 1a, 1b, 1c, 1d, 2a, 2b, 2c a 3);
 - Lokalita na južnej hranici katastrálneho územia, priamo nadväzujúca na zastavané územie obce Ľudovítová rieši formálne rozšírenie zastavaného územia pre obec Ľudovítová – nachádza sa tu jeden rodinný dom, ktorý je integrálnou súčasťou tejto obce. Veľkosť lokality je 0,25ha.
- Celková plocha určená pre rozšírenie zastavaného územia v prvom poradí v obci je o veľkosti 26,96ha, čím by sa jestvujúce zastavané územie zväčšilo na plochu 149,59ha (nárast o takmer 22%). Predpoklad rozšírenia je v časovom horizonte do roku 2030.

- 85) Rozšírenie zastavaného územia v druhom poradí je zamerané na doplnenie nových plôch určených najmä pre bývanie. Jedná sa o 1 samostatnú plochu rozšírenia:
- Lokalita severovýchodne od súčasného zastavaného územia rieši plochu pre umiestnenie bývania. Veľkosť lokality je 42,37ha. Lokalita je zhodná s označením lokality pre záber poľnohospodárskej pôdy (lokality č. 23).
- Celková plocha určená pre rozšírenie zastavaného územia v druhom poradí v obci je o veľkosti 42,37ha. Predpoklad rozšírenia je v časovom horizonte po roku 2030.

4.8 POŽIADAVKY NA ÚZEMNÉ PLÁNY ZÓNY

- 86) Na každý samostatný PFČelok (PFČelok VÝČAPY, OPATOVCE, VINOHRADY, SKÝCOV) je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny (jestvujúce zastavané územie, 1. a 2. etapa návrhu na rozšírenie zastavaného územia). Pripúšťa sa spracovanie územného plánu zóny len na prvú etapu rozvoja obce s rešpektovaním druhej etapy. Rovnako sa pripúšťa spracovanie čiastkových lokalít územného plánu zóny – je však potrebné, aby boli vždy spracované za ucelené PFČasti.

4.9 PLOCHY NA VEREJNO-PROSPEŠNÉ STAVBY, ZOZNAM VEREJNO-PROSPEŠNÝCH STAVIEB

4.9.1 ZOZNAM VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB (VPS), PLOCHY NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

- 87) Verejno-prospešné stavby v oblasti zástavby:
- **Nový cintorín (UZ03).** Verejno-prospešná stavba v PFČasti CINTORÍN, ktorá vytvára nové pietne plochy pre cintorín s možnosťou vytvorenia aj urnového hája a pietneho parku ako aj izolačnej vegetácie po obvode areálu. V rámci záujmovej plochy je potrebné riešiť aj statickú dopravu. Záujmová plocha je 2,1ha. Plochy pohrebiska je potrebné riešiť architektonickým projektom v rámci, ktorého sa stanovia aj zásady umiestňovania pomníkov, riešenie urnového hája a pietneho parku.

- 88) Verejno-prospešné stavby v oblasti verejných priestranstiev a dopravy:
- **Rýchlostná cesta R8 Nitra – križovatka R2 (UP01).** Verejno-prospešná stavba vyplývajúca z nadradenej dokumentácie UPN–R Nitrianskeho kraja. Rezervovať koridor pre novú trasu rýchlostnej cesty v kategórii R24,5/120. Záujmová plocha je 11,8ha.
 - **Vytvorenie verejného priestranstva typu návestie – PFČasť CENTRUM VÝČAPY (UP-02).** Verejno-prospešná stavba pre vytvorenie ústredného spoločensko-oddychového priestoru pre potreby obyvateľov obce s možnosťou univerzálneho využívania (napr. hody, májové oslavy, vianočné oslavy a pod.). V rámci plochy návestia je potrebné vyriešiť cestnú dopravu, statickú dopravu, spevnené plochy, vegetáciu. Celková plocha určená na úpravu je 1,5ha.
 - Verejno-prospešné stavby pre vytvorenie (rozšírenie) verejného priestranstva typu návestie. V rámci plochy návestia je potrebné vyriešiť cestnú dopravu, statickú dopravu, spevnené plochy, vegetáciu. Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie:
 - **rozšírenie a dotvorenie návestia – PFČasť CENTRUM OPATOVCE (UP-03).** Celková plocha určená na úpravu je 1,3ha.
 - **vytvorenie návestia – PFČasť CENTRUM VINOHRADY (UP-04).** Celková plocha určená na úpravu je 0,3ha.
 - **vytvorenie návestia – PFČasť CENTRUM SKÝCOV (UP-05).** Celková plocha určená na úpravu je 0,3ha.
 - **Rozšírenie ulice - PFČasť HLAVNÁ JUH, CENTRUM OPATOVCE, HLAVNÁ STRED1, CENTRUM VÝČAPY, HLAVNÁ STRED2, CENTRUM VINOHRADY, HLAVNÁ STRED3, CENTRUM SKÝCOV, HLAVNÁ SEVER (UP06).** Verejno-prospešná stavba, ktorá umožňuje rozšírenie uličného priestranstva na min. šírku 18m s umiestnením komunikácie v kategórii B1, obojstranných chodníkov a cyklistických chodníkov. Z dôvodu rozšírenia priestranstva bude potrebné zmeniť v určitých polohách priebeh súčasných uličných čiar (zabratie záhrad v prospech verejného priestoru). Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie. Celková plocha určená na úpravu je 5,0ha.
 - Verejno-prospešné stavby, ktoré umožňujú rozšírenie uličného priestranstva na min. šírku 12m s umiestnením komunikácie v kategórii C3, obojstranných chodníkov a cyklistických chodníkov. Z dôvodu rozšírenia priestranstva bude potrebné zmeniť v určitých polohách priebeh súčasných uličných čiar (zabratie záhrad v prospech verejného priestoru). Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie:
 - **rozšírenie ulice v PFČasť SPOJOVACIA (UP07).** Plocha 0,4ha;
 - **rozšírenie ulice v PFČasť OPATOVSKÁ, CINTORÍN (UP08).** Plocha 1,4ha;
 - **rozšírenie ulice v PFČasť VÝČAPSKÁ (UP09).** Plocha 0,6ha;
 - **rozšírenie ulice v PFČasť ŠPORTOVÁ (UP10).** Plocha 0,3ha;
 - **rozšírenie ulice v PFČasť STANIČNÁ (UP11).** Plocha 0,2ha;
 - **rozšírenie ulice v PFČasť K VINOHRADOM VÝCHOD, K VINOHRADOM ZÁPAD (UP12).** Plocha 0,2ha;
 - Verejno-prospešné stavby pre vytvorenie uličného priestranstva v rámci 1. etapy rozširovania zastavaného územia s min. šírkou 12m s umiestnením komunikácie v kategórii C3, obojstranných chodníkov a cyklistických chodníkov. Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie:
 - **nová ulica v PFČasť PARK VÝČAPY (UP13).** Plocha 0,4ha;
 - **nová ulica v PFČasť PRIEMYSELNÝ PARK1 (UP18).** Plocha 0,4ha;
 - **nová ulica v PFČasť PRIEMYSELNÝ PARK2 (UP19).** Plocha 0,3ha;
 - **nová ulica v PFČasť PRIEMYSELNÝ PARK3 (UP20).** Plocha 0,3ha;
 - **nová ulica v PFČasť PRIEMYSELNÝ PARK4 (UP21).** Plocha 0,3ha
 - Verejno-prospešné stavby pre vytvorenie uličného priestranstva v rámci 2. etapy rozširovania zastavaného územia s min. šírkou 12m s umiestnením komunikácie v kategórii C3, obojstranných chodníkov a cyklistických chodníkov. Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie:
 - **nová ulica v PFČasť PARK VÝČAPY (UP13).** Plocha 0,4ha;
 - **nová ulica v PFČasť PARK VINOHRADY (UP14).** Plocha 1,1ha;
 - **nová ulica v PFČasť PARK SKÝCOV (UP15).** Plocha 0,5ha;
 - **nová ulica v PFČasť ULICA O (UP16).** Plocha 0,5ha;
 - **nová ulica v PFČasť ULICA VÝCHODNÁ (UP17).** Plocha 1,4ha;
 - Verejno-prospešné stavby pre vytvorenie uličného priestranstva v rámci 1. etapy rozširovania zastavaného územia s min. šírkou 12m s umiestnením komunikácie v kategórii D. Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie:
 - **nová ulica v PFČasť STROMOVÁ (UP22).** Plocha 0,2ha;
 - **nová ulica v PFČasť SKÝCOVSKÁ (UP23).** Plocha 0,2ha;
 - **nová ulica v PFČasť ULICA A (UP24).** Plocha 0,6ha;
 - **nová ulica v PFČasť ULICA P (UP25).** Plocha 0,1ha;
 - **nová ulica v PFČasť ULICA C (UP26).** Plocha 0,6ha
 - **nová ulica v PFČasť ULICA D (UP27).** Plocha 0,4ha;
 - **nová ulica v PFČasť ULICA E (UP28).** Plocha 0,3ha
 - **nová ulica v PFČasť ULICA J (UP29).** Plocha 0,8ha
- 89) Verejno-prospešné stavby v oblasti verejného technického vybavenia:
- **Nový vodojem vrátane prívodného vodovodného potrubia (UT01).** Verejnoprospešná stavba slúžiaca pre zásobovanie pitnou vodou obce. Navrhovaný vodojem Výčapy-Opatovce 2 x 400m³ s hladinou 194/189 mm, ktorý bude spoločný pre skupinu obcí Výčapy-Opatovce, Ľudovítová, Jelšovce, Čakajovce. Napojenie bude prevedené v súběžnej trase s Ponitrianskym skupinovým vodovodom.
 - Verejnoprospešné stavby slúžiaca pre zásobovanie východnej časti obce elektrickou energiou. Súčasťou stavby je prívodné VN vedenie.
 - **Nová trafostanica (UT02).** Dĺžka prívodného vedenia 100m
 - **Nová trafostanica (UT03).** Dĺžka prívodného vedenia 200m
 - **Prekládka VN vedenia vrátane výmeny TS (UT04).** Verejnoprospešná stavba slúžiaca na usporiadanie trasovania VN vedenia v zemi tak, aby

vedenie netvorilo prekážku pre výstavbu priemyselného parku a výmena TS s pokrytím nárastu potreby. Dĺžka prekládky 500m.

4.9.2 STAVBY OBECNÉHO ZÁUJMU (SOZ)

90) Stavby obecného záujmu sú definované ako stavby významné z pohľadu záujmov obce ale nemožno ich považovať za stavby verejno-prospešné. Na tieto stavby nemožno uplatniť vyvlastnenie pozemkov podľa §108 až 116 stavebného zákona.

91) Stavby obecného záujmu v oblasti krajinskej vegetácie:

- **Vegetácia Pri rybníku I (PK01).** Stavba obecného záujmu v PFCelku Strednonitrianska niva, v rámci biocentra Rybníky. Navrhovaná lokalita by sa mala stať lesoparkom s kombináciou vzrastlej vegetácie najmä s pôvodnými druhmi stromov tvrdého lužného lesa a trvalých lúčnych porastov. Záujmová lokalita má veľkosť 6,1ha.
- **Prievoz (PK02).** Stavba obecného záujmu v PFCelku Strednonitrianska niva, v rámci biocentra Prievoz. Lokalita v juhovýchodnej časti katastra, čiastočne zasahuje aj do katastra obce Podhorany a Bádice. Lokalita o veľkosti 1,3ha. Navrhujeme rozšírenie tejto lokality na veľkosť cca. 5,4ha.
- Topoľový lesík a TTP niekoľkonásobne esovitého priebehu na mieste bývalých mŕtvych ramien Nitry. Navrhované opatrenia sledujú doplniť vegetáciu o pôvodné druhy.
- **Most (PK03).** Stavba obecného záujmu v PFCelku Strednonitrianska niva, v rámci biocentra Most. Navrhovaná lokalita o veľkosti 2,4ha, ktorá bude plniť environmentálne funkcie (eliminovanie vplyvu prevádzky ČOV a Kompostoviska smerom k obci).
- **Choseň I (PK04).** Stavba obecného záujmu v PFCelku Bojnianska pahorkatina, v rámci biocentra Choseň I. Je tvorené ľavobrežným porastom topoľa euroamerického bývalého (občasného) potoka Choseň. Aby vzniklo plnohodnotné biocentrum je potrebné lokalitu rozšíriť aj pravobrežnú vegetáciu a obnoviť funkciu potoka. Lokalita dosiahne veľkosť 4,7ha.
- **Choseň II (PK05).** Stavba obecného záujmu v PFCelku Bojnianska pahorkatina, v rámci biocentra Choseň II. Biocentrum na mieste bývalého majera pri bývalom potoku Choseň. Lokalita je navrhovaná nielen na porastové zložky (vzrastlú vegetáciu) – je tu navrhované aj založenie vodnej plochy, rybníka pre celkové zvýšenie ekostability územia. Lokalita dosiahne veľkosť 6,1ha.
- **Choseň (PK06).** Stavba obecného záujmu v PFCelku Bojnianska pahorkatina, čiastočne v rámci biokoridoru Choseň. Biokoridor tvorí „podporu“ navrhované-ho Bojnianskeho biokoridoru a navrhované znovu obnovenie potoka Choseň plní aj funkciu ochrany pred povodňami. Lokalita dosiahne veľkosť 8,4ha.

92) Stavby obecného záujmu v oblasti zástavby:

- **Obecný dom (UZ01).** Stavba obecného záujmu – jedná sa o stavbu obecného významu – prestavba a prístavba v PFČasti CENTRUM VÝČAPY. V návrhu sa uvažuje s novou dominantou obce (obecná veža) s pridruženými funkciami (napr. vyhladková veža, informačné stredisko, múzeum a pod.). Umiestnenie musí preveriť samostatná urbanistická štúdia, ktorá preverí polohu z vonkajších pohľadov na obce ako aj z vnútornej urbanistickej štruktúry, preto vo výkresovej časti je jej lokalizácia orientačná.
- **Futbalový štadión (UZ02).** Stavba obecného záujmu – rozšírenie jestvujúceho areálu výhradne pre potreby futbalového štadióna, v rámci areálu príslušiace stavebné objekty (sociálne zázemie, tribúna a pod.) a nevyhnutná infraštruktúra vrátane riešenia parkovania. V rámci tejto stavby obecného záujmu navrhujeme integrovať aj budovu požiarnej zbrojnice s možnosťou cvičenia a prezentovania na ploche futbalového štadióna.
- **Železničná stanica (UZ04).** Stavba obecného záujmu – rozšírenie / dostavba jestvujúceho areálu výhradne pre vlakovú stanicu. V rámci areálu riešiť a potrebu statickej dopravy. záujmová plocha 0,2ha.

93) Stavby obecného záujmu v oblasti sídelnej vegetácie:

- **Park Výčapy (UV01).** Stavba obecného záujmu – jedná sa o stavbu obecného významu v PFČasti PARK VÝČAPY. Predmetom je výstavba a výsadba obecného parku, ktorý bude predovšetkým pre potreby každodennej rekreácie miestnych obyvateľov. Pri výsadbe použiť druhovú skladbu vhodnú do daného klimatického pásma. Sekundárna funkcia plochy parku je zádržná plocha pre spodné vody – plocha parku musí zostať na nižšej úrovni ako okolitá navrhovaná výstavba. Záujmová plocha je 4,7ha.
- **Park Opatovce (UV02).** Stavba obecného záujmu – jedná sa o stavbu obecného významu v PFČasti PARK OPATOVCE. Predmetom je výstavba a výsadba obecného parku, ktorý bude predovšetkým pre potreby každodennej rekreácie miestnych obyvateľov vo väzbe na mŕtve rameno rieky Nitra. Pri výsadbe použiť druhovú skladbu vhodnú do daného klimatického pásma. Súčasťou stavby je aj stabilizácia západného brehu odstaveného ramena. Záujmová plocha je 1,0ha.
- **Park Vinohrady (UV03).** Stavba obecného záujmu – jedná sa o stavbu obecného významu v PFČasti PARK VINOHRADY. Predmetom je výstavba a výsadba obecného parku, ktorý bude predovšetkým pre potreby každodennej rekreácie miestnych obyvateľov. Pri výsadbe použiť druhovú skladbu vhodnú do daného klimatického pásma. Sekundárna funkcia plochy parku je zádržná plocha pre spodné vody – plocha parku musí zostať na nižšej úrovni ako okolitá navrhovaná výstavba. Záujmová plocha je 3,7ha.
- **Park Skýcov (UV04).** Stavba obecného záujmu – jedná sa o stavbu obecného významu v PFČasti PARK SKÝCOV. Predmetom je výstavba a výsadba obecného parku, ktorý bude predovšetkým pre potreby každodennej rekreácie miestnych obyvateľov. Pri výsadbe použiť druhovú skladbu vhodnú do daného klimatického pásma. Sekundárna funkcia plochy parku je zádržná plocha pre spodné vody – plocha parku musí zostať na nižšej úrovni ako okolitá navrhovaná výstavba. Záujmová plocha je 2,6ha.
- **Park Stred (UV05).** Stavba obecného záujmu – jedná sa o stavbu obecného významu v PFČasti ULICA N. Predmetom je výstavba a výsadba obecného parku, ktorý bude predovšetkým pre potreby každodennej rekreácie miestnych obyvateľov. Záujmová plocha je 0,4ha.
- **Park Židovský cintorín (UV06).** Stavba obecného záujmu – jedná sa o stavbu obecného významu v PFČasti HLAVNÁ SEVER. Predmetom je výstavba a výsadba pietneho parku. Záujmová plocha je 1,2ha.

4.10 SCHÉMA ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ RIEŠENIA A VEREJNO-PROSPEŠNÝCH STAVIEB

94) Schéma záväzných častí a verejno-prospešných stavieb obsahuje dve výkresové prílohy:

- Komplexný návrh v mierke 1:5000 zachytávajúci celé katastrálne územie obce Výčapy-Opatovce
- Komplexný návrh detail v mierke 1:2880 zachytávajúci súčasné a navrhované zastavané územie obce Výčapy-Opatovce

4.11 VYSVETLENIE A DEFINOVANIE POJMOV POUŽÍVANÝCH V ZÁVÄZNEJ ČASTI - METODICKÁ PRÍLOHA

Ozelenenie je percentuálny podiel plôch vegetácie a vymedzenej PFParcely.

Parcelná čiara stanovuje rozhranie medzi dvomi samostatnými (prevádzkovo autonómnymi) PFParcelmi. Prevádzkové previazanie takýchto dvoch PFPariel sa vylučuje.

Podlažnosť je definovaná ako suma všetkých nadzemných podlaží mimo strešnej konštrukcie alebo ustúpeného podlažia (podkrovné priestory alebo ustúpené podlažie sa nepovažujú za nadzemné podlažie).

Podlažnosť súčasne určuje max. výšku atiky, rímsy alebo iného obdobného prvku hlavného objektu (bez ustúpeného podlažia alebo strechy), ktorá sa vypočíta ako suma povolených podlaží x 3,6m. Výška sa počíta od podlahy najnižšieho nadzemného podlažia.

Šikmá strecha objektu nesmie prevyšovať úroveň 7,2m rímsy hlavného objektu.

Za ustúpené podlažie sa považuje iba jedno najvyššie podlažie, ktorého podlažná plocha dosahuje max. 75% podlažnej plochy predchádzajúceho podlažia a výška jeho atiky neprevyšuje 5,4m od podlahy tohto podlažia.

Priestorovo-funkčný blok (PFBlok) Priestorovo-funkčný blok predstavujú základnú definovanú jednotku PFČasti v rámci územnoplánovacej dokumentácie na úrovni obce. PFBlok je zložený z jednotlivých autonómnych PFPariel, ktoré majú identickú charakteristiku. PFBlok podľa prevahy, významu a pôsobenia jednotlivých fenoménov môže byť:

- zástavba,
- verejné priestranstvo;
- vegetácia (krajinná alebo sídelná);
- vodstvo

Priestorovo-funkčný celok (PFCelok) Priestorovo-funkčné celky predstavujú skladobnú časť územno-technickej jednotky (UTJ), t.j. katastrálneho územia, tvorenej priestorovou a funkčnou spolupatričnosťou priestorovo-funkčných častí, z ktorých sú zložené. V zásade každý PFCelok je prirodzene definované územie (okruhom svojho pôsobenia), má svoju ohniskovú, jadrovú časť - centrum (zdroj tohto pôsobenia), a na ostatné PFCelky je napojená prostredníctvom osí (tok pôsobenia voči nadradenému jadru alebo naopak). PFCelok podľa prevahy, významu a pôsobenia jednotlivých fenoménov môže byť:

- prírodný miestny, regionálny, nadregionálny PFCelok (pôsobenie a význam najmä prírodných fenoménov nepresahuje územie celku, regiónu, širšieho regiónu)
- urbanistický miestny, regionálny, nadregionálny PFCelok (pôsobenie a význam najmä urbanistických fenoménov nepresahuje územie celku, regiónu, širšieho regiónu)

Priestorovo-funkčná časť (PFČasť) Priestorovo-funkčná časť predstavuje základnú skladobnú časť priestorovo-funkčného celku. Tvorí základný stupeň charakteristiky (informácie) o území jednotne za celú priestorovo-funkčnú časť, vyjadruje najmä významové postavenie v rámci PFCelku. PFČasť je tvorená jednotlivými PFBlokmi, resp. PFParcelmi a podľa prevahy, významu a pôsobenia jednotlivých fenoménov môže byť:

- periféra PFČasť (prírodná, urbanistická)
- jadrová PFČasť (biocentrum, urbanistické centrum)
- vzťahová PFČasť (biokoridor, urbanistická os)

Priestorovo-funkčná parcela (PFParcela) Priestorovo-funkčná parcela predstavuje základnú – najmenšiu definovanú jednotku PFČasti v rámci územnoplánovacej dokumentácie na úrovni zóny. Základný rozdiel medzi PFBlokom a PFParcelou je že PFParcela definuje jeden ucelený a autonómny priestor – územie (majetko-právne alebo užívateľské rozhranie). PFParcela podľa prevahy, významu a pôsobenia jednotlivých fenoménov môže byť:

- zástavba,
- verejné priestranstvo;
- vegetácia (krajinná alebo sídelná);
- vodstvo

Uličná čiara je špecificky druh parcelnej čiary, ktorý stanovuje rozhranie PFParcely určenej pre zástavbu a PFParcely určenej ako verejné priestranstvo. Uličná čiara súčasne stanovuje líniu, kde je možné vytvoriť prístup na pozemok. Vytvorenie prístupu na pozemok v inej polohe je neprípustné.

Vegetácia – priestorová charakteristika:

- **vegetácia vysoká drevinná;** plochy trvalej vegetácie s prevahou stromovej (vzrastlej) vegetácie;
- **vegetácia stredne vysoká drevinná;** plochy trvalej vegetácie prevažne s krovinnou vegetáciou alebo so slabším zastúpením stromovej vegetácie;
- **vegetácia bylinná;** plochy trvalej vegetácie prevažne s bylinnou vegetáciou (trvalé trávne porasty – lúky, pasienky a bylinné úhory);
- **vegetácia bylinná dočasná;** plochy dočasnej vegetácie prevažne s bylinnou vegetáciou (plochy poľnohospodárskych kultúr na ornej pôde);

Vegetácia – funkčná charakteristika:

- **vegetácia ekostabilizujúca;** vegetácia s významnou ekologickou funkciou bez hospodárskeho využívania alebo len s obmedzeným hospodárskym využívaním a s možným malým podielom rekreačným využívaním bez budovania objektov

a pod. – napr. lesná vegetácia, mimolesná vegetácia, mokrade, poľnohospodársky nevyužívané trávne porasty, hospodársky les, sprievodná vegetácia vodných tokov v extraviláne a pod.);

- **vegetácia ekostabilizujúca doplnkovo s rekreačnou funkciou;** vegetácia s významnou ekologickou funkciou využívaná aj pre potreby rekreácie s obmedzeným budovaním objektov a prvkov slúžiacich pre rekreačné účely (ihrisko, detské ihrisko, cyklistické a pešie spevnené chodníky a pod.) – napr. lesopark, arborétum, golfový areál a pod.);
- **vegetácia s environmentálnou funkciou;** vegetácia s prevahou funkcií tlmenia pôsobenia nepriaznivých vplyvov socio-ekonomických aktivít človeka (výroba, doprava a pod.) – napr. plochy zelene v rámci technických objektov, sprievodná zeleň ulíc a ciest a pod.;
- **vegetácia s vybavenostnou a/alebo rekreačnou funkciou;** plochy vegetácie priamo tvoriacej funkciu občianskej vybavenosti a/alebo funkcie rekreácie, ktoré súčasne môžu mať významnú ekostabilizujúcu alebo environmentálny aspekt. Tento druh vegetácie musí vykazovať určitý kvalitatívny ako aj estetický sádovný zámer – napr. vegetácia ako športová plocha, park, ucelené plochy verejnej zelene na námestiach a pod.;
- **vegetácia s obytnou funkciou;** plochy vegetácie tvoriace „rozšírenie“ obytných funkcií do exteriéru: vegetácia pri objektoch bývania s úpravou pre pobyt v exteriéri – napr. obytná záhrada a pod.;
- **vegetácia produkčná extenzívna;** vegetácia využívaná pre poľnohospodársku produkciu extenzívnym spôsobom zvyčajne s významnejšou ekostabilizačnou a/alebo environmentálnou funkciou – napr. vegetácia záhrad pri rodinných domoch, záhradkárske osady, ovocné sady, vinohrady, poľnohospodársky využívané trávnaté porasty;
- **vegetácia produkčná intenzívna;** vegetácia využívaná pre poľnohospodársku produkciu intenzívnym spôsobom – napr. plochy vegetácie poľnohospodárskych kultúr na ornej pôde;
- **bez funkcie,** resp. neurčená funkcia – rudérálne plochy a plochy s prevažne negatívnym pôsobením na životné prostredie.

Verejné priestranstvá – priestorová charakteristika:

- **námestie** voľne prístupné priestranstvo plošne rozsiahlejšie pevne vymedzené prvkami zástavby. V rámci vymedzenej plochy sa nachádza najmä univerzálna spevnená plocha a môžu sa nachádzať aj cestná, cyklistická a pešia komunikácia, rôzne iné spevnené plochy s prvkami drobnej architektúry a nespevnené plochy drevinnej a/alebo bylinnej vegetácie. V rámci priestranstva môže byť stanovený minimálny podiel ozelenenia;
- **návestie:** identický termín ako námestie, používa sa však v obciach, ktoré nemajú štatút mesta;
- **ulica** voľne prístupné priestranstvo líniového charakteru pevne vymedzené prvkami zástavby. V rámci vymedzenej plochy sa nachádzajú zvyčajne cestná, cyklistická a pešia komunikácia. Ak to umožňujú priestorové podmienky môžu sa tu nachádzať aj rôzne iné spevnené plochy s prvkami drobnej architektúry a nespevnené plochy drevinnej a/alebo bylinnej vegetácie. V rámci priestranstva môže byť stanovený minimálny podiel ozelenenia;
- **cesta** priestranstvo líniového charakteru bez vymedzenia prvkami zástavby. V rámci vymedzenej plochy sa nachádzajú zvyčajne cestná komunikácia alebo železničná trať a pod.. Ak to umožňujú priestorové podmienky alebo funkčné využívanie môžu sa tu nachádzať aj rôzne iné spevnené plochy s prvkami drobnej architektúry a nespevnené plochy drevinnej a/alebo bylinnej vegetácie. V rámci priestranstva môže byť stanovený minimálny podiel ozelenenia

Verejné priestranstvá – funkčná charakteristika:

- **priestranstvo pre spoločenské funkcie** plochy určené predovšetkým pre univerzálne využívanie spoločenského charakteru (zhromaždenia, trhy a pod.) so zachovaním pešieho prístupu a s osobitne regulovaným dopravným prístupom.;
- **priestranstvo pre prístup k zástavbe** plochy určené výlučne pre dopravný a peší prístup k zástavbe. Takéto priestranstvá je možné využívať aj pre niektoré iné funkcie najmä funkcie vegetácia s rekreačnou a/alebo environmentálnou funkciou, plochy rekreačnej zástavby určenej pre šport (ihriská integrované na plochách prístupových komunikácií) a pod. pri zachovaní hlavnej funkcie.
- **priestranstvo pre prístup k zástavbe a dopravný vnútrošidelný tranzit** plochy určené pre dopravný a peší prístup k zástavbe a súčasne pre dopravný tranzit, ktorý sa musí podriaďovať funkciám prístupu. Jedná sa o hlavné vnútrošidelné komunikácie (mestské triedy) alebo iné prepájajúce komunikácie rôznych častí sídla;
- **priestranstvo dopravného tranzitu a pre prístup k zástavbe** plochy určené pre dopravný tranzit a súčasne pre dopravný a peší prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam, pričom sa uprednostňujú potreby dopravného tranzitu. Jedná sa o cesty I. triedy a vybrané úseky ciest II. a III. triedy v prietahu intravilánom;
- **priestranstvo dopravného tranzitu** priestranstvo určené pre dopravný tranzit s vylúčením pešieho alebo cyklistického pohybu. Jedná sa o diaľničnú cestu, rýchlostnú cestu, železničnú trať a pod.

Zastavanosť je percentuálny podiel zastavanej plochy objektu alebo objektov a vymedzenej PFParcely. Zastavaná plocha sa počíta ako pôdorysný priemet všetkých základových konštrukcií objektu (objektov) umiestnených na vymedzenej ploche. Do tejto plochy sa nezapočítavajú spevnené plochy;

Zástavba – priestorová charakteristika:

- **urbanistická dominant;** špecifický stavebný objekt s výrazným priestorovým pôsobením. Umiestnenie v rámci PFParcely, výška (podlažnosť) objektu a jeho funkcia musí byť predmetom osobitnej architektonicko-urbanistickej štúdie s preverením do zákresov siluety sídla. Takáto štúdia musí byť vypracovaná v min. dvoch alternatívach, odporúča sa vypísať pre realizáciu takéhoto objektu architektonickú súťaž;
- **zástavba uličná kompaktná;** stavba, výnimočne skupina stavieb tvoriaca však jeden samostatný prevádzkový celok vrátane nádvorí alebo inej príslušiackej plochy, ktorá musí byť realizovaná na vymedzenej PFParceli v polohe uličnej (prisadená zástavba) alebo stavebnej čiary (odsadená zástavba) po jej celej dĺžke, pričom v prípade odsadenej zástavby tvorí uličnú čiaru oploštenie alebo iné vymedzenie uličnej čiary prvkom drobnej architektúry alebo vegetácie. Na vymedzenej PFParceli je stanovená maximálna alebo aj minimálna podlažnosť zástavby, zastavanosť a minimálne ozelenenie.

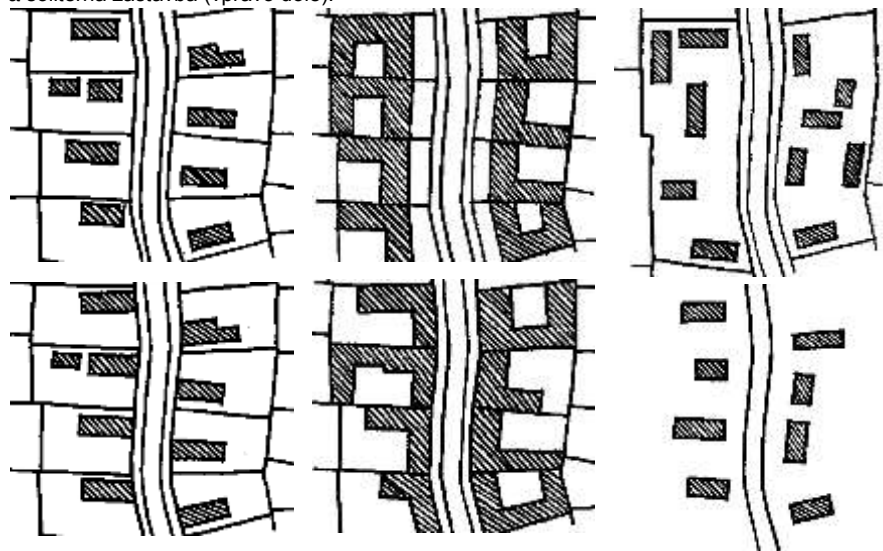
Každá samostatne prevádzkovateľná stavba musí mať priamy prístup na verejné priestranstvo. Umiestnenie stavby na pozemku musí zohľadňovať susediace stavby (ak existujú) a môže byť bez odstupu na hranici pozemku v prípade, že na fasáde nie sú umiestnené žiadne okná alebo iné prvky, ktoré by bránili umiestneniu stavby na susediacom pozemku. Ak sa jedná o hraničnú polohu v dotyku s iným navrhovaným druhom zástavby v tejto polohe sa uplatňujú podmienky umiestnenia stavby podľa typu tejto susediacej zástavby.

- **zástavba uličná voľná;** stavba, výnimočne skupina stavieb tvoriaca jeden samostatný prevádzkový celok vrátane nádvoria alebo inej príslušiackej plochy, ktorá musí byť realizovaná na vymedzenej PFParcele v polohe uličnej (prisadená zástavba) alebo stavebnej čiar (odsadená zástavba so stanoveným odsadením v m) len na jej časti, pričom v prípade prisadenej zástavby časť nezastavanej uličnej čiar a v prípade odsadenej zástavby tvorí uličnú čiaru oplotenie alebo iné vymedzenie uličnej čiar prvkom drobnej architektúry alebo vegetácie. Na vymedzenej PFParcele je stanovená maximálna alebo aj minimálna podlažnosť zástavby, maximálna zastavanosť a minimálne ozelenenie.

Každá samostatne prevádzkovateľná stavba musí mať priamy prístup na verejné priestranstvo. Umiestnenie stavby na pozemku musí zohľadňovať susediace stavby (ak existujú) a vždy musí spĺňať nasledovné odstupy od:

- min. 2m od hranice pozemku v prípade, že na fasáde sú umiestnené okná len miestností príslušenstva,
- min. 5m od hranice pozemku v prípade, že na fasáde sú umiestnené okná aj hlavných miestností.
- **zástavba areálová;** skupina stavieb alebo stavba tvoriaca jeden samostatný prevádzkový celok vrátane nádvoria alebo inej príslušiackej plochy v priestorovej forme areálovej zástavby voľnej realizovaných v rámci rozsiahlejšej PFParcely. Na vymedzenej PFParcele je stanovená maximálna alebo aj minimálna podlažnosť zástavby, maximálna zastavanosť a minimálne ozelenenie. Jednotlivé stavby umiestnené na ploche môžu tvoriť samostatné prevádzkové celky napojené na areálové priestranstvo. Umiestnenie stavby na pozemku musí zohľadňovať susediace mimoareálové stavby (ak existujú) a vždy musí spĺňať nasledovné odstupy:
 - min. 2m od hranice pozemku v prípade, že na fasáde sú umiestnené okná len miestností príslušenstva,
 - min. 5m od hranice pozemku v prípade, že na fasáde sú umiestnené okná aj hlavných miestností.
- **zástavba malou architektúrou:** táto zástavba predstavuje špecifické plochy, kde sa dominantne umiestňujú prvky malej architektúry, v súčasnosti jediná formu takejto zástavby predstavujú cintoríny;

obr.24: Základné priestorové formy zástavby. Uličná zástavba voľná odsadená (vľavo hore), uličná zástavba voľná prisadená (vľavo dole), uličná zástavba kompaktná odsadená (uprostred hore), uličná zástavba kompaktná prisadená (uprostred dole), areálová zástavba (vpravo hore) a soliterna zástavba (vpravo dole).

Zástavba – funkčná charakteristika:

- **zástavba bývania** skupina stavieb, prípadne stavba vrátane nádvoria a iné funkčné plochy slúžiacu pre trvalé bývanie na vymedzenej PFParcele. V rámci jednej samostatne prevádzkovateľnej stavby na vymedzenej PFParcele musia byť umiestnené všetky funkcie súvisiace s funkciou bývanie, najmä funkcia odstavnej statickej dopravy slúžiacej pre stavbu vypočítanej v zmysle príslušnej STN pre stupeň automobilizácie 1:2. Parkovacie státa slúžiacie pre návštevy v počte max. do 2 státí môžu byť započítané aj na verejných priestranstvách. Vylučuje sa umiestnenie funkcie verejného dopravného a technického vybavenia a akýchkoľvek funkcií (aj doplnkových) nesúvisiacich alebo neslúžiacich pre potreby bývania.
- **zástavba vybavenostná** skupina stavieb, prípadne stavba vrátane nádvoria a iné funkčné plochy slúžiacie pre sociálnu infraštruktúru na vymedzenej PFParcele. V rámci jednej samostatne prevádzkovateľnej stavby na vymedzenej PFParcele musia byť umiestnené všetky funkcie súvisiace s funkciou vybavenosti, najmä funkcia odstavnej statickej dopravy slúžiacej pre stavbu vypočítanej v zmysle príslušnej STN pre stupeň automobilizácie 1:2. Vylučuje sa umiestnenie funkcie verejného dopravného a technického vybavenia a akýchkoľvek funkcií (aj doplnkových) nesúvisiacich alebo neslúžiacich pre potreby vybavenosti. Rozlišuje sa pri tom vybavenosť:
 - **vybavenostná zástavba základná** zabezpečujúca nevyhnutné základné ľudské potreby, určená pre obsluhu územia v pešej dostupnosti zvyčajne do 400m podľa miestnych podmienok.
 - **vybavenostná zástavba vyššia** zabezpečujúca základné ľudské potreby, určená pre obsluhu bližšieho aj širšieho okolia v dostupnosti individuálnou alebo hromadnou dopravou zvyčajne do 30km (okresu).
 - **vybavenostná zástavba špecifická** zabezpečujúca menej štandardné a neštandardné ľudské potreby bez potreby špecifikovania pôsobnosti a dostupnosti.
 - Umiestnenie konkrétného druhu vybavenostnej zástavby musí naplniť aj dopĺňujúcu podmienku pre jej umiestnenie, ktorá je stanovená pre každý typologický druh (viď. textová časť).

- **zástavba výrobná** skupina stavieb, prípadne stavba vrátane nádvoria a iné funkčné plochy slúžiacie pre priemyselnú a/alebo poľnohospodársku výrobu a/alebo skladovanie na vymedzenej PFParcele.

V rámci jednej samostatne prevádzkovateľnej stavby na vymedzenej PFParcele musia byť umiestnené všetky funkcie súvisiace s funkciou výroby, najmä funkcia odstavnej statickej dopravy slúžiacej pre stavbu vypočítanej v zmysle príslušnej STN pre stupeň automobilizácie 1:2.

Vylučuje sa umiestnenie funkcie verejného dopravného a technického vybavenia.

Rozlišuje sa pri tom výroba:

- **zástavba výrobná extenzívna** – extenzívna výroba s priemernými a malými plošnými a energetickými a dopravnými nárokmi s ochranným pásmom nepresahujúcim vymedzený areál – všetky sledované hygienické limity pre obytné územie na okraji ochranného pásma musia byť nižšie ako sú prípustné hodnoty (napr. hodnoty hluku, emisií, zápachu a pod.).
- **zástavba výrobná intenzívna** – intenzívna výroba so strednými a veľkými plošnými a energetickými a dopravnými nárokmi. Patrí sem každý druh výroby, pre ktorý je nutné zisťovacie konanie vplyvu na životné prostredie (podľa zákona 24/2006 Z.z. a všetkých jeho budúcich noviel). Ochranné pásmo môže presahovať vymedzený areál ale nesmie zasahovať do žiadnej obytnej zóny (aj navrhovanej).
- **zástavba výrobná špecifická** – intenzívna výroba s veľkými plošnými a energetickými a dopravnými nárokmi. Patrí sem každý druh výroby, pre ktorý je nutné povinné hodnotenie vplyvu na životné prostredie (podľa zákona 24/2006 Z.z. a všetkých jeho budúcich noviel). Ochranné pásmo môže presahovať vymedzený areál ale nesmie zasahovať do žiadnej obytnej zóny (aj navrhovanej).
- **zástavba rekreácie** skupina stavieb, prípadne stavba vrátane nádvoria a iné funkčné plochy slúžiacie pre rekreačné využívanie.

V rámci jednej samostatne prevádzkovateľnej stavby na vymedzenej PFParcele musia byť umiestnené všetky funkcie súvisiace s funkciou rekreácie, najmä funkcia odstavnej statickej dopravy slúžiacej pre stavbu vypočítanej v zmysle príslušnej STN pre stupeň automobilizácie 1:2.

Vylučuje sa umiestnenie funkcie verejného dopravného a technického vybavenia a akýchkoľvek funkcií (aj doplnkových) nesúvisiacich alebo neslúžiacich pre potreby rekreácie.

Rozlišuje sa pri tom rekreácia:

- **rekreačná zástavba individuálna** zabezpečujúca výlučne individuálne rekreačné potreby vlastníka neslúžiacu pre hromadné využívanie. Neslúži na trvalé bývanie.
- **rekreačná zástavba základná** slúžiacu pre hromadné využívanie so zameraním na každodennú rekreáciu pre obmedzený blízky okruh bývajúceho obyvateľstva (zvyčajne do 400m).
- **rekreačná zástavba vyššia** slúžiacu pre hromadné využívanie so zameraním na každodennú a najmä víkendovú rekreáciu (park, športové plochy pre neorganizovaný šport)
- **rekreačná zástavba špecifická** slúžiacu pre hromadné využívanie so špecifickým umiestnením na cieľ rekreácie (prírodné prostredie, kúpele a pod.).
- **zástavba verejného technického vybavenia** skupina stavieb, prípadne stavba vrátane nádvoria a iné funkčné plochy slúžiacie pre zariadenia technického vybavenia. Rozlišuje sa:

- **zástavba technickej vybavenosti distribučná** technická vybavenosť priamo určená pre okolité územie s minimálnym alebo žiadnym podielom tranzitného charakteru. Ochranné pásmo je zvyčajne nulové alebo veľmi nízke. Takúto zástavbu technickej vybavenosti je možné prakticky umiestňovať na akýchkoľvek iných funkčných plochách v prípade, že slúžia pre ich priamu obsluhu pri dodržaní kritérií pre umiestnenie podľa hlavnej funkcie. Patria sem: distribučná tlaková stanica vodovodu, prečerpávací stanica kanalizácie, distribučná trafostanica, distribučná regulačná stanica plynu, zariadenia na úpravu a iné zhodnocovanie odpadov miestneho významu a pod.

- **zástavba technickej vybavenosti nadradeného významu** technická vybavenosť určená pre celé sídlo alebo jeho značnú časť alebo pre tranzit. Ochranné pásmo je zvyčajne väčšieho charakteru. Patria sem: vodojem, čistiareň odpadových vôd (ČOV), elektrorozvodňa, tranzitná regulačná stanica plynu, zariadenia na zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu, zariadenia na úpravu a iné zhodnocovanie odpadov,

- **zástavba verejného dopravného vybavenia** skupina stavieb, prípadne stavba, nádvoria a iné funkčné plochy slúžiacie pre zariadenia dopravného vybavenia územia. Rozlišuje sa:

- **zástavba dopravnej vybavenosti miestneho významu** dopravná vybavenosť slúžiacu pre individuálne potreby až potreby miestneho významu cca. do 400m. Patria sem: individuálne garáže alebo parkovacie státa miestneho významu, autobusová zastávka miestneho významu;

- **zástavba dopravnej vybavenosti vyššieho významu** dopravná vybavenosť slúžiacu pre veľkú spádovú oblasť alebo tranzit. Patria sem: čerpacie stanice pohonných hmôt (ČSPHM), areály dopravných spoločností (SAD, ŽSR), autobusová stanica, železničná stanica, samostatne stojace parkovacie alebo garážovacie objekty, cestné odpočívadlá;

**ÚZEMNÝ PLÁN OBCE VÝČAPY-OPATOVCE
ZMENY A DOPLNKY 2/2014:
VÝKRESY**

ZÁVER

ZOZNAM POUŽITÝCH PODKLADOV, DOKUMENTÁCIÍ A ZDROJE POZNANIA A INFORMÁCIÍ O ÚZEMÍ A ZHODNOTENIE ICH VYUŽITEĽNOSTI

Literatúra a účelové dokumentácie

- lit. 1 - **Atlas krajiny SR**, MŽP SR, Bratislava 2002 (ale aj online verzia lit. 80);
- lit. 2 - **Environmentálna regionalizácia SR**, SAŽP, 2002;
- lit. 3 - **Generel ochrany a racionálneho využívania vôd - II. vydanie**, MŽP SR a MP SR, Bratislava, 2002
- lit. 4 - **Geobotanická mapa ČSSR- SSR**, SAV Bratislava , 1986
- lit. 5 - **Hydroekologický plán Dolného Váhu vrátane Nitry**, Žitavy a Parížskeho potoka, SVHP, B.Š., OZ Povodie Dunaja, Bratislava 2000
- lit. 6 - **Hydrologická ročenka**, Povrchové vody 2002, SHMÚ, Bratislava, 2003
- lit. 7 - **Kvalita podzemných vôd na Slovensku 2004**, SHMÚ Bratislava, 2005
- lit. 8 - **Kvalita povrchových vôd na Slovensku 2000-2001**, SHMÚ, Bratislava 2002
- lit. 9 - **Kvantitatívna vodohospodárska bilancia za rok 2003**, SHMÚ, Bratislava, 2004
- lit. 10 - Metodické pokyny na vypracovanie dokumentov územného systému ekologickej stability, MŽP Bratislava, 1993
- lit. 11 - Metodický postup spracovania KEP v rámci prieskumov a rozborov ÚP obce, MŽP Bratislava, 2001
- lit. 12 - Príručka pre používanie máp bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek, VÚPÚ, Bratislava, 1996
- lit. 13 - Regionálna stratégia trvalo udržateľného rozvoja Nitrianskeho kraja, SAŽP, 2003
- lit. 14 - **Revitalizácia vodných tokov**, UK PvF Bratislava a SPU Nitra, 1999
- lit. 15 - Správa o stave životného prostredia Nitrianskeho kraja v roku 2002, MŽP SR, 2003
- lit. 16 - **Vodohospodársky plán povodia Nitra**, SVP Banská Štiavnica, 2001
- lit. 17 - **Koncepcia rozvoja cestnej siete**, Slovenská správa ciest, Bratislava 1998;
- lit. 18 - **Mestá Nitrianskeho kraja 1996**, Krajská správa Štatistického úradu v Nitre, Nitra 1998;
- lit. 19 - **Mestá Nitrianskeho kraja v číslach a grafoch 1997**, Krajská správa Štatistického úradu v Nitre, Nitra 1999;
- lit. 20 - **Plynárenský autoatlas Slovenska**, 3. vydanie, Vojenský kartografický ústav, š.p. Harmanec 1997;
- lit. 21 - **Ščítanie obyvateľov, domov a bytov 2001**, Slovenský štatistický úrad, Bratislava 2001;
- lit. 22 - **Terminologický slovník ekológie a environmentalistiky**, Kabinet evolučnej a aplikovanej krajinej ekológie SAV Banská Štiavnica a Príroda a.s. Bratislava 1993;
- lit. 23 - **Vlastivedný slovník obcí na Slovensku**, Veda, Bratislava 1977;
- lit. 24 **Knopp, Alfred; Krampl, Bonaventúra – Zásady a pravidla územního plánování**, Koncepcie funkčních složek, VÚVA, URBION, Brno 1983;
- lit. 25 **Kolektiv autorov SAV – Etnografický atlas Slovenska**, Veda a Slovenská kartografia, Bratislava 1990;
- lit. 26 **Vass a kol. – Geologické členenie Západných Karpát a severných výbežkov Panónskej panvy**, SGÚ, GÚDŠ 1988;
- ## Legislatívne podklady
- lit. 27 Európska konvencia o ochrane archeologického dedičstva, Malta 1992;
- lit. 28 Deklarácia **NR SR** o ochrane kultúrneho dedičstva zo dňa 28.2.2001;
- lit. 29 **Medzinárodná charta na záchranu historických miest**, Washington 1987;
- lit. 30 Medzinárodná charta o ochrane a obnove pamiatok a pamiatkových sídiel, Benátky 1964;
- lit. 31 Nariadenie vlády SR č. **1/1994** Z.z. o sadzbach odvodov za vyňatie z lesných pozemkov z LPF v znení neskorších predpisov (nariadenia vlády SR č. 189/2000 a 298/2002 Z.z.);
- lit. 32 Nariadenie vlády SR č. **166/1994** Zb. o kategorizácii územia Slovenskej republiky;
- lit. 33 Nariadenie vlády SR č. **19/1993** o základných sadzbach odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu v znení nariadení vlády č. 278/1994 Z.z., 152/1996 Z.z., č.188/2000 Z.z.. a 299/2002 Z.z.;
- lit. 34 Nariadenie vlády SR č. **188/1998** z 28. apríla 1998, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu veľkého územného celku Nitriansky kraj;
- lit. 35 Nariadenie vlády SR č. **528/2002** zo 14. augusta 2002, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001;
- lit. 36 Nariadenie vlády SR č. **617/2004** Z.z. zo 27. októbra 2004, ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti;
- lit. 37 Rozhodnutie **Leteckého úradu Slovenskej republiky zn. 313-636-OP/2001-2968** zo dňa 18.6.2001, o určení ochranných pásiem leteckých pozemných zariadení.;
- lit. 38 Rozhodnutie **Leteckého úradu SR zn. 3151/309-1097-OP/2008** zo dňa 23.3.2009, o určení ochranných pásiem letiska Nitra;
- lit. 39 Uznesenie vlády SR č. **1026/1999**, ktorým sa schválila Koncepcia rozvoja bytovej výstavby;
- lit. 40 Uznesenie vlády SR č. **430/2002**, ktorým sa schválil Generel ochrany a racionálneho využívania vôd – II. vydanie
- lit. 41 Viedenská charta o plánovaní ľudského životného prostredia, Viedeň 1973;
- lit. 42 Vyhláška **MK SSR č. 58/1985** Zb. z 24.júna 1985, ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Ponitrie;
- lit. 43 Vyhláška **MK SR č. 16/2002 Z.z.**, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane pamiatkového fondu;
- lit. 44 Vyhláška **MP SR č. 5/1995** o hospodárskej úprave lesov v znení Vyhl. č. 119/2002 Z.z.;
- lit. 45 Vyhláška **MP SR č. 91/1997** o poľovných oblastiach a o akostných triedach poľovných revírov;
- lit. 46 Vyhláška **MV SR č. 288/2000** z 14. augusta 2000, ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na požiaru bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb;
- lit. 47 Vyhláška **MV SR č. 297/1994** z 19. októbra 1994 v znení neskorších predpisov a vyhlášky MV SR č. 532/2006 o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany a v znení vyhlášky MV SR č. 399/2012 Z.z, vyhlášky MV SR č. 388/2006 Z.z.

o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany;

- lit. 48 Vyhláška **MŽP SR č. 24/2003**, ktorou sa vykonávajú ustanovenia zákona o ochrane prírody a krajiny;
- lit. 49 Vyhláška **MŽP SR č. 51/2008**, ktorou sa vykonáva geologický zákon;
- lit. 50 Vyhláška **MŽP SR č. 55/2001** z 25. januára 2001 o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii;
- lit. 51 Vyhláška **MŽP SR č. 185/2006** Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 139/2002 Z. z. o rybárstve;
- lit. 52 Vyhláška **MŽP SR č. 211/2005** z 29. apríla 2005 ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných tokov a vodárenských vodných tokov;
- lit. 53 Vyhláška **MŽP SR č. 218/1998** z 30. júna 1998, ktorou sa ustanovujú niektoré podrobnosti o dokumentácii ochrany prírody a krajiny;
- lit. 54 Vyhláška **MŽP SR č. 453/2000**, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona;
- lit. 55 Vyhláška **MŽP SR č. 532/2002** z 8. júla 2002, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie;
- lit. 56 Vyhláška **MŽP SR č. 705/2002** Z.z. z 29. novembra 2002 o kvalite ovzdušia;
- lit. 57 Vyhláška **MŽP SR č. 706/2002** Z.z. z 29. novembra 2002 o zdrojoch znečisťovania ovzdušia, o emisných limitoch, o technických požiadavkách a všeobecných podmienkach prevádzkovania, o zozname znečisťujúcich látok, o kategorizácii zdrojov znečisťovania ovzdušia a o požiadavkách zabezpečenia rozptylu emisií znečisťujúcich látok, v znení vyhlášky č. 410/2003 Z.z. a vyhlášky č. 260/2005 Z.z.;
- lit. 58 Vyhláška **MŽP SR č. 684/2006** Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií;
- lit. 59 Vyhláška MŽP SR č. 17/2008 Z.z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Tribeč;
- lit. 60 Zákon **FZ ČSSR č. 44/1988** Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších doplnkov.
- lit. 61 Zákon **FZ ČSSR č. 50/1976** Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších doplnkov.
- lit. 62 Zákon **NR SR č. 24/2006** Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- lit. 63 Zákon **NR SR č. 42/1994** Zb. o civilnej ochrane obyvateľstva;
- lit. 64 Zákon **NR SR č. 49/2001** Z. z. o ochrane pamiatkového fondu;
- lit. 65 Zákon **NR SR č. 100/1997** Z.z. o hospodárení v lesoch a štátnej správe lesného hospodárstva;
- lit. 66 Zákon **NR SR č.127/1994** Zb. z 29. apríla 1994 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie;
- lit. 67 Zákon **NR SR č. 131/2010** Z.z. o pohrebníctve;
- lit. 68 Zákon **NR SR č. 139/2002** Z.z. o rybárstve;
- lit. 69 Zákon **NR SR č. 143/1998** Z.z. o civilnom letectve (letecký zákon);
- lit. 70 Zákon **NR SR č. 162/1995** Z.z. v znení zákona č. 222/1996 Zb. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon);
- lit. 71 Zákon **NR SR č. 220/2004** Z.z. z 10. marca 2004 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 359/2007 Z.z., zákona č. 219/2008 Z.z., zákona č. 540/2008 Z.z., zákona č. 396/2009 Z.z. a v znení zákona č. 57/2013;
- lit. 72 Zákon **NR SR č. 251/2012** Z.z. o energetike a zmene a o doplnení niektorých zákonov;
- lit. 73 Zákon **NR SR č. 269/2010** Z.z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd;
- lit. 74 Zákon **NR SR č. 364/2004** Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č.72/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon);
- lit. 75 Zákon **NR SR č. 409/2006** Z.z. o odpadoch;
- lit. 76 Zákon **NR SR č. 478/2002** Z.z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších ovzduší (zákon o ovzduší);
- lit. 77 Zákon **NR SR č. 543/2002** Z.z. o ochrane prírody a krajiny;
- lit. 78 Zákon **NR SR č. 569/2007** Z.z. o geologických prácach (geologický zákon);
- lit. 79 Zákon **SNR č. 61/1977** Zb. o lesoch v znení neskorších predpisov;

Internetovské stránky

- lit. 80 <http://globus.sazp.sk/atlassr/>;
- lit. 81 <http://lazarus.elte.hu>;
- lit. 82 <http://www.build.gov.sk>;
- lit. 83 <http://www.lifeenv.gov.sk>;
- lit. 84 <http://www.panoramio.com>;
- lit. 85 <http://www.podnemapy.sk>
- lit. 86 <http://www.reviry.sk>
- lit. 87 <http://www.shmu.sk>
- lit. 88 <http://www.statistics.sk>;
- lit. 89 <http://www.uips.sk>
- lit. 90 <http://www.zbierka.sk>;

Mapové podklady

- lit. 91 **Katastrálna mapa obce Výčapy-Opatovce**, Geodetický a kartografický ústav, Bratislava;

Dokumentácie

- lit. 92 Arpášová, Balková – **Komunitný plán sociálnych služieb obce Výčapy-Opatovce**, Nitra 2014;
- lit. 93 **Aurex – Koncepcia územného rozvoja Slovenska KURS 2001**, (MŽ SR, Bratislava 2002; výsledný návrh vrátane zmien a doplnkov z roku 2011);
- lit. 94 **Aurex – R-ÚSES okresu Nitra**, Bratislava, 1993;
- lit. 95 **Aurex – ÚPN VÚC Nitrianskeho kraja** (spracovaný spoločnosťou AUREX s.r.o. Bratislava v r. 1998 a jeho zmeny a doplnky z roku 2004 a 2008, Ing. arch. Hrdina, Ing. arch. Kostovský);
- lit. 96 **Aurex – Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja** (AUREX 2012, Ing. arch. Hrdina), východiskový podklad pre regionálne súvislosti;
- lit. 97 **Borguľa, Michal – ÚPNO Výčapy-Opatovce** (MB-AUA, Nitra 2004);

- lit. 98 **Borguľa, Michal – Prieskumy a rozbery obce Výčapy-Opatovce** (MB-AUA, Nitra 2003);
- lit. 99 **Borguľa, Vojtek – Krajinnoeekologický plán obce Výčapy-Opatovce** (MB-AUA, Nitra 2003);
- lit. 100 **Borguľa, Michal – Zadanie k UPNO obce Výčapy-Opatovce** (MB-AUA, Nitra 2003)
- lit. 101 **Fáziková, Mariš – Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Výčapy-Opatovce 2014 - 2020**, Nitra 2014;

OBSAH

ÚVOD – ZÁKLADNÉ ÚDAJE	1
-----------------------------	---

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE VÝČAPY-OPATOVCE ZMENY A DOPLNKY 2/2014:	5
--	---

TEXTOVÁ ČASŤ	5
--------------------	---

1 ŠIRŠIE VZŤAHY, ÚZEMNÉ SÚVISLOSTI A VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA.....	7
--	----------

1.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis	9
---	---

1.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu.....	9
---	---

1.3 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia.....	11
---	----

1.3.1 Prírodná štruktúra Nitrianskeho kraja a okolia obce.....	11
--	----

1.3.2 Urbanistická štruktúra Nitrianskeho kraja a okolia obce.....	11
--	----

1.3.3 Socioekonomická a demografická štruktúra Nitrianskeho kraja	11
---	----

2 STRATÉGIA ROZVOJA OBCE	13
---------------------------------------	-----------

2.1 Základná stratégia rozvoja obce.....	15
--	----

2.2 Územný systém ekologickej stability (Prírodná stratégia rozvoja obce).....	15
--	----

2.3 Urbanistická stratégia rozvoja obce.....	17
--	----

2.4 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	18
---	----

2.4.1 Demografia	18
------------------------	----

2.4.2 Ekonomická aktivita obyvateľstva	19
--	----

3 PRIESTOROVÉ USPORIADANIE A FUNKČNÉ VYUŽÍVANIE ÚZEMIA	21
---	-----------

3.1 Prírodná štruktúra územia a životné prostredie.....	23
---	----

3.1.1 Geologické pomery	23
-------------------------------	----

3.1.2 Geomorfologické pomery.....	23
-----------------------------------	----

3.1.3 Klimatickogeografické pomery	23
--	----

3.1.4 Pedologické pomery	24
--------------------------------	----

3.1.5 Hydrologické pomery	26
---------------------------------	----

3.1.6 Vegetácia.....	28
----------------------	----

3.1.7 Živočíšstvo	30
-------------------------	----

3.1.8 Životné prostredie	30
--------------------------------	----

3.2 Urbanistická štruktúra.....	32
---------------------------------	----

3.2.1 Zastavané územie.....	32
-----------------------------	----

3.2.2 Zástavba	32
----------------------	----

3.2.3 Verejné priestranstvá	35
-----------------------------------	----

3.2.4 Sídlna vegetácia	37
------------------------------	----

3.2.5 Verejné dopravné vybavenie	38
--	----

3.2.5.1 Cestná doprava	38
------------------------------	----

3.2.5.2 Pešia a cyklistická doprava.....	40
--	----

3.2.5.3 Železničná doprava	40
----------------------------------	----

3.2.5.4 Letecká doprava	40
-------------------------------	----

3.2.5.5 Vodná doprava	40
-----------------------------	----

3.2.6 Verejné technické vybavenie	40
---	----

3.2.6.1 Zásobovanie vodou	40
---------------------------------	----

3.2.6.2 Odvádzanie a čistenie odpadových vôd	41
--	----

3.2.6.3 Odvádzanie povrchových vôd.....	41
---	----

3.2.6.4 Melioračné zariadenia.....	41
------------------------------------	----

3.2.6.5 Zásobovanie elektrickou energiou	41
--	----

3.2.6.6 Zásobovanie plynom.....	42
---------------------------------	----

3.2.6.7 Zásobovanie teplom.....	43
---------------------------------	----

3.2.6.8 Telekomunikácie a diaľkové káble	43
--	----

3.2.6.9 Produktovody.....	43
---------------------------	----

3.3 Socio-ekonomická štruktúra	43
---	-----------

3.3.1 Bývanie	43
---------------------	----

3.3.2 Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra.....	44
---	----

3.3.2.1 Školstvo	44
------------------------	----

3.3.2.2 Cirkev.....	44
---------------------	----

3.3.2.3 Zdravotníctvo	44
-----------------------------	----

3.3.2.4 Kultúra	44
-----------------------	----

3.3.2.5 Šport	45
---------------------	----

3.3.2.6 Sociálna starostlivosť.....	45
-------------------------------------	----

3.3.2.7 Obchod a služby	45
-------------------------------	----

3.3.3 Správne zariadenia	45
--------------------------------	----

3.3.4 Hospodárska základňa.....	45
---------------------------------	----

3.3.4.1 Priemyselná výroba a stavebníctvo, skladové hospodárstvo	45
--	----

3.3.4.2 Ťažba nerastných surovín.....	45
---------------------------------------	----

3.3.4.3 Poľnohospodárska výroba	45
---------------------------------------	----

3.3.4.4 Lesné hospodárstvo.....	46
---------------------------------	----

3.3.4.5 Poľovníctvo	46
---------------------------	----

3.3.4.6 Rybárstvo.....	46
------------------------	----

3.3.5 Rekreačia a cestovný ruch.....	46
--------------------------------------	----

3.3.6 Obrana štátu, požiarňa ochrana, ochrana pred povodňami	46
--	----

3.3.6.1 Obrana štátu	46
----------------------------	----

3.3.6.2 Civilná obrana	46
------------------------------	----

3.3.6.3 Požiarňa ochrana.....	46
-------------------------------	----

3.3.6.4 Ochrana pred povodňami	47
--------------------------------------	----

4 NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASŤI.....	49
------------------------------------	-----------

4.1 Záväzné regulatívy pre stratégiu rozvoja obce.....	51
--	----

4.1.1 Základná stratégia rozvoja obce	51
---	----

4.1.2 Prírodná stratégia obce.....	51
------------------------------------	----

4.1.3 Urbanistická stratégia obce	51
---	----

4.1.4 Socioekonomická stratégia obce.....	51
---	----

4.2 Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia; určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch.....	51
---	----

4.2.1 Plochy určené pre zástavbu	51
--	----

4.2.2 Plochy určené pre verejné priestranstvá	53
---	----

4.2.3 Plochy určené pre sídelnú vegetáciu	53
---	----

4.3 Zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia územia, výroby a pod. (Socio-ekonomicko-technickej štruktúry).....	54
--	----

4.4 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia.....	54
---	----

4.4.1 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného vybavenia	54
--	----

4.4.2 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia	55
---	----

4.5 Zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability.....	55
--	----

4.6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie.....	55
--	----

4.7 Vymedzenie zastavaného územia obce	55
--	----

4.8 Požiadavky na územné plány zóny.....	55
--	----

4.9 Plochy na verejno-prospešné stavby, zoznam verejno-prospešných stavieb.....	55
---	----

4.9.1 Zoznam verejnoprospešných stavieb (VPS), plochy na verejnoprospešné stavby.....	55
---	----

4.9.2 Stavby obecného záujmu (SOZ)	56
--	----

4.10 Schéma záväzných častí riešenia a verejno-prospešných stavieb 57

4.11 Vysvetlenie a definovanie pojmov používaných v záväznej časti -
metodická príloha 57

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE VÝČAPY-OPATOVCE ZMENY A DOPLNKY
2/2014: 59

VÝKRESY..... 59

1 ŠIRŠIE VZŤAHY, VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA 1:50000

2 STRATÉGIA ROZVOJA OBCE 1:5000

03A GEOLÓGIA, GEOMORFOLÓGIA, PEDOLÓGIA + ZÁBERY PPF 1:5000

03B OCHRANA PRÍRODY A TVORBA KRAJINY (VODSTVO, KRAJINNÁ
VEGETÁCIA) 1:5000

03C ZÁSTAVBA, VEREJNÉ PRIESTRANSTVÁ, SÍDELNÁ VEGETÁCIA
..... 1:2880

03D VEREJNÉ DOPRAVNÉ VYBAVENIE 1:5000

03E VEREJNÉ TECHNICKÉ VYBAVENIE 1:5000

04A KOMPLEXNÝ NÁVRH..... 1:5000

04B KOMPLEXNÝ NÁVRH DETAIL..... 1:2880

04C KOMPLEXNÝ NÁVRH PRIESTOROVÉ ŠTÚDIE.....

ZÁVER 61

Zoznam použitých podkladov, dokumentácií a zdroje poznania a informácií o území
a zhodnotenie ich využiteľnosti 63

OBSAH..... 65